

דין וחשבון לשנת 2011

דוחות אלו יוצגו לבעלי המניות
באסיפה הכללית השנתית החמישים ושלוש של הבנק

דין וחשבון שנתי 2011

תוכן

	דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות
2	התפתחויות עיקריות במשק הישראלי
5	בנק דיסקונט למשכנתאות – רקע כללי ומבנה הקבוצה
7	מידע צופה פני עתיד
8	רווח וריווחיות
8	התפתחות ההכנסות וההוצאות
13	התפתחות הנכסים וההתחייבויות
17	האמצעים ההוניים
18	דיבידנד
18	מצב הנזילות וגיוס מקורות
19	גילוי על הלוואות לדיור
24	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
45	פעילות הבנק לפי מגזרי פעילות
53	מבנה הארגון
54	רכוש קבוע ומתקנים
56	הסכמים עם חברת האם
58	השליטה בבנק
58	מיסוי
60	חקיקה ופיקוח
69	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים
72	הליכים משפטיים
73	הביקורת הפנימית
75	אחריות חברתית- סביבתית
75	שכר רואי החשבון המבקרים
76	בקורות ונהלים לגבי הגילוי
76	שכר נושאי משרה בכירה
77	תהליך אישור הדוחות הכספיים
78	הדירקטוריון והנהלה
	סקירת הנהלה
88	תוספת א' - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
89	תוספת ב' - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
90	תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה של הבנק והחברה המאוחדת שלו
91	תוספת ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
92	תוספת ה' - תמצית מאזן מאוחד לסוף רבעון- מידע רב רבעוני
93	תוספת ו' - תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון- מידע רב רבעוני
94	הצהרת המנהל הכללי
95	הצהרת החשבונאי הראשי
96	דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
98	דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות – בקרה פנימית על דיווח כספי
100	דין וחשבון כספי ליום 31 בדצמבר 2011
101	דין וחשבון רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות
102	מאזן
103	דוחות רווח והפסד
104	דוח על השינויים בהון העצמי
105	דוח על תזרימי המזומנים
106-172	ביאורים לדוחות הכספיים

**דוח הדירקטוריון
לאסיפה הכללית של בעלי המניות
לשנת 2011**

דוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2011

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 29 בפברואר 2012 אושרו הדוחות הכספיים של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן "הבנק") והחברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011.

התפתחויות עיקריות במשק הישראלי

כללי

בשנת 2011 נמשכה ההתרחבות בכלכלה המקומית בקצב הדומה לשנה הקודמת-4.8%, זאת תוך האטה בצמיחה מרבעון לרבעון. בפרט הצמיחה ברבעון הרביעי (3.2%) הייתה הנמוכה ביותר מאז אמצע שנת 2009. ברבעון האחרון של שנת 2011 נרשמה נסיגה בצריכה הפרטית וסחר החוץ, כמו כן נרשמה האטה בהשקעות בנכסים קבועים. מנגד, ההוצאה לצריכה הציבורית צמחה בקצב מהיר.

שיעור הבלתי מועסקים המשיך לרדת לרמה של 5.4% בחודש נובמבר, זאת לעומת 6.3% בסוף שנת 2010.

התפתחויות עיקריות בענפי המשק

בשנת 2011 הואט קצב הגידול של הייצור התעשייתי ל-1.9%, לעומת כ-8% בשנת 2010. ההאטה נבעה מהאטה בייצור התעשייתי ללא טכנולוגיה עלית ונסיגה בייצור של הטכנולוגיה העלית. האטה מתונה נרשמה בקצב הגידול במשרות השכיר בתעשייה.

האטה נרשמה גם בפדיון ענפי המסחר והשירותים-3.2% בשנת 2011, לעומת 7.5% בשנה הקודמת. ההאטה נבעה בעיקר מהאטה חריפה בפדיון המסחר הסיטוני והקמעוני, לצד האטה בפדיון השירותים העסקיים והנדל"ן.

התפתחויות שערי חליפין ואינפלציה

בשנת 2011 התנהל המסחר בשקל מול הדולר והאירו בעיקר על רקע המגמות במסחר במטבעות האמורים בעולם. זאת, לצד השפעת הגורמים המקומיים, בעלי כיווני השפעה מנוגדים. מחד, פערי הריביות בין ישראל למדינות המפותחות, מצבו הטוב של המשק, העודף בחשבון השוטף וצמצום רכישות המט"ח בידי בנק ישראל תמכו בייסוס המטבע המקומי. מנגד, לאירועים הגיאופוליטיים ולרגולציה על המשקיעים הזרים הייתה השפעה להיחלשות השקל. בסיכום שנתי נחלש השקל מול הדולר בשיעור של 7.7%, מול האירו בכ-4% ומול השער הנומינלי האפקטיבי בכ-5%. בולטת החלשות השקל מול הדולר בשיעור של כ-12% במחצית השניה של השנה. זאת, בדומה להתחזקות המטבע האמריקאי מול מרבית המטבעות המובילים בעולם. שיעור עליית מדד המחירים לצרכן עמד במהלך שנת 2011 על 2.2%, לעומת אינפלציה בשיעור של 2.7% בשנת 2010. עליית המדד התרחשה רובה ככולה במהלך המחצית הראשונה של השנה, כאשר במהלך הרבעונים השלישי והרביעי נותר המדד ללא שינוי. הגורמים העיקריים לאינפלציה בשנת 2011 היו עליית מחירי הדיור ועליית מחירי האנרגיה. השפעתם קוזזה באופן חלקי על ידי ירידה במחירי הפירות והירקות.

מדיניות פיסקלית

בשנת 2011 הסתכם הגרעון הממשלתי (ללא מתן אשראי) ב-28.6 מיליארד ש"ח, שהם כ-3.3% אחוזי תוצר. זאת לעומת גרעון של כ-30.2 מיליארד ש"ח (3.7% מהתוצר) בשנת 2010. עם זאת, בהשוואה ליעד הגרעון שתוכנן בחוק בתקציב לשנת 2011, מדובר בחריגה של 3.5 מיליארד ש"ח. החריגה מהיעד נובעת, בעיקר, מפער שלילי של 2.6% בהכנסות, בעוד צד ההוצאות עמד על 99% מהתכנון.

מדיניות מוניטרית

בשנת 2011 עלתה הריבית הנומינלית בישראל ב-0.75% לרמה של 2.75%, אולם המדיניות המוניטרית, בה נקט בנק ישראל בשנה זו, לא הייתה אחידה. במחצית הראשונה של השנה, על רקע המשך הצמיחה המהירה, העליה באינפלציה ובציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון והמשך עליית מחירי הדירות, העלה בנק ישראל את הריבית, ארבע פעמים, לרמה של 3.25%. במקביל, במטרה להתמודד עם התחזקות השקל, המשיך בנק ישראל ברכישת מטבע חוץ (בעיקר במחצית הראשונה של השנה) ונקט במספר צעדים רגולטוריים. כמו כן, במטרה להתמודד עם המשך עליית מחירי הדירות ומתוך דאגה ליציבות המערכת הפיננסית בתחום המשכנתאות, הוגבל שיעור המשכנתא בריבית משתנה. בהמשך השנה, על רקע ההאטה בכלכלה המקומית, וירידה באינפלציה בפועל ובציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון, נקט בנק ישראל במדיניות מוניטאריות מרחיבה. כתוצאה מכך, ירדה הריבית הנומינלית ב-0.5%, ברבעון האחרון של השנה.

התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים ינואר-פברואר 2012

להלן הנתונים לתקופה מיום 1 בינואר 2012 ועד ליום 20 בפברואר 2012:

המדד המשולב של בנק ישראל עלה בחודש ינואר ב-0.2%, קצב דומה לחודשים הקודמים. העלייה המתונה במדד שיקפה בין היתר ירידה ניכרת בייצוא הסחורות והשירותים בחודש זה, אשר קוזזה על ידי העלייה ביבוא הסחורות. האינפלציה באותו החודש נותרה ללא שינוי והאינפלציה השנתית הסתכמה ב-2%, מחירי הדירות (אשר לא כלולים במדד), חזרו לעלות אחרי שלושה חודשים של ירידות.

בתוך כך, בעיקר על רקע ההאטה בכלכלה המקומית, הוריד בנק ישראל את הריבית לחודש פברואר ב-0.25% לרמה של 2.5%, זאת לאחר שהריבית לחודש ינואר נותרה ללא שינוי.

במהלך התקופה הנסקרת התחזק השקל מול הדולר בכ-2.5% ואילו מול האירו והשער הנומינלי האפקטיבי שמר השקל על יציבות. במחירי המניות בבורסה בתל אביב נרשמה מגמה עלייה, זאת בדומה למגמה החיובית בעולם. עם זאת, עליית המדדים המובילים בישראל הייתה מתונה יותר בהשוואה לבורסות המובילות בעולם, כאשר מדדי ת"א 25 ות"א 100 עלו בעד כ-4%. באגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות הארוכות נרשמה עליית תשואות. במקביל, נרשמה עלייה של עד כ-2.3% במדדי התל בונד ה-20 וה-40, זאת תוך צמצום המרווח מול האגרות החוב הממשלתיות.

התפתחות ענף המגורים

קיימים מספר גורמים, בעיקר מכיוון הביקוש, התומכים בתהליך של ירידת מחירי הדירות, אולם בטווח הקצר התרחיש הסביר הוא המשך ירידת מחירים מתונה וזאת מאחר ובמצב הנוכחי עדיין קיים מחסור מצטבר בדירות. בטווח הבינוני עד שנתיים, נראה כי צעדי בנק ישראל והממשלה ובעיקר הגידול בהיצע וציפיות הציבור עשויים להביא לירידת מחירים ממוצעת לא חדה (עד כ-10% נומינלית). באזורי ביקוש עם היצע גבוה ואזורי פגיעות (פריפריה, מוטי סיכון ביטחוני, דירות יוקרה בפלח התחתון) צפויה להיות ירידה בשיעור גבוה יותר. נוסף לכך, מסתמנת מגמת ירידה בביקוש לדירות חדשות. בחודשים אוקטובר-נובמבר 2011 נרשמה ירידה של כ-31.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד בכמות המבוקשת של דירות חדשות. בחודשים אוקטובר-נובמבר חל קיטון של כ-6.5% במספר התחלות הבנייה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, מספר התחלות הבנייה באחד עשרה החודשים הראשונים של שנת 2011 (קצב תאורטי של כ-43,000) זהה בהיקפו למספר התחלות הבנייה בכל שנת 2010. עם זאת, מסתמנת הרעה במספר התחלות בנייה ע"י קבלנים לאור קשיים בקבלת מימון לענף מהבנקים והמתנה להתאוששות השוק מהמחאה החברתית הנמשכת שגרמה לירידה בביקושים.

היקפי העסקאות (ביח"ד) בשנים 2003-2011 מוצגים להלן:

2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
86,040	104,007	102,168	94,083	98,269	87,077	82,350	79,245	71,484

מנתוני משרד האוצר עולה כי חלה ירידה ברמת הפעילות בשוק הנדל"ן: ירידה של כ-37.5% בסך הדירות (חדשות+ יד שנייה) שנרכשו ברבעון הרביעי לשנת 2011, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ירידה של כ-17% בסך הדירות שנרכשו בשנת 2011 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עפ"י נתונים ארעיים שפורסמו ע"י הלמ"ס, ברבעון הרביעי 2011, מחירה הממוצע של דירה עמד על סך של כ-1,084 א' ₪. מחיר זה משקף ירידת מחירים בשיעור של כ-2.0% ביחס לרבעון הקודם. לסיכום, קיימים מספר גורמים, התומכים בתהליך של ירידת מחירי הדירות, בטווח הקצר התרחיש הסביר הוא המשך מגמת ירידת מחירים מתונה.

שוק המשכנתאות והפעילות בו

שוק המשכנתאות מתאפיין בתחרות גבוהה ביותר בין הבנקים הפעילים בו. היקף האשראי לדיור מכספי בנק שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות בשנת 2011, קטן בכ-5% והגיע לסך של כ-44,720 מיליון ₪, לא כולל מיחזורים פנימיים לעומת סך של כ-47,050 מיליון ₪, לא כולל מיחזורים פנימיים בתקופה המקבילה אשתקד. היקף מתן אשראי מכספי מדינה, המשיך במגמת קיטון שנמשכת מספר שנים, וקטן בכ-70% לסך של כ-140 מיליון ₪ בהשוואה לסך של כ-468 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד. היקף סך האשראי שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות בשנת 2011, לא כולל אשראי מכספי מדינה ומיחזורים פנימיים, קטן בכ-7.7% והגיע לסך של כ-50,746 מיליון ₪, לעומת כ-54,950 מיליון ₪ בשנת 2010.

אוכלוסיית לוקחי המשכנתאות

אוכלוסיית לוקחי המשכנתאות מהווה חתך רחב של האוכלוסייה: צעירים, משפרי דיור, רוכשי דירות להשקעה וכו'. האוכלוסייה מתאפיינת במודעות גבוהה מאוד למחירי המשכנתא. לקוח משכנתא ממוצע בודק הצעות מ-2 עד 3 גורמים נותני משכנתאות (עם עדיפות לבנק בו מתנהל חשבון העו"ש שלו). לאורך השנים מתאפיין שוק המשכנתאות ברמת נאמנות נמוכה של הלקוחות וחומות מעבר נמוכות מאוד בין הבנקים.

מיזוג

ביום 23 בנובמבר 2011 אישרו הדירקטוריונים של הבנק ושל חברת האם, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ("בנק דיסקונט"), מיזוג של הבנק עם ולתוך בנק דיסקונט ("המיזוג" או "עסקת המיזוג").

עיקרי התנאים בהסכם המיזוג מפורטים בדוח המיזוג שפרסם בנק דיסקונט ביום 24 בנובמבר 2011.

בשלב זה אין כל וודאות כי עסקת המיזוג תצא אל הפועל, שכן היא מותנית בתנאים מתלים ובכללם: קבלת אישור בכתב מאת המפקח על הבנקים לביצוע המיזוג, ככל שנדרש אישור כאמור; קבלת אישור ממס הכנסה להיות המיזוג פטור בהתאם להוראות פרק ה'2 לפקודה; קבלת אישורים מצדדים שלישיים, לפי נסיבות העניין, אם וככל שידרשו על פי כל הסכם שבנק דיסקונט ו/או בדמ"ש הינם צד לו, כמו גם קבלת אישורים נוספים, ככל שדרושים על פי דין; התקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות; וקבלת הודעה מבנק דיסקונט כי הושלמו הליכי המחשוב הנדרשים לתפעול הבנק הממוזג.

ככל שיושלם המיזוג יחדל הבנק מלהתקיים ויראו את בנק דיסקונט, לכל דבר ועניין, כאילו היה בדמ"ש.

בנק דיסקונט למשכנתאות – רקע כללי ומבנה הקבוצה

הבנק התאגד כחברה ציבורית בערבון מוגבל בשנת 1959, על ידי מר בנו גיטר ז"ל, שייצג קבוצה של משקיעים מארצות דרום אמריקה, שהתאגדו לחברה בשם "ארג-אל" (ארגנטינה-ישראל) חברה לבנין ולהשקעות בע"מ (להלן: "ארג-אל") ובנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), בשם "בנק לפתוח ולמשכנתאות לישראל בע"מ". ארג-אל ובנק דיסקונט החזיקו כל אחד 50% ממניות הבנק.

באמצע שנות ה-60 הונפקו חלק ממניות הבנק לציבור.

בשנת 1963 רכש בנק דיסקונט את מלוא מניות היסוד מחברת ארג-אל.

בחודש מרס 1994 שונה שמו של הבנק מ"בנק לפתוח ולמשכנתאות לישראל בע"מ" לשמו הנוכחי "בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ".

בשנת 2001 בוטלו זכויות מניות היסוד, ללא פיצוי, ומניות אלו נמחקו מהון הבנק. כיום הון המניות של הבנק מורכב מסוג אחד בלבד של מניות, השוות זו לזו בזכויותיהן לכל דבר ועניין.

מניות הבנק נמחקו מהמסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, בחודש מאי 2007, לאחר שבנק דיסקונט לישראל בע"מ השלים הצעת רכש לרכישת מניות שהוחזקו עד אותו מועד בידי הציבור. עד אותו מועד החזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ 65.07% ממניות הבנק. מאותו מועד הבנק הינו חברה בת של בנק דיסקונט לישראל בע"מ המחזיק בו ב-100%. לפרטים בדבר השליטה בבנק ובבנק דיסקונט ר' בפרק "השליטה בבנק" להלן.

הבנק הינו "בנק למשכנתאות" כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל בתחומי הייעוד הכלולים בחוק האמור. פעילותו המרכזית של הבנק הינה בתחום האשראי הקמעונאי, על ידי מתן אשראי לרכישת או לבניית נדל"ן לדיר ומתן אשראי לכל מטרה בשעבוד דירת מגורים. כמו כן פועל הבנק במתן אשראי לשימוש מסחרי.

הבנק מגייס מקורות להעמדת הלוואות לתחומי הנדל"ן השונים.

כמו-כן הבנק נותן אשראי, הלוואות עומדות ומענקים ממקורות משרד הבינוי והשיכון ואגף החשב הכללי במשרד האוצר.

מתווה דיסקונט

מאז יולי 2007 פועל הבנק, ביחד עם חברת האם במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית ללקוחות חברת האם הזכאים. על פי המתווה קובעת חברת האם, בנק דיסקונט, את הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיקה להם אישור זכאות לקבלת תנאי ריבית המתווה. הבנק מעמיד לבעלי אישור זכאות משכנתא בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים שקבע בנק דיסקונט (נכון ליום 31 בדצמבר 2011 חשבון משכורת של 4,000 ₪ ומעלה או פאסיב בסך מינימלי של חצי מיליון ₪).

הלקוח מחויב לעמוד בתנאים אלה במשך חמש שנים לפחות. במידה ולא עמד בתנאי הזכאות יעלה שיעור הריבית ללקוח בהתאם להנחיית בנק דיסקונט כמפורט בהסכם ההלוואה (ובמקביל תועלה ריבית הפיקדון באותו שיעור).

אישור הזכאות על ידי בנק דיסקונט מאפשר ללקוח לפנות לבנק לקבלת הריבית האטרקטיבית, אך אינו מחייב את הבנק לאשר מתן הלוואת משכנתא במסלול המתווה או בכלל מאחר והבנק הוא הנושא בסיכון האשראי.

חברת האם מעמידה לבנק מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש (להלן: הפיקדון). הוסכם כי במקרים של פירעון מוקדם או מחזור האשראי, יפרע או ימוחרז במקביל הפיקדון שהועמד על ידי חברת האם. בתחילת שנת 2010, נוכח עודפי המקורות שהחלו להיווצר בבנק, הוסכם כי הבנק יוכל לתת אשראי במסגרת מתווה דיסקונט גם ממקורותיו. הטיפול החשבונאי אותו נקט הבנק בדוחותיו הכספיים בקשר עם המתווה האמור הינו בהתאם לטיפול החשבונאי אותו נקט הבנק בעסקאות של מתן הלוואות אחרות לדיור ובעסקאות של קבלת פיקדונות אחרים מבנקים.

א. סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט ובגינו התקבלו פיקדונות Back to back בשנת 2011 הסתכם בכ- 2,977.2 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
1,686.5	1,242.2	48.5	2,977.2

סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט מכספי הבנק בשנת 2011 הסתכם בכ- 121.1 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
121.1	-	-	121.1

סך האשראי לדיור שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה הסתכם בכ- 213.9 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
68.9	142.3	2.7	213.9

סך הפיקדונות שהתקבלו מבנק דיסקונט במסגרת המתווה הסתכמו בסך של 2,907.8 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
1,647.3	1,213.7	46.8	2,907.8

סך נוסף של 69.4 מיליון ₪ התקבל בתחילת חודש ינואר 2012, מזה 39.2 מיליון ₪ במגזר צמוד המדד, 28.5 מיליון ₪ במגזר הלא צמוד בריבית משתנה ו-1.7 מיליון ₪ במגזר צמוד מט"ח.

ב. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, בשנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד היה 2.49%.

שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, בשנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה היה 3.60%.

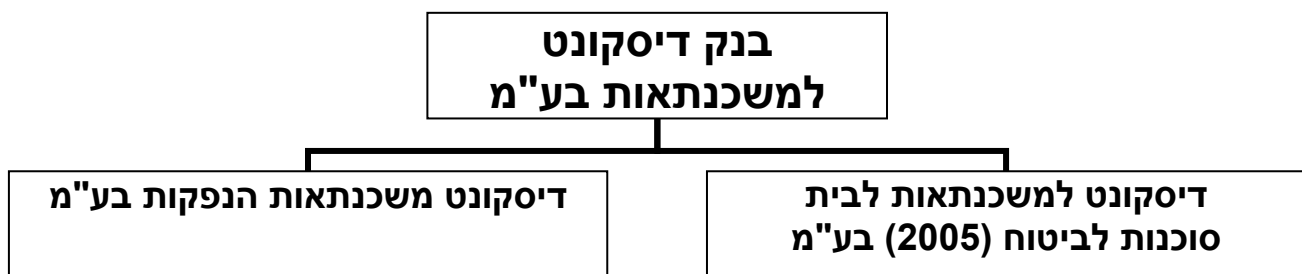
ג. המקורות שהתקבלו הינם בשיעור הריבית על הלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

חברות בנות

דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ - נועדה לגייס כספים למימון פעילות הבנק באמצעות הנפקת כתבי התחייבות שתמורתם תופקד בבנק. ר' להלן בפרק "האמצעים ההוניים". לחברה רווח נקי בשנת 2011 בסך של 762 אלפי ₪, בהשוואה לרווח נקי בסך של 818 אלפי ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ - משמשת כסוכנות ביטוח למכירת ביטוח מבנה וביטוח חיים אגב מתן משכנתאות לדיור. (ר' להלן בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים"). לחברה רווח נקי בשנת 2011 בסך של 3,118 אלפי ₪, בהשוואה לרווח נקי בסך של 2,479 אלפי ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל, עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינוי ריבית, שינויים במדיניות השכונ הממלכתית ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההיערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "צפוי", "מצפה", "ישקול", "ירחיב" וביטויים דומים להם. בנוסף, לשמות עצם כגון: "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר: הערכות בדבר יחס כספי תפעולי, היקף הפירעונות המוקדמים, הערכות בדבר המרווח הפיננסי, היקף הפגיעה בהכנסות הבנק עקב קיטון בעמלות ממתן הלוואות לזכאים, עמלות הטיפול של הבנקים לזכאים, תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים, וכן ביחס להשפעת הוראות תקינה ורגולציה בתחומים שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס על מקורות ממלכתיים וכלכליים שונים וכן מהערכות כלכליות של קבוצת דיסקונט ומידע הנאגר בידי הבנק עקב פעילותו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות, כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התוכניות העסקיות או להביא לשינוי בתוכניות אלה.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המאוחד בשנת 2011 הסתכם ב-45.3 מיליון ₪, בהשוואה לרווח בסך של 30.4 מיליון ₪ בשנת 2010, עליה בשיעור של כ-49.2%.

הרווח הנקי המאוחד בשנת 2011 בנטרול השפעת FAS133 הסתכם ב-48.3 מיליון ₪, בהשוואה ל-33.3 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ-45.0%.

התשואה נטו להון העצמי המתבטאת ביחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה בשנת 2011 לשיעור של 4.0%, בהשוואה לשיעור של 2.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה ברוטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה בשנת 2011 לשיעור של 6.2%, בהשוואה לשיעור של 4.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה בת 1 ₪ ע.ג. הסתכם בשנת 2011 ב-29.26 ₪, בהשוואה לרווח למניה בסך של 19.62 ₪ בשנת 2010.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק בשנת 2011, בהשוואה לשנת 2010, הם:

א. גידול בהכנסה מהפרשה ספציפית להפסדי אשראי שהסתכמה בסך של כ-21.9 מיליון ₪, בהשוואה להכנסה של 0.1 מיליון ₪ בשנת 2010, הנובע בעיקרו מגביית חובות בעייתיים, ר' עמוד 11 לדוח הדירקטוריון.

ב. גידול בהכנסות המימון במגזר הלא צמוד בסך של כ-28 מיליון ₪ הנובע הן מגידול ביתרות הנכסים במגזר זה והן מעלייה בריבית הפריים הממוצעת בין התקופות, ר' עמוד 9 לדוח הדירקטוריון.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המאוחד מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשנת 2011 ב-138.5 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 121.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-14.3%.

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בשנת 2011 הושפע מהגורמים הבאים:

במגזר צמוד מט"ח

על פי הוראות המפקח על הבנקים בדבר הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים נגזרים (FAS 133) נדרשים התאגידים הבנקאיים, במקרים מסוימים, להפריד מכשירים פיננסיים נגזרים המשובצים בנכסים והתחייבויות הנכללים במאזן ולמדוד אותם על בסיס השווי ההוגן.

לטיפול החשבונאי האמור השפעה על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים, השפעה המתבטאת בתוצאת הרווח מפעילות מימון הנובע מנכסים והתחייבויות ובתוצאת הרווח מפעילות מימון הנובע ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הבנק נוהג בהתאם לכללים האמורים ובהתאם לכך הופרדו אופציות מטבע הגלומות בהלוואות ופיקדונות הצמודים למטבע חוץ.

להלן פרטים על השפעת הטיפול החשבונאי האמור על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (במיליון ₪):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2010	2011	2010	2011
(6.7)	(7.4)	4.1	(0.6)
2.1	2.8	(7.9)	1.4
(4.6)	(4.6)	(3.8)	0.8

השפעה על הרווח מהלוואות ופיקדונות*
השפעה על הרווח ממכשירים פיננסיים נגזרים**
סך הכל

* נכלל בסך הכל הכנסות (הוצאות) המימון במגזר צמוד המט"ח ובסך הכל הכנסות (הוצאות) מימון ובחישוב פער הריבית בסקירת ההנהלה - תוספת ג' - "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים".

** נכלל בהכנסות (הוצאות) מימון אחרות בגין מכשירים נגזרים ולא נכלל בחישוב פער הריבית בסקירת ההנהלה - תוספת ג' כאמור לעיל.

במגזר צמוד מדד

מדד המחירים לצרכן הידוע עלה בשנת 2011 בשיעור של 2.6% ותרם לגידול ברווח המימוני בסך של 2.1 מיליון ₪, לעומת עליית המדד הידוע בשנת 2010 בשיעור של 2.3% שתרם לגידול ברווח המימוני בסך של 1.6 מיליון ₪.

ברבעון הרביעי של שנת 2011, מדד המחירים לצרכן הידוע ירד בשיעור של 0.2% וגרם לקטון ברווח המימוני בסך של 2.6 מיליון ₪.

ברבעון הרביעי של שנת 2010, מדד המחירים לצרכן הידוע עלה בשיעור של 0.7% ותרם לגידול ברווח המימוני בסך של 0.3 מיליון ₪.

שיעורי הכנסה הוצאה

בשנת 2011 עמד פער הריבית הכולל על שיעור חיובי של 0.09%, בהשוואה לשיעור חיובי של 0.11% בשנת 2010. פער הריבית הכולל בנטרול השפעת FAS133, ר' לעיל מגזר צמוד מט"ח, עמד בשנת 2011 על שיעור של 0.14%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר הצמוד למדד עמד פער הריבית על שיעור של 0.05%, בהשוואה ל-0.21% בשנת 2010. כ-60% מתיק האשראי של הבנק הינו במגזר זה.

במגזר הצמוד למט"ח עמד פער הריבית על שיעור שלילי של 3.34%, בהשוואה לשיעור שלילי של 0.50% בשנת 2010. פער הריבית במגזר הצמוד למט"ח, בנטרול השפעת FAS133, עמד על שיעור של 0.31%, בהשוואה לשיעור של 1.12% בתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר הלא צמוד, עמד פער הריבית על שיעור של 0.59%, בהשוואה לשיעור של 0.48% בשנת 2010.

הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה

להלן הרכב הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה:

שינוי בתרומה במיליוני ₪	2010			2011			
	תרומה לרווח			תרומה לרווח			
	היקף פעילות* ב- %	במיליוני ₪	ב- %	היקף פעילות* ב- %	במיליוני ₪	ב- %	
28.0	40.0	48.5	34.8	55.2	76.5	38.1	מטבע ישראלי לא צמוד
(8.5)	21.3	25.8	62.7	12.5	17.3	60.0	מטבע ישראלי צמוד מדד
(1.6)	(1.6)	(1.9)	2.5	(2.5)	(3.5)	1.9	מטבע ישראלי צמוד מט"ח
17.9	59.7	72.4	100.0	65.2	90.3	100.0	
0.7	1.7	2.1		2.0	2.8		בגין אופציות
(0.2)	0.2	0.2		-	-		עמלות מעסקי מימון
(1.1)	38.4	46.5		32.8	45.4		הכנסות מימון אחרות
17.3	100.0	121.2		100.0	138.5		סך הכל

* על פי היתרה הממוצעת של הנכסים.

לפרטים נוספים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" תוספת ג' בסקירת ההנהלה להלן.

השפעת החובות הפגומים - אחד הגורמים המשפיעים על הרווח מפעולות מימון הוא היקף החובות הפגומים. יתרת החובות כאמור ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה ב- 51.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 73.1 ליום 31 בדצמבר 2010 לפי נתוני פרופורמה.

להלן פרטים על הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה

במגזר השקלי הלא צמוד הסתכמו הכנסות מימון נטו בשנת 2011 בסך של 76.5 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 48.5 מיליון ₪ בשנת 2010, עליה בשיעור של כ-57.7%, ומשקלן מסך כל הכנסות המימון נטו עמד בשנת 2011 על כ-55.2%, בהשוואה לשיעור של כ-40.0% בשנת 2010.

ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם עודף הנכסים על התחייבויות בסך של 621.5 מיליון ₪, בהשוואה לעודף בסך של 1,208.1 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010.

היתרה הממוצעת של הנכסים במגזר זה עלתה בשנת 2011 בשיעור של כ-21.9% בהשוואה לשנת 2010.

במגזר השקלי הצמוד למדד הסתכמו הכנסות המימון נטו בשנת 2011 בסך של 17.3 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 25.8 מיליון ₪ בשנת 2010, ירידה בשיעור של כ-32.9%, ומשקלן מכלל הכנסות המימון נטו עמד בשנת 2011 על כ-12.5%, בהשוואה לשיעור של כ-21.3% בשנת 2010.

היתרה הממוצעת של הנכסים במגזר זה בשנת 2011, עלתה בשיעור של כ-6.5% בהשוואה לשנת 2010.

במגזר הצמוד למטבע חוץ - הסתכמו הוצאות מימון נטו בשנת 2011 בסך של 3.5 מיליון ₪, בהשוואה להוצאות מימון בסך של 1.9 מיליון ₪ בשנת 2010.

הכנסות המימון במגזר כולל אופציות הסתכמו בהפסד מימוני של כ-0.7 מיליון ₪, בהשוואה לרווח מימוני בסך של 0.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר זה חלה בשנת 2011 ירידה בשיעור של כ-14.4% ביתרה הממוצעת של הנכסים בהשוואה לשנת 2010.

בגין מכשירים נגזרים – ר' לעיל התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר צמוד מט"ח, עמוד 8 לדוח הדירקטוריון.

הכנסות מימון אחרות, נטו (לא כולל בגין מכשירים נגזרים), הסתכמו בשנת 2011 בסך של 45.4 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 46.7 מיליון ₪ בשנת 2010, ירידה בשיעור של 2.8%.

הפרשה להפסדי אשראי

ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי הסתכמה בשנת 2011 בהכנסות של כ-13.2 מיליון ₪, בהשוואה להוצאות בסך של 3.4 מיליון ₪ בשנת 2010.

הבנק מעריך את גובה ההפרשה הנדרשת להפסדי אשראי על בסיס שמרני. הבנק נוקט בשלוש שיטות להפרשה להפסדי אשראי: שיטת עומק הפיגור, שיטת ההפרשה הקבוצתית ושיטת ההפרשה הפרטנית.

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, ההפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיר, מחושבת על פי נוסחת עומק הפיגור. ההפרשה על פי עומק הפיגור מחושבת על בסיס מדורג לפי עומק הפיגור בתשלומים. כל מדרגת הפרשה הינה בשיעור של 8% מהחוב, כאשר המדרגה הראשונה היא בעומק פיגור של מעל 6 חודשים.

ההפרשה עולה ב-8% נוספים על כל העמקת עומק הפיגור ב-3 חודשים נוספים, עד להפרשה מרבית של 80% כאשר עומק הפיגור הינו 33 חודשים. ההפרשה לפי השיעורים שצוינו לעיל הינה על כל יתרת החוב של הלווה, לרבות סכומים שטרם הגיע זמן פירעונם.

שיטת ההפרשה הקבוצתית, שעיקרה בדיקת הביטחונות וההסתמכות תוך הפעלת מקדמי בטחון, חלה על האשראי המסחרי ועל האשראי שניתן בעבר במסגרת ליווי פיננסי לפרויקטי בניה.

שיטת ההפרשה הפרטנית חלה על האשראי לדיר שאינו נפרע לשיעורין ועל אשראי שאורגן מחדש.

הפרשה כללית והפרשה נוספת. בדוחות הכספיים נכללת הפרשה כללית בשיעור של 1% מחובות הלווים ליום 31 בדצמבר 1991, בערכים מותאמים ליום 31 בדצמבר 2004.

כמו כן נערכת הפרשה נוספת בשיעורים שונים המתבססת על מאפייני סיכון של חבויות לווים שאינן לדיר, כפי שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, וכן בהלוואות לדיר בהתאם להוראה בנושא סיכונים בגין הלוואות לדיר, ר' עמוד 62.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, לא כולל הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, הגיעה בסוף שנת 2011 לסך של 237.2 מיליון ₪ והיוותה 1.3% מיתרת האשראי לציבור נטו. זאת בהשוואה ליתרת הפרשה לפי נתוני פרפורמה בסך של 244.9 מיליון ₪, לא כולל הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, שהיוותה 1.4% מיתרת האשראי לציבור נטו ליום 31 בדצמבר 2010.

הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה להפסדי אשראי הסתכם בשנת 2011 בסך של 151.7 מיליון ₪, בהשוואה לרווח בסך של 117.8 מיליון ₪ בשנת 2010, עליה בשיעור של כ-28.8%.

הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה להפסדי אשראי ברבעון הרביעי של שנת 2011 הסתכם בסך של 38.6 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 29.8 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 29.5%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2011 בסך של 40.7 מיליון ₪, בהשוואה ל-46.5 מיליון ₪ בשנת 2010, ירידה בשיעור של כ-12.5%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2011 ב-9.2 מיליון ₪, בהשוואה ל-11.7 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-21.4%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2011 בסך של 122.6 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 115.9 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 5.7%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2011 ב-32.1 מיליון ₪, בהשוואה ל-32.7 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-1.8%. הוצאות אלו כוללות כדלקמן:

הוצאות משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשנת 2011 בסך של 76.8 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 72.4 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 6.1%.

הוצאות משכורות והוצאות נלוות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2011 ב-18.8 מיליון ₪, בהשוואה ל-19.5 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-3.6%.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2011 בסך של 14.0 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 14.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1.4%.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2011 ב-3.4 מיליון ₪, בהשוואה ל-3.7 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-8.1%.

הוצאות אחרות הסתכמו בשנת 2011 בסך של 31.8 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 29.3 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 8.3%.

הוצאות אחרות הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2011 ב-9.9 מיליון ₪ בהשוואה ל-9.5 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ-4.2%.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות הגיע בשנת 2011 לשיעור של 33%, בהשוואה ל-40% בשנת 2010.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם בשנת 2011 בסך של 69.8 מיליון ₪, בהשוואה לרווח בסך של 48.4 מיליון ₪ בשנת 2010.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2011 ב-15.7 מיליון ₪, בהשוואה לרווח בסך של 8.8 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למסים הסתכמה בשנת 2011 בסך של 24.5 מיליון ₪ (המהווה שיעור של כ-35.2% מהרווח לפני מס), בהשוואה לסך של 18.0 מיליון ₪ (המהווה שיעור של כ-37.2% מהרווח לפני מס) בשנת 2010. שיעור המס הסטטוטורי (כולל מס רווח) עומד על שיעור של 34.48%, בהשוואה לשיעור של 35.34% בשנת 2010. הירידה בשיעור המס הסטטוטורי נובעת מתיקון פקודת מס הכנסה, אשר הקטין את שיעור מס החברות החל על הבנק מ-25% בשנת 2010 ל-24% בשנת 2011.

התשואה ברוטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה בשנת 2011 לשיעור של 6.2% בהשוואה לשיעור של 4.4% בשנת 2010.

הרווח הנקי המאוחד בשנת 2011 הסתכם בסך של 45.3 מיליון ₪, בהשוואה לרווח בסך של 30.4 מיליון ₪ בשנת 2010, עליה בשיעור של כ-49.2%.

הרווח הנקי המאוחד בשנת 2011 בנטרול השפעת FAS133 הסתכם ב-48.3 מיליון ₪, בהשוואה ל-33.3 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ-45.0%.

הרווח הנקי המאוחד ברבעון הרביעי של שנת 2011 הסתכם ב-11.2 מיליון ₪, בהשוואה לרווח בסך 6.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המאוחד ברבעון הרביעי של שנת 2011 בנטרול השפעת FAS133 הסתכם ב-10.6 מיליון ₪, בהשוואה ל-8.6 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה נטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה בשנת 2011 לשיעור של 4.0%, בהשוואה לשיעור של 2.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה בת 1 ₪ ע.ג. הסתכם בשנת 2011 ב-29.26 ₪, בהשוואה לרווח למניה של 19.62 ₪ בשנת 2010.

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן המאוחד ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם בסך של 18,380.2 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 17,418.0 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, עליה בשיעור של 5.5%.
להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי ב- % *	31 בדצמבר 2011		נכסים
	מיליוני ₪		
			מזומנים ופיקדונות בבנקים
(75.6)	218.3	53.3	
6.5	17,099.6	18,217.2	אשראי לציבור, נטו**
			התחייבויות
			פיקדונות הציבור
(19.9)	678.0	543.0	
9.4	14,688.7	16,075.7	פיקדונות מבנקים
(9.1)	26.0	23.6	פיקדונות הממשלה**
(0.8)	748.6	742.4	כתבי התחייבות נדחים
(23.0)	1,120.5	862.9	הון עצמי

* השינוי באחוזים מתבסס על הנתונים בסכומם המלא.
** יתרות האשראי לציבור ויתרות פיקדונות הממשלה אינן כוללות אשראי לציבור מפיקדונות מיועדים שפירעונם מותנה במידת הגביה בסך של 1,241.7 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2011, בהשוואה לסך של 1,437.1 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010.

יתרת האשראי לציבור נטו ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה בסך של 18,217.2 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 17,099.6 מיליון ₪ בסוף שנת 2010, עליה בשיעור של כ-6.5%.
במהלך שנת 2011 העמיד הבנק אשראי מכספי בנק בהיקף של 3,339.7 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 4,056.7 מיליון ₪ בשנת 2010, קיטון בשיעור של כ-17.7%.

סכומים אלה הינם בנטרול מיחזורים פנימיים, לגביהם ר' הסבר בפרק "פעילות הבנק לפי מגזרי פעילות".
ביצוע נתוני הלוואות על ידי הבנק כאמור לעיל אינם כוללים אשראי שניתן מפיקדונות מיועדים, שפירעונם מותנה במידת הגביה, בסך של 2.5 מיליון ₪ בשנת 2011, בהשוואה לסך של 5.3 מיליון ₪ בשנת 2010, אשר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים אינם כלולים ביתרות האשראי לציבור שבמאזן.

מזה בשנת 2011 ניתנו הלוואות עומדות ומענקים מותנים לזכאים בסך של 1.1 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 2.6 מיליון ₪ בשנת 2010.
בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הלוואות עומדות ומענקים מותנים אינם נכללים ביתרות האשראי לציבור.
להלן נתונים על הרכב האשראי לציבור נטו לפי מגזרי הצמדה:

שיעור שינוי ב- %	31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2011		
	% מסך האשראי לציבור	מיליוני ₪	% מסך האשראי לציבור	מיליוני ₪	
7.6	37.6	6,435.1	38.0	6,926.7	מטבע ישראלי לא צמוד
6.2	60.3	10,302.9	60.1	10,944.4	מטבע ישראלי צמוד מדד
(4.3)	2.1	361.6	1.9	346.1	מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
6.5	100.0	17,099.6	100.0	18,217.2	סך הכל

במונחים שקליים גדל סך האשראי ב-1,117.6 מיליון ₪ בשנת 2011 בהשוואה לשנת 2010.
באשראי מכספי אוצר, קטן, כאמור לעיל, סך האשראי ב-195.4 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2011 בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2010.

(1) יתרות נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
במיליוני ₪	
-	-
46.3	34.8
-	-
-	-
46.3	34.8
-	-
46.3	34.8
26.8	17.1

1. נכסים שאינם מבצעים

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:

שנבדק על בסיס פרטני

שנבדק על בסיס קבוצתי

איגרות חוב פגומות צוברות הכנסות ריבית¹

חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית¹

סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית

נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו¹

סך הכל נכסים שאינם מבצעים

2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

3. סיכון אשראי בעייתי¹

סיכון אשראי מאזני בגין הציבור (אשראי לציבור)²

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור¹

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור

סיכון אשראי מאזני בגין אחרים¹

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין אחרים^{3,1}

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים¹

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי

4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

מזה: הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור⁴

איגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר¹

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) סיכון אשראי מאזני (אשראי, איגרות חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים פיננסיים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (3) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- (4) הלוואות לדיור אשר ההפרשה המזערית בגין מחושבת לפי עומק הפיגור, שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדיור אחרות, שאינן פגומות, אשר הין בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגין לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

(2) השפעה על מדדי סיכון האשראי.

להלן יובאו מספר מדדי סיכון אשראי, מחושבים ליום 31 בדצמבר 2011:

ליום 31 בדצמבר 2010	ליום 31 בדצמבר 2011
ב-%	

0.26	0.19
2.95	2.33
1.33	1.29
0.58	0.42
-	-
-	-
-	-

שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור

שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי

לציבור

שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור

שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מיתרת אשראי כולל בגין הציבור

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור

שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת

שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

הערה: לעניין חישוב היחסים דלעיל, יתרת האשראי לציבור חושבה לפי יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור

(3) להלן נתונים על סיכון האשראי הכולל, בגין חובות בעייתיים:

יתרת חוב רשומה ליום		
31.12.2010	31.12.2011	
(נתוני פרפורמה)		
מיליוני ₪		
חובות בעייתיים* לדיור		
398.1	305.1	שההפרשה בגינם נערכה לפי עומק פיגור
-	-	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק פיגור
121.4	125.5	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים)
חובות בעייתיים* אחרים		
73.1	51.9	חובות פגומים
1.2	6.5	חובות נחותים
26.2	18.2	חובות בהשגחה מיוחדת
620.0	507.2	סה"כ סיכון אשראי מאזני ללווים בעייתיים
191.3	97.0	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים
811.3	604.2	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2011, הסתכמו בסך של 543.0 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 678.0 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, ירידה בשיעור של כ-19.9%.

להלן נתונים על הרכב פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה:

31 בדצמבר 2010			31 בדצמבר 2011		
שיעור	% מסך	מיליוני ₪	% מסך	מיליוני ₪	
שינוי ב- %	פיקדונות הציבור		פיקדונות הציבור		
(19.9)	91.6	620.8	91.6	497.3	מטבע ישראלי צמוד מדד
(63.9)	0.5	3.6	0.2	1.3	מטבע ישראלי צמוד לדולר
(17.2)	7.9	53.6	8.2	44.4	מטבע ישראלי לא צמוד
(19.9)	100.0	678.0	100.0	543.0	סך הכל

במונחים שקליים קטנו סך כל פיקדונות הציבור ב-135.0 מיליון ₪ בהשוואה ל-31 בדצמבר 2010.

סך כל פיקדונות הציבור ביחס ליתרת אשראי לציבור נטו היווה ליום 31 בדצמבר 2011 כ-3.0%, בהשוואה לכ-4.0% בסוף שנת 2010.

דירוג פיקדונות

בחודש ספטמבר 2008 העניקה חברת הדירוג "מידרוג" דירוג Aa2 לפקדונות הבנק לזמן ארוך ודירוג P-1 לפקדונות הבנק לזמן קצר. בחודש יוני 2011 תוקף דירוג הפיקדונות לזמן ארוך ולזמן קצר. דירוג הפיקדונות נותר ללא שינוי (אופק יציב).

פיקדונות מבנקים ליום 31 בדצמבר 2011, הסתכמו בסך של 16,075.7 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 14,688.7 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, גידול בשיעור של כ-9.4%.

מזה מחברת האם	סה"כ מיליוני ₪	יתרת פיקדונות מבנקים אחרים	יתרת פיקדונות מבנקים בקבוצה	
		מיליוני ₪	מיליוני ₪	
15,771.1	16,075.7	165.9	15,909.8	31 בדצמבר 2011
14,290.7	14,688.7	219.5	14,469.2	31 בדצמבר 2010

האמצעים ההוניים

האמצעים ההוניים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011, הסתכמו בסך של 1,312.7 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 1,639.5 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, קיטון של 20.0%. הקיטון נובע מחלוקת דיבידנד לחברת האם בסך של 290 מיליון ₪ בסוף שנת 2011.

ההון העצמי ליום 31 בדצמבר 2011, הסתכם בסך של 862.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 1,120.5 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, ירידה בשיעור של 23.0%. כאמור לעיל, הקיטון נובע מחלוקת הדיבידנד.

יחס ההון העצמי לסך כל הנכסים ליום 31 בדצמבר 2011, הגיע לשיעור של 4.7%, בהשוואה לשיעור של 6.4% ליום 31 בדצמבר 2010. כאמור לעיל, הקיטון נובע מחלוקת הדיבידנד.

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2011, לפי כללי באזל 2, הגיע לשיעור של 9.1%, בהשוואה לשיעור של 12.5% ליום 31 בדצמבר 2010. כאמור לעיל, הקיטון נובע מחלוקת הדיבידנד.

יחס הלימות ההון שהינו היחס בין ההון לרכיבי הסיכון כמוגדר על ידי בנק ישראל, הגיע ביום 31 בדצמבר 2011 על פי הנחיות באזל 2 ל-13.9%, בהשוואה לשיעור של 18.3% ליום 31 בדצמבר 2010. יחס הלימות ההון המזער הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 9.0%. ביום 21.11.2010 החליט דירקטוריון הבנק כי יחס הלימות ההון של הבנק, המחושב על פי הנחיות באזל 2, לא יפחת מ-13.0%.

הון משני. ההון המשני של הבנק לצורך באזל 2 ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם בסך של 449.8 מיליון ₪, והוא כולל סך של 18.4 מיליון ₪ בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי וסך של 431.4 מיליון ₪ בגין כתבי התחייבות נדחים. ההון המשני ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של 519.0 מיליון ₪ הכולל 18.4 מיליון ₪ בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי ו-500.6 מיליון ₪ כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני. ליום 31 בדצמבר 2011 עמד היחס האמור על שיעור של 50.0% (31.12.2010: 44.8%).

הנפקת כתבי התחייבות נדחים באמצעות חברת בת - דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ

ביום 30 בנובמבר 2005 השלימה חברת הנפקות גיוס של 125 מיליון ₪ ערך נקוב כתבי התחייבויות נדחים סחירים (סדרה א') מתוך סדרה של 300 מיליון ₪ ערך נקוב.

תמורת ההנפקה הופקדה בבנק בפיקדון בתנאים הזהים לתנאי כתבי ההתחייבויות.

במהלך שנת 2008 מכר הבנק את יתרת כתבי ההתחייבויות שהוקצו לו, מתוכם 103.1 מיליון ₪ ע.ג. נמכרו לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (החברה האם). בכך השלים הבנק את מכירת יתרת כתבי ההתחייבויות הרשומים למסחר. כתבי ההתחייבויות שנמכרו הוכרו על ידי בנק ישראל כהון משני של הבנק.

הנפקת כתבי התחייבות לחברה האם

ביום 21.9.08 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 250 מיליון ₪. כתב ההתחייבות הוכר כהון משני של הבנק בכפוף להוראות ניהול תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

ביום 22.12.2009 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 100 מיליון ₪. כתב ההתחייבות הוכר כהון משני של הבנק בכפוף להוראות ניהול תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

הקצאת מניות

ביום 31.12.2009 הקצה הבנק 228,225 מניות נוספות לחברת האם בתמורה ל- 160 מיליון ₪ שהתווספו להון הראשוני של הבנק.

דירוג כתבי התחייבויות נדחים לזמן ארוך

בחודש יוני 2011 תוקף דירוג כתבי התחייבויות הנדחים של הבנק על ידי חברת "מידרג". דירוג כתבי התחייבויות נותר Aa3 (אופק יציב).

דיבידנד

ביום 29 בדצמבר 2011 החליטה האסיפה הכללית לחלק לבעלי המניות דיבידנד במזומן בסך של 290 מיליון ש"ח.

הדיבידנד חולק ביום 29 בדצמבר 2011.

במידה והדבר יידרש לצורך עמידה בהלימות ההון, דיסקונט יחזיר וישקיע בבנק את הסכום הדרוש.

מצב הנזילות וגיוס מקורות

תיק הפיקדונות שמחזיק הבנק גדל בשיעור של 8.1% בשנת 2011 מסך של 15,392.7 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010 לסך של 16,642.3 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2011. תיק האשראי לציבור שמחזיק הבנק גדל בשיעור של 6.5% בשנת 2011, מסך של 17,099.6 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010 לסך של 18,217.2 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2011.

היקף הפיקדונות מבנקים ביחס לתיק הפיקדונות עלה משיעור של 95.4% בסוף שנת 2010 לשיעור של 96.6% בסוף שנת 2011. החל מהמחצית השנייה של שנת 2007, עם תחילת הפעילות במסגרת מתווה דיסקונט, מעמידה חברת האם לבנק את כל המקורות למשכנתאות הניתנות במסגרת מתווה דיסקונט. האשראי המבוצע במסגרת זו מהווה חלק עיקרי מסך האשראי הניתן על ידי הבנק ולכן מרבית המקורות שמגייס הבנק החל מהמחצית השנייה של שנת 2007 הינם מחברת האם.

גילוי על הלוואות לדיור

ביום 15 במאי 2011, פרסם המפקח על הבנקים הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין הלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידם במסגרת ניהול סיכון זה.

1. כללי

הפעילויות שהבנק מבצע לצורך התמודדות עם התפתחויות בסיכונים האשראי בגין הלוואות לדיור מפורטות בפרק סיכונים האשראי, ר' עמוד 29 לדוח הדירקטוריון.

2. יתרת תיק האשראי

להלן מוצגת התפתחות יתרות האשראי בבנק לפי מגזרי פעילות וכשיעור מכלל האשראי (במיליוני ₪):

סה"כ	מסחרי		קבלנים		כל מטרה		דיור		
	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	
	מתיק האשראי								
11,222.8	7.2	813.2	2.6	295.9	7.2	804.2	83.0	9,309.5	2007
13,761.0	5.5	754.6	1.3	175.6	5.6	776.8	87.6	12,054.0	2008
15,310.6	4.6	697.3	0.8	124.2	5.4	830.2	89.2	13,658.9	2009
17,119.6	3.9	669.5	0.6	96.9	5.4	916.3	90.2	15,436.9	2010
18,217.2	3.2	589.2	0.3	60.3	5.5	993.2	91.0	16,574.5	2011

התפתחות תיק האשראי של הבנק

יתרת תיק האשראי לדיור ולכל מטרה של הבנק הסתכמה ליום 31 בדצמבר 2011 ב-17,568 מיליון ₪, סכום המהווה כ-96.5% מתיק האשראי של הבנק, וזאת בהשוואה לסך של 10,114 מיליון ₪ בסוף שנת 2007, גידול של 74%, ובהשוואה לסך של 12,831 מיליון ₪ בסוף שנת 2008, גידול של 37%.

הגידול בתיק האשראי נתקיים בין היתר על רקע השקתו של 'מתווה דיסקונט' שתרם לעלייה בהיקפי ביצועי האשראי בבנק (לפרטים נוספים ר' עמוד 6 לדוח הדירקטוריון).

הגידול בתיק האשראי נתקיים בעיקרו בתחום המשכנתאות שניתנו לדיור, כך שחלק מגזר פעילות זה עלה מ-83% מכלל תיק האשראי בבנק בתום שנת 2007 לכ-91% בתום הרבעון הרביעי של שנת 2011. שיעור יתרות מגזר ההלוואות לכל מטרה בתיק הבנק יציב בשנים האחרונות ועומד על כ-5.5% מכלל תיק האשראי בבנק. העלייה בשיעור המצרפי של המגזרים לעיל בתיק הבנק לוותה בירידה בשיעור האשראי שניתן לרכישת נכסים מסחריים וכן בירידה בחלק מגזר הקבלנים בתיק האשראי, על רקע הפסקת הפעילות במגזר זה.

יתרות האשראי לדיור וכל מטרה בחלוקה למגזרי ההצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק ליום 31.12.2011 (במיליוני ₪):

סה"כ	צמוד מט"ח משתנה		ממד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית- 5 שנים ומעלה		ממד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית - קצרה מ-5 שנים		לא צמוד קבועה		צמוד מדד ריבית קבועה				
							לא צמוד קבועה	לא צמוד קבועה	שיעור ב- %	יתרה		שיעור ב- %	יתרה
	שיעור ב- %	יתרה	שיעור ב- %	יתרה									
	מתיק האשראי												
10,114	5	506	6	616	6	590	9	907		74	7,495	2007	
12,831	3	410	9	1,134	4	544	17	2,226		67	8,517	2008	
14,488	2	329	11	1,517	3	488	31	4,413		53	7,741	2009	
16,353	2	288	15	2,440	3	476	37	6,078		43	7,071	2010	
17,568	2	294	20	3,484	3	452	36	6,435	1	150	38	6,753	2011

שיעור ההלוואות צמודות המדד הניתנות בריבית קבועה מסך תיק האשראי ירד מכ-74% בתום שנת 2007, לכ-39% בתום הרבעון הרביעי של שנת 2011. מנגד, נרשמה עלייה באותם שנים במגזר ההלוואות הניתנות במסלול הפריים מכ-9% מתיק האשראי בתום שנת 2007, לכ-33% בתום הרבעון הרביעי של שנת 2011. כמו כן נרשמה עלייה מסויימת במרכיב ההלוואות צמודות המדד הניתנות בריבית משתנה בתדירות שינוי ריבית של חמש שנים ומעלה. נכון ליום 31.12.2011, מרכיב ההלוואות בריבית משתנה בהן תדירות שינוי הריבית קצרה מחמש שנים מהווה כ-41% מסך תיק האשראי לדיור וכל מטרה, מזה כ-36% ניתן במגזר הלא צמוד בריבית משתנה.

יתרות תיק האשראי לדיור וכל מטרה נכון ליום 31.12.2011 בפילוח לפי שיעורי מימון שניתנו:

שיעור מסה"כ		שיעור מימון*	יתרות אשראי
ב-%			
34	5,981	עד 50%	
53	9,394	בין 51% ל- 75%	
13	2,193	מעל 75%	
100	17,568	סה"כ	

* שיעור המימון מחושב ביחס לנכס הנרכש ולא כולל בטחונות נוספים באם ניתנו.

כ-13% מיתרת תיק האשראי של הבנק ליום 31.12.2011 ניתן בשיעורי מימון מקוריים (שיעור המימון שנקבע במועד העמדת ההלוואה) של מעל 75%. עיקר ההלוואות בטווח מימון זה ניתנו בהסתייע בביטוח משכנתאות EMI וכן משיטת החישוב של שיעור המימון כאמור לעיל.

יתרת האשראי לדיור ליום 31.12.2011 (שניתן מיום 1.1.2008) בפילוח לפי שיעור החזר מהכנסה (במיליוני ₪):
הניתוח מתמקד בתקופה מיום 1.1.2008 ועד ליום 31.12.11, תקופה המאופיינת בעליית מחירי דירות וגידול מהיר בהיקף המשכנתאות. להלן פילוח האשראי בהתאם לכושר החזר של הלווים. כושר החזר הינו היחס שבין ההחזר החודשי בהלוואה להכנסה הפנויה נטו בתיק האשראי.

שיעורי החזר מהכנסה		סה"כ יתרת אשראי	יתרת אשראי מצטברת	חלק יחסי		חלק מצטבר	
עד 30%	בין 30% ל- 40%			ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ
עד 30%	בין 30% ל- 40%	8,180.0	8,180.0	69.2	69.2	69.2	69.2
בין 30% ל- 40%	מעל 40%	2,305.2	10,485.2	19.5	11.3	88.7	100
מעל 40%	סה"כ	1,333.5	11,818.7	100			

פילוח יתרות חוב לפי תקופות לפירעון

יתרות החוב של הבנק ליום 31.12.2011 בפילוח לפי תקופות לפירעון שנותרו מיום 31.12.2011 (במיליוני ₪)

וכשיעור מיתרת האשראי הכוללת של הבנק:

ממד קבועה		לא צמודה קבועה		לא צמודה משתנה		ממד משתנה עד 5 שנים		ממד משתנה מעל 5 שנים		צ. מט"ח משתנה		סה"כ	
שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה
ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ	ב-%	סה"כ
עד 10 שנים	2,053	12	43	-	788	4	82	-	133	1	124	18	3,225
מעל 10 ועד 15 כולל	1,714	10	30	-	850	5	116	1	328	2	93	19	3,131
מעל 15 ועד 20 כולל	1,660	9	50	-	1,744	10	96	1	698	4	76	24	4,324
מעל 20 ועד 25 כולל	1,324	8	27	-	3,053	17	84	1	1,052	6	1	32	5,541
מעל 25 ועד 30 כולל	2	-	-	-	-	-	74	-	1,273	7	-	7	1,349
סה"כ	6,753	39	150	-	6,435	36	452	3	3,484	20	294	100	17,568

הלוואות בהן קיימת דחיית קרן ו/או ריבית

לבנק היקף הלוואות מצומצם, בהן קיימת דחיית קרן או ריבית. מרכיב הלוואות שניתנות בתנאי גרייס קרן, כאשר הריבית משולמת באופן שוטף, מהווה כ-1.9% מתיק האשראי ליום 31.12.2011. בהפחתת הלוואות מסוג זה שניתנו לקבוצות רכישה מסתכם שיעור הלוואות מתיק האשראי בכ-1.6%. יתרת הלוואות שניתנו בתנאי בלון, דהיינו יתרת הקרן והריבית שנצברה משולמת ביום אחד, וכן הלוואות בהן מתאפשר תשלום ריבית תקופתי הנמוך מגובה הריבית המחוייבת בהלוואה, אינו עולה על 0.1% מתיק האשראי.

הנתונים דלעיל משקפים את מדיניותו השמרנית של הבנק למתן הלוואות מסוג זה.

3. ביצועי אשראי שוטפים

להלן מוצגת התפתחות ביצועי האשראי לדירור וכל מטרה בבנק (מיליוני ₪) וכשיעור מכלל מתן האשראי של הבנק :

שנים	סכום הביצוע	שיעור גידול / קיטון	שיעור מכלל מתן האשראי
2007	2,712		92.8%
2008	3,895	44%	95.8%
2009	3,491	(10%)	97.5%
2010	3,976	14%	97.9%
2011	3,288	(17%)	98.5%

כ-98.5% מביצועי האשראי בבנק מבוצעים במגזר הדירור וכל מטרה, דבר הנובע ממיקוד הבנק בפעילות באשראי קמעונאי. לעניין סגירת פעילות ליווי הפרויקטים, ר' עמוד 57 לדוח הדירקטוריון.

פילוח ביצועי האשראי לדירור לפי מסלולי ההצמדה השונים (במיליוני ₪) וכשיעור מסה"כ הביצוע :

שנה	מדד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית - קצרה מ-5 שנים		מדד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית - 5 שנים ומעלה		ריבית לא צמודה קבועה		ריבית צמודה משתנה לא צמודה משתנה		ריבית צמודה משתנה קבועה צמודה משתנה		ריבית צמודה משתנה קבועה צמודה משתנה		סה"כ
	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	
2008	0.5	17.9	15.0	572.8	38.4	1,460.9	45.7	1,737.2	13.9	453.7	15.6	15.6	3,804.4
2009	0.4	11.6	13.8	451.5	71.5	2,338.0	13.9	453.7	13.9	453.7	12.9	12.9	3,267.7
2010	1.5	54.3	27.1	1,008.8	58.9	2,188.8	11.6	430.2	11.6	430.2	34.2	34.2	3,716.3
2011	0.8	24.5	36.0	1,093.5	4.4	133.3	38.3	1,165.7	18.9	576.0	47.2	47.2	3,040.2

בשנים 2008 ו-2009 ירד שיעור הביצוע שניתן בריבית קבועה, ומנגד חל גידול בשיעור הביצועים במגזר הלוואות הפריים והלוואות צמודות מדד בריבית משתנה. החל משנת 2010 מתקיימת מגמת קיטון במרכיב הלוואות הפריים ועליה במרכיב הלוואות הניתנות בריבית קבועה צמודה מדד. מתמהיל ביצועי האשראי בשנת 2011 עולה כי כ-40.7% מהאשראי שניתן על ידי הבנק הועמד בריבית שתדירות שינוי הריבית בה קצרה מחמש שנים. מנתוני הרבעון הרביעי של שנת 2011 עולה כי שיעור האשראי שניתן בריבית שתדירות מועד שינוי הריבית בה קצרה מ-5 שנים נמוך מ-33%.

התפלגות ביצועי האשראי לדיור שניתן בשנים 2008 – 2011
בפילוח לפי שיעורי מימון (במיליוני ₪) וכשיעור ממתן האשראי:

2011		2010		2009		2008		
שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	
8	236.8	7	276.8	9	286.1	7	283.7	עד 30%
58	1,767.4	40	1,465.3	39	1,296.0	36	1,385.1	בין 31% ל- 60%
12	370.1	24	898.7	29	933.1	27	1,021.0	בין 61% ל- 70%
10	297.3	22	802.1	20	657.5	16	602.8	בין 71% ל- 75%
12	368.6	7	273.4	3	95.0	13	511.8	מעל 75%
100	3,040.2	100	3,716.3	100	3,267.7	100	3,804.4	סה"כ

חלק הלוואות שניתן בבנק בשנת 2011 בשיעור מימון של מעל 75% הינו כ-12%, לעומת כ-7% בשנת 2010. העלייה נובעת מחזרת הבנק למתן אשראי בסיוע ביטוח עזר EMI. לעניין תיאור הפעילות עם חברת EMI ר' עמודים 31-32 לדוח הדירקטוריון.

2011	2010	2009	2008	
706	673	613	583	סכום הלוואה (באלפי ₪) ממוצעת
56.7%	58.8%	57.1%	60.6%	שיעור מימון ממוצע לדיור
33.4%	35.2%	34.9%	34.8%	שיעור מימון ממוצע לכל מטרה

סכום ההלוואה הממוצע עלה מכ-583 א' ₪ בשנת 2008 ל-706 א' ₪ בשנת 2011. שיעורי המימון הממוצעים בבנק בתחום הלוואות לדיור ירדו מכ-60.6% בשנת 2008 לכ-56.7% בשנת 2011. הירידה בשיעורי המימון נובעת ממדיניות ניהול סיכונים שמרנית המלווה במדיניות תמחור תואמת נכסי סיכון. שיעורי המימון הממוצעים בבנק בתחום הלוואות לכל מטרה ירדו ממוצע של כ-35% בשנים 2008-2010 לכ-33.4% בשנת 2011.

תקופה ממוצעת להלוואה *

שנה	תקופה בשנים לדיור	תקופה בשנים לכל מטרה
2008	19.6	14.9
2009	19.7	15.1
2010	20.8	15.3
2011	21.1	14.4

* התקופה הממוצעת להלוואה מחושבת על פי התקופה המקורית שניתנה בכל הלוואה.

תקופת ההלוואה הממוצעת בתחום הדיור התארכה בכ-7.6% מכ-19.6 שנים בשנת 2008 ל-21.1 בתום הרבעון הרביעי בשנת 2011.

תקופת ההלוואה הממוצעת בהלוואות לכל מטרה התארכה מ-14.9 שנים בשנת 2008 ל-15.3 שנים בשנת 2010 והתקצרה שוב ל-14.4 שנים בתום הרבעון הרביעי בשנת 2011.

4. היקף החוב הבעייתי

הבנק רושם ירידה מתמשכת בהיקפי החוב הבעייתי, הן בשיעור חלקו מכלל תיק האשראי והן בהיקפי הפרשה להפסדי אשראי.

יתרת החוב הבעייתי (במיליוני ₪) וכשיעור מיתרת האשראי המאזני :

אשראי לדיור ולכל מטרה			
שנה	יתרת אשראי	יתרת חוב בעייתי	שיעור חוב בעייתי
2007	10,114	383	3.8%
2008	12,831	378	2.9%
2009	14,488	353	2.4%
2010	16,353	317	1.9%
2011	17,568	313	1.8%

הפרשה ספציפית השנתית (במיליוני ₪):

שנה	הפרשה שוטפת	שיעור ההפרשה מיתרת האשראי
2007	9.8	0.10%
2008	3.9	0.03%
2009	0.5	0.00%
2010	0.4	0.00%
2011	(12.6)	(0.07%)

5. נתונים נוספים – יתרת חובות גדולים

יתרת האשראי בתיקי ההלוואות שיתרתם עולה על 5 מיליוני ₪, מסתכמת ליום 31.12.2011 בסך של כ-215 מיליוני ₪ המהווה שיעור של כ-1.18% מיתרת תיק האשראי, לעומת יתרה בסך של 211 מיליוני ₪ ליום 30.9.2011 המהווה 1.16% מיתרת תיק האשראי.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

פעילות הבנק כמתווך פיננסי כרוכה בנטילת סיכונים. הסיכונים הינם סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. מדיניות ניהול הסיכונים נועדה לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת החשיפה לסיכונים שונים, הערכת ההפסד שיכול לנבוע מהחשיפה לסיכונים אלה, גידור הסיכונים ברמות שונות, קביעת כלי בקרה ותכנון פעילות עתידית בהתאם לרמת הסיכון והתשואה. במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים מתבסס הבנק על תחזיות והערכות שונות באשר להתפתחות מדדים שונים במשק ובשוקי הכספים וההון. ניהול הסיכונים מתבצע בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין שמוציא בנק ישראל. בבנק קיימת ועדת ניהול סיכונים שבראשה מנהל הסיכונים הראשי וחברים בה המנכ"ל וחברי ההנהלה. מנהל הסיכונים הראשי של הבנק – מר משה הלפרין, סמנכ"ל, מנהל האגף הפיננסי וניהול הסיכונים המשמש גם כמנהל הסיכונים הפיננסיים.

מנהל סיכונים אשראי – מר זאב דקל – סמנכ"ל בכיר, מנהל אגף אשראי, קצין אשראי ראשי. מנהל סיכונים תפעול – מר אלדד זרחיה – סמנכ"ל, מנהל אגף תפעול. מנהל הסיכונים המשפטיים – עו"ד יגאל בורוכובסקי, סמנכ"ל, היועץ המשפטי ומזכיר הבנק. הוועדה עוסקת בגיבוש מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק בתחומים השונים, זיהוי תחומי סיכון חדשים ומוקדי סיכון במטרה לטפל בהם, יזום שינויים, מעקב ואמידה של הסיכונים והחשיפות. בנוסף, כל מנהל סיכונים מנהל תת ועדה לניהול הסיכונים בתחומו ואחראי על הסיכונים התפעוליים שבתחומו. מנהל הסיכונים הראשי אחראי גם על כלל הסיכונים התפעוליים של הבנק.

סיכונים פיננסיים

ניהול הסיכונים הפיננסיים הינו בכפוף למדיניות והחלטות הדירקטוריון. אחת לרבעון מובא בפני הדירקטוריון דוח ניהול סיכונים על פי הנחית ניהול בנקאי תקין 339, ואחת לשנה מובא בפני הדירקטוריון דוח ניהול סיכונים על פי הנחית ניהול בנקאי תקין 301, הכולל בין היתר נושאים הכרוכים בניהול הסיכונים הפיננסיים, מגבלות שנקבעו והחשיפות לסיכונים בפועל. כמו כן מובאות לדיון המלצות בנוגע לשינוי המגבלות לחשיפה, פעילות במכשירים פיננסיים חדשים, ונושאים שונים המתעוררים מעת לעת.

סיכונים שוק

סיכון שוק, כהגדרתו בניהול בנקאי תקין מס' 339: סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת המחירים בשווקים השונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחיר מניות וסחורות). הבנק מנהל את סיכונים השוק ככלל ביחס לחשיפה החשבונאית. סיכונים השוק העיקריים אליהם חשוף הבנק הינם סיכון בסיס וסיכון ריבית.

סיכון בסיס

סיכון הנובע מחשיפה בגין הפער שבין הנכסים לבין ההתחייבויות בבסיסי ההצמדה השונים. החשיפה לסיכון בסיס באה לידי ביטוי בהפסד שיכול להיגרם עקב הפער האמור משינוי שער החליפין או במדד המחירים לצרכן. הבנק מודד את החשיפה בכל אחד ממגזרי ההצמדה: צמוד מדד, שקלי לא צמוד, צמוד דולר וצמוד אירו. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות חשיפה לסיכון הבסיס במגזרי ההצמדה השונים, כאחוז מההון הפעיל. המעקב אחר חשיפת הבסיס מבוצע על ידי בחינה חודשית של הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים. להלן המגבלות שנקבעו:

<u>מגזר הפעילות</u>	<u>מגבלה</u>	<u>חשיפה בפועל 31.12.11</u>
צמוד מדד	130% - (30%)	21.6%
צמוד דולר	8% - (8%) מההון הפעיל;	5.3%
צמוד אירו	4% - (4%) מההון הפעיל;	1.1%
שקלי לא צמוד	(42%) - 142% (לא נקבעה מגבלה ספציפית)	72.0%

היקף הפעילות נגזר מהפוזיציות במגזרים אחרים.

הבנק עמד בשנת 2011 במגבלות שנקבעו.

כמו כן, נקבעו מגבלות לפעילות מתן אשראי בכל מגזר הצמדה כדלקמן:

<u>מגזר הפעילות</u>	<u>מגבלה</u>	<u>יתרות ליום 31.12.11 במיליוני ₪</u>
במגזר הצמוד למדד	ללא הגבלה;	10,944.4
במגזר השקלי הלא צמוד	ללא הגבלה;	6,926.7
במגזר צמוד הדולר	עד כ- 696 מיליון ₪;	285.3
במגזר צמוד האירו	עד כ- 173 מיליון ₪;	60.8

הבנק עמד בשנת 2011 במגבלות שנקבעו.

להלן הרגישות לשינויים בשערי חליפין של המטבעות העיקריים על הון הבנק ליום 31 בדצמבר 2011:

	<u>דולר</u>	<u>אירו</u>
	<u>אלפי ₪</u>	
עלייה של 5% בשע"ח	(1,619)	(42)
עלייה של 10% בשע"ח	(2,723)	43
ירידה של 5% בשע"ח	1,822	154
ירידה של 10% בשע"ח	3,803	407

סיכון ריבית

סיכון הנובע מהחשיפה לשינוי בעתיד בשיעור הריבית כתוצאה מפער בזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות והשפעתם על הרווח העתידי של הבנק ושחיקת הונו העצמי, פוזיציות המתומחרות בריבית קבועה מול משתנה, והשפעה שונה של שיעור הריבית על מכשירים פיננסיים שונים.

החשיפה העיקרית לסיכון ריבית בבנק הינה במגזר צמוד המדד היות ומרבית האשראי הינו בריבית קבועה וקיים פער מח"מ בין הנכסים להתחייבויות.

הבנק מנהל את החשיפה לסיכון הריבית על ידי שינוי פער במשך החיים הממוצע (מח"מ) בהתבסס על רמת הריבית הצפויה בשוק. דירקטוריון הבנק קבע את המגבלות הבאות לסיכון בגין שינוי מרווחי הגיוס של הבנק:

א. מגזר הפעילות	מגבלה
צמוד מדד	פער מח"מ חשבונאי של עד שנה (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי);
שקלי לא צמוד	פער מח"מ חשבונאי של עד שנתיים (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי).
צמוד דולר	פער מח"מ חשבונאי בהלוואות חדשות של עד שנה וחצי (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי);
צמוד אירו	פער מח"מ חשבונאי של עד שנה וחצי (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי);

דירקטוריון הבנק קבע את המגבלה לסיכון הריבית:

ב. מגזר הפעילות	מגבלה
צמוד מדד	פער מח"מ כלכלי של עד שנה (בהנחת פירעונות מוקדמים של אשראי).

לשיעור הפירעון המוקדם השפעה מהותית בקביעת גובה החשיפה, היות והפירעון המוקדם מקצר את משך החיים הממוצע של הנכסים. הערכת הפירעונות המוקדמים מתבצעת על בסיס נתונים היסטוריים. שיעור הפירעון המוקדם שנלקח בסיכוי שוק מתבסס על ממוצע הפירעון המוקדם בכל המגזרים הפיננסיים בחמש השנים האחרונות.

שיעור הפירעון המוקדם הממוצע בשנים 2007 עד שנת 2011 (ממוצע חמש שנתי) עמד על 8.48%. שיעור הפירעון המוקדם הממוצע בשנת 2011 עמד על 7.78% ובתקופה המקבילה אשתקד עמד על 8.96%. ליום 31 בדצמבר 2011, בהנחת פירעון מוקדם בשיעור של 3.95%, יתקבל שוויון בין מח"מ הנכסים וההתחייבויות. בהנחת פירעון מוקדם של 8.48%, פער המח"מ האפקטיבי כלכלי יעמוד על 0.12 חלקי שנה.

ג. הפסד מקסימלי של עד 10% מהון הבנק כתוצאה משינוי מקביל של העקום לכל אורכו ב-1%. ההשפעה של עליה ב-1% בשיעור הריבית על התיק הכולל ליום 31 בדצמבר 2011 ובהנחת פירעון מוקדם בשיעור של 8.48%, הינה הקטנת הערך הכלכלי של תיק הבנק בסך של כ-40.9 מיליון ₪, המהווה כ-4.64% מההון הכלכלי. השפעה של ירידה ב-1% בשיעור הריבית על התיק הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2011 ובהנחת פירעון מוקדם של 8.48%, הינה הגדלת הערך הכלכלי של תיק הבנק בסך של כ-47.1 מיליון ₪ המהווה כ-5.34% מההון הכלכלי. הבנק עמד בשנת 2011 במגבלות שנקבעו.

למידע נוסף ר' עמוד 27 לדוח הדירקטוריון ותוספת ד', סקירת ההנהלה, עמוד 91.

ד. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

חישוב יתרות ואומדני שווי הוגן נערך בהתאם להנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, כאמור בביאור 16' בדוח הכספי.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים במאוחד

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)**

31.12.2010					31.12.2011				
סה"כ	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		סה"כ	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי	
	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
17,774.0	53.8	301.8	11,036.6	6,381.8	18,448.5	59.8	275.7	11,325.8	6,787.2
-	(29.1)	(200.1)	-	229.2	-	(18.0)	(117.7)	-	135.7
16,613.2	66.7	287.6	11,068.0	5,190.9	17,566.5	49.0	231.2	11,124.5	6,161.8
-	(50.4)	(189.0)	-	239.4	-	(4.9)	(66.4)	-	71.3
1,160.8	8.4	3.1	(31.4)	1,180.7	882.0	(2.3)	(6.8)	201.3	689.8

נכסים פיננסיים
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
התחייבויות פיננסיות
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

שווי מאזני של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

31.12.2010					31.12.2011				
סה"כ	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		סה"כ	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי	
	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
17,326.5	55.0	306.8	10,323.8	6,640.9	18,279.7	60.8	285.4	10,944.4	6,989.1
-	(29.1)	(200.1)	-	229.2	-	(18.0)	(117.7)	-	135.7
16,195.4	68.0	291.8	10,391.4	5,444.2	17,434.6	51.0	240.1	10,751.2	6,392.3
10.6	(50.4)	(189.0)	10.6	239.4	7.4	(4.9)	(66.4)	7.4	71.3
1,120.5	8.3	3.9	(78.2)	1,186.5	837.7	(3.3)	(6.0)	185.8	661.2

נכסים פיננסיים
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
התחייבויות פיננסיות
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
שווי מאזני נטו של מכשירים פיננסיים

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים במאוחד, למעט פריטים לא כספיים***

****31.12.2011							
שינוי בשווי ההוגן			במיליוני שקלים חדשים				
באחוזים	במיליוני ₪	סה"כ	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
			אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(4.64)	(40.9)	841.1	10.7	44.3	162.0	624.1	
(0.49)	(4.3)	877.7	10.8	44.5	197.1	625.3	
5.34	47.1	929.1	10.9	44.7	246.5	627.0	
0.51	4.5	886.5	10.8	44.5	205.5	625.6	
**** 31.12.2010							
			אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
			(13.0)	14.2	(64.7)	1,190.8	
			(12.9)	14.2	(35.3)	1,191.4	
			(12.9)	14.2	13.9	1,191.7	
			(12.9)	14.2	(28.1)	1,191.4	

השינוי בשיעורי הריבית
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
קטון מיידי מקביל של 0.1 אחוז

השינוי בשיעורי הריבית
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
קטון מיידי מקביל של 0.1 אחוז

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סה"כ שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי הצמדה.
*** השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית המוצגת הינה על יתרות השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים.
**** ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ר' ביאור 16 ה' בדוח הכספי.

סיכון אופציות גלומות

מרבית הנכסים וההתחייבויות של הבנק במגזר צמוד המט"ח כוללים רצפה של שער חליפין המהווה אופציה על פי הגדרת FAS-133. אופציה זו הינה מכשיר המשובץ בנכס הבסיס ואינה משמשת לצרכי גידור. הסיכון נובע מאופציות הגלומות בנכסים או בהתחייבויות: הסיכון נובע משינוי בשווי ההוגן של האופציה, כתוצאה משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי האופציות (כגון: סטיית תקן, שיעורי הריבית, מחיר בשוק של נכס הבסיס וכו'). דירקטוריון הבנק קבע מגבלות להיקף הפעילות במגזרי ההצמדה השונים, אך לא נקבעו מגבלות ספציפיות להיקף הפעילות בנכסי הבסיס של האופציות הגלומות. הבנק הפסיק את פעילותו בנכסי בסיס הכוללים אופציות גלומות בשנת 2009.

סיכון חילות

סיכון חילות, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342: הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי ולהוננו הנבע מאי יכולתו לספק את צרכי החילות שלו. הבנק מנהל את סיכון החילות על פי ההוראה האמורה. ההוראה דורשת לקיים יחס של נכסים חילים להתחייבויות לתקופה של עד חודש, שלא יפחת מ-1. ההוראה מאפשרת לבנקים המנהלים את סיכון החילות באמצעות מודל פנימי מבוסס היטב, להגדיר את יחס החילות האמור תוך התחשבות בנכסים הנוספים לנכסים החילים ותוך התאמת ההתחייבויות לתקופת פירעון עד חודש. הבנק פועל במסגרת מדיניות חילות אשר הותוותה על ידי הדירקטוריון, במסגרת מודל פנימי. המדיניות קובעת מגבלות לחשיפה לסיכון החילות על פי טווחי זמן שונים, תוך התחשבות בהתנהגות התזרים בתרחישים שונים. תזרים המזומנים של הבנק הינו ארוך טווח, כאשר תזרים המזומנים הנבע מהנכסים ארוך יותר מתזרים המזומנים הנבע מההתחייבויות. תזרים המזומנים של הנכסים כולל בתוכו מרכיב של אי ודאות עקב ביצוע פירעונות מוקדמים. הפירעונות המוקדמים מקצרים את משך החיים הממוצע של תזרים הנכסים. הבנק אומד את מצב החילות על בסיס יומי ובפרקי זמן שונים ביחס למגבלות שנקבעו. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לטווחי הזמן השונים, כדלקמן: המגבלות מתייחסות לאומדי הסיכון ולתרחישי החילות השונים. להלן אומדי הסיכון:

- **יחס החילות** - יחס הנכסים החילים להתחייבויות לתקופת פירעון עד חודש.
- **פער החילות** - הפער בין תזרים הפירעון של הנכסים לבין זה של ההתחייבויות, בתקופות זמן שונות.
- **אופק הישרדות** – משקף את הזמן (בחודשים) שהבנק יכול לפעול מבלי שסיכון החילות יתממש. (אומד סיכון חדש מפברואר 2011)

להלן תיאור תרחישי החילות:

מצב עסקים רגיל (ירוק) - יישום תכנית העבודה השוטפת של הבנק ויעדיו: גידול בהיקף האשראי הניתן ע"י הבנק. **תרחיש ביניים (צהוב)** - מסמל עליה מסוימת בסיכון החילות במצב עסקים רגיל. בשל העלייה ברמת הסיכון, קיים חשש שבעוד פרק זמן מסוים הבנק יעבור לתרחיש קיצון. **תרחיש קיצון (אדום)** - משבר חילות בחברת האם (הנובע ממשבר מערכתי).

להלן מגבלות החילות:

מהות המגבלה	מגבלות
יחס חילות	לא יפחת מ-1 בכל שלושת התרחישים
אופק הישרדות	עד חודש
פער חילות	12 חודשים בתרחיש ירוק, חודש אחד בתרחיש אדום
	לא יתקיים תזרים שלילי בתרחיש ירוק
	לא יתקיים תזרים שלילי בתרחיש ירוק
	ללא מגבלה
	ללא מגבלה

נכון לתאריך 31.12.2011 עמד הבנק בכל מגבלות החילות.

בתאריך 01.08.2011 פרסם בנק ישראל טיוטת עדכון לנב"ת 342 הדן בניהול סיכון המזילות. בין עיקרי העדכונים, שינוי בהגדרת יחס המזילות לתקופה של חודש ימים והגדרת יחס מזילות חדש לתקופה של מעל שנה - יחס מימון יציב. הבנק בוחן את ההיבטים השונים של יישום ההוראה על ניהול סיכון המזילות של הבנק. תחולת ההוראה בתאריך 01.04.2012 למעט סעיף 17 הדן ביחס המימון היציב אשר תחולתו בתאריך 01.07.2012. על רקע האמור, הבנק נערך ליישום ההוראה במועדים שנקבעו בהוראה.

סיכויי אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון לרווחי הבנק ולהונו של הבנק הנובע מחדלות פירעון של לווה או אי עמידה בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי נגזר מחומרת ההפסד הצפויה בהינתן מצב של התממשות הסיכון. איתור סיכויי האשראי, וגידורם, נמצאים באחריותו הניהולית של קצין האשראי הראשי של הבנק. קצין האשראי אחראי להתוויית מדיניות האשראי של הבנק והגשתה לאישור דירקטוריון הבנק. ביום 23.09.2009 מונה מנהל האגף הפיננסי כמנהל הסיכונים הראשי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי לניהול סיכון האשראי של הבנק, הגדרת שיטות מדידה לסיכון האשראי, במטרה להבטיח יישום גישות מיטביות (Best Practice), וכן אחראי לניתוח פרופיל הסיכון והכנת דו"ח מסכם בתדירות רבעונית עבור ההנהלה הבכירה של הבנק ודירקטוריון הבנק בדבר שינויים באיכות האשראי.

מדיניות האשראי של הבנק מגדירה את הקריטריונים הנדרשים להבטיח איכות האשראי והקטנת הסיכונים הנבעים ממנו, לרבות הפרמטרים לסיכון ומיון לווים ובקשות אשראי, בחינת יכולת החזר של הלווים והערבים לחוב, סוגי הביטחונות שישמשו להבטחת האשראי, מקדמי הביטחון, תמחור האשראי, וכן עקרונות לניהול, מעקב ובקרה אחר האשראי והביטחונות. המדיניות כוללת פירוט מקיף בדבר מערך סמכויות האשראי בבנק הכולל סמכויות אישיות, פורום הנהלה עסקית, ועדת אשראי של הדירקטוריון והדירקטוריון. מדיניות הבנק מגדירה מגבלות לפעילות הבנק במגזרים מסוימים, ובהם קבוצות רכישה, תושבי חוץ, הלוואות בסיוע ביטוח עזר (EMI) לרבות מגבלה לגבי חשיפה מצרפית לחברה המבטחת.

מסמך המדיניות חל, ללא יוצא דופן, על כל מוצרי האשראי המוצעים ע"י הבנק. מסמך המדיניות לניהול סיכויי אשראי מגדיר את אופן העמדת האשראי ע"י היחידות העסקיות של הבנק העוסקות בהענקת וניהול אשראי, וזאת על מנת לוודא כי אשראי זה מוענק בהתאם לקיבולת הסיכון של הבנק, ולתיאבון לסיכון שהוגדר ע"י דירקטוריון הבנק.

מסמך המדיניות מיועד להבטיח כי:

- כל עסקאות האשראי מוערכות בצורה הולמת ועקבית, ובהתאם להשפעתן הפיננסית על תוצאותיו העסקיות של הבנק.
 - האשראי מוקצה ומאושר בהתאם למסגרות ותהליכי האצלת סמכויות ברוח וידועים.
 - תיק האשראי הכולל מנהל תחת מגבלת ריכוז והון, והניהול הכולל נתון לבקרה נאותה בתדירות הולמת.
- מדיניות האשראי מאושרת אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק. מדיניות האשראי לשנת 2012 אושרה בדירקטוריון הבנק משיבתו ביום 26 בדצמבר 2011.

הבנק מבצע מעקב אחר "אינדיקטורים מצביעי סיכון" (KRI) לעניין סיכון האשראי. הבנק קבע ספים למעקב, שבהתקיימם, נדרשת בחינת התאמת מדיניות האשראי לשינוי שנתקיים. במסגרת האינדיקטוריים מבוצע מעקב אחר שינוי במחירי הדירות, בתוצר הלאומי הגולמי, שיעורי האבטלה והיקף פיגורי התשלומים בבנק ובמסגרת. בשנת 2010, וברבעון המדווח, לא נתקיימו תנאי הסף, כאמור.

מדיניותו של הבנק בשנים האחרונות הינה התמקדות בפעילות בתחום המשכנתאות הן בהלוואות המיועדות למימון רכישת דירות מגורים, לרבות מימון בניית צמודי קרקע, והן בהלוואות לכל מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים שבבעלות החייב. מדיניות זו תורמת לפיזור תיק האשראי הקיים בין מספר רב של לווים, בפיזור גיאוגרפי ניכר.

בנוסף, מכיל התיק הקיים אשראי שמקורו מפעילות עבר בתחום ליווי הבניה - פעילות שהופסקה בחודש יוני 2009, תוך מכירת תיק הלייוויים הפעיל באותו מועד לחברת האם. עיקר האשראי הנותר הינו ערבות חוק מכר בגין פרויקטים שבנייתם הושלמה. כמו כן, מממן הבנק קבוצות לווים בדרך של "קבוצת רכישה", בעיקר למגורים. קבוצת יחידים הנה התאגדות של מספר גורמים (פרטיים או עסקיים) לצורך רכישת קרקע לשם בניה עצמית משותפת, או התאגדות של בעלי קרקע לצורך בניה עצמית משותפת על קרקע הנמצאת בבעלותם.

הבנק קבע מגבלות חשיפה למגזרי הפעילות הבאים:

א. שיעור מרכיב מגזר האשראי המסחרי בכלל התיק- 8%.

ב. שיעור האשראי לתושבי חוץ בתמהיל ביצועי הבנק- 8%.

ג. היקף מסגרות מצרפי למסגרות האשראי המוקצות לקבוצות רכישה- 10% מהיקף תיק האשראי.

ד. חשיפה לחברת EMI – ר' עמודים 31-32 לדוח הדירקטוריון.

נכון ליום 31 בדצמבר 2011 הבנק עמד במגבלה שנקבעה בכל אחד מהתחומים דלעיל.

כמו כן, הבנק הגדיר מגבלות פנימיות לחשיפה ללווה בודד (10%) ולקבוצת לווים (25%), מעבר למגבלות הרגולטוריות. הבנק עמד במגבלות אלו.

הבנק מעניק אשראי בעיקר למשקי בית, דבר המקנה לו פיזור ענפי נרחב של מקורות החזר ללא ריכוז ענפי בענף מסוים. הביטחונות הניתנים כנגד תיק האשראי בבנק הנם נכסי דלא-ניידא, מרביתם יחידות מגורים ברחבי הארץ ומקצתם נכסים מסחריים. כמו כן, מקבל הבנק כבטוחות גם פיקדונות חילים וערבויות בנקאיות במסגרת פעולות של גרירת הלוואה. מדיניות האשראי של הבנק קובעת מרווחי ביטחון על סוגי הנכסים השונים, בהתאם לסיכוי מימושם וסיכוי תגודתיות בשווי השוק שלהם לאורך הזמן.

ההלוואות בבנק ניתנות באמצעות יועצי משכנתאות הממוקמים ב-76 סניפים, הנמצאים בתחומי סניפי חברת האם, וב-4 סניפים עצמאיים. סניפי וסניפוני הבנק מחולקים לארבעה אזורים – צפון, ת"א, מרכז ודרום. אישורי האשראי בבנק ניתנים ע"י מערך הסינוף, לרבות מינהלות אזורים, ומטה המשכנתאות.

הבנק מפעיל בקרת איכות אשראי עוד בתהליך העמדתו, באמצעות מערך עורפי הכולל יחידות חיתום אשראי, חיתום משפטי ויחידת בחינה וביצוע.

יחידת חיתום האשראי מבצעת בקרה אודות התאמת המסמכים שהגיש הלקוח לעניין מצבו הכלכלי. אל מול הצהרותיו שעליהן התבסס האישור העקרוני שהונפק לו. יחידת חיתום הבטוחה, הנמצאת החל מחודש יוני 2010 באחריות האגף המשפטי, קובעת דרישות הבנק לרישום השעבוד בגין הנכס כבטוחה הולמת. ככל שהוכחו הצהרות הלקוח ונקבע כי הנכס המוצע הינו בר שעבוד בהתאם לנהלי הבנק, מפיקות יחידות החיתום מסמך דרישה הכולל בין היתר מסמכי הבטוחה הנדרשים כתנאי להעמדת האשראי. מחלקת הבחינה והביצוע, מקבלת את תיק ההלוואה לאחר השלמתו ע"י יועץ המשכנתאות, בהתאם להחלטת החיתום, ומוודאת כי קיומו מלא נהלי הבנק בקשר עימו. במידה וכך, מושלמת העברת הכספים ע"י יחידת הביצוע שבאותה מחלקה.

בבנק יחידה לבקרת אשראי הפועלת במסגרת הוראות נהל בנקאי תקין מס' 319. היחידה, הכפופה החל מיום 8.3.2011, למנהל הסיכונים הראשי, בוחנת מדגמית ותקופתית את עמידת תיק ההלוואה בנהלי הבנק, לרבות בחינת כושר החזר של הלווה, טיב הביטחונות וחשיפת הבנק בה, ומהימנות דירוג העסקה.

הבנק סוקר מידי תקופה את תיקי האשראי הגדולים בהתאם למדרג שאישר דירקטוריון הבנק. בנוסף, מדרג הבנק את לקוחותיו, למעט הלוואות לדירוג, בהתאם לדרישות והגדרות בנק ישראל. מערכת הדירוג כוללת ציון התנהגותי (Behavioral Score) המתקבל אחת לחודש.

הבנק פועל לגיבוש מערכת דירוג טרם אישור האשראי.

הבנק מבצע הליכי הפקת לקחים ומקיים הדרכות לעובדיו על מנת לשמר ולשפר את הרמה המקצועית בתחום האשראי. בבנק פועלת ועדת הפקת לקחים, ברשות מנהל מחלקת החיתום, הדנה בתיקי הלוואות שניתנו במהלך השנים האחרונות, והגיעו לכשל.

בבנק פועל שמאי הבנק האמון על הקשר עם השמאים שאושר לצורך מתן הערכת שווי לנכסים המשמשים כביטחונות לבנק, לרבות קיום בקורות אודות מתודולוגיית ההערכה, ורמתה המקצועית.

הבנק מפעיל מחלקת מעקב ביטחונות שתפקידה לבצע מעקב אחר השלמת רישום הבטוחות בתיק. המחלקה כפופה ליועץ המשפטי בבנק.

בבנק מחלקת גביה הפועלת אל מול לקוחות בפיגור. המחלקה פועלת הן בגיבוש הסדרים, לסוגיהם השונים, אל מול הלקוחות, והן באמצעות נקיטת צעדים משפטיים, ככל הנדרש. כמו כן אחראית המחלקה לסקירת תיק האשראי של הבנק, על מנת לבחון הצורך בסיווג חוב וביצוע הפרשות בעטיו.

בחודש יולי 2007 החל הבנק במתן אשראי קמעונאי בהתאם למתווה דיסקונט ("משכנתא מסובסדת") כפי שגובש ע"י הבנק וחברת האם. פעילות המתווה הביאה לגידול ניכר בהיקפי ביצוע המשכנתאות בבנק, לעומת שנות עבר. עיקר האשראי הניתן מתחילת הפעילות במתווה דיסקונט ניתן במוצר זה. להערכת הבנק, מתן ההלוואות בתנאים אטרקטיביים מביא לשיפור מתמשך באיכות לווים חדשים, בדגש על כושר החזר.

הבנק מחיל מדיניות תמחור תואמת נכסי סיכון. מדיניות זו הביאה לירידת חלקו של הבנק במגזרים מסוימים, בדגש על הלוואות מעל 60% מימון.

הבנק מבצע בקרה שוטפת בין היתר אחר היקף האשראי הניתן במגזרי הפעילות השונים, שיעורי המימון ושיעורי כושר ההחזר בהם ניתן האשראי, שיעורי הכשל, ריכוזיות תיק הלוואים, פיזור גיאוגרפי, התפלגות גיל לווים ודירוג הלוואים (בתחום המסחרי).

בבנק נוהלים מפורטים לעניין חישוב כושר ההחזר בתיקי ההלוואות השונים. בהלוואות בריבית משתנה, כושר ההחזר מחושב לפי ריבית תוצאתית בשיעור מזערי של 4.5%.

הבנק מפעיל הפחתה במדרגי הסמכות בהלוואות הניתנות בנכסי יוקרה ובהלוואות הניתנות לתושבי חוץ, כך שאלו יאושרו במדרג סמכות הגבוה מזה הנדרש במגזר הכללי.

מדרג סמכויות האישור בבנק כולל התייחסות בין היתר, לנושאים הבאים:

- א. סכום ההלוואה
- ב. שיעור המימון
- ג. שיעור כושר החזר
- ד. הכנסה מזערית למשק בית ולנפש
- ה. תקופות גרייס
- ו. הכרה מהכנסה שאינה שכר עבודה
- ז. גיל הלוואים
- ח. ויתור על ביטוח חיים

חברת אי.אם.אי. עזר - חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (להלן: "EMI")

בדיון שנערך בדירקטוריון הבנק בנושא ביום 28 באפריל 2010, אושרה החזרה לפעילות מול חברת EMI וביום 20 ביוני 2010 שב הבנק להציע ללקוחותיו הלוואות בשיעור מימון גבוה בסיוע ביטוח חברת EMI. חידוש הפעילות בוצע, בין היתר, על רקע רכישת החברה על ידי חברת הראל חברה לביטוח בע"מ, וזאת לאחר שביום 17 בספטמבר 2008 הפסיק הבנק מתן השירות האמור על רקע מצב קבוצת AIG, שהחזיקה בבעלות בחברה.

החזרה לפעילות בוצעה תוך הגבלת שיעור המימון המרבי ל-90% משווי הנכסים המשועבדים ללא התחשבות בפרמיית הביטוח וחלף 95% שהיה בעבר (החל מיום 1.1.12 מוגבל שיעור המימון המירבי ל-80%).

יתרת ההלוואות שניתנו במסגרת EMI בבנק עומדת ליום 31 בדצמבר 2011 על כ- 1.7 מיליארד ₪, כולל סך של כ- 0.2 מיליארד ₪ הלוואות לפי מידת הגביה שלא באחריות הבנק.

סך הכל אשראי המבטח בביטוח זה ליום 31.12.11 מסתכם לסך של כ- 482 מיליון ₪.

באוגוסט 2011 אישרה חברה מעלות S & P את דירוג החוסן הפיננסי של חברת EMI לדירוג (מקומי) AA, תוך הותרת תחזית דירוג 'שלילית'. מעלות ציינה כי הדירוג הינו על רקע ההשתייכות לקבוצת הראל התורמת להערכתם באופן חיובי למעמד הפיננסי והעסקי של החברה. וכי תחזית הדירוג השלילית משקפת את חששותם באם יחולו צעדים רגולטורים נוספים על שוק המשכנתאות בישראל הדבר עשוי להשפיע לרעה על התפתחותה העסקית של החברה.

חברת EMI אינה עומדת כיום בתנאים הנדרשים לחברת ביטוח מוכרת על פי הוראות 201-211 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל בדבר "מדידה והלימות הון", לצורך הפחתת סיכון האשראי.

באזל 2

בחודש יוני 2004 פירסמה הוועדה הבינלאומית לפיקוח על הבנקים (ועדת באזל) את המלצותיה החדשות, שנועדו להבטיח את הרגולציה הראויה להסדרת כללי הלימות ההון של הבנקים במדינות שונות (להלן: "באזל 2"). הנוסח הסופי של המסמך פורסם על ידי הוועדה בחודש יוני 2006, כאשר ביולי 2009 ובפברואר 2011 פורסמו ע"י ועדת באזל תיקונים למסגרת באזל 2.

בנק ישראל אימץ את המלצות הוועדה וגיבש הנחיות ליישום. בהתאם להחלטת בנק ישראל, המלצות באזל 2 על כל דבכיו מיושמות במערכת הבנקאית בישראל בגישה הסטנדרטית לפחות החל מסוף שנת 2009.

עקרונות באזל 2 נועדו לשפר את ניהול הסיכונים במערכת הבנקאות העולמית על מנת לחזק את יציבותה הפיננסית ומטרתם להסדיר פיקוח ומשמעת שוק מתקדמים הקושרים את הלימות ההון לסיכונים באופן מדויק מבעבר. ההוראות עוסקות בעיקר בשלושה סיכונים מרכזיים אליהם חשוף תאגיד בנקאי: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, ולראשונה, אף בסיכונים תפעוליים והקצאת ההון בגינם. תאגידים בנקאיים נדרשים לפתח דרישות הון שתתאמנה לרמת הסיכון של כל בנק ספציפי.

המלצות באזל בנויות משלושה מדבכים (Pillars), כלהלן:

- מדבר 1 – דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי. מטרתו להרחיב ולשפר את מסגרת המדידה הקיימת, שנקבעה בשנת 1988;
- מדבר 2 – הרחבת תהליכי הבחינה על ידי הפיקוח על הבנקים, כולל הלימות ההון של המוסד הפיננסי ותהליכי הניהול והערכת הסיכונים שלו;
- מדבר 3 – משמעת שוק – באמצעות הרחבה של המידע הפומבי בדבר הסיכונים להם חשוף הבנק.

מדבר 1

לצורך חישוב דרישות הון מזעריות משלב מדבר 1 גישות חדשות לאמידת הסיכונים איתם מתמודד הבנק, כך שישקפו טוב יותר את פרופיל הסיכון של הבנק:

הגישה הסטנדרטית – למדידת דרישות הון בגין סיכוני אשראי מבוססת על דירוגים חיצוניים המבוצעים על ידי חברות דירוג אשראי חיצוניות ומכירה באופן רחב יותר מבעבר בגורמים מפחיתי סיכון; בעוד מדידת דרישות הון בגין סיכונים תפעוליים לפי גישה זו, ולפי גישת האינדיקטור הבסיסי, מתייחסת להכנסה גולמית; דרישות הון בגין סיכוני שוק תואמות ברובן להוראות באזל 1 אשר פורסמו על ידי הוועדה ב-1988 ומיושמות על ידי הבנק כיום.

גישת הדירוגים הפנימיים – מבוססת על מדידת סיכונים וחישוב ההון הנדרש באמצעות דירוגים פנימיים של התאגיד הבנקאי.

מדבר 2

נדבך זה עוסק בתהליך פנימי להערכת מאותות ההון המוקצה לסיכונים (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process), בין היתר, באמצעות ביצוע הערכת סיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון, ביצוע מבחני קיצון; בתהליך SREP - תהליך סקירה והערכה פיקוחי של תהליך ה-ICAAP ; בהנחיות לניהול סיכונים; בהתאמת המבנה הארגוני של הבנק לדרישות ניהול הסיכונים של באזל 2, אשר כוללות הפרדה בין שלושה גורמי מפתח: יחידות עסקיות, יחידת ניהול הסיכונים (ERM - Enterprise Risk Management) ויחידות בקרה וביקורת עצמאיות.

מדבר 3

נדבך זה כולל דרישות גילוי המיושמות בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים. דרישות הגילוי מיועדות לאפשר למשתמשים בדוחות לציבור להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום המלצות באזל, ההון, חשיפת הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד הבנקאי.

כללי

בסוף חודש דצמבר 2008 הפיץ המפקח על הבנקים הוראת שעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" המבוססת על המלצות באזל 2 ומשקפת את עמדת המפקח בנושאים שונים המטופלים בשלושת הנדבכים, ובפרט בהתייחס, לגישות הסטנדרטיות לחישוב דרישות הון מזעריות בגין סיכונים אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, כפי שקבעה ועדת באזל. בחודש יוני 2010 פורסמו הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא "מדידה והלימות הון" הממזגות אליהם את תוכן הוראת השעה משנת 2008.

לשם השגת היעד, הבנקים ניהלו וממשיכים לנהל פרויקט רב שנתי חוצה ארגון שבאמצעותו מבוצעים השינויים הנדרשים בתפיסת הניהול, שינויים ארגוניים, שינויים בתהליכי עבודה, שינויים מיכניים ועוד. במקביל לדרישת הפיקוח על הבנקים ליישום הגישה הסטנדרטית, מעודד הפיקוח את התאגידים הבנקאיים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ בשלב הבא, במועד המתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוגים פנימיים בסיכונים אשראי. גישות אלו מהוות את ה- Best practice העולמי בתחום זה והחתירה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכונים האשראי בארץ.

במכתב מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי התאגידים הבנקאיים נדרשים לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון הליבה שלא יפחת מ-7.5%.

ביום 1.8.2010 דירקטוריון הבנק החליט כי יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5%. יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2011 הינו 9.1%, לעומת 12.5% ליום 31 בדצמבר 2010.

ביום 21.11.2010 החליט דירקטוריון הבנק כי יחס הלימות ההון של הבנק, המחושב על פי הנחיות באזל 2, לא יפחת מ-13.0%.

ביום 22.5.2011, בעת אישור מסמך ה-ICAAP לשנת 2010, אישר דירקטוריון הבנק יחס הלימות הון מינימאלי של 13% ויחס הון ליבה מינימאלי של 7.5%, וזאת עד השלמת הליך ה-SREP.

ליום 31 בדצמבר 2011 יחס הלימות ההון לפי באזל 2 נדבר ראשון הינו 13.9%, לעומת 18.3% ליום 31 בדצמבר 2010.

יישום דרישות באזל 2

היערכות הבנק ליישום דרישות באזל 2 התבצעה וממשיכה בשיתוף פעולה עם החברה האם, בנק דיסקונט לישראל בע"מ. כמו כן, מסתייע הבנק בשירותי ייעוץ חיצוניים.

יישום העקרונות והדרישות הנכללים במסגרת ההוראה למדידה והלימות הון (הוראות באזל 2) הינו תהליך ארוך ועתיר משאבים. בין היתר, בוצעו ומבוצעים כיום שינויים והתאמות בתהליכי העבודה ובמערכות תשתית, תהליכי השלמת נתונים ואיסופם, בניית מאגרי נתונים, פיתוח מודלים שונים והטמעת מערכות חדשות ליישום דרישות ההון.

קצין אשראי ראשי ומנהל סיכונים האשראי בבנק הוביל את היערכות הבנק לעמידה בהוראות באזל 2 עד סוף שנת 2009. בחודש ספטמבר 2009 מונה סמנכ"ל פיננסי כלכלי למנהל הסיכונים הראשי בבנק בכפיפות למנכ"ל. עם מינוי מנהל סיכונים ראשי, האחראיות על יישום הוראות באזל 2 הועברה אליו.

כדי לעמוד בדרישות הדיווח, הוחל בחודש מרס 2008 בפיתוח ממשקי העבודה אל מול מערכת לניהול סיכונים שנבחרה לנושא.

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים מהבנקים בישראל, השלים הבנק בחודש פברואר 2008 סקר השפעה כמותית על הערכת הלימות ההון (Quantitative Impact Study - QIS) בגישה הסטנדרטית והגיש את תוצאותיו לבנק ישראל.

בחודש אוגוסט 2007 הוציא בנק ישראל דרישה לביצוע סקר פערים בנוגע ל-14 מסמכי BIS – Bank of International Settlements הנלווים לנדבך 2, אותם אימץ בנק ישראל. ביצוע הסקר הושלם. הבנק השלים בניית תכנית עבודה לצמצום הפערים שאותרו ופועל ליישומה.

במסגרת ההתארגנות ליישום באזל 2 ביצע הבנק סקר פערים בנוגע לסיכונים השוק המטופלים בנדבך 1. לא אותרו פערים רבים בפעילות הבנק בהשוואה לנדבך 1. כמו כן, בוצע סקר למיפוי כלל הסיכונים התפעוליים הנובעים מפעילות הבנק. הפחתת הסיכונים המהותיים שנתגלו בסקר בוצעה עד לסוף חודש ספטמבר 2009.

בתחילת שנת 2010 גיבש הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכונים ותוכנית עבודה לאישור מסמכי מדיניות לניהול כל אחד מהסיכונים אליהם הוא חשוף.

הבנק השלים גיבוש תהליך ICAAP עצמאי כנדרש ובחודש יוני 2011 הועבר לבנק ישראל דו"ח ICAAP הקבוצתי אשר מכיל דיווח בגין סיכונים הבנק כחלק מהקבוצה הבנקאית.

מעגלי בקרה במסגרת ניהול הסיכונים:

מעגל בקרה ראשוני – כולל את יחידות הבנק השונות אשר נוטלות/יוצרות את הסיכונים עבור הבנק ואחראיות לניהול השוטף של אותם סיכונים. היחידות (הכוללות גם את מערך הביניים והמערך האחורי) מדווחות דיווחים שוטפים לגבי חשיפה לסיכונים עליהם הן אחראיות לוועדה לניהול סיכונים של ההנהלה. בבנק פועלים פורומים סיכונים אשראי, פיננסי, משפטי ותפעולי הכוללים במידת הצורך את קצינת הציות, נציגי האגפים והמחלקות השונות ומשתתפים נוספים בהתאם לנושא. הפורומים מתכנסים ודנים בסיכונים המתעוררים בבנק מעת לעת, מעקב זה הינו שוטף אחר החשיפה לסיכונים ומסקנות הפורומים מדווחות לפורום הסיכונים הכללי של הבנק.

מעגל בקרה שני – כולל מנהל סיכונים ראשי בעל אחריות כוללת לניהול הסיכונים, יחידת ניהול הסיכונים באמצעותה פועל מנהל הסיכונים הראשי האחראית לגיבוש המלצות למדיניות ניהול סיכונים, פיתוח מתודולוגיות וכלים לזיהוי ומדידת החשיפה לסיכונים, גיבוש המלצות ליעדי הלימות הון, הגדרת התיאבון לסיכון וכו'. בנוסף כולל מעגל הבקרה השני את קצינת הציות והממונה על איסור הלבנת הון ואת בקרת האשראי.

דרישות גילוי לנדבך 3

לעניין העדר השוואתיות בסעיפי האשראי לציבור בין נתוני התקופה השוטפת לבין נתוני תקופות קודמות, ר' באור 4 לדוחות הכספיים.

טבלה 1 – תחולת היישום

קבוצת בנק דיסקונט למשכנתאות (להלן – הבנק) כוללת את הבנק ושתי חברות בנות:

חברת דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח 2005 בע"מ הוקמה והחלה לפעול בשנת 2005 כסוכנות ביטוח אשר מתווכת בין לווים של הבנק לבין חברות ביטוח לעניין עריכת ביטוחי חיים בקשר עם ההלוואות וביטוחי מבנה לנכסים המשמשים כבטוחות להלוואות שמעמיד הבנק. דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ הוקמה ביום 6 בנובמבר 2005 במטרה לגייס כספים למימון פעילות הבנק באמצעות הנפקת כתבי התחייבות שתמורתם תופקד בבנק.

טבלה 2 – מבנה ההון

הון הבנק לצורך הדיווח על יחס הלימות ההון ליום 31 בדצמבר 2011 מורכב מהון מניות, עודפים וכתבי התחייבות נדחים. ליום 31 בדצמבר נכללה בהון גם 1% מהאשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 1991 ממועד עד ליום 31 בדצמבר 2004, ואשר נחשבת להון משני עליון על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, "מדידה והלימות ההון- רכיבי ההון".

הון המניות הנפרע מורכב מ-1,547,428 מניות רגילות בנות 1 ש. שווי הון המניות הנפרע בתוספת קרנות הון ליום 31.12.2011 הינו 522.0 מיליון ש.

העודפים הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2011 בכ- 340.9 מיליון ש.

יתרת ההפרשה הכללית ליום 31 בדצמבר 2011- 18.4 מיליון ש.

להלן הרכב ההון הראשוני של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011:

מיליוני ש	
522.0	הון המניות הנפרע וקרנות הון ופרמיה על מניות
340.9	עודפים*
862.9	סה"כ הון ראשוני

*לאחר חלוקת דיבידנד לחברת האם בסך 290 מיליון ש בסוף שנת 2011.

הון משני. ההון המשני של הבנק לצורך באזל 2 ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכם בסך של 449.8 מיליון ש, והוא כולל סך של 18.4 מיליון ש בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי וסך של 431.4 מיליון ש בגין כתבי התחייבות נדחים. ההון המשני ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של 519.0 מיליון ש הכולל 18.4 מיליון ש בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי ו- 500.6 מיליון ש כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני. ליום 31 בדצמבר 2011 עמד היחס האמור על שיעור של 50.0% (31.12.2010: 44.8%).

31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2010	
במיליוני ש		
1.5	1.5	הון רובד 1
340.9	598.5	הון מניות רגילות נפרע
520.5	520.5	עודפים
862.9	1,120.5	קרנות הון אחרות ופרמיה על מניות
		סך הכל הון רובד 1
18.4	18.4	הון רובד 2
431.4	500.6	הפרשה כללית להפסדי אשראי
449.8	519.0	כתבי התחייבויות נדחים
		סך הכל הון רובד 2

טבלה 3 – הלימות ההון

להלן חלוקת דרישות ההון (במיליוני ₪):

31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2011	
נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון
9% ⁽¹⁾	9% ⁽¹⁾	9% ⁽¹⁾	9% ⁽¹⁾
במיליוני ₪			
4.6	51.5	1.1	12.3
103.0	1,144.0	104.1	1,156.3
20.4	226.6	18.3	202.9
641.1	7,123.0	687.0	7,633.2
7.4	82.6	9.0	101.0
776.5	8,627.7	819.5	9,105.7
2.5	28.2	2.3	26.0
27.6	306.3	28.1	312.3
806.6	8,962.2	849.9	9,444.0

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:

תאגידים בנקאיים

תאגידים

קמעונאי ליחידים

משכנתאות לדירור

נכסים אחרים

סך נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי גישת האינדיקטור הבסיסי

סך הכל נכסי סיכון ודרישות הון

(1) דרישת ההון המינימלית הינה על פי מדבכים 1 ו-2.
8% בגין הוראות מדבך 1 ותוספת 1% בגין הוראות מדבך 2.

יחס ההון לרכיבי סיכון

באזל 2	
31.12.11	31.12.10
ב-%	
9.1	12.5
13.9	18.3
9.0	9.0

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

טבלה 4 – סיכונים אשראי – דרישות גילוי כלליות

טבלה 4ב: התפלגות חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

31.12.2010		31.12.2011	
חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת (1)**	חשיפת סיכון אשראי ברוטו**	חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת (1)	חשיפת סיכון אשראי ברוטו
במשך שנת הדיווח	לתום תקופת הדיווח	במשך שנת הדיווח	לתום תקופת הדיווח
16,947.7	17,762.1	18,243.8	18,490.9
104.2	100.1	115.4	109.7
*3,268.3	*2,853.1	*2,402.2	*2,420.6
70.5	65.0	48.6	35.8
20,390.7	20,780.3	20,810.0	21,056.5

אשראי

אחרים (2)

ערבויות והתחייבויות אחרות

על חשבון לקוחות (3)

עסקאות במכשירים

פיננסיים נגזרים (4)

סך הכל

1. הממוצע חושב על פי יתרות לסוף רבעון החל מיום 31.12.10 (ליום 31.12.10 הממוצע חושב על פי יתרות לסוף רבעון החל מיום 31.12.09).

2. בעיקרם: מזומנים, פיקדונות בבנקים, רכוש קבוע ונכסים אחרים.

3. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשוה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).

4. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שוה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

* כולל מחויבות הבנק למתן אשראי מותנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמיירת שיעור הריבית" להוראת נב"ת 451 – נהלים למתן הלוואות לדירור, בסך של 1,051.0 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 - 1,577.4 מיליון ₪).

** מוין מחדש.

טבלה 4: התפלגות חשיפות לפי צד נגדי

אשראי	אחרים (1)	ערכבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות (2)	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (3)	סך הכל
במיליוני ₪				
31.12.2011				
3.2	-	-	-	3.2
50.1	-	-	-	50.1
690.3	-	1,120.0	3.8	1,814.1
202.0	-	2.5	-	204.5
17,318.7	-	*1,298.1	32.0	18,648.8
-	109.7	-	-	109.7
18,264.3	109.7	2,420.6	35.8	20,830.4
31.12.2010				
3.5	-	-	-	3.5
214.8	-	-	-	214.8
726.8	-	872.1	10.8	1,609.7
217.9	-	4.3	-	222.2
16,123.2	-	*1,976.7	54.2	18,154.1
-	100.1	-	-	100.1
17,286.2	100.1	2,853.1	65.0	20,304.4

1. בעיקרם: מזומנים, פקדונות מבנקים, רכוש קבוע ונכסים אחרים.

2. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשוה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).

3. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שוה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדמי התוספת (Add-on)).

* סלל מחויבות הבנק למתן אשראי מותנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת נב"ת 451 – נהלים למתן הלוואות לדיור, בסך של 1,051.0 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 4: פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון

עד שנה	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	ללא תקופת פירעון (2)	סך הכל תזרימי מזומנים
במיליוני ₪				
31.12.2011				
1,855.3	6,542.2	15,686.6	43.7	24,127.8
41.3	-	-	68.4	109.7
1,299.4	693.2	-	428.0	2,420.6
0.5	2.7	32.6	-	35.8
3,196.5	7,238.1	15,719.2	540.1	26,693.9
31.12.2010				
2,010.1	6,185.4	14,432.3	43.2	22,671.0
30.6	-	-	69.5	100.1
2,016.2	424.0	-	412.9	2,853.1
1.0	5.0	59.0	-	65.0
4,057.9	6,614.4	14,491.3	525.6	25,689.2

1. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החזויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החזוי של כל תזרים.

הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות להפסדי אשראי, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על-פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.

2. כולל נכסים בסך 43.7 מיליון ₪ שזמן פירעונם עבר (ליום 31 בדצמבר 2010 – 43.2 מיליון ₪).

3. בעיקרם: מזומנים, פקדונות מבנקים, רכוש קבוע ונכסים אחרים.

4. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשוה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF). כולל סך של כ-1,051.0 מיליון ₪ ליום 31.12.11 31.12.10 כולל סך של 1,577.4 מיליון ₪ מחויבות למתן אשראי במסגרת אישור עקרוני.

5. מוצג לפי שווי מאזני בתוספת ערך נקוב (לפני המרה לשוה ערך אשראי).

טבלה 5 – סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון

ליום 31 בדצמבר 2011								
סך הכל	אחר	150%	100%	75%	50%	*35%	20%	0%
במיליוני ₪								
חשיפה לפני הפחתת סיכון (1) (2)								
20,830.4		124.5	2,678.4	2,688.4	-	15,277.1	50.1	11.9
חשיפה לאחר הפחתת סיכון (1) (2)								
20,809.3		124.2	2,667.3	2,686.5	-	15,257.8	61.6	11.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-

ליום 31 בדצמבר 2010									
									חשיפה לפני הפחתת
20,304.4	-	166.6	2,299.4	2,613.3	20.9	14,989.4	193.9	20.9	סיכון (1) (2)
									חשיפה לאחר
20,278.9	-	166.6	2,288.3	2,613.3	20.9	14,963.9	205.0	20.9	הפחתת סיכון (1) (2)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סכומים מנוכים מההון

1. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
2. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- * כולל סך של 1,051.0 מיליון ₪ מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית", להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדירור" (ליום 31 בדצמבר 2010 – 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 7 – הפחתת סיכון האשראי

ליום 31 בדצמבר 2011			סך כל החשיפה (1) (2)	חובות של ריבוניות
חשיפה המכוסה על ידי ערבויות (5)	חשיפת סיכון אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר (3) (4)	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות (5)		
-	-	-	3.2	חובות של ריבוניות
-	-	-	50.1	חובות של תאגידים בנקאיים
11.5	-	-	1,814.1	חובות של תאגידים
-	-	-	204.5	קמעונאי ליחידים
-	21.2	-	18,648.8	משכנתאות לדירור (1)
-	-	-	109.7	נכסים אחרים
11.5	21.2	-	20,830.4	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2010			סך כל החשיפה (1) (2)	חובות של ריבוניות
חשיפה המכוסה על ידי ערבויות (5)	חשיפת סיכון אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר (3) (4)	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות (5)		
-	-	-	3.5	חובות של ריבוניות
-	-	-	214.8	חובות של תאגידים בנקאיים
11.1	-	-	1,609.7	חובות של תאגידים
-	-	-	222.2	קמעונאי ליחידים
-	25.5	-	18,154.1	משכנתאות לדירור (1)
-	-	-	100.1	נכסים אחרים
11.1	25.5	-	20,304.4	סך הכל

1. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
2. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
3. לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני.
4. לרבות זהב.
5. סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.
- (1) כולל מחויבות הבנק למתן אשראי מותנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת נב"ת 451 – נהלים למתן הלוואות לדירור, בסך של 1,051.0 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 – 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 8 – גילוי לגבי נגזרים מעבר לדלפק

ליום 31 בדצמבר 2011	ליום 31 בדצמבר 2010	
במיליוני ₪		
-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים (1):
-	-	חוזי ריבית:
-	-	שקל-מדד
-	-	אחר
17.1	41.0	חוזי מטבע חוץ
-	-	חוזים בגין מניות
-	-	חוזי סחורות ואחרים
17.1	41.0	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים
-	-	הטבות קיזוז
35.8	65.0	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז (2)
-	-	ביטחון שמוחזק
35.8	65.0	חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

1. לפני קיזוזים ולרבות נגזרים משובצים.

2. חשיפת אשראי נוכחית הינה השווי ההוגן החיובי של חוזים בתוספת חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים (המחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו מוכפל במקדם התוספת (Add-on)).

סיכונים סביבתיים

ביום 11 ביוני 2009, ניתנה הנחיה מאת המפקח על הבנקים לעניין הסיכונים הסביבתיים לפיה על התאגיד הבנקאי להכיר בכך שזיהוי והערכת הסיכון הסביבתי הינם חלק מהליך נאות של מערך הסיכונים של התאגיד הבנקאי, ולפעול לניהול הטמעת ניהול החשיפה לסיכון במכלול קבוצתי לרבות נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ושילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד. על פי ההנחיה על דירקטוריון הבנק לאשר קריטריונים ליישום האמור, בתשומת לב להמלצות, ההנחיות והתקנים העולמיים בעניין זה במדינות מפותחות אחרות בעולם, בהתאמה לרגולציה הקיימת בישראל.

ביום 27 ביוני 2010 אושרה בדירקטוריון הבנק מדיניות לניהול הסיכונים הסביבתיים.

חשיפת הבנק לסיכון סביבתי עקיף הנובע מכשל לקוח הנגרם עקב נזק שנגרם לסביבה כתוצאה מפעולותיו, או מצב בו שווי הבטוחה פוחת נזק ו/או פוטנציאל לנזק שנוצר בעטיו לסביבה, הינה נמוכה.

המדיניות קובעת כללים לצמצום החשיפה לסיכון סביבתי בעת מימון קבוצות רכישה.

כמו כן, בוצעו שינויים למסמכי הבנק הכוללים התחייבות הלקוח כי הינו עומד, וכי יעמוד בעתיד, בכל התקנים במדינת ישראל, וככל שפעילות הלקוח מבוצעת מחוץ לישראל, אף בתקני חו"ל. כמו כן מתחייב הלקוח כי ידווח לבנק על כל אירוע בפעילותו שמעלה חשש לפגיעה סביבתית. הלקוח יתחייב לפצות את הבנק בגין כל הוצאה שתיגרם לבנק בגין גרימת נזק סביבתי על ידו.

במישור התפעולי, הנושאים בהם ננקטות פעולות על ידי הבנק לצורך ניהול הסיכונים הסביבתיים הינם: סביבת העבודה, חיסכון באנרגיה (מיזוג אוויר, חשמל), חיסכון במים, חיסכון בנייר, פסולת ומחזור וכן בהעלאת המודעות בקרב העובדים לאיכות הסביבה.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי משיקה לסיכונים נוספים כסיכון המוניטין, הסיכון האסטרטגי, סיכונים הציות והרגולציה כך שקיימים מצבים בהם עקב התממשותו של סיכון תפעולי מתממשים סיכונים אחרים ובהם סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון מוניטין וסיכון משפטי.

מסגרת הסיכון התפעולי כוללת שבע קטגוריות עיקריות, כמפורט להלן:

הונאה פנימית

הונאה חיצונית

נוהגי עבודה ובטיחות סביבת העבודה

נוהגי לקוחות, מוצרים ועסקים

נזק לנכסים פיזיים

שיבושים עסקיים וכשל מערכות

ביצוע, הפצה וניהול תהליכים

פעילותו של הבנק כרוכה בפעולות רבות שכרוך בהן סיכון תפעולי. הבנק פועל לריכוז המידע אודות סיכונים תפעוליים ואירועים המהווים מימוש סיכון תפעולי ולצמצום הסיכונים.

במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נקבע בבנק פורום סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים המתכנס אחת לרבעון ובו מועלים הסיכונים התפעוליים.

הבנק מקיים סקר סיכונים תפעוליים אשר במסגרתו מוערך הסיכון התפעולי תוך התייחסות לרמת הסיכון השורשי ולרמת הסיכון השיורי. הסיכון השורשי הינו סיכון המובנה בתהליך בהתעלם מהבקורות הרלוונטיות. חומרת הסיכון מביאה בחשבון את הנזק הכספי הישיר העלול להיגרם מהתממשות הסיכון. הסיכון השיורי נקבע על פי רמתו הנוכחית של הסיכון לאחר הערכת רמת הבקורות הקיימות.

מערכות המידע של הבנק הן ברובן בנות שנים רבות ותמיכתן בפעילות העסקית הנדרשת ובצרכים עתידיים הינה מוגבלת. בנוסף, קיים צורך במיכון של תהליכי עבודה ידניים, עתירי כ"א, שבגינם מפעיל הבנק מערך תהליכי בקרה שגם הוא עתיר כ"א. צמצום הסיכונים התפעוליים יתבצע באמצעות פרויקט "שמים" ומיקור חוץ של מערכות המיחשוב של הבנק (ר' עמוד 56 בדוח הדירקטוריון). הושלם מסמך ניתוח פערים של נוהל בנקאי תקין מס' 357. ממצאי המסמך נדון בהנהלת הבנק ובוועדת ובדירקטוריון. הבנק מצוי בתהליך של טיפול הפערים מנוהל בנקאי תקין 357 ביחד עם חברת האם לסגירתו.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי והרגולטורי מבוססת על ההגדרה שבהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכונים ועל מסגרת העבודה של באזל. בהתאם להנחיות האמורות ניתן לזהות מספר מאפיינים של התממשות סיכון משפטי ורגולטורי הנובעים מאופי הפעילות העסקית השוטפת של הבנק ובכלל זה:

סיכון אכיפת הסכמים – משמעו הסיכון לקרות נזקים כספיים לבנק כתוצאה מהיעדר אפשרות משפטית לאכוף הסכמים שנכרתו בין הבנק ללקוחותיו ו/או היעדר יכולת משפטית למימוש בטוחות הבנק (להבדיל ממצב בו לא ניתן לממש הסכם בשל אי יכולת תשלום של החייב, או בשל ערכה/סחירותה הנמוך של הבטוחה). סיכונים אכיפת הסכמים יכולים לנבוע מהתממשות סיכונים תפעוליים, להבדיל ממשפטיים (כך לדוגמא במקרה של אובדן מסמכים או פעולה בניגוד לנהלי הבנק), או מסיכונים משפטיים (כך לדוגמא, במקרה בו ההנחיות המשפטיות הפנימיות בבנק קוימו אך לא התקבלו על ידי בית המשפט כמספקות או שמסמכי הבנק אינם מנוסחים כנדרש).

סיכונים רגולציה – סיכונים רגולציה משמעם הסיכון לקרות נזקים כספיים כתוצאה משינוי עתידי בהוראות הרגולציה (לרבות חוקים, תקנות, צווים ונהלי בנק ישראל) ובפסיקת בתי המשפט. הליכי חקיקה אלו, עלולים להטיל על הבנק חובות גם באופן רטרואקטיבי.

סיכוני ניהול הליכים משפטיים – התממשות כל אחד מהסיכונים בהם נושא הבנק (לרבות סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכונים פיננסיים ועוד), עלול להיות כרוך בניהול הליך משפטי (תביעות של הבנק ותביעות כנגד הבנק). סיכוני ניהול הליכים משפטיים משמעו הסיכון לקרות נזק כספי כתוצאה מניהול לא מיטבי של ההליך המשפטי.

סיכון תחרותיות

ענף בנקאות המשכנתאות מאופיין בתחרות עזה בין הבנקים, שהביאה במשך השנים לירידה במרווחים הפיננסיים. בעבר, נהנה הענף מהכנסות תפעוליות גבוהות (בעיקר בגין מתן שירותים לאוצר ומכירת ביטוח אגב מתן משכנתא) ומיחס כיסוי תפעולי גבוה שאיפשר ירידה במרווחים הפיננסיים.

בשנים האחרונות נשחקו מהותית ההכנסות התפעוליות של הענף (בעיקר עקב מדיניות משרד האוצר) ויחס הכיסוי התפעולי הלך וקטן.

למרות ירידת יחס הכיסוי תחרות המחרים בענף נמשכת.

קצין ציות

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 308 מינה הבנק קצין ציות הכפוף למנהל הסיכונים הראשי.

קצין הציות בודק באופן מדגמי את קיום ההוראות הצרכניות להן כפוף הבנק וכן אחראי להדרכת עובדים בנושא זה.

קצין הציות אחראי ליישום תוכנית הציות, ותיאום בין המחלקות השונות התומכות בה.

בהתאם להוראות הרגולציה, ולצורך סיוע לקצין הציות במילוי תפקידו, מונתה ועדת תיאום המתכנסת פעם ברבעון.

קצין הציות פועל לאיתור סיכון ציות. אחת לרבעון מוגש ונידון בהנהלה דו"ח הסוקר את פערי הציות אשר נתגלו ברבעון, ומעקב אחר פערי ציות מדוחות קודמים.

אחת לשנה, מדווח קצין הציות לדירקטוריון על פערי הציות בבנק. כמו כן, במסגרת דוח חשיפות הנדון רבעונית מדווחים פערי ציות מהותיים. החל משנת 2010 מתקיימת ישיבה של הדירקטוריון בנוכחות קצין הציות לבדו.

בשנת 2008 הושלם סקר ציות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 308. כל הליקויים אשר נמצאו הושלמו.

על רקע המיזוג בוצעה התאמת פעילות קצין הציות לנסיבות החדשות והוגברו הבקורות אחר יישום רגולציה בהתאם לרמת הסיכון המוערך.

השפעת השינויים בסביבה הכלכלית

במהלך הרבעון המדווח, התפשט משבר החוב באירופה למדינות גדולות בגוש האירו ובראשן איטליה. כפועל יוצא, הורידו חברות הדירוג הבינלאומיות את הדירוג של מדינות אירופאיות שונות (ובכלל זה יוון, אירלנד, פורטוגל וספרד). בנוסף, בתחילת אוגוסט הודיעה חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P על הורדת דירוג האשראי של ארה"ב ל-AA+.

לאירועים המצויינים הייתה השפעה שלילית על שוקי ההון בעולם, לרבות על שוק ההון המקומי.

א. סיכונים פיננסיים

עיקר פעילות הבנק כיום מבוצעת במסגרת מתווה דיסקונט, ר' עמוד 6 לדוח הדירקטוריון, שינויים בסביבת הפעילות העסקית אינם משפיעים באופן מהותי על חשיפת הבנק לסיכונים השוק וסיכונים הנזילות שלו. בכפוף להמשך פעילות הבנק כמפורט בדוח הדירקטוריון מתווה דיסקונט.

ב. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים – לבנק אין חשיפה למוסדות פיננסיים זרים.

ג. חשיפה לגופים אחרים החשופים במישרין או בעקיפין למשבר

נכון למועד הדוח הכספי לא אותרה חשיפה מהותית לבנק בגין גופים אחרים החשופים במישרין או בעקיפין למשבר בשוקי ההון בעולם.

- השקעות בפיקדונות בבנקים:

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים הבנק מבצע את השקעותיו בפיקדונות בבנקים בישראל בלבד.

ד. חשיפה למדינות זרות – לבנק אין חשיפה למדינות זרות.

חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד", למשמעות המושג זה ר' לעיל בפרק "מידע צופה פני עתיד".

גורמי סיכון בתאגיד הבנקאי

התאגידים הבנקאיים בישראל נדרשים, החל משנת 2006, לכלול בדוח טבלת גורמי סיכון אשר ידורגו בקטגוריות הבאות על פי השפעתם על עסקי התאגיד הבנקאי: השפעה גדולה, בינונית או קטנה. קיים קושי רב בהערכת הסיכונים והשפעתם. בכדי להעריך את השפעתו של סיכון, נדרש להניח הנחות בדבר עצמת האירוע העתידי ובדבר ההסתברות שאירוע כזה אכן יקרה. על מנת שהערכה כזו תתבצע באופן אמין, היא חייבת להתבצע באמצעות מודלים מתמטיים אובייקטיביים דוגמת ה-VAR, שאינם זמינים בשלב זה. הערכת הסיכונים והשפעתם, כפי שתובא בטבלה להלן, הינה הערכה סובייקטיבית כוללת של הנהלת הבנק. לאור כל האמור לעיל, יש להיזהר בבחינת גורמי הסיכון והערכת השפעתם, ובעריכת השוואות בעניין זה בין הבנקים.

בהתאם לדרישת בנק ישראל מיפה הבנק שורה של סיכונים, כאשר ההשפעה של כל סיכון סווגה לגבוהה, בינונית או נמוכה. מבנה פעילות הבנק והבקורות המובנות בתפעולו השוטף מעמידים את השפעת מרבית הסיכונים, לדעת הנהלת הבנק, על הסיווג "נמוכה". הסיווג בינוני מצוי בסיכון ריכוזיות האשראי, ריכוזיות זו נובעת באופן טבעי מהיות הבנק, כבנק למשכנתאות, חשוף לענף הנדל"ן בלבד. יחד עם זאת, פיזור הלווים הגבוה והפיזור בין ענפי הנדל"ן השונים, מקטין סיכון זה. כמו כן קיים סיווג בינוני בסיכון תפעולי, מוניטין ורגולטורי כמפורט להלן.

להלן טבלת הסיכונים וההסברים לטבלה:

<u>גורם הסיכון</u>	<u>השפעת הסיכון</u>
1 השפעה כוללת של סיכוני אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים / קבוצת לווים (לרבות קבוצות רכישה)	קטנה
2 השפעה כוללת של סיכוני שוק	קטנה
2.1 סיכון ריבית	קטנה
2.2 סיכון אינפלציה / בסיס	קטנה
2.3 סיכון שערי חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	לא רלוונטי
3 סיכון נזילות	קטנה
4 סיכון תפעולי	בינונית
5 סיכון משפטי	קטנה
6 סיכון מוניטין	בינונית
7 סיכון ציות	קטנה
8 סיכון רגולטורי	בינונית
9 סיכון אסטרטגי	קטנה

1. השפעה כוללת של סיכוני אשראי - קטנה

1.1. השפעת סיכון בגין איכות לווים ובטחונות: קטנה

1.1.1. מרבית האשראי של הבנק ניתן כמשכנתאות לדיר, ללוים בעלי פיזור גבוה ולפיכך מקטין את הסיכון.

1.1.2. הרעה במצב הלוים כתוצאה מהחמרת המשבר הכלכלי – מגדילה את הסיכון.

1.1.3. מתן אשראי אך ורק כנגד בטחון – מקטין את הסיכון.

1.1.4. תהליך רישום השעבוד הנדלני במדינה – מגדיל את הסיכון.

1.1.5. מדיניות הפרשות שמרנית – מקטינה את הסיכון.

1.2. השפעת סיכון בגין ריכוזיות ענפית: בינונית

1.2.1. כבנק למשכנתאות כל הביטחונות של הבנק הינן בתחום הנדל"ן ולכן קיימת ריכוזיות ענפית ברורה.

1.2.2. כ- 95.5% מהיקף האשראי הינו לתחום הדיור המתאפיין בפיזור גבוה וסיכון נמוך.

1.2.3. כ- 3.9% באשראי מסחרי המתאפיין בפיזור גבוה אך גם ברמת סיכון גבוהה יותר.

1.2.4. כ- 0.6% באשראי לקבלנים, מתאפיין בפיזור נמוך וסיכון גבוה יחסית.

1.3. השפעת סיכון בגין ריכוזיות לווים/ קב' לווים לרבות קבוצות רכישה: קטנה

הבנק מתאפיין בפיזור גבוה של לווים. אין לבנק לווים שעוברים את מגבלת קב' לווים או לווה בודד.

2. השפעה כוללת של סיכונים שוק - קטנה

2.1. סיכון ריבית: קטנה

2.1.1. הבנק מקפיד על מדיניות מיעוט חשיפה לסיכונים ריבית (פער מח"מ ושת"פ).

2.1.2. מדידת השפעה של שינוי ריבית אפשרית על ההון נמצאה נמוכה.

2.2. השפעת סיכון אינפלציה: קטנה

הפוזיציה במגזר זה נמוכה. השקעות הון הבנק במגזר הצמוד הינן לטווח ארוך. היות והאינפלציה על פני זמן עולה, הסיכון קטן.

2.3. השפעת סיכון שערי חליפין: קטנה

מרבית נכסי הבנק במגזר צמוד המט"ח כוללים רצפה ולכן הסיכון להפסד כתוצאה מירידת שער נמוך.

2.4. סיכון מחירי מניות: לא רלוונטי

הבנק אינו מחזיק במניות.

3. השפעת סיכון נזילות: קטנה

3.1. מרבית הפיקדונות המופקדים בבנק הינם לתקופה קצובה ללא תחנות יציאה.

3.2. חברת האם מחויבת בהתאם למתווה דיסקונט באספקה זמינה של מקורות ולכן סיכון הנזילות הצטמצם עוד יותר.

4. השפעת סיכון תפעולי: בינונית

הסיכון העיקרי בבנק הוא מערכת המחשב המיושנת. הבנק נערך בשנת 2008 לשדרוג מערכות המחשוב, הן בהיבט התשתית (העברת חדר מחשב לאתר חברת האם) והן בהיבט מערכות הליבה (כחלק מפרויקט "שמיים"). החל מיום 1 בינואר 2009 האחריות על המיחשוב עברה לחברה האם בהתאם להסכם מיקור חוץ שנחתם עמה. במסגרת המיזוג תושלם ההתממשקות למערכות דיסקונט, בתקופה זו סיכונים מערכת המיחשוב הקיימת מתקיימים.

5. השפעת סיכון משפטי: קטנה

לבנק לא ידוע על סיכון משפטי מהותי כלפיו. עם זאת, הבנק מודע לגישה המשתנה של בתי המשפט הנוטה להחמיר עם הבנקים ולחקיקה מקלה בהקשר עם תובענות ייצוגיות.

6. השפעת סיכון מוניטין: בינונית

על רקע מיזוג הבנק הצפוי במהלך השנה, עולים סיכונים כשלים העשויים להשפיע על המוניטין.

7. השפעת סיכון ציות: קטנה

סיכון הנובע מאי עמידה בהוראות הדין והרגולציה, החלות על הבנק בתחום יחסי בנק – לקוח. הבנק מפעיל כלי מעקב ובקרה שוטפים אשר להערכתו מפחיתים סיכון זה.

8. השפעת סיכון רגולטורי: בינונית

הסיכון הנובע מכך שהבנק וחברות הבת שלו כפופים להוראות רגולטוריות שונות (חקיקה, חקיקת משנה, פיקוח של גופי רגולציה שונים ופסיקת בתי המשפט). הוראות אלה, הנתונות לשינויים וחיידים תכופים, חלקם בעלי תחולה רטרואקטיבית, עלולות להגביל את תחומי פעילותו של הבנק ואת מקורות הכנסותיו ודורשות הקצאת משאבים ניכרים. אי קיום ההוראות עלול לחשוף את הבנק, בין היתר לסנקציות מצד רשויות הפיקוח, לרבות עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין ולתביעות כספיות. הבנק מעריך כי המעקב שהוא מנהל אחר שינוי חקיקה ורגולציה והיערכותו ליישומם מפחיתים משמעותית סיכון זה.

9. השפעת סיכון אסטרטגי: קטנה

הסיכון לפגיעה מהותית ברווחי הבנק, בהונ או במוניטין שלו הנובע משינויים בסביבה העסקית שבה פועל הבנק, מכניסה לפעילויות חדשות, שווקים או מוצרים חדשים, מהחלטות אסטרטגיות שגויות או מיישום לא נאות של החלטות אלו.

פעילות הבנק לפי מגזרי פעילות

שימוש באומדנים

הדיווח לפי מגזרי פעילות מתבסס על שימוש באומדנים, הנחות והערכות המשפיעים הן על הגילוי והדיווח והן על כל סכום כמותי שניתן בדיווח זה (לפרטים בדבר ייחוס ההכנסות וההוצאות למגזרים השונים, ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים).

רקע

הבנק נותן אשראי מכספי הבנק במגזרי הפעילות הבאים:

1. הלוואות לרכישת או לבניית דיור, לרבות קבוצות רכישה;
2. הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים;
3. ליווי פיננסי לפרויקטי בניה, ר' עמוד 57 לדוח הדירקטוריון.

החל מ- 1.1.12 חדל הבנק מאישור הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי.

כדי לאפשר את הפעילות במגזרי הפעילות האמורים, עוסק הבנק בגיוס מקורות למימון האשראי.

במסגרת הלוואות לרכישת או לבניית דיור מבצע הבנק עבור משרד הבינוי והשיכון גם מתן אשראי ומענקים לזכאים.

להלן ייסקרו מגזרי הפעילות האמורים.

ייחוס ההכנסות וההוצאות למגזרים השונים

הכנסות מימון

הכנסות המימון יוחסו באופן ספציפי למגזרי הפעילות.

הוצאות מימון

הוצאות המימון יוחסו בהתחשב בקיזוז ההון שיוחס לכל מגזר ואשר חושב על בסיס יתרות נכסי סיכון בכל מגזר ביחס ליתרה הכוללת של נכסי הסיכון.

הכנסות תפעוליות

ההכנסות התפעוליות בעיקרן יוחסו באופן ספציפי לכל מגזרי הפעילות.

יתרת ההכנסות התפעוליות שלא יוחסו באופן ספציפי, יוחסו על בסיס נפח יתרת אשראי בכל מגזר ביחס ליתרה הכוללת של האשראי.

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות כגון משכורת ונלוות, אחזקה, פחת והוצאות אחרות מיוחסות למגזרי הפעילות חלקן בהתאם לייחוס ישיר, חלקן לפי יחס יתרת האשראי וחלקן לפי יחס היקף הפעילות.

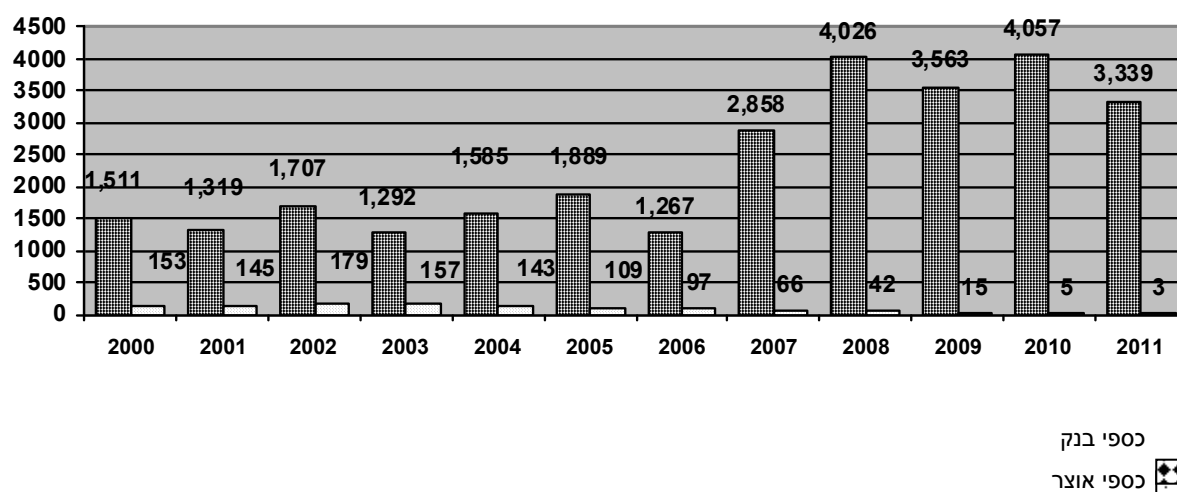
מתן אשראי חדש

מידע על הלוואות חדשות לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים שבוצעו ומיחזורי הלוואות

להלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים ומיחזורי פנימיים בבנק (העמדת הלוואות חלופיות לפירעון הלוואות קיימות) במיליוני ₪:

אחוז השינוי	2010	2011	אחוז השינוי	10-12/2010	10-12/2011	הלוואות שבוצעו
(17.3)	3,975.8	3,288.3	(38.2)	968.7	598.9	כספי בנק
	2.7	1.4		0.7	0.4	כספי אוצר
	2.6	1.1		1.0	0.2	הלוואות עומדות
(52.8)	5.3	2.5	(64.7)	1.7	0.6	סה"כ כספי אוצר
(17.3)	3,981.1	3,290.8	(38.2)	970.4	599.5	סה"כ הלוואות חדשות
(15.7)	322.2	278.3	(56.6)	116.8	50.7	הלוואות שמוחזרו
(14.9)	4,303.3	3,569.1	(40.2)	1,087.2	650.2	סה"כ הלוואות

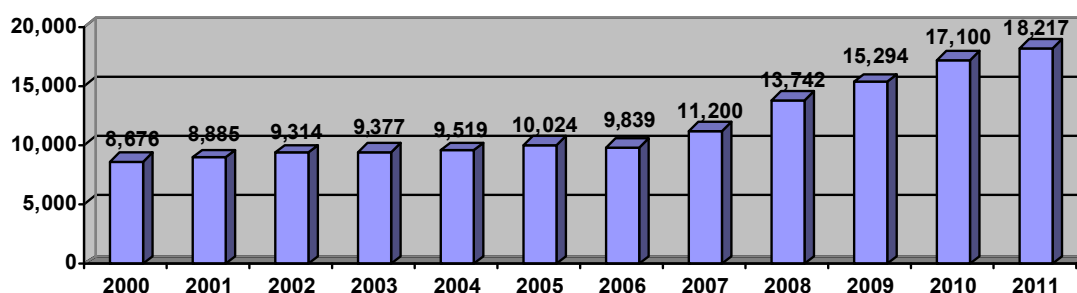
להלן נתונים אודות מתן אשראי חדש לציבור לפי מקורות מימון לא כולל מיחזורי (במיליוני ₪):

בשנת 2011 נתן הבנק הלוואות חדשות (לא כולל מיחזורי) בסך של 3,342.2 מיליון ₪, לעומת סך של 4,062.0 מיליון ₪ בשנת 2010, קיטון של 17.7%. ביצועי ההלוואות על ידי הבנק כדלעיל כוללים הלוואות עומדות בסך 1.1 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 2.6 מיליון ₪ בשנת 2010, וכן אשראי שניתן מפיקדונות מיועדים שפירעונם מותנה במידת הגביה בסך 1.4 מיליון ₪, בהשוואה ל-2.7 מיליון ₪ אשתקד, אשר בהתאם להוראת המפקח על הבנקים אין לכלול אותם ביתרות האשראי לציבור שבמאזן. נתח השוק של הבנק במתן אשראי חדש לרכישת דיור מכספי הבנק (ללא מיחזורי פנימיים) עמד על 6.8% (בהשוואה ל-7.9% בשנת 2010).

היקף תיק האשראי של הבנק גדל בכ-6.5%, מ-17,099.6 מיליון ₪ בסוף שנת 2010 ל-18,217.2 מיליון ₪ בסוף שנת 2011.

היקף תיק האשראי של הבנק - כספי בנק בלבד (מיליוני ₪)

אסטרטגיית הבנק

עיקר פעילות הבנק הינה בתחום הקמעונאי ולטובתו מוקצים מרבית המקורות בשנים האחרונות. במסגרת המשך ההתמקדות בתחום הקמעונאי החליט בחודש יוני 2009 דירקטוריון הבנק כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים בתחום ליווי הבניה, ר' עמוד 57 לדוח הדירקטוריון. כמו כן, בחודש דצמבר 2011 החליט דירקטוריון הבנק כי ייחדל הבנק מפעילות במגזר הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי, ר' עמוד 49 לדוח הדירקטוריון.

הבנק רואה את עיקר פעילותו ואת מנוף ההתרחבות שלו לשנים הבאות בתחום האשראי לדיור: אשראי לרכישת דיור, אשראי לבניית דיור, אם בבניה עצמית ואם בקבוצות רכישה, אשראי לכל מטרה. עיקר מאמצי השיווק והמכירות של הבנק מוטים למגזרים אלו. הבנק שם לו כמטרה אסטרטגית להעמיד משכנתאות לדיור ללקוחות חברת האם ולשמר את לקוחותיו הוא בעת ביצוע מיחזור משכנתאות. הבנק מעריך כי המרווח הפיננסי על מוצרי האשראי של הבנקים למשכנתאות הגיע לרמה נמוכה ביותר. זאת במקביל לפגיעה בהכנסות התפעוליות של הבנקים למשכנתאות בשל התחרות הקשה בין הבנקים למשכנתאות. הדרך שבה בחר הבנק להתמודד עם התחרות האמורה, הינה שיפור משמעותי בשרות לקיצור פרק הזמן להעמדת הלוואה, ייעול השירות, המשך פעילות במסגרת מתווה דיסקונט והידוק הסינרגיה עם חברת האם, מימון קבוצות רכישה ושימור פעילותו במתן אשראי לכל מטרה במשכון דירת מגורים.

מגבלות חקיקה

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזרים בהם פועל הבנק.

מגבלת לווה בודד וקבוצת לווים - במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה שלפיה היקף החבות המותרת ללווה בודד לא תעלה על 15% מההון הראשוני והמשני, כהגדרתם בהוראות, ולקבוצת לווים על 25% מההון האמור. הבנק עומד במגבלות אלה.

ריכוזיות אשראי ענפית – על פי הוראות ניהול בנקאי תקין נדרשת הפרשה נוספת בגין ריכוזיות אשראי בהלוואות לדיור כאשר יתרת הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בניכוי ההפרשה, עולה על 1.5% מסך כל יתרת הלוואות לדיור. ליום 31 בדצמבר 2011 היחס האמור עומד על שיעור של 0.7% ולכן לא נדרשת הפרשה (ליום 31 בדצמבר 2010 עמד היחס על שיעור של 1.09%).

נכסי סיכון - במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה על היקף נכסי הסיכון של תאגיד בנקאי ברמה נתונה של הון (כהגדרתו בהוראה). יחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 9% ויחס ההון המינימאלי שנקבע על ידי הדירקטוריון הינו 13%. נכון ליום 31 בדצמבר 2011 יחס ההון של הבנק לפי הוראות באזל 2 עמד על שיעור של 13.9%, בהשוואה לשיעור של 18.3% ביום 31 בדצמבר 2010.

ביטוח אגב משכנתא – בחודש פברואר 2005 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה על מדיניות חדשה בנושא זה שגובשה בשיתוף המפקח על הביטוח בנושא ביטוח אגב מתן משכנתא לדיור. (לפרטים ר' להלן בפרק "ביטוח אגב מתן משכנתא").

מגזר הלוואות לרכישת או לבניית דיור

מגזר זה עוסק במתן הלוואות לרכישת יחידות דיור או לבניית דיור (על ידי פרטיים). הלוואות ניתנות בעיקרן למשקי בית. זהו המגזר העיקרי בפעילות הבנק, ומהווה כ-91.0% מכלל האשראי לציבור, לעומת 90.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם לסך של 23.0 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 9.9 מיליון ₪ בשנת 2010, עליה של כ-132.3%.

הגידול ברווח נובע מהקיטון בהפרשה להפסדי אשראי, ר' להלן.

ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2011 הסתכמה במגזר זה בהכנסה של 4.8 מיליון ₪, בהשוואה להוצאה של 6.5 מיליון ₪ בשנת 2010.

סך כל מתן האשראי מכספי בנק וכספי אוצר הגיע בשנת 2011 במגזר זה ל-3,042.7 מיליון ₪, מזה 540.5 מיליון ₪ ברבעון הרביעי של השנה, בהשוואה לסך של 3,721.6 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, מזה 897.3 מיליון ₪ ברבעון הרביעי של שנת 2010. סך מתן האשראי מכספי בנק ומכספי אוצר אינו כולל מיחזורים פנימיים. לפירוט של הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים.

מתן שירותים למדינה

הבנק נותן אשראי ומענקים לזכאים מכספי תקציב המדינה לפי הנחיות משרד הביטוי והשיכון ואגף החשב הכללי במשרד האוצר. הבנק אינו מקיים פעילות שיווקית ייחודית לזכאים. בשנים האחרונות שוחק החשב הכללי במשרד האוצר את עמלות הטיפול של הבנקים בהלוואות לזכאים. החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים (שהוארכה לאחר מכן) בין הבנק לבין החשב הכללי במשרד האוצר בעניין מתן הלוואות ושירותים נוספים לזכאים. על פי ההסכם הבנק מקבל עמלת גביה בשיעור של עד 1.08% בגין הלוואות חדשות שניתנו החל מיום 1 ביולי 2004 במקום שיעור של עד 2.47% (שהיה בהסכם הקודם). ירידת שיעור העמלה, כאמור לעיל, גרמה לירידה הדרגתית בהכנסות הבנק מעמלת גביה. ההסכם בין הבנק לבין האוצר למתן הלוואות לזכאים מעל 1,700 נקודות שעמד לפוג ביום 30 ביוני 2011, הוארך בשנה נוספת עד ליום 30 ביוני 2012. בחודש פברואר 2008 האוצר הודיע לבנק כי בכוונתו לערוך מכרז חדש בנושא לגבי הלוואות לזכאים עד 1,700 נקודות והלוואות מקום עד 1,000 נקודות שיינתנו מכספי בנק. המכרז היה על שיעור המרווח שיקבל הבנק במסגרת ההסכם לביצוע הלוואות מכספי הבנק. הבנק השתתף במכרז ובהתאם נחתם הסכם עם אגף החשב הכללי במשרד האוצר לביצוע הלוואות לזכאים, כאמור לעיל, מכספי בנק החל מיום 1 במאי 2008. ההסכם עמד לפוג ביום 30 באפריל 2011 והוארך בשנה נוספת עד ליום 30 באפריל 2012. להערכת הנהלת הבנק לא צפויה פגיעה מהותית בפעילות זו בהכנסות הבנק בעתיד מתחום מתן שירותים למדינה. חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' בפרק "מידע צופה פני עתיד".

אסטרטגיה ושיווק

הבנק שם לעצמו ליעד להיות הבנק המוביל בתחום המשכנתאות לדיור במתן השרות ובהתאמה לצרכי הלקוח. הבנק הרחיב את פעילותו באמצעות מוצר מתווה דיסקונט בשיתוף עם חברת האם (ר' עמוד 6 לדוח הדירקטוריון). במקביל המשיך הבנק בהכשרת יועצי משכנתאות, הקים מוקד לליווי הלקוחות בתהליך נתינת המשכנתא וביצע קמפיין פרסומי לתמיכה במוצג. החל מחודש יולי 2007 הבנק פועל במסגרת מתווה דיסקונט ומיקד את מירב מאמציו במגזר זה שגדל מהותית ביחס למגזרי הפעילות האחרים שבהם פועל הבנק, עם זאת החל משנת 2010 פועל הבנק להגדלת היקפי פעולתו גם בתחומים המשיקים כגון הלוואות לכל מטרה. הבנק מתכוון לשים דגש על:

- א. שיפור השירות – הבנק פועל לשיפור תודעת השירות וחווית הלקוח על ידי המשך הבניית מערך ההדרכה, התמקדות בהפקות לקחים, וקיום בקורות אחר איכות השירות הניתן, כמו כן, הרחיב הבנק את מוקד הישירים ותמיכה בלקוחות חדשים.
 - ב. פיתוח המשאב האנושי – הבנק ממקד מאמצים בפיתוח עובדיו לרבות הכשרות מקצועיות וניהוליות.
 - ג. פרסום ושיווק – הבנק ימשיך לפרסם את שירותיו על פי צרכיו המשתנים.
 - ד. פיתוח מערכות טכנולוגיות תומכות – ר' עמוד 56.
- חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' בפרק "מידע צופה פני עתיד" לעיל.

מגזר הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים

מגזר זה עוסק בהלוואות הניתנות לכל מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים קיימת, שלא לשם רכישת או בניית יחידת מגורים. מגזר זה מהווה כ-5.5% מכלל האשראי לציבור, לעומת 5.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם בשנת 2011 לסך של 12.1 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 12.7 מיליון ₪ בשנת 2010, קיטון של כ-4.7%.

ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2011 הסתכמה במגזר זה בהוצאה של כ-0.9 מיליון ₪, בהשוואה להכנסה של 2.6 מיליון ₪ בשנת 2010.

סך כל מתן האשראי מכספי בנק הגיע בשנת 2011 במגזר זה ל-248.1 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 259.5 מיליון ₪ בשנת 2010, קיטון של כ-4.4%.

הבנק מציע לציבור שדירתו פנויה ממשכנתא או שהיקף חוב המשכנתא בגינה נמוך יחסית, להשתמש בדירתו כבטוחה לגיוס הון לשימוש משק הבית לצרכיו השונים. לפירוט הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים.

מגזר הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי

מגזר זה עוסק בהלוואות לרכישת נכסים לשימוש מסחרי או עסקי או לבנייתם. מגזר זה מהווה כ-3.2% מכלל האשראי לציבור, לעומת 3.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם בשנת 2011 לסך של 8.7 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 4.7 מיליון ₪ בשנת 2010, עליה של כ-85.1%.

ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2011 הסתכמה במגזר זה בהכנסה בסך של 3.7 מיליון ₪, בהשוואה להוצאה בסך של 0.4 מיליון ₪ בשנת 2010.

סך כל מתן האשראי מכספי בנק הגיע בשנת 2011 במגזר זה לסך של 51.4 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 80.9 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-36.5%.

הבנק מקיים בשנים האחרונות פעילות מימון רכישת נכסים מסחריים בהיקף של כ-50 מיליון ₪ לשנה לערך. תיק האשראי המצרפי נמצא מזה זמן במגמת ירידה.

ביום 26.12.2011 החליט דירקטוריון הבנק כי על רקע המיזוג וקיום פעילות מקבילה לדבר בחברת האם ייחדל הבנק החל מיום 1.1.2012 מפעילות במגזר זה.

בהתאם, מגזר זה ייחדל במתן אישורים חדשים, וישלים ביצועי אישורי האשראי שניתנו קודם להפסקת הפעילות. לפירוט הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים.

מגזר ליווי פיננסי לפרויקטי בניה

דירקטוריון הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים בתחום ליווי הבניה, ר' עמוד 57 לדוח הדירקטוריון.

מגזר זה עוסק בליווי פיננסי סגור לפרויקטים של בניה למגורים.

מגזר זה מהווה כ-0.3% מכלל האשראי לציבור, לעומת 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד. בעבר נקרא המגזר "הלוואות לקבלנים" ולכן כלולות בו גם הלוואות שניתנו בעבר לקבלנים שלא אגב ליווי פרויקטי בניה.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם בשנת 2011 בסך של 1.5 מיליון ₪, בהשוואה ל-3.1 מיליון ₪ בשנת 2010, קיטון בשיעור של כ-51.6%.

ההפרשה להפסדי אשראי במגזר זה הסתכמה בשנת 2011 בהכנסה של 5.6 מיליון ₪, בהשוואה להכנסה של 0.9 מיליון ₪ בשנת 2010.

בתקופה המדווחת ובתקופה המקבילה אשתקד לא ניתן אשראי מכספי בנק במגזר זה.

במסגרת מגזר זה ניתנות ערבויות על פי חוק מכר דירות לרוכשים, ערבויות בנקאיות וערבויות פיננסיות.

סך כל יתרת ערבויות על פי חוק מכר דירות ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה ב-408.4 מיליון ₪, בהשוואה ל-422.9 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, קיטון של כ-3.4%.

סך יתרת הערבויות הבנקאיות והפיננסיות ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה ב-19.5 מיליון ₪, בהשוואה ל-27.0 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, קיטון של כ-27.8%.

ליום 31.12.11 הבנק מתפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 27.9 מיליון ₪ וערבויות בנקאיות לקבלנים בסך של 1.1 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 - 242.2 מיליון ₪, 18.4 מיליון ₪, בהתאמה).

לפירוט הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים.

פעילות תומכת לכלל המגזרים

מוצרי משכנתאות

הבנק נותן משכנתאות במגזרים הפיננסיים הבאים:

- הלוואות שקליות צמודות מדד בריבית קבועה;
- הלוואות שקליות צמודות מדד בריבית משתנה;
- הלוואות שקליות לא צמודות בריבית משתנה;
- הלוואות שקליות לא צמודות בריבית קבועה;
- הלוואות צמודות דולר בריבית משתנה;
- הלוואות צמודות יורו בריבית משתנה.

בכל אחד מהמגזרים הפיננסיים מוצעים ללקוחות מגוון גדול של מסלולים שונים, לרבות תקופת גרייס (דחיית תשלום קרן ההלוואה), וזאת מתוך רצון לתפור לכל לקוח את הפתרון המתאים לו.

מבנה התחרות

בענף מתחרים מרבית הבנקים: בנקים למשכנתאות, בנקים למשכנתאות שמוזגו והפכו לאגף בבנק מסחרי ובנקים מסחריים. כמו כן, חלק מחברות הביטוח מציעות אף הן משכנתאות.

עוצמת התחרות בשוק הינה גבוהה ומוטת מחיר באופן מובהק.

כמו כן, התחרויות הגוברות בתחום הינה לאור התפיסה כי ענף המשכנתאות נתפס כמוצר עוגן לשימור לקוחות קיימים ולגיוס לקוחות חדשים.

מחסומי כניסה ויציאה לענף

פעילות בתחום האשראי מחייבת מערך מכירות בפריסה ארצית על מנת להגיע לנקודות קצה וכן מערך תפעול לתמיכה בפעולות המכירה.

הניהול והבקרה כפופים לרגולציה קפדנית.

האמור לעיל מצריך השקעות כספיות גבוהות, ידע מקצועי וניהול, אשר מציבים רף כניסה גבוה לתחום. האמור רלוונטי גם לכל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד.

עונתיות

בענף המשכנתאות קיימת עונתיות מסוימת אשר מתאפיינת בהקטנת היקף פעילות האשראי בתקופת החגים וכן בחודשי החורף. אך מנגד, בתקופות אלו מבוצעים סקרי שוק וחיפוש נדל"ן על ידי שוק הצרכנים בענף הנדל"ן, דבר שבא לידי ביטוי בענף המשכנתאות רק בסיום תקופות אלו.

מגמות במגזרים הפיננסיים

שוק המשכנתאות לדיור בארץ היה באופן מסורתי מוטה מגזר צמוד מדד. עיקר משקי הבית נהגו לבחור במשכנתא צמודת מדד בריבית קבועה כיוון שהיא נתפסת על ידם כבעלת סיכון נמוך יותר התואם לאופי התנהגות הכנסתם. החל מסוף שנת 2005 עקב ירידת הריבית הלא צמודה הנגזרת מריבית בנק ישראל ועקב העדפת הלקוחות מסלול שאינו כולל עמלת פירעון מוקדם הורגש מעבר למגזרים פיננסיים אחרים, בעיקר מסלולים שקליים בריבית משתנה שאינה צמודה. כתוצאה מכך למעלה מ-60% מביצועי ההלוואות בשנים 2008 עד רבעון ראשון של שנת 2011 היו במגזר הלא צמוד בריבית פריים. בחודש מאי 2011 פרסם בנק ישראל הנחיה לפיה חלק ההלוואה לדיור (משכנתא) בריבית משתנה, יוגבל לשליש מסך ההלוואה לדיור. לאחר הנחיה זו שיעור ביצועי ההלוואות החדשות הניתנות במגזר הפריים ירד מתחת ל-33%. במגזר הלא צמוד בריבית קבועה חלה עליה בביצועי ההלוואות החדשות מרמות של 2% מכלל הביצועים לרמות של כ-10%.

גיוס מקורות לכל מגזרי הפעילות

החל מהמחצית השנייה של שנת 2007, עם תחילת הפעילות במסגרת מתווה דיסקונט, מעמידה החברה האם לבנק את כל המקורות למשכנתאות הניתנות במסגרת מתווה דיסקונט. האשראי המבוצע במסגרת זו מהווה חלק עיקרי מסך האשראי אשר ניתן על ידי הבנק, החל מהמחצית השנייה של שנת 2007 ולכן מרבית המקורות שמגייס הבנק החל מהמחצית השנייה של שנת 2007 הינם מהחברה האם.

לבנק אין מערכת גיוס מקורות ישירות מהציבור. ר' פרק "מצב הנזילות וגיוס המקורות".

פיקדונות הבנק דורגו בשנת 2008 – ר' דירוג פיקדונות (עמוד 16 לדוח הדירקטוריון).

האגף הפיננסי-כלכלי בבנק עוסק בגיוס המקורות וצמצום עלותם ככל האפשר, תוך ניהול פער המח"מ, וזאת בהתאם לתנאי השוק והחלטות הדירקטוריון. האגף הפיננסי-כלכלי אחראי לתמחור מסלולי האשראי השונים בהתאם לעלות המקורות ולקביעת מחירי האשראי המינימלי.

שיווק מוצרי משכנתא

הבנק עוסק בשיווק ופרסום מוצריו המרובים והמגוונים בהתאמה לצרכים המשתנים של הציבור, לתנאים הכלכליים המשתנים ולמגמות במשק.

הבנק בוחן כל העת דרכים חדשות ומקוריות להתאמת מוצריו לצרכי הציבור במסגרת המהלך המקיף במסגרת "מתווה דיסקונט". במקביל, ממשיך הבנק להרחיב את פעילותו באוכלוסיות מגוונות כגון: קבוצות רכישה, תושבי חוץ, אחמ"ם ובוחן מוצרי פעילות נוספים שיהוו מוצר משלים לפעילות המרכזית של הבנק.

ביטוח אגב העמדת הלוואה

כבטוחה נוספת לאשראי שניתן על ידי הבנק, דורש הבנק מלקוחותיו ביטוח בגין הנכס המשועבד, וביטוח חיים בגין הלווים. במהלך שנת 2005 נקבעו הסדרים חדשים בתחום פעילות הבנקים למשכנתאות בשיווק ביטוח אגב מתן משכנתא לדיור. במשך שנים רבות הציע הבנק ללקוחותיו לבצע ביטוח זה באמצעותו, בעודו מהווה סוכן ביטוח לעניין זה. הלקוח היה רשאי לבחור לבצע את הביטוחים באמצעות הבנק או באמצעות כל סוכן/ חברה ביטוח אחרים. החל מ-1 בינואר 2006 חדל הבנק מלשווק את ביטוחי החיים והנכס אגב הלוואה לדיור. הבנק הקים חברה בת, "דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ", שהינה סוכנות ביטוח. סוכנות הביטוח פועלת באופן עצמאי ומשווקת את הביטוחים באמצעות מוקד טלפוני הנפרד מהמוקד הטלפוני של הבנק.

ההגבלות הכלולות בהוראות המפקח והחלתן על הסכמי הביטוח שנחתמו עם חברות הביטוח וכן, הפחתת שיעור הפרמיה לאורך השנים במסגרת ההסדרים האמורים, מביאות לפגיעה בהכנסות מפעילות זו, אך להערכת ההנהלה לפגיעה זו השפעה לא מהותית על הכנסות הבנק.

הכנסותיו של הבנק מעמלות מביטוח נכסים ומעמלות מביטוח חיים קטנות הן כתוצאה מהפסקת פעילות הבנק בנושא עריכת הביטוח ללווים חדשים החל מתחילת שנת 2006, והן כתוצאה מפדיונות שנעשו וייעשו בהלוואות בהן נערכו בעבר באמצעות הבנק ביטוח הנכס המשמש כבטוחה וביטוח החיים, זאת, במקביל לקיטון בפרמיה כתוצאה מתנאי שוק והוראות הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרדי האוצר.

ההון האנושי

שנת 2010	שנת 2011	מגזר פעילות
י"חוס מספר משרות בשקלול שעות נוספות ועובדים לפי שעות	י"חוס מספר משרות בשקלול שעות נוספות ועובדים לפי שעות	הלוואות לרכישת או לבניית דיור
374	390	הלוואות בשעבוד יחידת מגורים
25	28	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי
15	10	ליווי פיננסי לפרויקטי בניה
9	6	סך הכל
423	434	

מבנה הארגון

הבנק פועל להתאמת פריסתו לצורכי לקוחותיו. הבנק פועל כיום ב-81 נקודות מכירה (סניפים וסניפונים), מהן ארבעה סניפים עצמאיים (סניף ראשי תל אביב, סניף פל ים חיפה, סניף הבורסה בר"ג וסניף מודיעין) ו-77 סניפונים המצויים בתוך סניפי בנק דיסקונט לישראל בע"מ או בסמוך להם.

מטה הבנק ממוקם בתל אביב, וכולל את הנהלת הבנק, המערך העורפי המספק שירותים מקצועיים לסניפי הבנק, ושאר יחידות המטה הנוספות.

כמו כן לבנק מוקד טלפוני המהווה שער הבנק לכל פניות הלקוחות, המחולק לשני מוקדים מתמחים: מוקד מכירתי המטפל בפניות של לקוחות המתעניינים בהלוואה חדשה, לרבות ליווי שוטף של הלקוח בתהליך העמדת ההלוואה, ומוקד קשרי לקוחות הנותן מענה ללקוחות קיימים.

חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' לעיל בסעיף "מידע צופה פני עתיד". מידע זה מתבסס על תוכניות הבנק והערכותיו למועד עריכת הדוחות. הערכות ותוכניות אלה עשויות להשתנות בשל שינוי בתנאי השוק, מגבלות רגולטוריות וכיוצ"ב.

מבנה ארגוני

אגף אשראי: בשנת 2009 נערכו בבנק שינויים ארגוניים ומבניים כמפורט להלן:

בחודש פברואר 2009, אוחדו האגף העסקי והאגף הקמעונאי לאגף אחד- "אגף אשראי" המנוהל על ידי סמנכ"ל אשראי המשמש אף כקצין האשראי הראשי. תחת אגף זה אף מחלקות הגביה והביטוח וזכאות, מערך הסינוף, מחלקת הישירים ושרות לקוחות.

עד לפברואר 2009, מחלקות החיתום והבינה והביצוע היו כפופות לקצין אשראי ראשי. במסגרת איחוד אגפי האשראי בבנק הוכפפו מחלקות החיתום והבינה והביצוע לאגף הפיננסי שבמסגרת השינוי הארגוני נקבע כאחראי תחום ניהול הסיכונים.

מחלקת השיווק של הבנק האחראית לשיווק, פרסום ומכירות ולקביעת מדיניות השיווק של כל מגזרי הפעילות בבנק הוכפפה למועד זה ישירות למנכ"ל הבנק ובדצמבר 2009 הועברה לכפיפות מנהל אגף האשראי.

באפריל 2010 הוכפפה מחלקת החיתום למנהל אגף אשראי. ביוני 2010 פוצלה מחלקת החיתום לשתי יחידות מתמחות, יחידת חיתום האשראי הכפופה למנהל אגף אשראי ויחידת חיתום בטוחה הכפופה ליועץ המשפטי.

בנובמבר 2010 הוכפפה מחלקת הבינה והביצוע למנהל אגף אשראי.

הפעילות העסקית נתמכת בארבע זרועות מטה –

האגף הפיננסי כלכלי אחראי לניהול תיק הנכסים וההתחייבויות, לגיוס המקורות וניהולם, לניהול תזרימי המזומנים של הבנק, לניהול ההשקעות הפיננסיות של הבנק ולתמחור מוצרי הבנק. כמו כן עוסק האגף בניתוחים והערכות כלכליות.

האגף המשפטי אחראי להיבטי המשפטיים של התנהלות הבנק, הן זו העסקית והן זו התפעולית. פעולתו נעשית באמצעות עורכי דין פנימיים תוך הסתייעות בעורכי דין חיצוניים עליהם הוא מפקח. מזכירות הבנק, מחלקת ביצוע בטוחות ומחלקת מעקב בטוחות, כפופות לאגף המשפטי.

אגף טכנולוגיה אחראי לתפעול ותחזוקה שוטפת של כלל מערכות המחשב בבנק, לשמירה על אבטחת המידע, לניהול סיכונים IT, לתמיכה מחשבונית בפעילות הבנק בהתאם ליעדי הבנק והחלטות ההנהלה.

אגף תפעול אחראי לתפעול השוטף של כל המערכות התפעוליות והמיחשוביות בבנק, לנושא משאבי אנוש ולנושאי רכש ולוגיסטיקה.

אגף החשבות אחראי על הכנת הדוחות הכספיים, על הרישום החשבונאי השוטף בבנק ועל הכנת דיווחים שונים להנהלת הבנק, לדירקטוריון ולגורמי הפיקוח השונים.

ההון האנושי

מצבת כח אדם במונחי משרות (בהתחשב בשעות נוספות, בשקלול עובדי המוקד הטלפוני ועובדים המועסקים באמצעות חברות כח אדם השמה ומחשוב) בשנת 2011 עמדה בממוצע על 434, בהשוואה ל-423 בשנת 2010, גידול של כ-2.6%. מצבת כח אדם במונחי משרות (בהתחשב בשעות נוספות, בשקלול עובדי המוקד הטלפוני ועובדים המועסקים באמצעות חברות כח אדם השמה ומחשוב) לסוף שנת 2011 עמדה על 452, בהשוואה ל-434 בשנת 2010, גידול של כ-4.1%. העלות הממוצעת של השכר הישיר למשרת עובד בבנק בשנת 2011 הסתכמה ב-177 אלפי ₪, בהשוואה ל-171 אלפי ₪ בשנת 2010, גידול בשיעור של כ-3.5%. שיעור בעלי השכלה אקדמאית מלאה בבנק עמד על כ-49% בסוף שנת 2011, בהשוואה לכ-47% בסוף שנת 2010.

השקעות בכח אדם

הבנק הגדיר יעד לטיפול ההון האנושי, להעצמת עובדי הבנק בדגש על אלו המשרתים את הלקוחות בסניפים ובמטה. במסגרת זו ניתן דגש להעלאת רמת המקצועיות ורמת השרותיות של העובדים, כחלק מהמאמץ לשיפור השרות ורמת שביעות הרצון של לקוחות הבנק. לבנק אין מרכז הדרכה עצמאי והוא נעזר במתקני חברת האם. ההדרכות מבוצעות על ידי עובדיו או במיקור חוץ. בשנת 2012 מתכנן הבנק המשך של הדרכות הבנק ליועצי משכנתאות ועובדי המוקד הטלפוני. חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' בפרק "מידע צופה פני עתיד".

התארגנות העובדים במסגרת הסתדרות

במהלך חודש מרץ 2010 התקבלה בבנק פניה מאת הסתדרות העובדים הכללית החדשה, לפיה למעלה משליש מעובדי הבנק הצטרפו להסתדרות. משכך התבקשה הנהלת הבנק להכיר בהסתדרות כארגון יציג. בין הצדדים התקיים תהליך לאימות העובדות הנ"ל, בסיומו הכירה הנהלת הבנק ביום 10.5.10 בהסתדרות כארגון יציג. ביום 13.3.11 נחתם הסכם קיבוצי.

רכוש קבוע ומתקנים

היקף הרכוש הקבוע בבנק מסתכם בסך של 68.2 מיליון ₪. כ-57% מסכום זה מהווה מבנה מטה הבנק. בחודש מרס 2008 נחתם הסכם לרכישת 50% ממבנה הבנק הממוקם בסמטת בית השואבה 16-18, תל-אביב. סך ההשקעה ברכישת המבנה הסתכמה ב-27.1 מיליון ₪.

מבנה מטה הבנק

מבנה מטה הבנק הינו בנין משרדים בבעלות הבנק המשמש את מטה הבנק וממוקם ברחוב סמטת בית השואבה 16-18 בת"א. המבנה בעל שטח של כ-2,900 מ"ר, הפרוס על פני חמש קומות משרדים ומרתף המאוכלסים על ידי הבנק, וכן חניון תת קרקעי. הבנק נמצא בתהליך שיפוץ הדרגתי של מבנה מטה הבנק והתאמתו לצורכי הבנק המשתנים. בשנת 2011 הושקעו בשיפוץ כ-0.2 מיליון ₪, לעומת 0.8 מיליון ₪ בשנת 2010. בשנת 2012 מתוכננת השקעה של כ-0.3 מיליון ₪. במסגרת הרכוש הקבוע נכללות השקעות הבנק בשיפוץ המבנה והתאמתו לצורכי הבנק. חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה עתיד". למשמעות מושג זה ר' לעיל בסעיף "מידע צופה עתיד". מידע זה מתבסס על תוכניות הבנק והערכותיו למועד עריכת הדוחות הכספיים. תוכניות אלה עשויות להשתנות בשל שינוי בתנאי השוק, החלטות תקציביות פנימיות, וכיוצ"ב.

מבנים נוספים

הבנק שוכר שני מבנים נוספים: האחד משמש את הסניף הראשי בחיפה והשני ברחוב אלנבי 96 בת"א, המשמשים להשלמת צרכי המבנה הראשי של הבנק. בשנת 2011 לא היתה השקעה בהתאמת מבנים אלה לצרכי הבנק, לעומת 0.3 מיליון ₪ בשנת 2010. חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה עתיד". מושג זה ר' לעיל בסעיף "מידע צופה עתיד". מידע זה מתבסס על תוכניות הבנק והערכותיו למועד עריכת הדוחות הכספיים. תוכניות אלה עשויות להשתנות בשל שינוי בתנאי השוק, החלטות תקציביות פנימיות, וכיוצ"ב.

סניפי הבנק

הפעלת סניפוני המשכנתאות בסניפי בנק דיסקונט מעוגנת בהסכם משנת 2002. בהתאם להסכם זה קיבל הבנק מעמד של בר-רשות בלבד בסניפונים בעוד שהחזקה נשארת בידי בנק דיסקונט (ר' להלן בפרק "הסכמים עם חברת האם").

ארכיון הבנק

ארכיון הבנק הינו ארכיון של תיקים פיסיים. מבנה פעולת מתן המשכנתא וניהולה, הינו מטבעו עתיר ניירת והתיקים הפיסיים גדושים ומלאים. לבנק מספר מתחמי ארכיון. הצורך היומיומי של יחידות הבנק לשימוש בתיקים הינו רב ונדרש כח אדם רב יחסית לשינוע התיקים ממתחמי הארכיון ליחידות הנזקקות להם, לאיסופן ולתיוקן מחדש. הבנק העריך כי תלות כזו בתיקים פיסיים מהווה סיכון תפעולי וכן צורכת תשומות כח אדם רבות. אי לכך החל הבנק בפרויקט ארכיב ממוחשב.

הסריקה החלה בראשית הרבעון השלישי של שנת 2006, תוך שילובה בתהליכי עבודה, במתכונת של טיפול מועדף לתיקים חדשים על פני תיקי העבר. החל משנת 2008, לאור הגידול המשמעותי בפעילות הבנק, נסרקו רק התיקים החדשים והמסמכים הנוספים המתווספים אליהם באופן שוטף.

חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה עתיד". למשמעות מושג זה ר' לעיל בסעיף "מידע צופה עתיד". מידע זה מתבסס על תוכניות הבנק והערכותיו למועד עריכת הדוחות הכספיים. תוכניות אלה עשויות להשתנות בשל שינוי בתנאי השוק, החלטות תקציביות פנימיות, וכיוצ"ב.

המשכיות עסקית

פעילותו של הבנק עלולה להיפגע במצבי אסון/ חרום, לפיכך נערך הבנק לתת מענה לתרחישי אסון/ חרום, כגון: מלחמה, רעידת אדמה, מגפה ואירוע משבר מקומי מיוחד.

במסגרת ההערכות לשעת חרום מבצע הבנק מספר פעילויות וביניהן:

- הפעלת אתר גיבוי מרוחק (DRP) וביצוע גיבוי חם מספר פעמים ביום.
- עדכון של נהלי הבנק המתייחסים להערכות לשעת חרום.
- בצוע בדיקות תקופתיות לגנרטור חרום.

הסכמים עם חברת האם

מיזוג

לפרטים בדבר הסכם מיזוג שאושר ביום 23 בנובמבר 2011, ר' עמוד 5 לדוח הדירקטוריון.

מתווה דיסקונט

מתוך הבנה של חשיבות המשכנתא כמוצר עוגן קמעונאי לגיוס לקוחות חדשים ולשימור לקוחות קיימים, יצאה קבוצת דיסקונט בחודש יולי 2007 במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית, שלווה בקמפיין פרסומי נרחב. חברת האם, בנק דיסקונט, קובעת מיהם הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיקה להם אישור זכאות למתווה דיסקונט. הבנק מעמיד לבעלי אישור זכאות אלו משכנתאות בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים של הבנק למתן אשראי. חברת האם מעמידה לבנק מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה בניכוי מרווח שנקבע מראש. הבנק נושא בסיכון האשראי ולפיכך נוקט הבנק בעסקאות ללקוחות בעלי אישור זכאות, באותם נהלים בהם הוא נוקט לגבי לקוחותיו האחרים בבואו לבחון את מתן האשראי בכל עסקה.

מיקור חוץ של מערכת המיחשוב של הבנק (לרבות פרויקט שמים)

הבנק התקשר עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובדל שרותי מחשוב ומנהלה בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של בנק דיסקונט, (בסעיף זה להלן "בנק דיסקונט") למיקור חוץ של שרותי המחשוב הכולל את כל מערכות המיחשוב, לרבות פרויקט שמים, בחודש דצמבר 2008.

על פי ההסכם שנחתם הבנק אמור היה לקבל מבנק דיסקונט, את מלוא השירותים המאפשרים ביצוע של כל סוגי העסקאות הבנקאיות עצמן וביצוע פעולות נלוות על פי דרישות הגורמים המפקחים והחוקים השונים החלים על הבנק. בשלב הראשון השירותים אמורים היו להינתן תוך השעמת על המערכות הנוכחיות של הבנק (להלן: "המערכות הקיימות"). בשלב השני השירות אמור היה להינתן על בסיס מערכות המחשוב של בנק דיסקונט. השלמת המעבר לשימוש מלא במערכות דיסקונט תוכננה לחודש מאי 2012.

שלב ראשון של פרויקט שמים – פיתוח מערכת לתהליך העמדת ההלוואה הסתיים והושלמה הטמעת המערכת בכל הסניפים ובמחלקות הרלוונטיות במטה הבנק.

נוכח ההחלטה בדבר מיזוג הבנק עם ולתוך בנק דיסקונט, שונתה מטרת הפעולות והוגדרה כהפעלת מערך המשכנתאות בבנק דיסקונט.

סמנ"ל טכנולוגיות של הבנק ימשיך לשאת באחריות על כל המיחשוב בבנק, כולל בקרה על רמת השירותים שתספק החברה האם עד ליום המיזוג.

הסכמי סינפונים ודמי שיווק

ביום 28 באוקטובר 2002 נחתם הסכם בין הבנק ובין בנק דיסקונט להפעלת דלפקי משכנתאות בסניפי בנק דיסקונט בשטחים שיוקצו לבנק ולתשלום דמי שיווק בגין לקוחות שמפנה בנק דיסקונט לבנק. ההסכם אינו מוגבל בזמן והוא מוארך באופן אוטומטי כל שנה לתקופה נוספת של שנה אחת.

במסגרת ההסכם קיבל הבנק מעמד של בר-רשות בלבד בדלפקי המשכנתאות, בעוד שהחזקה נשארת בכל עת בידי בנק דיסקונט. דלפקי המשכנתאות מאוישים על ידי עובדי הבנק, אשר מפעילים אותם באופן שוטף ורציף בשעות קבלת הקהל. הקמת הדלפקים נעשית בהסכמה הדדית, אף כי הבנק רשאי לסיים פעילותו בדלפק כלשהו, משיקולים כלכליים, תוך מתן הודעה מראש. במסגרת ההסכם נקבע עוד כי בנק דיסקונט יספק לבנק שירותי שינוע של דואר פנימי וכן שירותי רשת לעמדות המחשב בדלפקים. בהתאם להסדר הקיים מספר שנים בין הצדדים, הבנק שילם עד ליום 31.12.09 לחברת האם עמלה חד פעמית בגין הפניית לקוחות דיסקונט קיימים. החל מיום 1.1.10 הוסכם לשנות את מנגנון ההתחשבות עם הצדדים בהקשר זה. טרם הושלם המו"מ על המנגנון החדש, עם זאת, הוסכם בין הצדדים כי החל מיום 1.1.10 לא תשולם עמלה לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם).

ליווי פיננסי לפרויקטי בניה

במגזר הליווי הפיננסי לפרויקטי בניה העמיד הבנק הלוואות ואשראי חוץ מאזני לקבלנים לליווי סגור של פרויקטים בתחום הבניה.

דירקטוריון הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים.

בחודש ספטמבר 2009 חתם הבנק עם חברת האם הסכם להעברת מספר פרויקטים בהיקף אשראי כספי של כ- 26.3 מיליון ₪, ערבויות בהיקף של כ- 511.3 מיליון ₪ והתחייבויות למתן אשראי כספי וערבויות בהיקף של כ- 175.6 מיליון ₪, סה"כ במונחי נכסי סיכון כ- 399.6 מיליון ₪.

יתרת האשראי, ערבויות חוק מכר וערבויות בנקאיות שניתנו על ידי הבנק בגין פרויקטים שהסתיימו או הנמצאים בשלבי סיום וכן יתרת החובות הבעייתיים במגזר הכוללים אשראי כספי, ערבויות חוק מכר וערבויות בנקאיות בגין פרויקטים שסווגו כבעייתיים, ימשיכו להיות מנוהלים בבנק, עד לסיומם.

ליום 31.12.2011 הבנק מתפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 27.9 מיליון ₪, ערבויות בנקאיות וביצוע לקבלנים בסך של 1.1 מיליון ₪.

השליטה בבנק

למועד דוח זה מחזיק בנק דיסקונט בע"מ ב-1,547,428 מניות רגילות בנות 1 ש"ע. כל אחת של הבנק, המהוות 100% מהון המניות המונפק של הבנק ומכח ההצבעה בו.

השליטה בקבוצת דיסקונט

עד ליום 31 בינואר 2006 החזיקה מדינת ישראל 57.09% מהון המניות המונפק של בנק דיסקונט ומכח ההצבעה בו. ביום 31 בינואר 2006 הושלמה העסקה, שנחתמה ביום 1 בפברואר 2005, בין נכסים מ"י וממשלת ישראל מצד אחד (להלן: "הממשלה") לבין תאגיד בשליטת משפחת ברונפמן ואחרים ולבין תאגיד בשליטת מר רובין שראן (להלן ביחד: "הרוכשים") מצד שני, למכירת גרעין השליטה בבנק דיסקונט, לפיה:

- הרוכשים רכשו מניות של בנק דיסקונט המהוות 26% מהונו המונפק.
- הרוכשים קיבלו אופציה, לתקופה של 3 שנים שפקעה בסוף שנת 2008, לרכוש מהממשלה מניות נוספות אשר היוו עד 25% נוספים מהונו המונפק של בנק דיסקונט.
- נערכו הסדרים לעניין תיאום הצבעה והפעלת השליטה בבנק דיסקונט.

בעקבות השלמת העסקה, כאמור, עברה השליטה בבנק דיסקונט לקבוצת ברונפמן - שראן. בחודש מאי 2006 מכרה המדינה מניות אשר היוו 6.09% מהונו המונפק של בנק דיסקונט ובמהלך שנת 2010 מכרה המדינה את יתרת החזקותיה בבנק דיסקונט. עם מכירת יתרת מניות בנק דיסקונט שהוחזקו בידי המדינה, פקעו ההסדרים לעניין שיתוף פעולה בין קבוצת ברונפמן-שראן לבין הממשלה.

מיסוי

ביום 6 בדצמבר 2011 התפרסם החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011, אשר עיקרי השינויים שיחולו החל משנת 2012 במיסוי חברות, כוללים את עצירת מתווה ההפחתה של שיעורי מס חברות אשר נקבע במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 וגידול ל-25% בשיעור מס חברות, מס רווחי הון ומס שבח. בהתאם לכך, התאים התאגיד הבנקאי את נכסי והתחייבויות המסים הנדחים שלו לפי שיעור מס של 25%.

הליכים משפטיים מהותיים שהסתיימו בשנת 2011

תובענה ייצוגית בנושא גביית פרמיית ביטוח

ביום 25.08.10 התקבלה בבנק תביעה אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בת"א ובקשה להכיר בה כייצוגית על סכום של 7.5 מיליון ₪. המדובר בלווים אשר נטלו הלוואות זכאות לפיה קרן ההלוואה מוצמדת בשיעור 80% למדד. התובעים ביצעו ביטוח חיים באמצעות הבנק ולטענתם הבנק גבה פרמיית ביטוח כשהיא מוצמדת למדד בשיעור 100% ולא לפי תנאי ההלוואה. ביום 3.03.11 הבנק הגיש תגובתו. בין היתר טוען הבנק כי אין ולא צריך להיות קשר בין תנאי ההצמדה של כספי ההלוואה לתנאי ההצמדה של פרמיית הביטוח, וכי הבקשה חסרת עילה מכח הוראות הפיקוח על הבנקים ומכח חוק חוזה הביטוח, וכן שהתובעים לא פעלו להקטנת נזק לאור כך שידעו על אופן ההצמדה כבר לפני 7 שנים. ביום 12.05.11 הגיש התובע את תשובתו לתגובת הבנק במסגרתה חזר על הטענות שבבקשה. ביום 16.05.11 התקיים קדם משפט בתומו נקבע מועד לחקירת המצהירים ליום 4.10.11. סמוך למועד הדיון הגיש התובע בקשה להסתלקות מהתביעה וביום 2.10.11 ניתן פסק דין לפיו אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות וקבע כי סיכויי הזכיה של התובע נמוכים ולכן אין טעם לפעול לאיתור מבקש אחר. התביעה האישית נדחתה ללא צו להוצאות.

תביעה כספית

ביום 17.4.2011 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בת"א תביעה כספית כנגד הבנק, אשר הועמדה לצרכי אגרה ע"ס של 16,500,000 ₪. התביעה הוגשה מטעם רוכשי דירות בפרויקט שניבנה ע"י חברת חפציבה אשר נטלו הלוואות מהבנק לשם רכישת 25 יחידות דיור. התובעים טוענים, כי עקב מעשי ו/או מחדלי הבנק, איבדו הם את זכויותיהם בדירות ונגרמו להם נזקים בהיקף של 23,750,000 ₪, המשקפים את שווי זכויותיהם בדירות. לחלופין, מבקשים התובעים כי על הבנק לשלם להם שווה ערך ערבויות חוק המכר, נשוא כספי ההלוואות שהועמדו בסך של 10,445,000 ₪. הבנק הגיש בקשה לסילוק על הסף בשל מעשה בית דין ובשל העובדה שאחד התובעים מצוי בהליכי פשט"ר ואינו יכול להגיש תביעה שלא באמצעות הנאמן שלו וכן בקשה לחיוב התובעים להפקיד ערובה להוצאות הבנק. הוגשו תגובות לשתי הבקשות וביום 13.9.2011 הגיש הבנק תשובות. טרם נתנה החלטה בבקשה לסילוק על הסף. בבקשה להפקדת ערובה נקבע כי על התובעים להפקיד סך של 75 אש"ח להבטחת הוצאות הבנק. התביעה נדחתה בהסכמה ללא צו להוצאות.

חקיקה ופיקוח

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים בפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את הפעילות המותרת לבנק ואת גבולותיה, את תנאי השליטה והבעלות בחברות בת, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח ולציבור. חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיור וכו'. בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני הערבות, את דיני ההוצאה לפועל, את דיני פירוקים וכינוסים, את חוקי המס השונים ועוד. להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון מס' 12) (הלוואה נוספת והשתתפות בהחזרי הלוואה), התשע"א-2011

במהלך שנת 2010 הונחו על שולחן הכנסת הצעת חוק הלוואות לדיור (הלוואה והשתתפות בהחזרים לרוכשי דירה ראשונה), התשע"א-2010 והצעת חוק הלוואות לדיור (הלוואה והשתתפות בהחזרי משכנתא באזור פיתוח), התשע"ע-2010. שתי ההצעות עברו בקריאה טרומית ביום 5.1.11. הצעות החוק נועדו להקל על חסרי דיור לרכוש דירה משלהם, ולתת תמריץ למשיכת אוכלוסיה חזקה לאזורי הפריפריה. הסיוע יינתן למי שירכשו דירה ראשונה בבניה רוויה. רוכשי הדירות יקבלו הלוואה בנקאית נוספת על זו אשר מגיעה לזכאי משרד השיכון אבל בריבית עד 3%. לרוכשים באזורי עדיפות לאומית המדינה תסבסד את החזרי המשכנתה כל עוד הזכאי יחזיק בדירה, או יגרור את הלוואה לנכס אחר באזור דומה. ביום 15.3.2011 ההצעות כאמור אוחדו תחת הצעת החוק שבכותרת והועברו למליאה לקריאה ראשונה. למען שלמות התמונה נוסיף, כי ביום 30.3.11 הוגשה הצעת חוק נוספת, הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון – מענק לרכישת דירת מגורים מזכה באזור עדיפות לאומית), התשע"א - 2011 לפיה מציעה לקבוע מענק והלוואה עומדת לזכאים באזורי עדיפות לאומית. כמו-כן, מוצע לקבוע שרוכש דירת מגורים מזכה יהיה חייב בשיעור של מחצית מהשיעור הקבוע למס רכישה.

2. חוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א – 2011

ביום 7.3.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית תיקון מס' 16 לחוק החברות, ליישום עקרונות הממשל התאגידי, אשר גובש על ידי משרד המשפטים ורשות ניירות ערך. מטרת התיקון הוא לייעל את הממשל התאגידי בישראל ולהתאימו למציאות הישראלית ולעקרונות הנהוגים בתחום זה בעולם. התיקון נועד לייעל את מנגנוני קבלת ההחלטות בחברות הציבוריות בארץ, להגביר את השקיפות בהחלטות ולחזק את מנגנוני הפיקוח והבקרה על אופן ניהול חברות אלה. במסגרת התיקון הושם דגש מיוחד על עקרונות עצמאותו של הדירקטוריון בכלל והדירקטור החיצוני בפרט, וחיזוק מעמדם של הגופים המוסדיים ובעלי מניות המיעוט בחברות הציבוריות במינוי דח"צים, במטרה להחליש את כוחו של בעל השליטה בחברה להשפיע על הנהלתה ולכוון את פעילותה לאור מטרותיו האישיות. מרבית הדרישות, הכלולות בהצעת החוק בתחום הממשל התאגידי, מיושמת כבר על ידי הבנק, מכוח הוראות ניהול בנקאי תקין החלות עליו ועולות בקנה אחד עם עקרונות הממשל התאגידי שאושרו על ידי הבנק. התיקונים לחוק נכנסו לתוקף בתוך 60 יום ממועד פרסומם.

3. הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011, הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין "הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים". במסמך מובאות הנחיות שעל הנהלת התאגיד הבנקאי, בפיקוח הדירקטוריון, לבצע במסגרת מכלול הפעולות הנדרשות לצורך חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים:

- שיתוף אקטוארי מוסמך - זכויות עובדים המחושבות על בסיס אקטוארי יוערכו על ידי אקטואר מוסמך, בעל ניסיון מעשי בעבודה אקטוארית בישראל, החבר באגודה האקטוארית הבינלאומית. לא יועסק אקטואר שהינו בעל עניין או שיש לו תלות בתאגיד בנקאי.
- זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים - כל ההתחייבויות המשפטיות הרלוונטיות בנושא זכויות עובדים, ייבחנו ויזוהו במועד היישום לראשונה של ההוראות על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי, ובכל מועד בו חל שינוי בהתחייבויות אלו. ההנהלה תתעד את תוצאות הבדיקה, ותסווג את ההתחייבויות המזוהות לקבוצות הרלוונטיות, שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- תוכניות פרישה מרצון ומענקי פרישה לא חוזיים - התאגידים הבנקאיים נדרשים לשמור תיעוד מפורט של נתוני עזיבת עובדים לכל קבוצת עובדים והמענקים שניתנו להם בעת עזיבתם.
- תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצות עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון, במסגרת החישוב האקטוארי, את השיעור של העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בחוזר נקבעו אמות מידה כמותיות, שבהתקיימן התאגיד הבנקאי יידרש להביא בחשבון את תוספת העלות בגין קבוצת העובדים, או, לחילופין, לשמור תיעוד המבוסס על ראיות הניתנות לאימות, שתומכות בעמדתו לא להביא בחשבון את תוספת העלות כאמור.
- דין וחשבון אקטוארי - על האקטואר להכין דין וחשבון אקטוארי, המפרט את עבודתו בהערכת התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין זכויות עובדים, אשר יוגש להנהלת התאגיד ויצורף לדוחות הכספיים השנתיים. בהוראה נקבעו הנושאים שהאקטואר חייב להתייחס אליהם בחוות דעתו.
- הסתמכות על הערכת אקטואר ותיקופה - הערכת האקטואר תתוקף על ידי התאגיד הבנקאי, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא "תיקוף מודלים".
- גילוי בדוחות לציבור - במסגרת הגילוי שנכלל בדוחות הכספיים בנושא: "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים", ינתן גילוי להשפעה הכמותית של האומדן האקטוארי בנושא זכויות עובדים (לרבות הסעיפים בדוחות הכספיים שהושפעו מאומדן זה), ויכלל ניתוח רגישות לגבי ההנחות העיקריות ששימשו בסיס להערכה האקטוארית, לרבות: שיעור עליית השכר החזוי; שיעורי העזיבה הממוצע; התאמות שבוצעו ללוחות התמורות והנכות שמפרסם אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, השפעתן והסיבה להם.
- הבנק מסתמך על אקטואר מוסמך לחישוב מענקי יובלות וזכאות לביטוח רפואי ועיתון יומי בגיל פרישה. היקף ההתחייבויות הכספיות הנכלל בדוח הכספי מסתכם לסך של כ- 5.4 מיליון ₪. ההתחייבויות מהוונות בשיעור של 4% לשנה כפי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. המודל לחישוב כולל הנחות לגבי שיעורי פרישה. העלאת שיעור הריבית להיוון ב-1% מורידה את העתודה הנדרשת ב-6%, כ-0.3 מיליון ₪. שינוי של 1% בשיעורי הפרישה תגדיל את העתודה ב-8%, כ-0.4 מיליון ₪. ההתחייבות מוצגת בסעיף התחייבויות אחרות במאזן. להרחבה ר' ביאור 13 בדוח הכספי.
- ההנחיות החדשות מיושמות החל מיום 1 בינואר 2011. ליישום לא הייתה השפעה על הדוח הכספי של הבנק.

4. הנחיית המפקח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור בריבית משתנה

ביום 3.5.2011 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה בנושא הלוואות לדיור בריבית משתנה אשר תחול על הלוואות שניתן להן אישור עקרוני מיום 5 במאי 2011 ואילך. ההנחיה מגבילה את החלק מההלוואה לדיור בריבית משתנה לשליש מסך ההלוואה לדיור שמעמיד תאגיד בנקאי ללוואה. כלומר, תאגיד בנקאי יאשר הלוואה לדיור, רק אם היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה לדיור אינו עולה על 33.3%. המגבלה חלה על הלוואות חדשות לדיור בכל מסלולי הריבית המשתנה שבהן הריבית עשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים. כמו כן, ההנחיה גם מסדירה חובת גילוי ללקוחות שנטלו בעבר הלוואות לדיור במסלול של ריבית משתנה לא צמודה על בסיס הפריים, כאשר רכיב ההלוואה שנטלו במסלול זה הוא שלישי או יותר. המגבלות האמורות אינן חלות, בתנאים מסוימים, על הלוואות בהן משולם מרכיב הריבית בלבד (הלוואות גרייס), הלוואות אשר הועמדו לתושבי חוץ והלוואות "לכל מטרה" בסך שאינו עולה על 100,000 ₪. להערכת הנהלת הבנק השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית.

5. מכתב המפקח על הבנקים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור מיום 11.7.2010

ביום 11 ביולי 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור. עיקרה של ההוראה הינה כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדיור נדרשים הבנקים לבחון מחדש את תיקי האשראי שלהם ואת מדיניות האשראי בנושא משכנתאות ולוודא כי מדיניותם תואמת את תיאבון הסיכון של הבנק. ביום 6 בספטמבר דן דירקטוריון הבנק בנושא, וקבע כי תיק האשראי בבנק הולם את התיאבון לסיכון כמשתקף ממדיניות האשראי. כמו-כן, חויב במסגרת ההוראה כל תאגיד בנקאי בביצוע הפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור שניתנו החל מיום 1.7.2010 ואילך ואשר שיעור המימון הראשוני שלה היה גבוה מ- 60% בשיעור של 0.75% לפחות. מבחינה שנעשתה עולה כי שיעור ההפרשה הנוספת כאמור, הינה ראויה בהינתן סיכון האשראי הקיים כיום באשראי חדש הניתן על ידי הבנק בשיעורי המימון שנקב המפקח. להוראה צפויה להיות השפעה על הרווח הנקי של הבנק במהלך השנים הקרובות. במחצית השנייה של שנת 2010 נערכה הפרשה נוספת להפסדי אשראי מיישום ההוראה בסך של 4.7 מיליון ₪. בשנת 2011 נערכה הפרשה נוספת להפסדי אשראי מיישום ההוראה בסך של 8.8 מיליון ₪.

6. הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור

בהתאם למכתב המפקח מיום 1.5.11 ולהבהרות שנמסרו על ידי הפיקוח נדרשו התאגידים הבנקאיים לבצע הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור וזאת בנוסף להפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, זאת כדי להביא בחשבון את הירידה בשיעור הכיסוי של ההפרשה בגין תיק ההלוואות לדיור, לנוכח הגידול המהיר שחל בשנים האחרונות באשראי לדיור שעדיין לא קיבל ביטוי בהפרשות לפי עומק הפיגור. השפעת יישום ההוראה כאמור לראשונה, ליום 1 בינואר 2011 תיכלל במסגרת השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". בהתאם למודל הפנימי שקבע הבנק סך ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור מסתכמת לסך של כ- 16 מיליון ₪ ובהתאם להוראה "הפרשה להפסדי אשראי, חובות פגומים" נבחנה מול ההפרשה הכללית והנוספת הקיימת בבנק שיתרתה ליום המאזן גבוהה מסך ההפרשות הקבוצתיות שחושבו (נטו ממס). לפיכך לא הייתה השפעה על הדוח הכספי של הבנק. הלוואות לדיור שניתנו מיום 1.7.10 בשיעור מימון של 60% ומעלה, ההפרשה המינימלית בשיעור של 0.75% שנערכה בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים מסתכמת ליום 31.12.11 לסך של כ- 13.5 מיליון ₪, ר' סעיף 5 לעיל.

7. חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 70), התשע"א-2011

ביום 7.3.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית בכנסת תיקון מס' 70 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963. שמטרתו קיצור משך ההליכים הפרוצדוראליים עד להשלמת העברת הזכויות בדירה על שם הרוכש. בהתאם לתיקון, על רוכש דירה להעביר מקדמה על חשבון מס השבח ישירות למנהל מס שבח, אלא אם הצהיר המוכר כי הוא זכאי לפטור ממס שבח או אם המוכר הוא קבלן הזכאי לטופס 50. גובה המקדמה ינוע בין 15%-7.5%. החובה לתשלום המקדמה קמה לאחר ששולמו 40% מתמורת המכר. עם תשלום המקדמה, יוצא הרוכש ידי חובתו - ויש להניח כי באותו המועד יוצא אישור להעברת הזכויות בלשכת רישום המקרקעין. בעקבות פעילותה של התאחדות הקבלנים ואיגוד הבנקים החליט מנהל רשות המיסים מר יהודה נסרדישי לדחות את החלת תיקון מס' 70 לחוק מיסוי מקרקעין על הקבלנים, עד ליום 31.7.2011. רשות המיסים הבהירה הבהרות באשר למסלולי דיווח ותשלום ספציפיים: באשר למכירות שיבוצעו בפרויקטים שנחתמו וסוכמו תנאי הליווי הבנקאי עד ליום 31.7.11, ובאשר לקבלנים להם הונפקו טפסי 50. משרד המשפטים הבהיר, כי רוכש דירה מקבלן זכאי כי הקבלן ימציא לו בטוחה לפי חוק המכר גם לגבי אותם כספים שהועברו לרשות המיסים.

פרק המיסוי בהמלצות טרכטנברג התקבל בכנסת ביום 5.12.2011 בקריאה שנייה ושלישית ויקרא מעתה החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011. עיקרי החוק הרלוונטיים לבנק הינם: ההוראות שנקבעו במסגרת תיקון 70 (סעיפים 15ב – ה) לחוק מיסוי מקרקעין, העוסקים בחובת ניכוי מס שבח במקור ע"י הרוכש ותשלומי ישירות למיסוי מקרקעין, תבטלנה החל מיום 1.4.2013, אלא אם – שר האוצר ידחה בצו את המועד האמור. מס השבח שיחול על השבח, שנצבר בגין מקרקעין שנמכרו החל מיום 1.1.2012 ועד למועד המכירה יעמוד על 25% (במקום 20%). בעל מניות מהותי באיגוד מקרקעין, שימכור את מניותיו, ישלם מס שבח בגובה של 30%, בגין השבח שייצבר החל מיום 1.1.2012 ועד למועד המכירה.

8. הצעות חוק שתוצאתן עיכוב הליכי גבייה

ביום 23.5.2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת החוק על ידי ח"כ זהבה גלאון וח"כ נוספים הצעת חוק הלוואות לדירור (תיקון- חובת הפניה לוועדה המיוחדת ולוועדת חריגים לפני הגשת בקשה לביצוע משכנתה), התשע"א-2011. על פי הצעת החוק לא ניתן יהיה לפתוח תיק הוצאה לפועל למימוש משכנתה לפני זימון הלווה ומתן הסבר על זכותו לפנות לוועדת חריגים. הגשת בקשה לוועדה תוביל לעיכוב הליכי הביצוע למשך שישה חודשים או עד לקבלת החלטה של הוועדה, לפי המאוחר. פתיחת תיק הוצאה לפועל ללא זימון הלווה לוועדת החריגים תחייב את הבנק לפצות את הלווה ללא הוכחת נזק בשיעור 10% מיתרת החוב לסילוק. הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת השבע עשרה והשמונה עשרה והצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת השמונה עשרה.

ביום 23.01.12 הונחה על שולחן הכנסת הצעת החוק על ידי ח"כ מירי רגב וח"כ נוספים הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון – דחיית ביצוע משכנתא על דירת מגורים), התשע"ב-2012. הצעת החוק מבקשת לקבוע כי בעת מימוש משכנתא על דירת מגורים, יידחה הליך המימוש לתקופה של 18 חודשים נוספים מעבר לשישה חודשים הקבועים כבר כיום בסעיף 1ב81 בחוק ההוצאה לפועל תשכ"ז 1967, וזאת אם החייב נתן התחייבות בכתב כי ישלם בתקופה זו מידי חודש מחצית מגובה ההחזר החודשי שנקבע בהסכם ההלוואה.

9. חוק הליכי תכנון ובנייה להאצת הבנייה למגורים (הוראת שעה), התשע"א-2011

ביום 3.8.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית חוק הליכי תכנון ובנייה להאצת הבנייה למגורים (הוראת שעה), התשע"א-2011. החוק קובע מסלול תכנון חדש ומזורז העוקף את ועדות התכנון הקיימות. בכל מחוז במדינה תוקם ועדה מיוחדת לדיור לאומי (וד"ל) והיא תהיה מוסמכת לדון בתוכניות בנייה למגורים בהיקף של לפחות 200 יחידות דיור. בהתאם לחוק רק גורמים ציבוריים כמו משרדי ממשלה או רשויות מקומיות יהיו מוסמכים להגיש תוכניות לאישור הוועדות המיוחדות. תוכניות אלו יהיו חייבות להיות בשטח שלפחות 80% ממנו הם בבעלות המדינה. החוק אושר כהוראת שעה לתקופה של 18 חודשים.

ביום 31.10.2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הליכי תכנון ובנייה להאצת בניה למגורים (הוראת שעה) (ביטול), התשע"ב-2011. על פי הצעת החוק יש לבטל את הצעת החוק שבכותרת בטענה כי ההחלטה להקים ועדות דיור לאומיות (וד"לים) כפתרון לבעיות המחסור בדיור ועליית מחירי הדירות ושכר הדירה היא שגויה, מכיוון שהיא עוקפת את הליכי התכנון התקינים ומאפשרת את קיומן של תוכניות פגומות אשר אינן מבטיחות לתושבים איכות חיים מינימאלית. זאת, תוך פגיעה קשה בסביבה וכרסום משמעותי בזכות הציבור להשמיע את עמדתו על התוכניות.

בעקבות המחאה החברתית ובמסגרת המאמצים לטיפול בהגדלת היצע דירות למניעת עליית מחירי הדיור ושכר דירה, מונתה על ידי הממשלה וועדת טרכטנברג. ביום 26.9.2011 וביום 9.10.2011 וביום 30.10.11 אימצה הממשלה את המלצות הוועדה הכוללות בין היתר העלאת מסים על רווחי הון וחברות. ביום 5.12.11 פורסם חוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב 2011 במסגרתו עוגנו ההמלצות.

10. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון- ביטוח אבטלה- תנאי למתן הלוואה לדיור), התשע"א-2011

ביום 4.7.2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת החוק שבכותרת על ידי ח"כ רוחמה אברהם- בלילא. על פי הצעת החוק יש להתנות מתן הלוואה לדיור בכריתתו של חוזה ביטוח אבטלה אשר לפיו, במקרה שהמבוטח יאבד את מקום עבודתו, יופעל הביטוח ותגמולי הביטוח יועברו ישירות לבנק כדי להחזיר את תשלומי ההלוואה.

11. חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 17), התשע"ב-2011

ביום 13.12.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית ההצעה לתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 לפיו תאגיד בנקאי יוגבל בגביית עמלת פירעון מוקדם עת מימוש משכנתא או משכון על דירת מגורים המשועבדת. בהתאם לתיקון לחוק, לא ניתן לגבות עמלת פירעון מוקדם בעת מימוש משכנתא או משכון אלא אם מתקיימים אחד מאלה: התמורה שמתקבלת מהנכס עולה על 2.5 מיליון ₪; התמורה נמוכה מ 2.5 מיליון ₪ ואף מסלקת את יתרת החוב (ללא רכיב העמלה), ניתן לגבות עמלה עד לגובה ההפרש בין הסכומים.

12. צו איסור הלבנת הון (שינוי התוספת הראשונה לחוק), התשע"א-2011

בתאריך 13 ביולי 2011 פורסם ונכנס לתוקף צו איסור הלבנת הון (שינוי התוספת הראשונה לחוק), התשע"א-2011 אשר הוסיף עבירה לפי סעיף 3 לפקדון המסחר עם האויב לרשימת עבירות המקור שבתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון. הוצאה טיוטת חוזר בנק ישראל בהקשר זה. הבנק פועל בהתאם לאמור בצו.

13. חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 71), התשע"א-2011

ביום 1.8.2011 אישרה הכנסת את הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 71), התשע"א-2011, שמטרתה הגדלת היצע הדירות כניסיון נוסף להתמודדות עם עליית המחירים בשוק הדיור. התיקון כולל מספר הוראות, שהעיקרית שבהן הינה כי החל מיום 1.1.2013 יבוטל הפטור ממס שבח במכירת דירת מגורים מזכה אחת לארבע שנים, ובמקומו יינתן פטור אחת לשמונה שנים בין השנים 2013–2021.

14. חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 12), התשע"א-2011

ביום 25.7.2011 פורסם ברשומות חוק ההגבלים העסקיים (תיקון ס' 12), התשע"א-2011. החוק קובע תנאים לקביעת הממונה על ההגבלים עסקיים (הממונה) בדבר קיומה של קבוצת ריכוז ומעניק לו סמכויות למתן הוראות לחברי קבוצת הריכוז, כולם או חלקם. בנוסף, החוק מקנה לבית הדין להגבלים עסקיים, לפי בקשת הממונה, סמכות להורות על ניתוק קשרי בעלות (מכירת החזקות) בין חברי קבוצת הריכוז. על פי החוק, הממונה יתייעץ עם נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים בנוגע לקביעה בדבר קיומה של קבוצת ריכוז וכן יודע להם על כוונתו לתת הוראה על פי החוק שנועדה למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בציבור או בתחרות בעסקים בין חברי הקבוצה או בענף וזאת ככל שהדבר בתחום אחריותם. נקבע כי ההוראות בקשר עם הימנעות הממונה ממתן הוראות עקב הודעת הנגיד או המפקח יחולו עד ליום 1.1.2014. שר האוצר, באישור ועדת הכלכלה, רשאי להאריך את התקופה כאמור בתקופות נוספות של שנתיים כל אחת.

15. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – חובת מתן הודעה מוקדמת לפני ביצוע פעולה), התשע"א-2011

ביום 25.7.2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק על ידי ח"כ אורי מקלב. הצעת החוק מבקשת לקבוע כי תאגיד בנקאי לא יעמיד הלוואה לפירעון מיידי ללא הסכמתו המפורשת של הלקוח ולא יפתח בהליך משפטי כנגד הלקוח בטרם שלח הודעה המבהירה לו בלשון פשוטה ומובנת את המשמעויות העיקריות הנובעות מביצוע הפעולה והשלכותיה ואת הנימוקים לביצוע הפעולה.

16. רישום ההסכם הקיבוצי במשרד התמ"ת

ביום 17.7.2011 אישר משרד התמ"ת את רישומו של ההסכם הקיבוצי, בהתאם לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957.

17. פטור מהסדר כובל בקשר עם אחזקה ופעילות משותפת במסגרת שבא ומסב

בספטמבר 2011 הגישו הבנקים לממונה על ההגבלים העסקיים (ה"ממונה") בקשה להארכת הפטור מהסדר כובל בקשר עם אחזקותיהם ופעילותם במסגרת שבא ומסב. נציגת הממונה מסרה הערכתם, כי הטיפול בבקשה לא יסתיים עובר למועד פקיעת הפטור הקיים. ביום 9 בנובמבר 2011 החליטה הממונה להאריך את הפטור על תנאיו, למשך ארבעה חודשיים מיום מתן ההחלטה וזאת על מנת לאפשר לרשות ההגבלים העסקיים לסיים את הליך בדיקת בקשות הפטור.

18. הצעת חוק החברות (תיקון – הקמת מאגר דירקטורים חיצוניים בחברות ציבוריות), התשע"ב-2011

ביום 31.10.2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק על ידי ח"כ נחמן שי וח"כ נוספים. הצעת החוק מבקשת לקבוע מנגנון למיון וסינון מועמדים לכהונת דירקטורים חיצוניים בחברות ציבוריות או אחרות המחויבות על פי חוק למנות דירקטורים חיצוניים. בהתאם להצעה, המנגנון יכלול הקמת מאגר דירקטורים חיצוניים שינוהל על ידי רשות ניירות ערך ואשר הדירקטורים בו יסווגו, בין היתר, על פי תחומי מומחיותם. המועמדים הרלוונטיים לתחום עיסוקה של החברה יבחרו מתוך המאגר בצורה אקראית. לרשות ניירות ערך תהיה הסמכות להטיל סנקציות בגין מינוי שלא לפי המנגנון המוצע. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת השמונה עשרה על ידי ח"כ נחמן שי וח"כ נוספים. ביום 26.1.12 נדונה ההצעה בוועדת שרים לענייני חקיקה והוחלט להתנגד לה.

19. הצעת חוק החברות (תיקון – איסור חברות בדירקטוריון של בנק ושל חברה ציבורית נוספת), התשע"ב-2011 ביום 31.10.2011 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק על ידי ח"כ מאיר שטרית. הצעת החוק מבקשת לאסור על מינוי אדם המכהן בדירקטוריון של בנק לדירקטור בכל חברה ציבורית אחרת, וזאת במטרה לצמצם את הריכוזיות במשק ולמנוע מצבי ניגוד אינטרסים.

20. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין 339- "ניהול סיכונים"

ביום 15 באוגוסט 2011, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 בנושא "ניהול סיכונים" (להלן: "ההוראה"), במסגרת עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין והתאמתן למסגרת העבודה של באזל.

ההוראה עתידה להחליף את עקרונות היסוד לניהול ובקרת סיכונים, ומשקפת תפיסת ניהול סיכונים קבוצתית, כפי שזו באה לידי ביטוי בהמלצות באזל בנושא "הנחיות משלימות לנדבך השני", מחודש יולי 2009. זאת, במטרה לתמוך ביכולתו של התאגיד הבנקאי לזהות ולהגיב לסיכונים מתפתחים במועד וביעילות. טיוטת ההוראה דנה ומגדירה חמש אבני דרך מרכזיות:

- מסגרת ממשל תאגידי - מסגרת הממשל התאגידי נסמכת על שלושה מעגלי בקרה/קווי הגנה: הנהלת קווי העסקים, פונקצית ניהול סיכונים בלתי תלויה וביקורת פנימית. ההוראה מפרטת ומגדירה את המבנה והתפקידים של האורגנים המשתתפים בניהול הסיכונים;

- תפיסת ניהול הסיכונים - תפיסת ניהול הסיכונים בראיה משולבת וכלל תאגידית - Firm Wide Risk Management, כוללת תהליכי ליבה לניהול הסיכונים: תהליכי זיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח, בתוך קווי העסקים ולרוחב התאגיד, בכל סוגי הסיכונים. בנוסף, ההוראה מתייחסת לנושאים נוספים, לרבות: מסגרת תיאבון סיכון ופיקוח על התאמת פרופיל הסיכונים של התאגיד למסגרת שנקבעה, שימוש במבחני קיצון צופי פני עתיד, ככלי משלים לגישות ניהול סיכונים המבוססות על מודלים כמותיים ושימוש במודלים להערכה ומדידת סיכונים;

- תרבות ארגונית לניהול הסיכונים - על הדירקטוריון והנהלה להטמיע תרבות ארגונית המבוססת על ניהול סיכונים איתן, בין היתר באמצעות:

- הנחלת ידע ומומחיות הן באשר לפעילות העסקית והן למכלול הסיכונים הנובעים ממנה;

- הגדרת סמכות ואחריות דיווחית - Responsibility and accountability;

- שיקולי ניהול סיכונים יהוו מרכיב מרכזי בקבלת החלטות אסטרטגיות ושוטפות;

- קביעת מדיניות תגמול נאותה המאזנת בין סיכון לתגמול;

- תקשור של פרופיל הסיכון - פרופיל הסיכון יתוקשר לדירקטוריון במסגרת מסמך הסיכונים (דוח חשיפות), בכדי לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו.

- ניהול סיכונים קבוצתי - ההוראה מסדירה את המסגרת הנדרשת לניהול סיכונים קבוצתי, ובכלל זה: קביעת מדיניות סיכון קבוצתית, מתן כלים וסמכויות בידי חברות הבת לצורך ניהול הסיכונים וקביעת חובות דיווח כלפי חברת האם.

הבנק בוחן את טיוטת ההוראה והשלכותיה על מסגרת ותהליכי ניהול הסיכונים בו.

21. הוראת ניהול בנקאי תקין בדבר "ניהול המשכיות עסקית"

ביום 25 בדצמבר 2011, הפיץ המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 355) בנושא ניהול המשכיות עסקית. ההוראה הוכנה במסגרת עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין והתאמתן למסגרת העבודה של באזל ובמטרה להבטיח אימוצם ויישומם של נהלים נאותים לניהול המשכיות עסקית על ידי תאגידים בנקאיים.

ההוראה מבהירה את אחריות הדירקטוריון והנהלה הבכירה להטמעת מסגרת עבודה לניהול המשכיות עסקית ולקיום פיקוח נאות. מסגרת העבודה לניהול המשכיות עסקית כוללת נהלי עבודה בתחומי התשתית, הממשל התאגידי וניהול הסיכונים,

שתכליתם להבטיח כי התאגידים הבנקאיים ימשיכו לספק שירותים בנקאיים מרכזיים חרף התממשותם של אירועים הגורמים לשיבושים תפעוליים חמורים במערכותיהם ובפעילותם.

ההוראה מפרטת את ארבעת המרכיבים העיקריים שיש לכלול במסגרת העבודה לניהול המשכיות עסקית: ניתוח השלכות עסקיות, במסגרתן מזהים ומעריכים את הסיכונים ואת ההשפעה הפוטנציאלית על התאגיד הבנקאי בטווח הקצר, הבינוני והארוך; אסטרטגיית התאוששות, אשר מגדירה יעדים לרמת השירות שהתאגיד הבנקאי ישאף לספק במקרה של שיבושים, תוך קביעת טווחי הזמן לחידוש של אותם שירותים; תוכנית המשכיות עסקית, אשר מגדירה תפקידים, תחומי אחריות וסמכויות לקבלת החלטות במקרה של שיבושים וטריגרים להפעלתה; ניטור סיכונים ותוכנית תרגול.

בהתאם להוראה יידרש, בין היתר, למנות מנהל המשכיות עסקית וצוות לניהול משבר, שיורכב גם מחברי הנהלה בכירים, שתפקידו יהיה לנהל את המשבר ולקבל החלטות במצבי לחץ. ההוראה כוללת גם הנחיות ביחס למיקום, לתשתיות, ולאופן ההפעלה של אתריו החלופיים של התאגיד הבנקאי, אשר יוחזקו במצב של מוכנות ויאפשרו לתאגיד הבנקאי לשמור על רציפות עסקית במקרה של פגיעה באתריו הראשיים.

תחילת ההוראה ביום 1 ביולי 2012, למעט ההוראות בענין המשכיות עסקית של ספקים ונותני שירותים לתהליכים חיוניים ובענין האתר החלופי, שתחילתן ביום 31 בדצמבר 2012. הבנק נערך ליישום ההוראה.

22. הוראת ניהול בנקאי תקין בדבר "פונקציות ביקורת פנימית"

ביום 25 בדצמבר 2011, הפיץ הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא פונקציות הביקורת הפנימית. ההוראה מתבססת על מסמך ועדת באזל מחודש אוגוסט 2001, בנושא "ביקורת פנימית בתאגידים בנקאיים ומערכת היחסים של המפקח על הבנקים עם המבקרים", על מקורות בינלאומיים רלבנטיים של רשויות פיקוח בחו"ל, שנבחנו והותאמו למציאות הקיימת בישראל ועל חקיקה ורגולציה מקומית.

בהוראה מוסדרים היבטים שונים של פונקציות הביקורת הפנימית, ובכלל זה:

- מאפייני הפונקציה - התכונות הדרושות על מנת שפונקציות הביקורת הפנימית תוכל למלא את תפקידיה בצורה יעילה ואפקטיבית;
 - תפקידי פונקציות הביקורת הפנימית;
 - כתב מינוי (צ'רטר) שיינתן לפונקציה;
 - היקף עבודת פונקציות הביקורת הפנימית, בשים לב למבנה התאגיד הבנקאי ומורכבות פעילותו;
 - שיטות עבודת פונקציות הביקורת הפנימית, בחלוקה לנושאים ותהליכים מרכזיים בעבודתה;
 - מעמד המבקר הפנימי;
 - מנגנון הדיווח הישיר של פונקציות הביקורת הפנימית לדירקטוריון, באמצעות ועדת הביקורת.
- תחילת ההוראה ביום 1 ביולי 2012. הבנק נערך ליישום ההוראה.

23. הוראת ניהול בנקאי תקין בדבר ניהול הסיכון התפעולי

ביום 14 בפברואר 2012, הפיץ הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה בנושא ניהול הסיכון התפעולי. ההוראה מבוססת על הנחיות ועדת באזל מחודש יוני 2011, שפורטו במסמך "עקרונות לניהול נאות של סיכון תפעולי". תחילתה של הוראה זו נקבע ליום 1.1.13.

24. מהלך לתיקון ההוראות בענין ניהול סיכון אשראי

ביום 6 באוקטובר 2011, הפיץ הפיקוח על הבנקים טיוטה של תיקון ההוראות בענין ניהול סיכון אשראי, במסגרת עדכון ההוראות ניהול בנקאי תקין והתאמתן להמלצות ועדת באזל. הפיקוח הבהיר כי עדכון ההוראות בענין זה מהווה הסדרה של דרישות וציפיות הפיקוח מתאגידים בנקאיים, שברובן המכריע מוכרות לתאגידים הבנקאיים ומיושמות על ידם מזה זמן. העדכון מחדד את אותם סטנדרטים ומוסיף הבהרות כאשר נדרש.

בין היתר, הופצו הטיטות הבאות:

- טיוטת הוראה חדשה, הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310, בנושא "עקרונות לניהול סיכון אשראי", בה הוגדרו, בין היתר, מבנה ניהול הסיכונים הנדרש מתאגיד בנקאי, וחלוקת סמכויות בנוגע לניהול סיכונים האשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. הטיטה מבוססת על הגישה, לפיה על מנת להבטיח קבלת החלטות אשראי טובות, ונטרול שיקולים לא רלבנטיים, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות.

בין היתר נדרש בטיטה, שהאחריות לעריכת מדיניות אשראי, לסיווג ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי, תוטל על פונקצית ניהול הסיכונים;

- טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314, בנושאים "הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות", שתחליף את ההוראה הקיימת, ובה יכללו דרישות ביחס למדידת סיכונים אשראי, בקרה על תהליכי הערכת הסיכון והגדרות אחרות רלבנטיות;

- טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 319, בנושא "בקרת אשראי". תיקון ההוראה נועד להתאים את הדרישות למערכת ניהול סיכונים אשראי מתקדמת ובמסגרתו הוסט הדגש בהוראה ממדדים טכניים-כמותיים, לדרישות איכותיות, ותוצרים נדרשים מפעילות יחידת בקרת האשראי.

27. הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון- הלוואה לדיור לדירה ראשונה), התשע"ב-2011

ביום 19.12.2011 הוגשה על שולחן הכנסת הצעת חוק על ידי ח"כ יואל חסון. הצעת החוק מבקשת לקבוע כי גובה הלוואה לדיור שינתן לזכאי שרכש את דירתו הראשונה, יהיה בשיעור של 80% מערך הדירה ובלבד שמתקיימים אלה: אין בבעלות בן זוגו של הזכאי דירת מגורים נוספת; גובה ההלוואה שינתן למשפחה שבה עד ארבע נפשות לא יעלה על 600,000 ₪; שגובה ההחזר החודשי של ההלוואה לא יעלה על רבע אחוז משיעור ההלוואה.

28. חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011

ביום 12.12.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית החוק שבכותרת. מטרת החוק הוא להגביר ולייעל את אכיפתם של דיני העבודה על דרך נקיטת הליכים אזרחיים ופליליים נגד מעבידים, מזמיני שירות וקבלנים, המפרים את חוקי העבודה. החוק מונה סנקציות אשר יוטלו על כלל המעסיקים ובהם התראות מנהליות; עיצומים כספים; ועונשי מאסר בכפוף להחלטת הממונה. תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של מעביד בשל הפרתו.

החוק קובע במקרים מסוימים אחריות אישית למנכ"ל של חברה המפרה את החוק ולמנהל של רשות ציבורית המפרה את החוק.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הוראת המפקח

ביום 7 בינואר 2004 פרסם המפקח על הבנקים הוראת שעה בנושא הגילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, אשר תחול על דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים לשנת 2003 ואילך. הוראה זו הינה ברוח הוראת ה-SEC מיום 12 בדצמבר 2001, באותו עניין. ההוראה מתייחסת לשני רבדים: רובד בחירת המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ויישומה, ורובד הגילוי שניתן אודותיה. בחודש ינואר 2008 תוקנה הוראת השעה כך שתכלול התייחסות גם לאומדנים חשבונאיים קריטיים.

כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחויב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים.

יישומם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך איפוא לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, תהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והיערכות בנושאים "קריטיים".

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

להלן תובא סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים".

א. הפרשות בגין חובות בעייתיים

ההפרשות להפסדי אשראי כוללות הפרשות לפי שיטת עומק הפיגור, הפרשות ספציפיות להפסדי אשראי, הפרשה כללית והפרשה נוספת.

מדיניות ההפרשה

א. ההפרשה המזערית להפסדי אשראי לדירור ובהלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים נקבעת כאחוז מיתרת החוב במדרגות קבועות על פי עומק הפיגור.

הבנק עורך הפרשה לפי עומק הפיגור בגין כל האשראי לדירור וכל מטרה, למעט הלוואות לדירור וכל מטרה בהן אין תדירות תשלום של קרן או ריבית, שיתרתן ליום המאזן מסתכמת בכ- 8.6 מיליון ₪.

ב. ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לנכסים מסחריים, ואשראי לליווי פרויקטים הינה פרטנית.

ההפרשה להפסדי אשראי משקפת את הערכת הנהלת הבנק את ההפסד הגלום בתיק האשראי בהתאם לכללים שקבע המפקח על הבנקים ובהתבסס על הערכות ואומדנים.

ההפרשה הכללית לחובות מסופקים הינה בשיעור של 1% מסך החבויות ליום 31 בדצמבר 1991, בערכים מותאמים ליום 31 דצמבר 2004.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים נערכת על בסיס מאפייני סיכון שונים, כפי שהוגדרו בהוראות המפקח ובהתאם לשיעורים שנקבעו על ידו.

אחת לרבעון בוחנת הנהלת הבנק את תיק האשראי במטרה להעריך את ההפסד האפשרי הגלום בו. תהליך הערכת ההפסד האפשרי בתיק האשראי כולל שני שלבים:

- זיהוי הלקוחות שחל שינוי ביכולתם לקיים את התחייבויותיהם כלפי הבנק וסיווגם, כפועל יוצא מכך, כ"חובות בעייתיים" בהתאם לסיווגים שנקבעו בהוראות בנק ישראל ועל פי קריטריונים שנקבעו בהוראות אלה: "חובות פגומים", "חובות שאורגנו מחדש", "חוב נחות", "חוב בהשגחה מיוחדת".

- עריכת הפרשות המבטאות את ההפסד הצפוי לבנק בגין ה"חובות הבעייתיים". בקביעת ההפרשות מתבססת הנהלת הבנק על מידע הקיים בידיה לגבי החייב, כגון: דירוג האשראי שלו, מידת עמידתו בהתחייבויות כלפי הבנק בעבר, חוסן ו/או גיבוי הבעלים, היקף ואיכות הביטחונות שלו וכושר ההחזר שלו.

תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי וחישוב ההפרשה, כמתואר לעיל, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים במידה רבה של אי ודאות, כגון: איכות הביטחונות, כושר ההחזר של החייב וכו', ועל הערכות סובייקטיביות, לגבי הקטגוריה בה סווג החוב הבעייתי, כגון: הבחנה בין "חוב בפיגור" ל"חוב בפיגור זמני".

לשינוי באומדנים או בהערכות שתוארו כאמור לעיל, עלולה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

בנוסף לאמור לעיל, חלק מהאומדנים שצוין לעיל נשען על משתנים כלכליים או משתני שוק וחלקם מתעדכן ככל שהנסיון שנצבר בטיפול בחייב רב יותר. לפיכך, הנהלת הבנק בוחנת, אחת לרבעון, את האומדנים המשמשים בקביעת ההפרשות בגין החובות הבעייתיים ומעדכנת אותם במידת הצורך.

לפרטים בדבר סיכון האשראי הכולל, שבאחריות הקבוצה, בגין לוויים בעייתיים, ר' בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" לעיל. לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי בבנק ר' בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל.

לפרטים בדבר הוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", שתחילתה בדוחות הכספיים ליום 1 בינואר 2011 ואילך, ר' בביאור 1 כב' 2 לדוחות הכספיים.

ב. התחייבויות תלויות

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות בנושאים שונים, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות. הטיפול החשבונאי בהתחייבויות תלויות מתבצע בהתאם להוראות התקן האמריקאי FAS-5: Accounting for Contingencies וההוראות הנלוות אליו ובהתאם להנחיות והבהרות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות דיווח לציבור בעניין "טיפול חשבונאי בתביעות תלויות". על פי התקן האמריקאי והוראות המפקח סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

(1) צפוי (Probable) - ההסתברות מעל ל-70%;

(2) אפשרי (Reasonably Possible) - ההסתברות מעל ל-20% וקטנה או שווה ל-70%;

(3) קלוש (Remote) - ההסתברות קטנה או שווה ל-20%.

בהערכת ההפרשה הנדרשת יש צורך לבחון את ההסתברות להפסד ולאמוד את סכומו. להערכות האמורות יש השלכה הן על עצם החובה לערוך הפרשה בגין התביעה והן על אופן הגילוי בדוחות הכספיים והיקפו.

בהתאם להוראה, רק במקרים נדירים רשאי תאגיד בנקאי לקבוע בדוח הכספי שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כייצוגית, וכן בארבעה דוחות כספיים (כולל דוח שנתי אחד) שיפורסמו לאחר שתוגש תביעה עם בקשה להכיר בה כייצוגית, כאשר במנין

תקופה זו לא תיכלל תקופה שבה עוכבו ההליכים לפי החלטה של בית המשפט. בביאור 16'ג' הוצגו בנפרד התחייבויות תלויות אשר לגביהן אין אפשרות של אומדן סביר של החשיפה.

התאגידים הבנקאיים התבקשו לתת גילוי אודות סך החשיפה בגין תביעות שהוערכו, כולן או חלקן (בגין החלק הרלבנטי), כ- "אפשרי" (Reasonably Possible). גילוי כאמור ניתן בביאור 16'ג' לדוחות הכספיים.

כמו כן קבע הבנק קריטריונים לתיאור בדוחות של הליכים מהותיים המתנהלים נגד הבנק, לפיו יתואר הליך משפטי שהסכום הנתבע בו עולה על 0.5% מההון העצמי של הבנק אם לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, שהסכום הנתבע בו עולה על 1% מההון העצמי אם סבירות התממשות הסיכון הינה "אפשרית" או אם סבירות התממשות הינה "קלושה".

לפרטים אודות תובענות משפטיות מהותיות ותביעות ייצוגיות שתלויות ועומדות נגד הבנק, ר' ביאור 16'ג' לדוחות הכספיים. לצורך הערכת ההפסדים האפשריים בגין התביעות המוגשות נגד הבנק, מתבססת הנהלת הבנק, בין היתר, על חוות דעתם של היועצים המשפטיים המייצגים אותה בתביעות אלה. מטבע הדברים, חוות דעת אלה הן סובייקטיביות, ומתמודדות עם קשיי הערכה אובייקטיביים, וזאת לאור המבחנים המשפטיים הגמישים הנהוגים בד"ר הישראלי, כמו-גם לאור הקושי להעריך מבעוד מועד את מהלך שמיעת הראיות והחקירות הנגדיות.

קשיים אלה גדלים ככל שמדובר בתובענות ייצוגיות וזאת, מהטעמים שיפורטו להלן. על פי הד"ר הישראלי, בקשה לאשר תובענה כייצוגית מהווה, למעשה, מהלך מקדמי שבמהלכו בוחן בית המשפט מספר מבחנים כדי להחליט בבקשה. חלק ניכר מהמבחנים אינם קשורים לעילת התביעה היסודית, והם מתבררים בדרך כלל במהלך דיון מקדמי העלול להמשיך מספר שנים. חקיקה חדשה בתחום התובענות הייצוגיות, ומיעוט פסיקת בית המשפט העליון לאחריה מקשים עוד יותר על היכולת להעריך את סיכויי התביעה להיות מוכרת כייצוגית.

מהעובדה שהנהלת הבנק מתבססת, בין היתר, על חוות דעתם של יועצים משפטיים, שהן סובייקטיביות ומתמודדות עם קשיי הערכה אובייקטיביים, עולה כי ייתכן שהתוצאות בפועל של חלק מהתביעות, תהינה שונות מאלה שהוערכו בחוות דעתם של היועצים המשפטיים. ייתכן שלא התממשות ההערכות כאמור, תהיה השפעה משמעותית על התוצאות הכספיות של הבנק. הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים, בוחנים את התביעות אחת לרבעון ומעדכנים במידת הצורך את הפרשות בגין, על פי ההתפתחויות.

בדוחות הכספיים נכללות הפרשות מתאימות בשל תביעות שתחום ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בגינם נקבע כ"צפוי".

ג. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק אינו פועל במישרין במכשירים נגזרים. נכסי הבסיס של הבנק (אשראי ופיקדונות) כוללים לעיתים נגזר משובץ "אופציה גלומה". מרבית נכסי הבסיס במגזר צמוד המט"ח כוללים בתוכם מרכיב רצפה של שע"ח המהווה אופציה גלומה. בהתאם להנחיה של המפקח על הבנקים בדבר "חשבונאות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור", המתבססת על הכללים שנקבעו בתקינה החשבונאית האמריקאית להצגה וגילוי, במסגרת FAS 133, הבנק מציג מכשירים נגזרים המשובצים בחוזים אחרים כנכסים או התחייבויות במאזן ומודד אותם על פי השווי ההוגן. השינוי בשווי ההוגן של הנגזרים המשובצים מדווח בדוח רווח והפסד.

השווי ההוגן מושפע משערי החליפין, מסטיית התקן של שער החליפין, יתרת התקופה לפירעון נכס הבסיס והשינויים בשיעורי הריבית של מטבע חוץ והשקל. השווי ההוגן של הנגזרים המשובצים מחושב על פי מודל black and scholes בהתבסס על שיעור ריבית השוק השקלית והמט"חית המשקפת את פעילות הבנק. סטיית תקן היסטורית, ושע"ח היציג ליום המדידה. המודל וההנחות מתוקפים ע"י גורם פנימי בלתי תלוי בהתקיים שינוי מהותי במודל ולפחות אחת לשנה.

חישוב השווי ההוגן מבוצע באמצעות לשכת שירות חיצונית המספקת לבנק חוות דעת מומחה על השווי ההוגן ע"פ המתודולוגיה, המודל וההנחות שנקבעו ע"י הבנק. במסגרת התהליך מבצעת לשכת השירות מערך בקורות ביחס לתוצאות חישוב השווי ההוגן. הנתונים המתקבלים מלשכת השרות מאומתים בהתבסס על ניתוחי רגישות וחישוב השווי ההוגן למדגם שמבצע הבנק.

להלן- השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים הנמדדים במאזן.

31.12.10	31.12.11	
-	-	נכסים שווי הוגן- מצוטטים משוק פעיל
41.0	17.1	נכסים שווי הוגן (אחר)
-	-	התחייבות שווי הוגן- מצוטטים משוק פעיל
33.7	7.1	התחייבות שווי הוגן (אחר)

הבנק מיישם את ההוראות לגבי פעילות שהחלה בנכסי הבסיס מתחילת שנת 2002.

דירקטוריון הבנק לא קבע מגבלות ספציפיות להיקף הפעילות בנגזרים משובצים כיוון שביצוע הפעילות בהם נגזר במישרין מהיקף הפעילות של נכסי הבסיס להם נקבעו מגבלות שונות.

התמודדויות הגבוהה הנגרמת כתוצאה מהשפעת הנגזרים המשובצים על הרווח המימוני של הבנק, תלויה בעיקר בגורמים הנקבעים על ידי השוק ולפעילות השוטפת של הבנק השפעה פחותה עליה.

הליכים משפטיים

במהלך העסקים הרגיל של הבנק, מוגשות נגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות מסויימות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתייחס לתובענות משפטיות אלו, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, אם נדרשו. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) מסתכמת בכ-21.1 מיליון ₪. ר' ביאור 16ג' לדוחות הכספיים בנוגע לתביעות, לרבות בקשות מסויימות לאישור תובענות ייצוגיות המתנהלות כנגד הבנק.

הביקורת הפנימית בבנק בשנת 2011

פרטי המבקר הפנימי

בתאריך 29.3.11 מונה מר רפי ביכלר ממלא מקום המבקר הפנימי בבנק למבקר הפנימי בבנק ובחברות הבנות שלו. מר רפי ביכלר הוא בעל תואר ראשון בכלכלה, ותואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים. מר רפי ביכלר עובד משנת 1979 במערך הביקורת הפנימית של בנק דיסקונט בע"מ, ומשנת 2000 משמש כמנהל אגף הביקורת הפנימית של בנק דיסקונט בע"מ. מר רפי ביכלר אינו בעל עניין בבנק, אינו נושא משרה בבנק, אינו קרוב של כל אחד מאלה ואינו רואה חשבון המבקר או מי מטעמו. המבקר הפנימי ועובדי הביקורת הפנימית עומדים בכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) סעיף מס' 8, ואינם ממלאים תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית.

דרכי המינוי

בתאריך 23.3.11 אישרה ועדת הדירקטוריון לביקורת את מינויו של מר רפי ביכלר למבקר הפנימי, ההחלטה אושרה ע"י הדירקטוריון בתאריך 29.3.11. הנימוקים למינוי היו כישוריו, ניסיונו והשכלתו של מר רפי ביכלר.

זהות הממונה על המבקר הפנימי

יו"ר הדירקטוריון הוא הממונה הארגוני של המבקר הפנימי.

תוכנית העבודה

הביקורת הפנימית נערכת בהתאם לתוכנית עבודה שנתית, הנגזרת מתוכנית עבודה רב שנתית. (תוכנית העבודה הרב שנתית נערכת לתקופה של 3 שנים מעבר לשנה השוטפת). תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית (להלן: תוכנית העבודה) נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, ע"פ כללי הבנקאות (ביקורת פנימית) התשנ"ג – 1993 ועל בסיס סקר סיכונים כולל שנערך ע"פ מתודולוגיות חדשות ומקובלות (בכלל זה באזל II, SOX והוראת ניהול בנקאי תקין 307 בנושא פונקציית הביקורת). בהכנת תוכנית העבודה מעורבים ההנהלה הבכירה בביקורת הפנימית. תוכנית העבודה נדונה בוועדת הדירקטוריון לביקורת שהמליצה ליושב ראש הדירקטוריון לאשרה. במקרה של שינוי מהותי בתוכנית העבודה מובא הנושא לדיון ואישור הדירקטוריון לביקורת. הביקורת הפנימית בחנה מדגמית עסקאות מהותיות שבוצעו בשנת 2010 ו- 2011 לרבות הליכי אישורן.

היקף העסקה

הביקורת הפנימית בבנק (כולל החברות הבנות) היא בהיקף של כ- 3.04 משרות (כ- 4,720 שעות ביקורת שנתיות). היקף התשומות נגזר מתוכנית העבודה השנתית שאושרה.

ביקורת של תאגידים מוחזקים

המבקר הפנימי עורך אחת לשנה ביקורת בחברות הבנות דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ (בהיקף של 90 שעות עבודה בממוצע) ובדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ (בהיקף של 55 שעות עבודה בממוצע).

עריכת הביקורת

הביקורת הפנימית נערכת בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים של לשכת מבקרים פנימיים, בהתאם לסעיף 14 ה' לפקודת הבנקאות, ובהתאם להוראת המפקח על הבנקים והנחיותיו. לדעת ועדת הדירקטוריון לביקורת והדירקטוריון, המבקר הפנימי עמד בכל הדרישות שנקבעו בתקנים שצוינו לעיל ובהוראות.

גישה למידע

למבקר הפנימי הומצאו כל המסמכים והמידע הנדרש לעריכת הביקורת וניתנה לו גישה למידע כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ניתנה למבקר הפנימי גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות מידע של הבנק לרבות נתונים כספיים. המסמכים והמידע כאמור לעיל כוללים את חברות הבת דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ, ודיסקונט למשכנתאות הנפקות בע"מ.

דין וחשבון המבקר הפנימי

המבקר הפנימי מגיש בכתב כל דוח ביקורת ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הדירקטוריון לביקורת, לחברי הוועדה למנכ"ל ולרואי החשבון המבקרים. כל הדוחות נדונים בוועדת הדירקטוריון לביקורת. המבקר הפנימי מגיש ליו"ר הדירקטוריון אחת לחצי שנה, דוח מקיף על כל פעילות הביקורת הפנימית במהלך אותה מחצית שנה. הדוח החצי שנתי כולל פרטים על כל הדוחות שהוגשו בחצי שנה שנסקרה ותשובות המבקרים לדוחות שהתקבלו. כמו כן, פרטים על פעילויות נוספות של הביקורת הפנימית. אחת לשנה מגיש המבקר הפנימי (בנוסף לדוח החצי שנתי) ליו"ר הדירקטוריון, לחברי הדירקטוריון ולמנכ"ל, ליו"ר ולחברי ועדת הדירקטוריון לביקורת, דוח שנתי המפרט את הנושאים העיקריים שבוקרו במהלך השנה, דרך הטיפול בממצאים ובהמלצות וכן מייחד פרק נפרד לנושאים מהותיים שהטיפול בהם לא הסתיים במשך תקופה ארוכה. בדוח השנתי מתייחס המבקר הפנימי להיבטי הבקרה בבנק ולמוקדי סיכון מהיבטי ביקורת. הדוח למחצית השנה הראשונה של 2011, הוגש בתאריך 24.7.11 ונידון בוועדת הדירקטוריון לביקורת בתאריך 16.11.11. כמו כן, נידון בוועדת הדירקטוריון לביקורת בתאריך 23.6.11 ובדירקטוריון בתאריך 31.7.11 הדוח השנתי לשנת 2010.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת היקף, אופי ורציפות פעילות המבקר הפנימי ותוכנית העבודה סבירים ביותר, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

המבקר הפנימי ועובדיו אינם מקבלים תגמול אישי מהבנק.

אחריות חברתית-סביבתית

הבנק הצטרף לפרויקט "אמץ לוחם" של האגודה למען החייל. הבנק אימץ את גדוד 405 של התותחנים. האימוץ מחייב את הבנק בתרומה שנתית של 100 אלפי ₪ למשך 3 שנים, החל משנת 2007 והוארך בשנת 2010 לשלוש שנים נוספות. לצד תרומות הכספים, משתתפים עובדי הבנק באירועים הנערכים על ידי הגדוד, ומביעים את תמיכתם בפעילות הגדוד ובחייליו. לאחרונה האריך הבנק את התחייבותו לאימוץ הגדוד לשלוש שנים נוספות.

במהלך החגים חלקו עובדי הבנק למשפחות מקוקות ברחבי הארץ כרטיסי מגנטיים המאפשרים רכישת מוצרי מזון. הבנק מקיים מזה שלוש שנים פרויקט משותף עם המשלמה לפיתוח יפו (גוף של עיריית תל-אביב-יפו המתמקד בפיתוח יפו). במסגרת הפרויקט מפעיל הבנק על בסיס שבועי תחנת סיוע לימודי ביפו, לטובת ילדים מקרב העדה האתיופית. הבנק תרם במהלך שנת 2011 תרומות בסך של כ-164 אלפי ₪, בתקופה המקבילה אשתקד התרומות הסתכמו בכ-150 אלפי ₪.

שכר רואי החשבון המבקרים 3,2,1

רואי החשבון המבקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו הינם ה"ה זיו האפט להלן הפרטים של השכר ששולם לרואי החשבון המבקרים :

בנק		מאוחד	
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2010	2011
אלפי ₪			
1,181.6	1,164.0	1,291.6	1,251.0
278.0	408.4	278.0	420.4
62.0	63.0	74.0	75.0
1,521.6	1,635.4	1,643.6	1,746.4

עבור פעולות הביקורת⁴

רואה חשבון המבקר

עבור שירותים הקשורים לביקורת⁵

רואה חשבון המבקר

עבור שירותי מס⁶

רואה חשבון המבקר

סך הכל

1. דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
2. שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ.
3. כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
4. ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות כספיים ביניים וביקורת על הבקרה הפנימית כולל בגין שנת 2009.
5. כולל בין היתר, פעולות ביקורת ובדיקות מיוחדות בנושאים חשבונאיים.
6. בגין דוח שנתי למס ההכנסה.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי שלו בשיתוף הנהלת הבנק העריכו לתום תקופת הדיווח את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי הגיעו למסקנה כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2011 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הדיווח הכספי.

במהלך התקופה המדווחת המשיך הבנק בחיזוק מערכי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וביצוע בדיקות אפקטיביות (טסטים) שוטפות על הבקורות שהוגדרו כבקורות מפתח. במסגרת זו הבנק בוחן באופן שוטף את עדכניות התהליכים המשפיעים על הדיווח הכספי.

שכר נושאי משרה בכירה

להלן פירוט עלות השכר הכולל את כל הסכומים וההטבות ששולמו לרבות הפרשות שנערכו לחמשת מקבלי השכר הגבוה מבין נושאי המשרה הבכירה בבנק (בשקלים חדשים).

לשנה שנסתיימה ביום 31 לדצמבר 2011

הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	תשלומים אחרים	סך-כל המשכורות וההוצאות הנלוות, לא כולל מס שכר	השלמת עתודות בגין הוצ' נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	פיצויים, תגמולים, השתלמות, חופשה, הסתגלות ביטוח לאומי וכו'	משכורת ומענקים	
-	84,494	1,618,568	-	249,590	1,368,978	אתי לנגרמן
-	82,354	1,271,995	-	336,024	935,971	רוני כתב
738,275	68,275	942,095	-	205,017	737,078	זאב דקל
-	81,859	846,973	-	193,896	653,077	אלדד זרחיה
3,692,779	61,656	786,348	-	163,919	622,429	יגאל בורכובסקי

לשנה שנסתיימה ביום 31 לדצמבר 2010

הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	תשלומים אחרים	סך-כל המשכורות וההוצאות הנלוות, לא כולל מס שכר	השלמת עתודות בגין הוצ' נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, הסתגלות ביטוח לאומי וכו'	משכורת ומענקים	
-	89,212	1,417,302	-	247,451	1,169,851	אתי לנגרמן
-	72,242	1,114,939	-	278,458	836,481	רוני כתב
745,023	52,445	893,775	-	220,672	673,103	זאב דקל
-	59,328	730,822	-	163,982	566,840	אלדד זרחיה
3,462,992	36,548	683,652	-	139,517	544,135	יגאל בורכובסקי

מדיניות תגמול למנהל הכללי ולהנהלה הבכירה של הבנק

דירקטוריון הבנק אישר בסוף חודש יוני 2011, תוכנית תגמול למנהל הכללי ולהנהלה הבכירה של הבנק, למעט מנהל הסיכונים הראשי (לגביו הדירקטוריון יקבע ספציפית את גובה המענק ואם בכלל), לשנים 2011-2013.

תוכנית התגמול תואמת את ההנחיות של המפקח על הבנקים ועקרונות מדיניות התגמול בקבוצת דיסקונט.

תוכנית התגמול מבוססת על מענקים שינתנו על עמידה ביעדים הן כמותיים והן איכותיים, כאשר לגבי היעדים האיכותיים הדירקטוריון יפעיל שיקול דעת באשר לזכאות גובה המענק למנכ"ל וידון בגובה המענק לחברי ההנהלה תוך התייחסות להמלצת המנכ"ל.

היקף התגמול תלוי בקריטריונים שנקבעו ע"י הדירקטוריון, לרבות הרווח הנקי של הבנק בנטרול השפעות חשבונאיות, היקף האשראי שינתן, שיעור המשכנתאות ללקוחות דיסקונט, עמידה בתוכנית המחשוב, וינתן בכפוף לעמידה בתנאי סף הכוללים עמידה ביחס הלימות ההון, במגבלת נכסי הסיכון שנקבעו, שמירה על רגולציה ועוד.

היקף התגמול מותנה בעמידה ביעדים השנתיים. חלק מהתגמול השנתי ידחה לשנים עוקבות ותשלומו יותנה בעמידה ביעדים שהוגדרו. כמו-כן, כוללת התוכנית תמרוץ לטווח ארוך למנהל הכללי ולחברי ההנהלה הבכירה, להשגת יעדים מצטברים לכל תקופת התוכנית, ובלבד שישארו בתפקידם עד לסיום תקופת התוכנית.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומונה שבעה חברים: מר יובל גביש - יו"ר הדירקטוריון, מר אברהם אשרי, מר חיים הייבלום, מר שי ורדי, מר אבי יהב, מר אברהם מירון ומר אריה ניסים.

בדירקטוריון חמישה חברים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית: מר יובל גביש, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, מר אברהם אשרי-יועץ כלכלי ומנהל חברות, מר אבי יהב - יו"ר ומנכ"ל חברת יחד מועדון צרכנות לרופאים בע"מ, מר אברהם מירון-ח"כ עצמאי ומר אריה ניסים- דירקטור, מנהל ובעל מניות בחברת אריה ניסים השקעות בע"מ.

דירקטוריון הבנק מינה ועדת מאזן אשר חברים בה חמישה מחברי הדירקטוריון - מר אברהם מירון - יו"ר, מר אברהם אשרי, מר אריה ניסים, מר יובל גביש ומר אבי יהב.

לועדת המאזן נשלח חומר הרקע וזאת לאחר ישיבת ועדת גילוי בה חברים כל חברי ההנהלה, ואליה מוזמנים נציג המבקר הפנימי ונציג רואה החשבון המבקר. ועדת המאזן דנה בדוחות הכספיים וממליצה בפני הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

לישיבת ועדת המאזן, כמו גם לישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים רואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת המאזן בוחנת, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה ואחרים בבנק, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, את המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה ואת יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה. כמו כן בוחנת היבטים שונים של בקרה וניהול סיכונים.

הדוחות הכספיים מועברים לעיונם של חברי הדירקטוריון טרם אישורם. בישיבת הדירקטוריון נסקרות התוצאות הכספיות של הבנק ומוצגים כלל השינויים שחלו במהלך התקופה המדווחת בהשוואה לתקופות המקבילות וניתנת סקירה על הדיון שנערך בועדת המאזן כולל עיקרי ממצאיה והערותיה, וממליצה על אישור הדוחות הכספיים. בתום הדיון, משהובהר כי הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות את מצב עסקי הבנק ואת תוצאות פעולותיו, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

חוות דעת רואי החשבון המבקרים

בביקורת של רואי החשבון המבקרים על הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011, הפנו רואי החשבון המבקרים את תשומת הלב לאמור בביאור 1 (ב) בדבר מיזוג הבנק עם החברה האם ולביאור 16 (ג) (1) בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד הבנק.

הדירקטוריון וההנהלה

א. חברי הדירקטוריון ופירוט עיסוקם

שם הדירקטור ופרטי האישיות	עיסוק עיקרי התעסקות במשך 5 שנים אחרונות ושמות התאגידים בהם הוא בעל משרה או חבר דירקטוריון
שמו של הדירקטור: יובל גביש, יו"ר הדירקטוריון תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 24.3.2011 תאריך בו החלה כהונתו כיו"ר: 29.3.2011 חברותו בועדות: חבר ועדת מאזן דח"צ: לא עובד של התאגיד וכו': עובד בחברה אם שהינה בעלת השליטה בבנק שם החברה: בנק דיסקונט לישראל בע"מ התפקיד שהוא ממלא: סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הבנקאית בבנק דיסקונט השכלה: אקדמאית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: מדעי החברה והרוח שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: האוניברסיטה הפתוחה התואר האקדמי/התעודה המקצועית: תואר ראשון בן משפחה של בעל עניין: לא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית	עיסוק עיקרי: סמנכ"ל בכיר בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, ראש החטיבה הבנקאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, יו"ר דירקטוריון מעלות סוכנות לביטוח בע"מ, מנכ"ל בנק לאומי למשכנתאות בע"מ, מנכ"ל פריזמה שוקי הון בע"מ, יו"ר הדירקטוריון אייס אוטו דיפו בע"מ.
שמו של הדירקטור: אברהם אשרי תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 14.6.1989 חברותו בועדות: ועדת אד הוק-יו"ר וחבר בועדות ביקורת, מאזן, אשראי, משאבי אנוש ותגמול וועדת מחשוב דח"צ: לא עובד של התאגיד וכו': לא השכלה: אקדמאית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: כלכלה ומדעי המדינה שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: האוניברסיטה העברית, ירושלים התואר האקדמי/התעודה המקצועית: בוגר בן משפחה של בעל עניין: לא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית	עיסוק עיקרי: יועץ כלכלי ומנהל בחברות. בעל שליטה: ירשן ייעוץ בע"מ. דירקטור בחברות: אלרון תעשיה אלקטרונית בע"מ, אלביט מערכות בע"מ, כור תעשיות בע"מ, מיקרונט בע"מ, רדוור בע"מ, אפריקה ישראל להשקעות בע"מ (דח"צ עד 2009). יועץ בחברות: אבנט בע"מ (עד 2010), רד בינת נכסים בע"מ (עד 2011).

עיסוק עיקרי התעסקות במשך 5 שנים אחרונות ושמות התאגידים בהם הוא בעל משרה או חבר דירקטוריון	שם הדירקטור ופרטיו האישיים
עיסוק עיקרי: מנהל בבנק דיסקונט (עד 31.12.2011). דירקטור וחבר ועדת האשראי - דיסקונט ליסינג בע"מ, דירקטור-די.אנד.בי חברה לנתוני אשראי בע"מ, דירקטור-בית מניב ישראל בע"מ. משנת 2002 – סגן ראש חטיבה קמעונאית, מנהל אגף לקוחות עסקיים וניהול סיכונים אשראי בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. 4/2011- מנהל אגף בקרה ציות ורגולציה בחטיבה הבנקאית.	שמו של הדירקטור: חיים הייבלום תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 27.11.2006 חברותו בועדות: יו"ר ועדת אשראי דח"צ: לא עובד של התאגיד וכו': עובד בחברה אם שהינה בעלת שליטה בבנק (עד 31.12.2011). שם החברה: בנק דיסקונט לישראל בע"מ התפקיד שהוא מילא: סגן ראש חטיבה קמעונאית ומנהל אגף לקוחות עסקיים וסיכונים אשראי השכלה: אקדמית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: מינהל עסקים שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: שלוחת אוניברסיטת דרבי התואר האקדמי/התעודה המקצועית: בוגר בן משפחה של בעל עניין: לא בעל כשירות מקצועית
עיסוק עיקרי: סמנכ"ל טכנולוגיות (CIO), מנהל יחידת המחשוב בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, דירקטור בדיסקונט קופות גמל.	שמו של הדירקטור: שי ורדי תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 22.5.2006 חברותו בועדות: אין דח"צ: לא עובד של התאגיד וכו': עובד בחברה אם שהינה בעלת שליטה בבנק שם החברה: בנק דיסקונט לישראל בע"מ התפקיד שהוא ממלא: סמנכ"ל טכנולוגיות ותכנון השכלה: אקדמית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: מהנדס תעשייה וניהול, MBA מינהל עסקים שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: אוניברסיטת ת"א התואר האקדמי/התעודה המקצועית: מוסמך בן משפחה של בעל עניין: לא בעל כשירות מקצועית

שם הדירקטור ופרטי האיש	עיסוק עיקרי התעסקות במשך 5 שנים אחרונות ושמות התאגידים בהם הוא בעל משרה או חבר דירקטוריון
שמו של הדירקטור: אבי יהב תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 8.6.2006 חברותו בועדות: יו"ר ועדת ביקורת ויו"ר ועדת משאבי אנוש ותגמול, חבר בועדות מאזן, אשראי, מחשוב ואד הוק דח"צ: כן* עובד של התאגיד וכו': לא השכלה: אקדמית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: מדעי החברה והמתמטיקה (ניהול תעשייתי) שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: אוניברסיטת חיפה + טכניון התואר האקדמי/התעודה המקצועית: מוסמך בן משפחה של בעל עניין: לא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועיים	עיסוק עיקרי: מנכ"ל חברת יחד מועדון צרכנות לרופאים בע"מ, בעל שליטה (50%) ומנכ"ל ב-א.א. יזמות בע"מ, דירקטור במועדון "יותר" של האגודה למען החייל.
שמו של הדירקטור: אברהם מירון תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 22.12.2005 חברותו בועדות: יו"ר ועדת מאזן, חבר בועדות ביקורת אשראי ואד הוק דח"צ: כן* עובד של התאגיד וכו': לא השכלה: אקדמית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: רואה חשבון שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: האוניברסיטה העברית בירושלים התואר האקדמי/התעודה המקצועית: תעודה בראיית חשבון בן משפחה של בעל עניין: לא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	עיסוק עיקרי: ר"ח עצמאי ומורה מן החוץ באוניברסיטת תל-אביב. בעל שליטה בחברת מירון אברון יועצים בע"מ, דירקטור - ריבוע כחול ישראל בע"מ, אפריקה ישראל נכסים בע"מ, א.י. אמריקה ישראל להשקעות בע"מ.

עיסוק עיקרי התעסקות במשך 5 שנים אחרונות ושמות התאגידים בהם הוא בעל משרה או חבר דירקטוריון	שם הדירקטור ופרטיו האישיים
עיסוק עיקרי: עצמאי דירקטור ובעל שליטה (50%) - אריה נסים השקעות בע"מ. בעל עניין (6%) - גרין אויל אנרגיה בע"מ עד 2008 - דירקטור - לנוקס השקעות בע"מ עד 2007 - דירקטור ובעל שליטה - גרין אויל אנרגיה בע"מ, 3 פאן בע"מ, דירקטור - גלובל אקוויטי בע"מ ואי מסטיק בע"מ עד 2006 - דירקטור ובעל שליטה - 3 פאן אחזקות בע"מ.	שמו של הדירקטור: אריה נסים תאריך בו החלה כהונתו כדירקטור: 10.12.2008 חברותו בועדות: ביקורת, משאבי אנוש ותגמול, מאזן, מחשוב ואד הוק דח"צ: כן* עובד של התאגיד וכו': לא השכלה: אקדמית המקצוע/התחום בו נרכשה ההשכלה: כלכלה ומדעי המדינה שם המוסד בו נרכשה ההשכלה: אוניברסיטת ת"א התואר האקדמי/התעודה המקצועית: בוגר בן משפחה של בעל עניין: האחות מנהלת סניף הקריה של בד"ל (חברת אם). בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית

* דירקטור חיצוני על פי הוראה 301 לנב"ת

הדירקטוריון וההנהלה

א. חברי הדירקטוריון ופירוט עיסוקם

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

בישיבת הדירקטוריון מיום 26 בינואר 2004 נקבע כי בהתחשב בגודל הבנק, סוג פעילותו ומורכבותו, המספר המזערי של דירקטורים בבנק בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית יהיה שלושה. בישיבת הדירקטוריון מיום 27 בפברואר 2006 נקבע כי בהתחשב בגודל הבנק, סוג פעילותו ומורכבותו, המספר המזערי של דירקטורים בבנק בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית בועדת הביקורת ובעדת המאזן יהיה שניים.

דירקטורים בבנק שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית:

1. מר יובל גביש

מכהן כיו"ר הדירקטוריון וכחבר בועדת המאזן, ראש החטיבה הבנקאית בבנק דיסקונט. יו"ר דירקטוריון ACE אוטו דיפו בע"מ עד 01/2011, מנכ"ל פריזמה שוקי הון בע"מ עד 08/2009, מנכ"ל בנק לאומי למשכנתאות בע"מ עד 2008, מנהל מרחב ירושלים במשך 5 שנים בבנק לאומי, יו"ר דירקטוריון מעלות חברה לביטוח בע"מ עד 2008. בעל תואר ראשון במדעי החברה והרוח.

2. מר אברהם אשרי

יו"ר ועדת אד-הוק, ויו"ר ועדת המחשוב, חבר בועדת הביקורת, המאזן, האשראי, ומשאבי אנוש ותגמול בבנק. בעל שליטה בירשן יעוץ בע"מ ומכהן כדירקטור באלרון תעשייה אלקטרונית בע"מ, אלביט מערכות בע"מ, אפריקה ישראל להשקעות בע"מ (דח"ץ עד יולי 2009), כור תעשיות בע"מ, מיקרונט בע"מ ורדוור בע"מ. עד 2010 שימש כיועץ באבנט בע"מ ועד 2011 שימש כיועץ ברד בינת נכסים בע"מ.

עד יולי 1998 מנכ"ל בנק דיסקונט לישראל בע"מ ומאז יועץ כלכלי ומנהל חברות. ב-13 השנים האחרונות כיהן כחבר דירקטוריון, יו"ר או חבר ועדת ביקורת ומאזן בחברות ציבוריות ישראליות דואליות ונסדאק.

כמו כן כיהן (מחודש אוגוסט 1998 עד תחילת שנת 2000) כיו"ר דירקטוריון הבנק.

בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה.

3. מר אבי יהב

יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר ועדת משאבי אנוש ותגמול וחבר בועדות מאזן, אשראי מחשוב ואד-הוק בבנק.

בעל שליטה (50%) בחברת א.א. יזמות בע"מ, מנכ"ל חברת יחד – מועדון צרכנות לרופאים

בע"מ ודירקטור במועדון "יותר" של האגודה למען החייל.

בעל תואר מוסמך במדעי החברה, בוגר במדעי החברה והמתמטיקה (ניהול תעשיית) ותואר ראשון בסטטיסטיקה.

4. מר אברהם מירון

יו"ר ועדת המאזן, חבר בועדות אשראי, ביקורת ואד-הוק בבנק.

עצמאי. בעל שליטה ומנכ"ל בחב' מירון אברון יעוצים בע"מ, מורה מן החוץ באוניברסיטת תל-אביב ומכהן כדירקטור ב-א.י. אמריקה ישראל להשקעות בע"מ, בריבוע הכחול ישראל בע"מ ובחברת אפריקה ישראל נכסים בע"מ, חבר בועדת השקעות בכלל ביטוח בע"מ. עד שנת 2005 שימש כסמנכ"ל כספים של קבוצת אפריקה ישראל.

בעל תואר בוגר בראיית חשבון.

5. מר אריה נסים

חבר בועדות מאזן, ביקורת, מחשוב, משאבי אנוש ותגמול ואד-הוק בבנק. דירקטור ובעל שליטה (50%) בחברת "אריה נסים השקעות בע"מ".

בעבר שימש כחבר דירקטוריון הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ומילא שורה של תפקידים בכירים בקבוצת בנק לאומי ביניהם: סמנכ"ל בכיר וחבר הנהלת הבנק, ר' החטיבה לשוק ההון ושירותים פיננסיים. יו"ר חברת הבת: ויזה, דיינרס, פיא, פסגות, אופק, קה"ל, קופות הגמל, החברה לנאמנות ואיחוד סוכנויות לביטוח, מנכ"ל לאומי ושות', הבנק להשקעות, סגן ר' מערך כ"א וממונה על כל הסגל הניהולי של הבנק, סגן היועץ הכלכלי של בנק לאומי (בתקופת ד"ר דוד קליין).

בעל תואר B.A. – בכלכלה ומדעי המדינה

מס' הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית בועדת הביקורת הינו ארבעה.

מס' הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית בועדת מאזן הינו חמישה.

ב. חברי ההנהלה האקזקטיבית

1. אתי לנגרמן

תאריך תחילת כהונה: 02.09.07

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנכ"ל

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:

יו"ר דירקטוריון בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ויו"ר דירקטוריון בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי - לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגיד שבהם הוא משמש דירקטור:

מנכ"ל בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, סמנכ"ל עסקי, קצינת אשראי ראשית בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, מכהנת כיו"ר

דירקטוריון בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ, ויו"ר דירקטוריון בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

השכלה: בעלת תואר ראשון (B.A) בכלכלה ומינהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני במינהל עסקים (MBA) מאוניברסיטת בר אילן.

2. רוני כתב

תאריך תחילת כהונה: 28.02.93 – חשבונאי ראשי

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:

דירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ודירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי - לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגיד שבהם הוא משמש דירקטור:

סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ. מכהן כדירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח

(2005) בע"מ ודירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

השכלה: ר"ח, בעל תואר ראשון (B.A) במינהל עסקים (חשבונאות) מהמכללה למינהל.

3. משה הלפרין

תאריך תחילת כהונה: 5.3.2009

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל פיננסי וניהול סיכונים

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:

דירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ודירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי - לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:

סמנכ"ל פיננסי וניהול סיכונים, מנהל המחלקה הפיננסית כלכלית בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, מכהן כדירקטור בדיסקונט

למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ודירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

השכלה: תואר שני במימון, התמחות בשוק ההון, הדסה פיננסית וניהול סיכונים, האוניברסיטה העברית ירושלים, תואר ראשון לימודי

כלכלה ומנהל עסקים אוניברסיטת תל-אביב.

4. יגאל בורוכובסקי

תאריך תחילת כהונה: 15.07.07

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל, יועץ משפטי, אחראי קשרי קהילה ומזכיר הבנק.

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו:

דירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ודירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד הבנקאי - לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגיד שבהם הוא משמש דירקטור:

סמנכ"ל, יועץ משפטי ומזכיר בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, שותף במשרד עו"ד פרופ' יובל לוי ושות', מכהן כדירקטור בדיסקונט

למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ודירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

השכלה: בעל תואר ראשון (B.A) בכלכלה ומשפטים מאוניברסיטת ת"א ותואר שני מאוניברסיטת בר אילן במשפטים (L.L.B).

5. זאב דקל

תאריך תחילת כהונה: 15.10.07

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל בכיר, מנהל אגף אשראי, קצין אשראי ראשי

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו:

דירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ודירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד הבנקאי - לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגיד שבהם הוא משמש דירקטור:

סמנכ"ל עסקי וקצין אשראי ראשי בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, מנהל המחלקה העסקית בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ,

מכהן כדירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ודירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

השכלה: בעל תואר ראשון (B.A) בכלכלה ומינהל עסקים ותואר שני (MBA) במינהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

6. אלדד זרחיה

תאריך תחילת כהונה: 28.05.08

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל תפעול.

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו:

דירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ודירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד הבנקאי - לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגיד שבהם הוא משמש דירקטור:

מנהל תחום באס.פי.אל תוכנה בע"מ, מנהל חברת פורמולה טרוול סולושנס בע"מ, מכהן כדירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית

סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ודירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

השכלה: תואר במינהל עסקים.

6. רון אלרואי

תאריך תחילת כהונה: 29.3.2011

התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל טכנולוגיות

התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:

דירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ ודירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח (2005) בע"מ.

בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד הבנקאי – לא

עיסוק בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגיד שבהם הוא משמש דירקטור:

סמנכ"ל אגף טכנולוגיות בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, מכהן כדירקטור בדיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005)

בע"מ ודירקטור בדיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ.

מנהל המטה הבינלאומי בבנק הפועלים, COO סניף ניו-יורק בבנק הפועלים, מנהל יחידת ביצוע ובקרה Global Treasury בבנק הפועלים.

השכלה: בעל תואר מוסמך במינהל עסקים (M.B.A) מאוניברסיטת ת"א ותואר בוגר בכלכלה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ומדעי המחשב מאוניברסיטת בר אילן.

שינויים בהנהלה מתחילת השנה:

בישיבת הדירקטוריון מיום 29.3.2011 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון אלרואי כסמנכ"ל טכנולוגיות, בכפוף לאישור בנק ישראל. ביום 5.5.2011 התקבל אישור בנק ישראל למינוי. מר אלדד זרחיה ימשיך בתפקידו כסמנכ"ל תפעול.

הדירקטוריון

שינויים בדירקטוריון מתחילת השנה

1. ביום 30.1.2011 החליט הדירקטוריון להקים ועדת מחשוב, הרכב חברי הוועדה המעודכן הוא:
מר א.אשרי- יו"ר, מר נ. הנגבי – התפטר, משמש כמשקיף, מר א.יהב ומר א. נסים. מר ש.ורדי יוזמן להשתתף כמשקיף בוועדה.
2. ביום 30.1.2011 החליט הדירקטוריון למנות את ועדת משאבי אנוש כוועדת משאבי אנוש ותגמול.
3. באסיפה הכללית השנתית החמישים ושניים של הבנק שהתקיימה ביום 24.3.2011 הוחלט למנות את מר יובל גביש, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, כדירקטור בבנק.
4. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 29.3.2011 מונה מר יובל גביש לתפקיד יו"ר הדירקטוריון וכן כחבר נוסף בוועדת המאזן של הבנק.
5. ביום 16.5.2011 הודיע מר נעם הנגבי, אשר שימש כדירקטור בבנק, כי"ר ועדת המחשוב וכחבר בוועדת המאזן, על התפטרותו מדירקטוריון הבנק. הרקע להתפטרותו הינו סיום תפקידו כמנהל החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.
6. ביום 26.6.2011 החליט הדירקטוריון על מינויו של מר א. אשרי ליו"ר ועדת מחשוב.
7. ביום 2.11.2011 החליט הדירקטוריון להקים ועדת אד הוק. הרכב חברי הוועדה הינם: מר א. אשרי יו"ר, מר א.יהב, מר א.מירון ומר א. נסים
8. ביום 26.12.2011 החליט הדירקטוריון כדלקמן:
 1. להעביר את האחריות על פרויקט המחשוב לניהול בנק דיסקונט לישראל בע"מ
 2. לבטל את ועדת המחשוב הדירקטוריונית של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ
 3. דיווחים ברמת הדירקטוריון בנושאי המחשוב השוטפים יובאו, במידת הצורך, למליאת הדירקטוריון.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

בשנת 2011 התקיימו 18 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו- 59 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

29 בפברואר 2012

אתי לנגרמן
מנהל כללי

יובל גביש
יו"ר הדירקטוריון

סקירת ההנהלה
על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו
לשנת 2011

תוספת א' – מאזן מאוחד – מידע רב תקופתי
סכומים מדווחים במיליוני ₪

ליום 31 בדצמבר					
2007	2008	2009	2010	2011	
					נכסים
224.5	447.0	487.2	218.3	53.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1.1	-	-	-	-	ניירות ערך
**11,734.4	**14,271.7	**15,813.2	**17,595.6	18,454.4	אשראי לציבור
**534.2	**529.6	**519.1	**496.0	237.2	הפרשה להפסדי אשראי
11,200.2	13,742.1	15,294.1	17,099.6	18,217.2	אשראי לציבור, נטו
28.4	*63.2	*67.0	*69.0	68.2	בניינים וציוד
48.9	*45.1	*36.1	*31.1	41.5	נכסים אחרים
11,503.1	14,297.4	15,884.4	17,418.0	18,380.2	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
1,249.2	1,034.1	845.6	678.0	543.0	פיקדונות הציבור
8,984.9	11,568.4	13,026.8	14,688.7	16,075.7	פיקדונות מבנקים
32.2	30.1	30.2	26.0	23.6	פיקדונות הממשלה
268.2	645.0	760.6	748.6	742.4	כתבי התחייבות נדחים
97.9	120.7	131.1	156.2	132.6	התחייבויות אחרות
10,632.4	13,398.3	14,794.3	16,297.5	17,517.3	סך כל ההתחייבויות
870.7	899.1	1,090.1	1,120.5	862.9	הון עצמי
11,503.1	14,297.4	15,884.4	17,418.0	18,380.2	סך כל ההתחייבויות והון

*סווג מחדש

** נתונים המתייחסים לשנים קודמות הוצגו או סווגו מחדש, לפי הסעיפים בדוח לשנת 2011.

תוספת ב' - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
סכומים מדווחים במיליוני ₪

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

2007	2008	2009	2010	2011	
125.5	128.4	114.4	121.2	138.5	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי
35.2	8.0	(8.2)	3.4	(13.2)	הפרשה להפסדי אשראי
90.3	120.4	122.6	117.8	151.7	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה להפסדי אשראי
48.7	49.5	47.1	46.5	40.7	הכנסות תפעוליות ואחרות
					הוצאות תפעוליות ואחרות
66.9	73.0	68.0	72.4	76.8	משכורות והוצאות נלוות
15.6	16.2	15.4	14.2	14.0	אחזקה ופחת בניינים וציוד
31.8	36.2	37.5	29.3	31.8	הוצאות אחרות
114.3	125.4	120.9	115.9	122.6	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
24.7	44.5	48.8	48.4	69.8	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
(1.5)	16.1	17.8	18.0	24.5	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
26.2	28.4	31.0	30.4	45.3	רווח נקי
					<u>רווח למניה:</u> (בשקלים חדשים)
19.86	21.51	23.53	19.62	29.26	רווח מפעולות רגילות למניה בת 1 ₪ ע.נ.
1,319,173	1,319,173	1,319,173	1,547,428	1,547,428	מס' המניות ששימשו לחישוב

* החישוב מתבסס על הנתונים בסכומם המלא ולא על בסיס הנתונים המעוגלים למיליוני ₪.

תוספת ג' – שיעורי הכנסה והוצאה של הבנק – וחברות מאוחדות שלו
סכומים מדווחים במיליוני ₪

**2010				2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת*	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת*
כולל	ללא			כולל	ללא		
השפעת נגזרים ב-%	השפעת נגזרים ב-%			השפעת נגזרים ב-%	השפעת נגזרים ב-%		
	2.51	141.9	5,640.1		3.78	260.0	6,874.2
	(2.03)	(93.4)	4,602.0		(3.19)	(183.5)	5,755.5
	0.48				0.59		
	6.57	667.7	10,168.4		6.31	683.0	10,833.7
	(6.36)	(641.9)	10,088.6		(6.26)	(665.7)	10,626.8
	0.21				0.05		
	1.67	7.0	419.2		4.28	15.9	371.8
		(4.2)	(12.9)			25.4	(24.2)
0.70		2.8	406.3	11.88		41.3	347.6
	(0.55)	(2.2)	400.4		(3.97)	(12.0)	302.5
		(2.5)	(3.4)			(32.8)	(8.1)
(1.20)		(4.7)	397.0	(15.22)		(44.8)	294.4
	1.12				0.31		
	5.03	816.6	16,227.7		5.30	958.9	18,079.7
		(4.2)	(12.9)			25.4	(24.2)
5.01		812.4	16,214.8	5.45		984.3	18,055.5
	(4.89)	(737.5)	15,091.0		(5.16)	(861.7)	16,684.8
		(2.5)	(3.4)			(32.8)	(8.1)
(4.90)		(740.0)	15,087.6	(5.36)		(894.0)	16,676.7
	0.11				0.09		
	0.14				0.14		
		2.1				2.8	
		0.2				-	
		46.5				45.4	
		861.2				1,032.5	
			88.1				72.3
			(16.7)				(243.7)
			47.0				63.1
			16,333.2				17,947.2
		(740.0)				(894.0)	
		121.2				138.5	
		(3.4)				13.2	
		117.8				151.7	
			90.0				80.1
			51.2				62.6
			1,104.4				1,127.8
			16,333.2				17,947.2

מטבע ישראלי לא צמוד:

נכסים

התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

נכסים

התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למט"ח:

נכסים

השפעת נגזרים משובצים

סה"כ נכסים

התחייבויות

השפעת נגזרים משובצים

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון

השפעת נגזרים משובצים

סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

השפעת נגזרים משובצים

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

בגין אופציות

עמלות מעסקי מימון

הכנסות מימון אחרות

סה"כ הכנסות מימון

נכסים כספיים אחרים

הפרשה להפסדי אשראי

נכסים לא כספיים

סה"כ נכסים

סה"כ הוצאות מימון

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה להפסדי אשראי

התחייבויות כספיות אחרות

התחייבויות לא כספיות

אמצעים הוניים

סה"כ התחייבויות ואמצעים הוניים

* על בסיס יתרות פתיחה חודשיות למעט מגזר לא צמוד המחושב על בסיס יתרות יומיות ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים. הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

** לעניין העדר השוואתיות בין נתוני התקופה השוטפת לבין נתוני תקופות קודמות, ר' באור 4 לדוחות הכספיים.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

תוספת ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

31 בדצמבר 2010													
עם דרישה עד חודש	מל 3 חודש עד 3 חודשים	מל 3 חודש עד שנה	מל 3 עד 5 שנים	מל 5 שנים עד 10 שנים	מל 10 שנים עד 20 שנים	מל 20 שנים עד ללא תקופת פירעון*	סה"כ שוי הוגן	שיעור תשואה פנמי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סה"כ שוי הוגן	שיעור פנמי	סה"כ שוי תשואה פנמי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
עד חודש	עד 3 חודשים	עד שנה	עד 3 עד 5 שנים	עד 5 שנים עד 10 שנים	עד 10 שנים עד 20 שנים	עד ללא תקופת פירעון*	סה"כ שוי הוגן	%- ב-4.74	%- ב-0.17	סה"כ שוי הוגן	%- ב-2.84	שיעור פנמי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
מטבע ישראלי לא צמוד													
נכסים פיננסיים*	6,808.6	(6.2)	(11.1)	(13.8)	(10.4)	(16.8)	(6.8)	-	-	6,787.2	43.7	-	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)	0.2	-	1.6	6.6	8.6	57.1	61.6	-	-	135.7	-	-	-
סך כל השוי הרוגן	6,808.8	(6.2)	(9.5)	(7.2)	(1.8)	40.3	54.8	-	-	6,922.9	43.7	-	-
התחייבויות פיננסיות*	6,144.2	94.2	(10.8)	(20.2)	(15.1)	(20.1)	(10.3)	(0.1)	-	6,161.8	-	(0.1)	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)	2.0	8.2	44.4	-	10.9	-	-	5.8	-	71.3	-	5.8	-
סך כל השוי הרוגן	6,146.2	102.4	33.6	(20.2)	(15.1)	(9.2)	(10.3)	5.7	-	6,233.1	-	5.7	-
ממשירים פיננסיים, נטו:	662.6	(108.6)	(43.1)	13.0	13.3	49.5	65.1	(5.7)	0.59	689.8	43.7	(5.7)	(0.03)
סך כל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	662.6	554.0	510.9	523.9	537.2	586.7	651.8	646.1	689.8	646.1	651.8	586.7	646.1
סך כל החשיפה המצטברת במגזר													
מטבע ישראלי צמוד למדד													
נכסים פיננסיים*	137.1	201.4	1,728.2	3,590.9	2,888.6	2,043.0	725.3	11.3	3.63	11,325.8	-	11.3	3.63
התחייבויות פיננסיות*	402.5	221.2	1,350.6	3,493.5	3,562.9	1,604.8	478.1	10.9	3.34	11,124.5	-	10.9	3.34
ממשירים פיננסיים, נטו:	(265.4)	(19.8)	377.6	97.4	(674.3)	438.2	247.2	0.4	0.29	201.3	-	0.4	0.29
סך כל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(265.4)	(285.2)	92.4	189.8	(484.5)	(46.3)	200.9	201.3	201.3	201.3	-	201.3	201.3
סך כל החשיפה המצטברת במגזר													
מטבע חוץ – צמוד מט"ח**													
נכסים פיננסיים*	61.8	113.9	168.3	(3.8)	(2.2)	(0.3)	(0.3)	-	0.27	335.5	-	-	0.27
אופציות (במונחי נכס בסיס)	(0.2)	(1.6)	(6.6)	(8.6)	(57.1)	(61.6)	(135.7)	-	0.23	199.8	-	-	0.23
סך כל השוי הרוגן	61.6	113.9	166.7	(10.4)	(59.3)	(61.9)	(135.7)	-	0.23	199.8	-	-	0.23
התחייבויות פיננסיות*	132.7	37.6	117.1	(2.8)	(1.8)	(0.6)	(280.2)	-	0.55	208.9	-	-	0.55
אופציות (במונחי נכס בסיס)	(2.0)	(8.2)	(44.4)	-	(10.9)	(5.8)	(71.3)	(5.8)	0.55	208.9	-	-	0.55
סך כל השוי הרוגן	130.7	29.4	72.7	(2.8)	(12.9)	(0.6)	(208.9)	(5.8)	0.55	208.9	-	-	0.55
ממשירים פיננסיים, נטו:	(69.1)	84.5	94.0	(7.6)	(9.0)	(46.4)	(61.3)	5.8	0.04	11.5	-	5.8	0.04
סך כל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(69.1)	15.4	109.4	101.8	92.8	46.4	(14.9)	(9.1)	0.04	11.5	-	5.8	0.04
סך כל החשיפה המצטברת במגזר													
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית**													
ס"כ הנכסים הפיננסיים***	7,007.5	309.1	1,885.4	3,573.3	2,876.0	2,024.0	718.2	11.3	3.54	18,448.5	43.7	11.3	3.54
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	-	-	-	-	-	-	2.28	-	-	-	2.28
סך כל השוי הרוגן	7,007.5	309.1	1,885.4	3,573.3	2,876.0	2,024.0	718.2	11.3	2.99	18,448.5	43.7	11.3	2.99
ס"כ ההתחייבויות פיננסיות***	6,679.4	353.0	1,456.9	3,470.5	3,546.0	1,582.7	467.2	10.8	2.16	17,566.5	-	10.8	2.16
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	-	-	-	-	-	-	0.12	-	-	-	0.12
סך כל השוי הרוגן	6,679.4	353.0	1,456.9	3,470.5	3,546.0	1,582.7	467.2	10.8	0.12	17,566.5	-	10.8	0.12
ממשירים פיננסיים, נטו:	328.1	(43.9)	428.5	102.8	(670.0)	441.3	251.0	0.5	0.55	882.0	43.7	0.5	0.55
סך כל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	328.1	284.2	712.7	815.5	145.5	586.8	837.8	838.3	0.55	882.0	43.7	0.5	0.55
סך כל החשיפה המצטברת במגזר													

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמכנים אותם אל השווי הרוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, לפי פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הרוגן של המכשירים הפיננסיים, ר' ביאור 16' בדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנמי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הרוגן הכלול בגינו.
- מח"מ אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הרוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנמי הכלכלי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- חישוב השווי הרוגן כולל השפעה של פירעונות מוקדמים על תיק האשראי ותיק ההתחייבויות (הכולל אופציה לפירעון מוקדם) בשיעור של 8.48%. ר' עמוד 26 לדוח הדירקטוריון.
- יחידות הריבית משתנה (פריים, ליבור, צמוד מדד וכו') כוללת את השפעת פער הריבית.
- למעט יחידות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הרוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הרוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הרוגן של משך חיים הממוצע האפקטיבי
- פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- השפעה של שינוי 1% ו-0.1% על השווי הרוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, ר' עמוד 27 לדוח הדירקטוריון. גידול מיידי מקביל של 2% יקטין את השווי הרוגן ב-76.6 מיליון ₪, כ-8.7% שינוי בשווי הרוגן, קטון מיידי מקביל של 2% יגדיל את השווי הרוגן ב-139.8 מיליון ₪, כ-15.8% שינוי בשווי הרוגן.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

תוספת ה' – תמצית מאזן מאוחד לסוף רבעון בשנים 2010-2011 – מידע רב רבעוני
סכומים מדווחים במיליוני ₪

2010				2011				נכסים
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
143.7	45.3	128.5	218.3	74.7	70.9	168.6	53.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(2)(1)16,013.7	(2)(1)16,626.4	(2)(1)17,243.9	(2)(1)17,595.6	17,698.2	18,124.5	18,418.8	18,454.4	אשראי לציבור
(2)(1)514.3	(2)(1)510.6	(2)(1)503.4	(2)(1)496.0	249.2	249.4	240.6	237.2	הפרשה להפסדי אשראי
15,499.4	16,115.8	16,740.5	17,099.6	17,449.0	17,875.1	18,178.2	18,217.2	אשראי לציבור, נטו
(3)67.4	(3)68.6	(3)68.7	(3)69.0	70.1	69.4	68.4	68.2	בניינים וציוד
(3)40.4	(3)31.7	(3)40.1	(3)31.1	47.9	46.8	49.3	41.5	נכסים אחרים
15,750.9	16,261.4	16,977.8	17,418.0	17,641.7	18,062.2	18,464.5	18,380.2	סך כל הנכסים
התחייבויות והון								
790.0	764.1	712.1	678.0	644.8	630.2	578.2	543.0	פיקדונות הציבור
12,959.5	13,491.6	14,244.4	14,688.7	14,971.8	15,407.1	15,843.4	16,075.7	פיקדונות מבנקים
27.7	27.1	26.6	26.0	25.4	24.8	24.2	23.6	פיקדונות הממשלה
735.8	729.7	736.9	748.6	739.5	733.4	736.2	742.4	כתבי התחייבויות נדחים
141.6	142.8	143.5	156.2	143.7	138.8	140.8	132.6	התחייבויות אחרות
14,654.6	15,155.3	15,863.5	16,297.5	16,525.2	16,934.3	17,322.8	17,517.3	סך כל ההתחייבויות
1,096.3	1,106.1	1,114.3	1,120.5	1,116.5	1,127.9	1,141.7	862.9	הון עצמי
15,750.9	16,261.4	16,977.8	17,418.0	17,641.7	18,062.2	18,464.5	18,380.2	סך כל ההתחייבויות והון

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי השוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לשנת 2011 אינם בני השוואה לנתונים המסומנים ב-(1) בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ר' ביאור 4.

(2) הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכתורות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

(3) סווג מחדש.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

תוספת ו' – תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2010-2011 – מידע רב רבעוני
סכומים מדווחים במיליוני ₪

2010				2011				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
24.8	32.8	34.8	28.8	30.9	37.4	34.7	35.5	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי
(1.2)	0.3	5.3	(1.0)	2.6	(0.8)	(11.9)	(3.1)	הפרשה להפסדי אשראי
26.0	32.5	29.5	29.8	28.3	38.2	46.6	38.6	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה להפסדי אשראי
11.4	11.5	11.9	11.7	10.9	10.6	10.0	9.2	הכנסות תפעוליות ואחרות
								הוצאות תפעוליות ואחרות
18.0	17.1	17.8	19.5	18.9	17.4	21.7	18.8	משכורות והוצאות נלוות
3.9	3.3	3.3	3.7	3.2	3.6	3.8	3.4	אחזקה ופחת בניינים וציוד
5.9	8.4	5.5	9.5	4.9	7.0	10.0	9.9	הוצאות אחרות
27.8	28.8	26.6	32.7	27.0	28.0	35.5	32.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9.6	15.2	14.8	8.8	12.2	20.8	21.1	15.7	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
3.4	5.4	6.6	2.6	3.3	9.4	7.3	4.5	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
6.2	9.8	8.2	6.2	8.9	11.4	13.8	11.2	רווח נקי
								רווח למניה (בשקלים חדשים):
4.01	6.31	5.32	3.98	5.78	7.35	8.97	7.16	רווח מפעולות רגילות למניה בת 1 ₪ ע.ג.
1,547,428	1,547,428	1,547,428	1,547,428	1,547,428	1,547,428	1,547,428	1,547,428	מס' המניות ששימשו לחישוב

הצהרה (Certification)

אני, אתי לנגרמן, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2011 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 בפברואר 2012

אתי לנגרמן – מנהל כללי

הצהרה (Certification)

אני, רוני כתב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 בפברואר 2012

רוני כתב- סמנכ"ל בכיר,
חשבונאי ראשי

דוח הדירקטוריון וההנהלה
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
2011

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להוראות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשרות אפקטיביים ומנטרים (MONITOR) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- COMMITTEE OF SPONSORING ORGANIZATIONS OF THE TREADWAY COMMISSION (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (BELIEVES) כי ליום 31.12.2011, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2011 בוקרה על ידי רואי חשבון המבקרים של הבנק (ה"ה זיו האפט), כפי שצוין בדוח שלהם בעמודים 98-99 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2011.

רוני כתב
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

אתי לנגרמן
מנהל כללי

יובל גביש
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 בפברואר 2012.

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ**בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להוראות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של בטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים - של הבנק ומאוחדים - לימים 31 בדצמבר 2011 ו-2010 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011, והדוח שלנו מיום 29 בפברואר 2012 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב בדבר מיזוג הבנק עם החברה האם ובדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהוגשו כנגד הבנק.

זיו האפט
רואה חשבון

29 בפברואר 2012

דין וחשבון כספי ליום 31 בדצמבר 2011

תוכן העניינים

101	דין וחשבון רואי החשבון המבקרים
102	מאזן
103	דוח רווח והפסד
104	דוח על השינויים בהון העצמי
105	דוח על תזרימי המזומנים
106-172	ביאורים לדין וחשבון הכספי

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ – דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן – הבנק) לימים 31 בדצמבר, 2011 ו-2010 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים – של הבנק ומאוחדים – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד – לימים 31 בדצמבר 2011 ו-2010 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב, לאמור בביאור 1ב' לדוחות הכספיים בדבר מיזוג הבנק עם החברה האם ולביאור 16 ג' 1 לדוחות הכספיים בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהוגשו כנגד הבנק.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2011, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO, והדוח שלנו מיום 29 בפברואר 2012 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

זיו האפט
רואה חשבון

ירושלים: טל: 02-6546200 פקס: 02-6526633
באר שבע: טל: 077-6900700 פקס: 03-6368714
בני ברק: טל: 073-7145300 פקס: 073-7145317

תל אביב: טל: 03-6386868 פקס: 03-6394320
חיפה: טל: 04-8680600 פקס: 04-8620866
קרית שמונה: טל: 04-6951389 פקס: 04-6950004

29 בפברואר 2012

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

מאזן ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ₪

הבנק		מאוחד		ביאור	
31 בדצמבר		31 בדצמבר			
2010	2011	2010	2011		
					נכסים
					מזומנים ופיקדונות בבנקים
203.0	36.8	218.3	53.3	2	
(2)(1)17,595.6	18,454.4	(2)(1)17,595.6	18,454.4		אשראי לציבור
(2)(1)496.0	237.2	(2)(1)496.0	237.2		הפרשה להפסדי אשראי
17,099.6	18,217.2	17,099.6	18,217.2	4	אשראי לציבור, נטו
16.1	17.0	-	-	6	השקעה בחברות בנות
(3) 69.0	68.2	(3) 69.0	68.2	7	בניינים וציוד
(3) 30.0	40.7	(3) 31.1	41.5	8	נכסים אחרים
17,417.7	18,379.9	17,418.0	18,380.2		סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
1,025.7	899.6	678.0	543.0	9	פיקדונות הציבור
14,688.7	16,075.7	14,688.7	16,075.7	10	פיקדונות מבנקים
26.0	23.6	26.0	23.6		פיקדונות הממשלה
400.9	385.8	748.6	742.4	11	כתבי התחייבות נידחים
155.9	132.3	156.2	132.6	12	התחייבויות אחרות
16,297.2	17,517.0	16,297.5	17,517.3		סך כל ההתחייבויות
1,120.5	862.9	1,120.5	862.9	12 א'	הון עצמי
17,417.7	18,379.9	17,418.0	18,380.2		סך כל ההתחייבויות וההון

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.12.2011 אינם בני השוואה לנתונים המסומנים ב-(1) בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ר' ביאור 4.

(2) הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכתורות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

(3) סווג מחדש.

רוני כתב
סמנכ"ל בכיר,
חשבוני ראשי

אתי לנגרמן
מנהל כללי

יובל גביש
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 בפברואר 2012

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

דוחות רווח והפסד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים במיליוני ₪

הבנק			מאוחד			ביאור	
2009	2010	2011	2009	2010	2011		
							רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
114.3	119.9	136.3	114.4	121.2	138.5	18	להפסדי אשראי
(8.2) ⁽¹⁾	3.4 ⁽¹⁾	(13.2)	(8.2) ⁽¹⁾	3.4 ⁽¹⁾	(13.2)	4	הפרשה להפסדי אשראי
							רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה להפסדי
122.5	116.5	149.5	122.6	117.8	151.7		אשראי
44.4	42.9	36.2	47.1	46.5	40.7	19	הכנסות תפעוליות ואחרות
							הוצאות תפעוליות ואחרות
67.6	71.8	76.2	68.0	72.4	76.8	20	משכורות והוצאות נילות
15.4	14.2	14.0	15.4	14.2	14.0		אחזקה ופחת בייניים וציוד
37.1	29.1	31.6	37.5	29.3	31.8	21	הוצאות אחרות
120.1	115.1	121.8	120.9	115.9	122.6		סך-כל הוצאות תפעוליות ואחרות
46.8	44.3	63.9	48.8	48.4	69.8		רווח מפעולות רגילות לפני מסים
16.8	17.2	22.5	17.8	18.0	24.5	22	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
30.0	27.1	41.4	31.0	30.4	45.3		רווח מפעילות רגילות לאחר מסים
							חלקו של הבנק ברווחים מפעילות רגילות של
1.0	3.3	3.9	-	-	-	6	חברות בנות לאחר מסים
31.0	30.4	45.3	31.0	30.4	45.3		רווח נקי לשנה מפעולות רגילות
רווח למניה (בשקלים חדשים):							
23.53	19.62	29.26	23.53	19.62	29.26	1 יח'	רווח מפעולות רגילות למניה
							בת 1 ₪ ע.ב.
1,319,173	1,547,428	1,547,428	1,319,173	1,547,428	1,547,428		מס' המניות ששימשו לחישוב

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.12.2011 אינם בני השוואה לנתונים המסומנים ב-(1) בשנים 2009-2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ר' ביאור 4.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ₪

סך-הכל הון עצמי	עודפים	פרמיה על מניות	הון המניות הנפרע וקרנות הון*	
899.1	537.1	0.3	361.7	יתרה ליום 1 בינואר 2009
160.0	-	159.8	0.2	הנפקת מניות
31.0	31.0	-	-	רווח נקי
1,090.1	568.1	160.1	361.9	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
30.4	30.4	-	-	רווח נקי
1,120.5	598.5	160.1	361.9	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
				השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
(12.9)	(12.9)	-	-	דיבדנד שחולק
(290.0)	(290.0)	-	-	רווח נקי
45.3	45.3	-	-	
862.9	340.9	160.1	361.9	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011

* כולל קרנות הון שנוצרו לפני יום 31 במרץ 1986

(1) ר' ביאור (1)(כב)(2) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים במיליוני ₪

הבנק			מאוחד		
2009	2010	2011	2009	2010	2011
31.0	30.4	45.3	31.0	30.4	45.3
(8.2)	3.4	(13.2)	(8.2)	3.4	(13.2)
5.4	4.4	3.8	5.4	4.4	3.8
(1.0)	(3.3)	(3.9)	-	-	-
(11.3)	14.7	33.4	(11.3)	12.3	30.4
3.1	1.6	8.0	2.2	1.2	8.1
2.7	(0.4)	(18.7)	2.9	(1.0)	(18.5)
10.7	24.9	(23.6)	10.4	25.1	(23.6)
32.4	75.7	31.1	32.4	75.8	32.3

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

רווח נקי
התאמות הדרושות כדי להציג את
המזומנים מפעולות:
הפרשה להפסדי אשראי
פחת על בניינים וציוד
חלקו של הבנק (רווחים) של חברות
מאוחדות
הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה
ומימון
שינויים בסעיפים מאזניים:
נכסים אחרים
מיסים נדחים
התחייבויות אחרות
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים:

(3,563.9)	(4,056.7)	(3,339.7)	(3,563.9)	(4,056.7)	(3,339.7)
2,413.4	2,492.5	2,502.9	2,413.4	2,492.5	2,502.9
15.9	19.4	20.3	15.9	19.4	20.3
(5.3)	(1.6)	(3.0)	(5.3)	(1.6)	(3.0)
(1,139.9)	(1,546.4)	(819.5)	(1,139.9)	(1,546.4)	(819.5)

מתן אשראי לציבור (1)
גביה מתוך אשראי לציבור (2)
משיכת פיקדונות בבנקים
רכישת בניינים וציוד

מזומנים נטו ששימשו לפעילות בנכסים

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות:

116.4	92.3	71.5	116.4	92.3	71.5
(342.6)	(268.6)	(228.3)	(342.6)	(268.6)	(228.3)
3,193.9	3,503.0	3,698.0	3,193.9	3,503.0	3,698.0
(2,042.8)	(2,081.4)	(2,585.4)	(2,042.8)	(2,081.4)	(2,585.4)
6.6	-	-	6.6	-	-
(6.8)	(4.2)	(2.4)	(6.8)	(4.2)	(2.4)
100.0	-	-	100.0	-	-
(18.8)	(19.4)	(20.3)	(18.8)	(19.4)	(20.3)
160.0	-	-	160.0	-	-
-	-	(290.0)	-	-	(290.0)
1,165.9	1,221.7	643.1	1,165.9	1,221.7	643.1

קבלת פיקדונות מהציבור
פירעון פיקדונות הציבור
קבלת פיקדונות מבנקים
פירעון פיקדונות מבנקים
קבלת פיקדונות מהממשלה (1)
פירעון פיקדונות ממשלה (2)
הנפקת כתבי התחייבות נדחים
פירעון כתבי התחייבות נדחים
הנפקת הון מניות
דיבידנד לבעלי מניות
מזומנים נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות

גידול (קיטון) במזומנים

יתרת מזומנים לתחילת השנה

יתרת מזומנים לסוף השנה

431.1	182.1	36.8	446.3	197.4	53.3
-------	-------	------	-------	-------	------

נספח א - פעולות בנכסים ובהתחייבויות

שלא במזומן בתקופת הדוח:

(1) לא כולל: פיקדונות לפי מידת
הגבייה והאשראי שניתן מהם
הלוואות עומדות ומענקים מותנים
(2) לא כולל פיקדונות לפי מידת
הגבייה והאשראי שניתן מהם

14.5	2.7	1.4	14.5	2.7	1.4
0.4	2.6	1.1	0.4	2.6	1.1
295.3	270.4	228.5	295.3	270.4	228.5

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית

כללי

א. הבנק התאגד כחברה ציבורית בעירבון מוגבל בשנת 1959.

בחודש מרס 1994 שונה שמו של הבנק מ"בנק לפתוח ולמשכנתאות לישראל בע"מ" לשמו הנוכחי "בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן – "הבנק").

הבנק הינו חברת בת של בנק דיסקונט לישראל בע"מ המחזיק בו ב-100%.

הבנק הינו "בנק למשכנתאות" כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל בתחומי הייעוד הכלולים בחוק האמור.

עיקרי פעילות הבנק הינם מתן אשראי לבניה ולרכישת דיור ובכלל זה מתן אשראי לבניה של נכס מסחרי, לכל מטרה בשעבוד דירת מגורים. למגזר ליווי פיננסי של פרויקטים לבניה, הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי לא יאשר פרויקטים חדשים.

הבנק מגייס מקורות להעמדת הלוואות לתחומי הנדל"ן השונים.

כמו-כן, הבנק נותן אשראי, הלוואות עומדות ומענקים ממקורות משרד הבינוי והשיכון, והחשב הכללי במשרד האוצר, בהתאם להוראות הניתנות על ידם. עד ליום 30 ביוני 2006 עסק הבנק גם במתן מענקי שכר דירה לזכאים מכספי תקציב המדינה.

מיזוג

ב. ביום 23 בנובמבר 2011 אישרו הדירקטוריונים של הבנק ושל חברת האם, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ("בנק דיסקונט"), מיזוג של הבנק עם ולתוך בנק דיסקונט ("המיזוג" או "עסקת המיזוג").

עיקרי התנאים בהסכם המיזוג מפורטים בדוח המיזוג שפרסם בנק דיסקונט ביום 24 בנובמבר 2011. בשלב זה אין כל וודאות כי עסקת המיזוג תצא אל הפועל, שכן היא מותנית בתנאים מתלים ובכללם: קבלת אישור בכתב מאת המפקח על הבנקים לביצוע המיזוג, ככל שנדרש אישור כאמור; קבלת אישור ממס הכנסה להיות המיזוג פטור בהתאם להוראות פרק ה'2 לפקודה; קבלת אישורים מצדדים שלישיים, לפי נסיבות העניין, אם וככל שידרשו על פי כל הסכם שבנק דיסקונט ו/או בדמ"ש הינם צד לו, כמו גם קבלת אישורים נוספים, ככל שדרושים על פי דין; התקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות; וקבלת הודעה מבנק דיסקונט כי הושלמו הליכי המחשוב הנדרשים לתפעול הבנק הממוזג.

ככל שיושלם המיזוג יחדל הבנק מלהתקיים ויראו את בנק דיסקונט, לכל דבר ועניין, כאילו היה בדמ"ש.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי חשבונאות ודיווח

- (1) הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי ועל פי גילויי דעת של לשכת רואי חשבון בישראל ותקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.
- (2) מאחר ובחלק מסעיפי הדוחות הכספיים אין שינויים מהותיים בין נתוני הבנק לנתונים במאוחד, מתייחסים אותם באורים בדוחות הכספיים לנתונים המאוחדים בלבד.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

דיווח כספי נומינלי – דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
הקבוצה – הבנק וחברות מוחזקות שלו.
הבנק – בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ.
החברה האם – בנק דיסקונט לישראל בע"מ.
מדד – מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
צד קשור – כמשמעותו בגילוי דעת מס' 29 של לשכת רואי חשבון בישראל.
בעל עניין – כמשמעותו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשנ"ג - 1993.
בעל שליטה – מי שמחזיק באמצעי השליטה (זכות הצבעה באסיפה הכללית של החברה או הזכות למנות את הדירקטוריון של החברה או המנכ"ל שלה) בחברה, אשר מקנים לו שליטה באותה חברה, לרבות ישות בשליטתו.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

1. הדוחות הכספיים מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם להוראות תקן חשבונאות מספר 12 בדבר הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים (להלן: "תקן 12").
תקן 12 מגדיר כלהלן:
 - מועד מעבר - המועד שלאחריו יחל הדיווח הכספי הנומינלי, דהיינו 31 בדצמבר 2003.
 - סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36.
 - סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר, בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר. גריעת הסכומים לאחר מועד המעבר בוצעה בערכים נומינליים היסטוריים, בסכומים מותאמים למועד המעבר או בשילוב של ערכים נומינליים היסטוריים בסכומים מותאמים למועד המעבר, לפי העניין.
2. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
3. בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.
4. מאזן
 - א. פריטי המאזן מוצגים בסכומים מדווחים.
 - ב. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.
5. דוח רווח והפסד
 - א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים כאמור לעיל (כגון: פחת והפחתות, רווחי או הפסדי הון) או מהפרשות מסוימות הכלולות במאזן (כגון: הפרשה לחופשה, מסים נדחים והתחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד) נגזרות מהתנועה בין סכום מדווח ביתרת פתיחה לבין סכום מדווח ביתרת סגירה.
 - ב. יתר מרכיבי דוח רווח והפסד מוצגים בערכים נומינליים.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מטבע חוץ והצמדה

1. עסקה הנקובה במטבע חוץ נרשמת במועד ההכרה הראשונית בשקלים בהתאם לשער החליפין של מטבע החוץ במועד העסקה.
2. פריטים כספיים במטבע חוץ מדווחים לפי שער החליפין היציג ליום המאזן.
3. הפרשי שער מוכרים כהכנסות/הוצאות במועד התהוותם.
4. היתרות הכספיות הצמודות למדד המחירים לצרכן מוצגות לפי המדד הידוע בתאריך המאזן או לפי המדד בגין החודש האחרון של השנה בהתאם לתנאי העסקאות.
5. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן:

שער השינוי ב- %			31 בדצמבר			
2009	2010	2011	2009	2010	2011	
3.9	2.7	2.2	110.6	113.5	116.0	מדד המחירים לצרכן בנקודות (מדד בגין)
3.8	2.3	2.6	110.6	113.1	116.0	מדד המחירים לצרכן בנקודות (מדד ידוע)
(0.7)	(6.0)	7.7	3.775	3.549	3.821	שער החליפין של הדולר של ארה"ב
2.7	(12.9)	4.2	5.442	4.738	4.938	שער החליפין של האירו

ה. איחוד הדוחות הכספיים

1. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של הבנק ושל החברות המאוחדות שלו.
2. החברות המאוחדות הן: דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ודיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ, המוחזקות בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק.
3. לצורך האיחוד הובאו בחשבון הסכומים הכלולים בדוחות הכספיים של חברות שאוחדו, לאחר תיאומים המתחייבים מיישום כללי חשבונאות אחידים הנקוטים בידי הקבוצה.
4. יתרות ועסקאות הדדיות בין החברות שאוחדו בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים.

ו. השקעה בחברות בנות

כאשר לתאגיד בנקאי יש את הכוח, בין במישרין ובין בעקיפין, לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של ישות, כדי להשיג הטבות מפעולותיה, מתקיימת שליטה בישות והיא תסווג כחברה בת. זכויות הצבעה פוטנציאליות, במידה וקיימות, הניתנות למימוש או המרה באופן מיידי, והשפעתן, כולל זכויות הצבעה פוטנציאליות המוחזקות על ידי ישות אחרת, מובאים בחשבון בהערכת הכוח לקביעת המדיניות כאמור.

דוחות כספיים מאוחדים מציגים את הדוחות הכספיים של הקבוצה כישות כלכלית אחת החל מהמועד בו מושגת שליטה ועד למועד בו השליטה מופסקת. לפיכך, יתרות ועסקאות הדדיות בין ישויות אלה ורווחים ממכירות בין הישויות שטרם מומשו, בוטלו במלואם.

הדוחות הכספיים של החברות המאוחדות הוכנו תוך שימוש במדיניות חשבונאית אחידה עם התאגיד הבנקאי לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות. כמו כן, הדוחות הכספיים של החברות המאוחדות, ערוכים לתאריכים ולתקופות הזחים לאלה של התאגיד הבנקאי.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

1. כללי:

הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. ההוראות השונות מיושמות לגבי כל חבות מאזנית וחץ מאזנית למעט יתרות חוב מסוימות שהוחרגו מתחולת ההוראה.

יתרת חוב רשומה מוגדרת כיתרת החוב בניכוי כל סכום שנמחק חשבונאית בעבר אך לפני ניכוי הפרשה פרטנית בגין אותו חוב.

2. הפרשה להפסדי אשראי:

הבנק מנהל את ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים באחת משתי הקבוצות: "הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס פרטני" ו-"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".

חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם מחושבת על בסיס פרטני כוללים חובות בעייתיים במסגרת ארגון מחדש. כאשר נקבע שחוב הוא פגום, מודד התאגיד הבנקאי את ירידת הערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב. לגבי חוב שגביתו מותנית בביטחון, ירידת הערך נמדדת בכל מקרה בהתבסס על השווי ההוגן של בטחון תוך התאמות מסוימות.

חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם מחושבת על בסיס קבוצתי הם קבוצות גדולות של חובות והומוגניים, חובות שנבחנו במסלול הפרטני אולם לא נמצאו פגומים וכן הלוואות לדיור כמפורט בהמשך. לצורך קביעת ההפרשה, מחשב הבנק, בהתאם להוראת שעה של הפיקוח על הבנקים, טווח של שיעורי הפרשות, לפי שיעורי ההפרשות השנתיים לשנים 2008-2010, ששימשו לקביעת ההפרשה ליום ה-1.1.2011, וכן לפי שיעורי המחיקות החשבונאיות נטו שבוצעו החל מיום 1.1.2011. הבנק מזהה באופן שמרני את ההפסד המתאים בתוך הטווח המחושב ומתאים באופן זהיר את שיעורי ההפסד לגורמים סביבתיים רלוונטיים, תוך תיעוד מתאים, כמפורט בהוראות הדיווח לציבור. כמו כן, בוחן הבנק בכל מועד דיווח האם יתרת ההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים לאותו מועד המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 בדבר "הפרשה לחובות מסופקים", ברוטו ממס.

הלוואות לדיור כוללות הלוואות לדיור עם מאפייני חיתום סטנדרטיים של משכנתא לדיור ושאינן למטרה עיסקית. הלוואה לדיור בה קיים החזר תקופתי (חודשי או רבעוני) של קרן ו/או ריבית חישוב ההפרשה בגינו יבוצע בהתאם לנוסחה של עומק הפיגור. בנוסף, מחשב הבנק גם הפרשה קבוצתית (בהתאם להנחיית המפקח מיום 1.5.11), ובכך מביא לכדי ביטוי את הירידה בשיעור הכיסוי של ההפרשה בגין תיקי הלוואות שעדיין לא קיבל ביטוי בהפרשות לפי עומק הפיגור. בהלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים, כאמור לעיל, מטפל הבנק בהפרשה להפסדי אשראי במסלול הפרטני או הקבוצתי בהתאם למאפייני החוב.

בחישוב ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים מתבסס הבנק על שיעורי ההפרשה שנקבעו בגין האשראי המאזני, ובהתאם למתודולוגיה שתוארה לעיל ולטיפול שנקבע בתקן חשבונאות אמריקאי 5 (ASC 450) ממיר את סיכון האשראי החוץ מאזני ל-"שווה ערך אשראי". המרה זו מתבצעת בהתאם לכללים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203 בדבר "הגישה הסטנדרטית- סיכון אשראי" ולפי התאמות מסוימות נוספות.

3. מדיניות הבנק לעניין סיווג חובות:

הבנק מסווג את יתרות החוב השונים לסיווגים הבא:

אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

3. מדיניות הבנק לעניין סיווג חובות (המשך):

אשראי נחות מאזני הוא אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

אשראי פגום הוא אשראי אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי (Probable) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בפרט, חוב מסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שתנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי.

ארגון מחדש של חוב בעייתי נחשב ככזה ככל שהבנק על רקע קשיים כלכליים או נסיבות משפטיות מעניק ויתור ללווה אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק. לעניין בחינת קיומם של תנאים אלו כאמור, ר' גם במסגרת ההתייחסות לפרסום ASU 2011-02 כמובא בביאור (1)(כב)(4) להלן.

4. צבירת ריבית והכרה בהכנסות ריבית:

במועד סיווגו של חוב כפגום מבטל הבנק את כל הריבית שנצברה אך טרם נגבתה בגינו. כמו כן ממועד סיווג זה ואילך מפסיק הבנק לצבור הכנסות ריבית.

בחובות אשר עברו ארגון מחדש בוחן הבנק האם קיים ביטחון סביר כך שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים. לצורך כך בוחן הבנק ביצועי פרעון רציפים על פני שישה חודשים. ככל שמתקיים בטחון כזה מטפל הבנק בחובות פגומים אלה כצוברי הכנסות ריבית, כל עוד הארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. אחרת, ממשיך החוב להיות מטופל כחוב פגום, שאינו צובר הכנסות ריבית.

במקרה בו מתקבל תקבול במזומן המיוחס לחוב פגום הבנק בוחן אם קיים ספק לעניין גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב. במידה וקיים ספק כזה, סכומים שנתקבלו כמשמשים להקטנת הקרן. לעומת זאת, אם היתרה הרשומה הנותרת של החוב נחשבת כברת גביה במלואה, מטפל הבנק בחלק או בכל תשלומי הריבית שמתקבלים במזומן כהכנסת ריבית על בסיס מזומן. כאשר סכום ההכנסות שמוכר בהכנסות ריבית מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. כל סכום עודף מעבר לסכום הנ"ל נרשם כהקטנת היתרה הרשומה הנותרת. אם קיימים סכומים נוספים מעבר להקטנת היתרה הרשומה כאמור, אלו נרשמים כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות, עד שאלה נגבות במלואן.

בחובות אשר מחושבת בגינם הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, גם בחובות המצויים בפיגור של 90 יום ומעלה, בחר הבנק להפסיק צבירה של ריבית על חובות שנבחנים קבוצתית עם פיגור מעל 90 יום.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

5. מחיקות חשבונאיות:

חובות שנבחנו פרטנית וסווגו כפגומים והנחשבים לבלתי ניתנים לגביה, או בעלי ערך נמוך, שהותרתם כנכס אינה מוצדקת, או שהיא כרוכה במאמצים ארוכי טווח נמחקים חשבונאית על ידי הבנק. ככלל, ולכל המאוחר, מוחק הבנק חשבונאית אם חלפו שנתיים מהמועד שבו הם סווגו לראשונה כחובות פגומים, למעט אם קיימים אירועים ספציפיים שיש בהם בכדי לדחות את המחיקה. לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון מוחק הבנק חשבונאית את העודף של יתרת החוב הרשומה מעבר לשווי ההוגן של הביטחון. לאחר שחוב נמחק חשבונאית באופן מלא או חלקי נוצר בסיס עלות חדש לחוב שלא ניתן להגדילו בתקופות עוקבות אלא על בסיס גבייה בפועל, ובהתאם לסדר הגבייה כמפורט בהמשך.

מחיקת חובות שנבחנו קבוצתית נערכת בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח בהתאם למאפייני החובות ובהתבסס על תקופת הפיגור שלהם, ככלל חובות שאינם מובטחים או חובות המובטחים בבטחון שאינה דירת מגורים יימחקו לאחר 150 יום.

6. ביום 1 בינואר 2006 פרסם בנק ישראל חוזר ובו ההוראה הסופית לגבי אופן חישוב ההפרשה לחובות מסופקים בגין אשראי לדיור. בהתאם לאמור בחוזר, בנק שבחר לחשב הפרשות בגין הלוואות לפי שיטת עומק הפיגור, גם אם לא נדרש לעשות כך לפי ההוראות הקודמות, אינו רשאי להקטין את ההפרשות באמצעות החלטה על ביצוע הפרשות ספציפיות. בנוסף, ניתנו הבהרות לאופן חישוב עומק הפיגור, הנחיות לאופן חישוב ההפרשה בגין הסדרים וארגון מחדש של הלוואות וכן לאופן חישוב ההפרשה בגין הלוואות בהן הקרן אינה נפרעת בתשלומים של קרן ורביית. בנוסף, מתייחס החוזר לקבלת כספים המיועדים לסילוק חוב פיגורים או כל יתרת הלוואה לאחר תאריך המאזן ואינו מאפשר הקטנת ההפרשה גם אם הסכומים התקבלו במזומן. כמו כן נקבע בחוזר כי לא ניתן להקטין את ההפרשה גם אם קיים בהלוואה שיפוי מביטוח, ומנגד ניתן לבטל הפרשה במקרים בהם הלוואה עמד בהסדר לסילוק פיגורים או בהסדר עקב חוב בעייתי לאחר תקופה של שנתיים. עוד נקבע בחוזר כי הלוואה לדיור לצורך הדיווח הכספי תכלול הלוואות שניתנו "לכל מטרה" במשכון דירת מגורים.

ח. בניינים וציוד

1. בניינים וציוד מוצגים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר.
 2. עלויות מסוימות בקשר עם פיתוח עצמי של תוכנות מחשב, מהוונות להשקעות בציוד. עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר התהוו מתום שלב הפיתוח המקדמי הונו. עלויות בתקופת שלב הפיתוח המקדמי ועלויות תפעוליות לאחר שלב פיתוח היישום (גמר מבחני הקבלה) נזקפות לרווח והפסד עם היווצרותן. הוצאות אלה מופחתות החל מהשלמת הפיתוח, על פני תקופת ההנאה הכלכלית מנכסים אלה.
 3. הפחת מחושב לפי שיטת הקו הישר על בסיס משך השימוש המשוער של הנכסים. שיפורים במושכר מופחתים תוך 10 שנים.
 4. בכל תאריך מאזן נבחן האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך של נכסים שונים שהינם בתחולת IAS 36. קיימים נכסים שהבחינה לגביהם לעניין ירידת ערך הינה אחת לשנה, גם אם לא קיימים סימנים לירידת ערך, והם:
 - (1) נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש; וכן
 - (2) מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
- לשם בחינת ירידת ערך, אומד התאגיד הבנקאי את סכום בר ההשבה של הנכס או של יחידה מניבה מזומנים. סכום בר השבה הוא הגבוה מבין השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה של הנכס (או היחידה המניבת מזומנים) לבין שווי השימוש בו. שווי שימוש הינו הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, החזויים לנבוע מנכס או מיחידה מניבת מזומנים.
- היה וסכום בר ההשבה נמוך מהערך בספרים של הנכס, מכיר התאגיד הבנקאי בהפסד מירידת ערך ומפחית את ערך הנכס בספרים לסכום בר ההשבה שלו. הפסדים מירידת ערך מוכרים מיידית בדוח רווח והפסד. במידה ולא ניתן לאמוד את הסכום בר ההשבה של נכס בודד, התאגיד הבנקאי מחשב את סכום בר ההשבה של היחידה מניבת מזומנים אליה שייך הנכס.
- לצורך הבחינה לירידת ערך, מוניטין שנרכש בצירוף עסקים מוקצה ממועד הרכישה לכל אחת מהיחידות מניבות מזומנים אשר צפויות ליהנות מהסינרגיה בצירוף העסקים.
- התאגיד הבנקאי מכיר בהפסד מירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים כאשר סכום בר ההשבה של היחידה נמוך מערכה בספרים. במקרה כזה, התאגיד הבנקאי מקצה את ההפסד מירידת ערך להקטנת הערך של

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. בניינים וציוד (המשך):

נכסי היחידה, תחילה כנגד מוניטין שהוקצה ליחידה ולאחר מכן לשאר הנכסים באופן יחסי על בסיס ערכם בספרים (בכפוף לסכום בר השבה שלהם). הפסדים אלה מוכרים מיידית בדוח רווח והפסד. התאגיד הבנקאי מעריך בסוף כל תקופת דיווח אם קיימים סימנים המעידים על כך שהפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, שהוכר בתקופות קודמות, אינו קיים עוד או הוקטן. כאשר קיימים סימנים כאמור, התאגיד הבנקאי מחשב את סכום בר ההשבה של הנכס. הפסד מירידת ערך של הנכס, למעט מוניטין, יבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה הפסד מירידת ערך. ערך בספרים של נכס, למעט מוניטין, שעלה כתוצאה מביטול הפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך בשנים קודמות. ביטול הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, יוכר מיידית ברווח או הפסד. ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה מזומנים יוקצה לנכסי היחידה, פרט למוניטין, באופן יחסי לערך בספרים של נכסים אלה. כתוצאה מהביטול, הערך בספרים של נכס לא יעלה על הנמוך מבין סכום בר ההשבה שלו או הערך בספרים שהיה נקבע כאמור אילו לא נקבע הפסד מירידת ערך. הפסד בגין ירידת ערך מוניטין לא יוחזר.

5. עלויות עוקבות- עלויות תחזוקה שוטפות של פריט מוכרות ברווח והפסד בעת התהוותן.

ט. כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות נדחים נמדדים בהתאם לסכום ההכרה הראשוני בניכוי תשלומים על חשבון הקרן, בתוספת או בניכוי הפחתת פרמיה או הפחתת ניכיון. הפרמיה או הניכיון לרבות הוצאות הנפקה מופחתים בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

י. הכנסות מעמלות פירעון מוקדם

הכנסות מעמלות פירעון מוקדם, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נזקפות לדוח רווח והפסד, בשעורים שווים, במשך יתרת התקופה לפירעון של האשראי או בתוך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה יותר.

יא. השלמת ריבית מראש

השלמת ריבית מראש מאוצר המדינה בגין פער ריבית על הלוואות למשתכנים נזקפת לדוח רווח והפסד במשך תקופת פירעון ההלוואות על בסיס התשואה האחידה.

יב. זכויות עובדים

התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, מכוסה במלואה (פיצויי הפרישה ע"ש העובד). הסכומים שהופקדו כאמור אינם כלולים במאזן מאחר שאינם בשליטתו ובניהולו של הבנק.

ההפרשה על התחייבות בגין מענקי יובלות וביטוח רפואי לגמלאים מבוססת על הערכה אקטוארית. ר' ביאור 13.

ההפרשה בגין מענקי הסתגלות וחופשה מכסה את התחייבות הבנק, ר' ביאור 13.

יג. מכשירים פיננסיים

הוראות המפקח על הבנקים כוללות כללים בדבר קיזוז נכסים והתחייבויות כספיים והצגת היתרה נטו במאזן.

1. תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות ממכשירים פיננסיים עם אותו צד נגדי ויצג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- א. יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים בגין אותן ההתחייבויות.
- ב. כוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

2. תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות כאמור עם שני צדדים נגדיים שונים ויצג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים הנ"ל ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכותו של התאגיד, בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז.

פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לתאגיד הבנקאי סיכון להפסד מהאשראי, עומדים בתנאים הנדרשים לעיל, ולפיכך קוזזו ומוצגים במאזן בסכום נטו. כמו כן קובעות הוראות המפקח כי את ההכנסות הנובעות מהפעילות לפי מידת הגבייה כאמור, יש לכלול בדוח רווח והפסד בסעיף "עמלות תפעוליות".

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יד. מסים על ההכנסה

1. הבנק נוקט בשיטה של ייחוס מסים. בהתאם לכך הדוחות הכספיים כוללים מסים נדחים בין הפרשים זמניים בין הדיווח הכספי לבין הדיווח לצורכי מס הכנסה. הפרשים אלה נובעים בעיקר מהפרשים בין היתרה המופחתת של נכסים בני פחת בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיוותרו בעתיד כפחת לצורכי מס הכנסה, מפער בעיתוי זקיפת הוצאות והכנסות מסוימות, מיתרות להעברה של הפסדים לצורכי מס ושל "ניכוי בשל אינפלציה".
2. נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים להתייחס לתקופה שבה ימומש הנכס או תסולק ההתחייבות, בהתבסס על שיעורי המס וחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך המאזן.
3. הבנק יוצר מס נדחה בגין כל הפרשים הזמניים הניתנים לקיזוז, אם צפויים רווחים חייבים במס שכנגדם ניתן יהיה לקזזם. כמו כן, יתרות מסים נדחים בגין הפסדים להעברה יוכרו כאשר מימוש יתרות המס המצוינות אינו מוטל בספק (beyond any reasonable doubt) בעתיד הנראה לעין.

טו. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- ככלל, רכיבי הכנסות והוצאות נכללים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה. יחד עם זאת, מטפל התאגיד הבנקאי בהכנסות ובהוצאות הבאות, כנקבע בהוראות הדיווח לציבור כדלקמן:
1. לעניין ההכרה בהכנסה בגין חובות פגומים, ר' ביאור (1)(ז).
 2. עמלות חד פעמיות הנגבות מלווים שלא בתמורה לשירות מסוים או שלא כהחזר של הוצאות מיוחדות, מוכרות לאורך תקופת ההלוואה באופן יחסי לריבית.
 3. עמלות הקצאה למסגרות אשראי נזקפות להכנסות וזאת באופן יחסי לתקופת המסגרת.
 4. עמלות מעסקי מימון שעניין עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות מחולקות באופן יחסי לתקופות העסקאות.
 5. בהכנסות מימון אחרות כולל התאגיד הבנקאי עמלות פרעון מוקדם של אשראי שניתן, באופן על פיו הכנסות אלה מחושבות לאחר ניכוי החלק היחסי המתייחס להון הפיננסי והן נפרשות ונכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שווים לפי יתרת התקופה לפרעון של האשראי, או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון - בהתאם לתקופה הקצרה מבין השתיים.
 6. לעניין ההכרה בהכנסות ובהוצאות בגין עמלות פירעון מוקדם ובגין מכשירים פיננסיים נגזרים רביאור (1)(י) וכן (1)(ג) בהתאמה.

טז. התחייבויות תלויות

- הדוחות הכספיים כוללים הפרשות מתאימות בגין תביעות בהתאם להערכת הנהלת הבנק ויועציה המשפטיים. הנהלת הבנק ויועציה המשפטיים, בוחנים את התביעות אחת לרבעון ומעדכנים במידת הצורך את ההפרשות בגין, על פי ההתפתחויות. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:
- 1 צפוי (Probable) - ההסתברות מעל ל-70%.
 - 2 אפשרי (Reasonably Possible) - ההסתברות מעל ל-20% וקטנה או שווה ל-70%.
 - 3 קלוש (Remote) - ההסתברות קטנה או שווה ל-20%.
- בדוחות הכספיים נכללות הפרשות מתאימות בשל תביעות שתחום ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בגינם נקבע כ"צפוי". בהתאם להוראה, רק במקרים נדירים רשאי תאגיד בנקאי לקבוע בדוח הכספי שלדעת הנהלת הבנק בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כייצוגית, וכן בארבעה דוחות כספיים (כולל דוח שנתי אחד) שיפורסמו לאחר שתוגש תביעה עם בקשה להכיר בה כייצוגית, כאשר במניין תקופה זו לא תיכלל תקופה שבה עוכבו ההליכים לפי החלטה של בית המשפט. בביאור 16 הוצגו בנפרד התחייבויות תלויות אשר לגביהן אין אפשרות של אומדן סביר של החשיפה.
- התאגידים הבנקאיים התבקשו לתת גילוי אודות סך החשיפה בגין תביעות שהוערכו, כולן או חלקן (בגין החלק הרלבנטי), כ-"אפשרי" (Reasonably Possible).
- לצורכי גילוי, התאגיד הבנקאי קבע כי הליך משפטי מהותי הינו הליך שהסכום הנתבע בו עולה על 0.5%. מההון אם לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון ועל 1% מההון אם סבירות התממשות הסיכון הינה אפשרית וסבירות התממשותו הינה קלושה.
- לפרטים אודות תובענות משפטיות מהותיות שתלויות ועומדות נגד הבנק ר' ביאור 16 ג' לדוחות הכספיים.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. רוח למניה

רוח למניה חושב בהתאם להוראות IAS 33 והוראות הדיווח לציבור, הקובעים, בין היתר, כי התאגיד הבנקאי יחשב את סכומי הרווח הבסיסי למניה לגבי רוח או הפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי וכן יחשב את סכומי הרווח הבסיסי למניה לגבי רוח או הפסד מפעילויות נמשכות רגילות ומפעולות נמשכות בלתי רגילות, המיוחס לבעלי מניות אלה, במידה שמוצג רוח או הפסד כזה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת רוח או הפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה, בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור במהלך התקופה.

יח. דוח על תזרימי המזומנים

בדוח על תזרימי המזומנים הוצגו המזומנים מפעילות שוטפת ומפעילות בנכסים והתחייבויות. סעיף המזומנים כולל מזומנים ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

יט. מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים כוללים אופציות מטבע המשובצות בהלוואות לציבור ופיקדונות מבנקים. הנכסים וההתחייבויות הנובעים מעסקאות אלו נמדדים לפי שווי הוגן לתאריך המאזן. השינויים בשווי ההוגן נזקפים לסעיף "הכנסות / הוצאות מימון בגין מכשירים נגזרים אחרים", בהתאמה. השווי ההוגן נקבע על פי מודל כלכלי. המכשיר הנגזר מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח.

כ. הסתייעות באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות המשפיעים על הנתונים המדווחים של נכסים והתחייבויות, נכסים מותנים והתחייבויות תלויות שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

כא. מגזרי פעילות

בחודש דצמבר 2002 פרסם בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, הוראות בדבר דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי בהסתמך על תקני חשבונאות מקובלים. על פי הוראות אלו, תאגיד בנקאי יגלה בנפרד מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת התנאים הבאים:

1. עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהם הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
2. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי הנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
3. קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בסיס הפילוח למגזרי פעילות, כפי שנקבע בהוראות, נשען על "גישת ההנהלה", דהיינו נקודת המוצא היא הפילוח המגזרי המשמש לדיווח הפנימי להנהלה, על פיו מתקבלות ההחלטות התפעוליות השוטפות והתחזיות לגבי הביצועים בעתיד.

ההוראות קובעות, בנוסף, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים. ר' ביאור 24 להלן.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים:

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים

ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים, על פיו אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בנוסף, בחודש יולי 2010 פורסם נוסח משולב של הוראות הדיווח לציבור במסגרתו עודכנו ההוראות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים שאומצו במסגרת החוזר מיום 31 בדצמבר 2009 וכן לאימוץ קבוצה נוספת של תקני דיווח כספי בינלאומיים. יצוין כי ישנם תקני דיווח כספי בינלאומיים נוספים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור. בהתאם לנוסח המשולב של ההוראה אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושאים המפורטים להלן:

1. IAS 8, בנושא "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות";
2. IAS 10, בנושא "אירועים לאחר תאריך המאזן";
3. IAS 16, בנושא "רכוש קבוע";
4. IAS 17, בנושא "חכירות";
5. IAS 20, בנושא "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי";
6. IAS 21, בנושא "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ";
7. IAS 27 (2008), בנושא "דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים";
8. IAS 28, בנושא, "השקעות בחברות כלולות";
9. IAS 29, בנושא, "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות";
10. IAS 31, בנושא, "זכויות בעסקאות משותפות";
11. IAS 33, בנושא, "רווח למניה";
12. IAS 34, בנושא, "דיווח כספי לתקופות ביניים";
13. IAS 36, בנושא, "ירידת ערך נכסים";
14. IAS 38, בנושא, "נכסים בלתי מוחשיים";
15. IAS 40, בנושא, "נדל"ן להשקעה";
16. IFRS 2, בנושא, "תשלום מבוסס מניות";
17. IFRS 3 (2008), בנושא, "צירופי עסקים";
18. IFRS 5, בנושא, "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו".

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח. גישה זו נועדה לספק רמת ודאות גבוהה יותר בדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, תוך שמירה על רמה גבוהה של עקביות בדיווחים של תאגידים בנקאיים;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על אותם נושאים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן האחר וההנחיות המתייחסות של הפיקוח על הבנקים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח לציבור ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

בעקרונות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר הובהר כי בכל נושא מהותי הקשור לדיווח כספי, ובפרט בכל מקום שבו נדרשות הבהרות לגבי ההפניות והעמדות בהוראות הדיווח לציבור בנושא התקנים הבינלאומיים, יש לפנות לפיקוח על הבנקים. כמו כן, במקומות שבהם התקן הבינלאומי אינו שונה מהותית מכללי החשבונאות שחלו קודם לכן, יש לבחון האם ניתן להצדיק החלטה לפיה ראוי לשנות את הטיפול החשבונאי בשל יישום התקן הבינלאומי בלבד.

תאגידים בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRS) שמתייחסות ליישום תקנים אלה, החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. בעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי לפי הוראות החוזר, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים (המשך):

להוראות המעבר שנקבעו בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. מיום 1 בינואר 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר, בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, בהתאם לעקרונות האימוץ שפורטו בחוזר ובהתאם להבהרות של הפיקוח על הבנקים. בהוראות המעבר לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר, צוין כי עם יישום תקן דיווח כספי בינלאומי בנושא מסוים, במידה ולפי הוראות המעבר של התקן נדרש ליישמו על עסקאות קיימות, תאגיד בנקאי יבדוק מהו הטיפול החשבונאי המתאים בהתאם לתקן בכל העסקאות הקיימות המטופלות לפי תקן זה. במצבים שבהם תאגיד בנקאי הגיע למסקנה לפיה ראוי לשנות באופן מהותי טיפול חשבונאי שיישם בעבר לגבי נושא מסוים, עליו לבחון היטב האם מתקיימים התנאים המצדיקים שינוי בטיפול החשבונאי או האם נדרש לטפל בשינוי כתיקון של טעות. יש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית במקרה של ספק, ובכל מקרה שבו הוחלט על תיקון של טעות. כיוון שאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים נעשה במהלך דו-שלבי, התאגידים הבנקאיים בישראל אינם יכולים לאמץ את תקן דיווח כספי בינלאומי 1 (להלן: "תקן 1"), שעניינו "אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומי", על ההקלות שניתנו בו. הבנק מיישם את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. כתוצאה מיישום לראשונה לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

(2) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

החל מיום 1.1.11 מיושמת הוראת המפקח בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה המקורית"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הקודמות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. השינויים העיקריים שנכללו בהוראה הינם:

- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי, שתוערך באחד משני המסלולים הבאים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית", כמפורט להלן:
- "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם בגין חוב שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ₪ או יותר וכן בגין חובות אחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה קבוצתית". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, המהוונים בשיעור ריבית האפקטיבי של החוב, או על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי;
- "הפרשה קבוצתית" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על שיעורי ההפסד שתועדו בעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.
- הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, ובהם:
- "סיכון אשראי נחות" (substandard) - מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב, באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה אם לא יתוקנו הליקויים;
- "חוב פגום" - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים בגינו, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול "הפרשה פרטנית".

על פי ההוראה יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור העולה על 90 יום, חובות ש"אורגנו מחדש", ועל יתרות בחשבונות עובר ושב הנמצאים בחריגה, שהוגדרו כ"חובות בעייתיים בפיגור" בהתאם לסעיף 4 (ג) בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(2) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (המשך):

- על פי ההוראה נאסר על התאגידים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) על בסיס צבירה בגין חובות פגומים;
- "סיכון אשראי בסיווג שלילי" (classified) - המונח מתייחס לקבוצת אשראים (לרבות סיכונים אשראי) בעייתיים הכוללת את כל האשראים שסווגו כ-"סיכון אשראי נחות" או כ-"חוב פגום".
- הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בהוראה כי:
- יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה, או חוב בעל ערך נמוך מאוד, שהותרתו כנכס, אינה מוצדקת;
- יש למחוק חשבונאית באופן מיידי (כנגד הפרשה להפסד אשראי), כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות, שזוהה כסכום שאינו בר גביה;
- אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב, שנערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי, אלא אם צפויים אירועים ספציפיים שיחזקו את שווי החוב. דחיה זו לא תמשך, בדרך כלל, למעלה משנתיים.
- לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כי:
- חובות בפיגור המובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, או חובות שאינם מובטחים, יימחקו חשבונאית, אם תקופת הפיגור עולה על 150 יום;
- בחובות המובטחים בביטחון דירת מגורים יש לקבל הערכת שווי מעודכנת ולמחוק את חלק החוב העודף על שווי הביטחון, אם תקופת הפיגור עולה על 180 יום;
- חובות של יחידים בפשיטת רגל או של תאגידים שניתן לגביהם צו פירוק, יימחקו חשבונאית תוך 60 יום ממועד מתן צו הכינוס או הפירוק, לפי העניין.
- הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות בעייתיים ונקבעו כללים לעריכת נהלים, תיעוד ובקרה פנימית בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה ודיווח של חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי בגינם.
- ההנחיות הכלולות בהוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007 אמורות היו להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך (ר' להלן). בנוסף, כוללת ההוראה הוראות מעבר, שיחולו בעת יישומה לראשונה של ההוראה. בהמשך להוראה המקורית, פרסם המפקח על הבנקים, ביום 18 בפברואר 2010, עדכון להוראה המקורית אשר כולל, בין היתר, הרחבה של דרישות הגילוי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010.
- להלן עיקרי השינויים והתוספות בהוראה המתוקנת:
- יישום ההוראה יידחה ליום 1 בינואר 2011 (במקום 1 בינואר 2010 בהוראה המקורית);
- הורחבו דרישות הדיווח בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010.
- הובהר הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011, בדבר ההשפעה של האימוץ לראשונה של ההוראה החדשה;
- נוספה הוראת שעה, שתיושם בשנים 2011-2012 (להלן: "תקופת המעבר"), אשר קובעת את אופן חישוב ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בהתייחס לסעיף אשראי לציבור. על פי הוראת השעה, שיעורי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ייקבעו בתקופת המעבר בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים להפסדי אשראי (הכוללים הפרשות לריבית בגין חובות שאינם נושאי הכנסה), בשנים 2008, 2009 ו-2010 - בפילוח לפי ענפי משק (כהגדרתם בהוראת דיווח לפיקוח 831 בדבר "דוח רבעוני על חלוקת סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק"), תוך הפרדה בין שיעור ההפרשות מיתרת החובות הבעייתיים הממוצעת ובין שיעור ההפרשות מיתרת החובות הממוצעת הכוללת.
- תאגיד בנקאי שישם את הכללים למדידת הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, כמוגדר בהוראת השעה, אינו נדרש לשמר בספריו הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת להפסדי אשראי, שעריכתה נדרשת מכח הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, בתנאי שסכום ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, מכל מועד בתקופת המעבר, לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לאותו מועד, המחושבת בהתאם לכללים שבהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 ברוטו ממס.
- בוצעו תיקונים בהוראה בהתאמה לתיקונים שבוצעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" (ר' להלן) ובעיקרם ביטול יתרות בחשבונות חח"ד או עו"ש עם חיוב בריבית חריגה ובעמלות טיפול מיוחדות מהגדרת "חובות פגומים".

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(2) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (המשך):

ביום 18 בפברואר 2010 פורסמו תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות השינוי בהוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים. עיקרי התיקונים:

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב", יבוטלו סעיפים מסוימים אשר נוגעים להיבטים חשבונאיים של סיווג חשבונות מסוימים כבעייתיים, ולהכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 בדבר "הפרשה נוספת להפסדי אשראי" תוקנה ההתייחסות למאפיין סיכון "חובות בעייתיים" תוך התאמה להגדרות ולמונחים הכלולים בהוראה "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מאפיין הסיכון שונה ל"סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת" ותחתיו הוגדרו שלושה סוגי סיכון אשראי (בהשוואה לארבעה לפני התיקון): "סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", "סיכון אשראי נחות" ו-"סיכון אשראי פגום". כמו כן, שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים עודכנו ויהיו כלהלן:

סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת"	-	1%
סיכון אשראי "נחות"	-	2%
סיכון אשראי "פגום"	-	4%

- בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון" הובהר חישוב נכסי הסיכון המאזניים והחץ מאזניים כך שיהיו לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, הפרשות פרטניות וקבוצות ובתוספת ההפרשה הכללית להפסדי אשראי הנכללת בהון המשני.

יישום ההוראה חייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע. בכל הקשור לבנק אשר מיישם את שיטת עומק הפיגור בהלוואות לדיור ואחרות, ההוראה אימצה את חוזר המפקח מיום 1.1.2006, בנושא הפרשות לפי עומק פיגור.

החל מיום 1.1.11 כל ההלוואות לדיור ההפרשה בגין תיערך לפי עומק הפיגור, כ- 95% מיתרת האשראי של הבנק, למעט סך של כ- 8.6 מיליון ₪ בגין הלוואות לדיור אחרות ליום 31.12.2011 (ליום 31.12.2010 - 5 מיליון ₪).

להלן ביאור פרפורמה העוסק בהשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31.12.10 אילו הוראות אלה היו מיושמות ביום זה. לפרטים נוספים בדבר השינויים ר' ביאור 4 בדוחות הכספיים.

לוח 1 – סיכום ההשפעה על העודפים ליום 31.12.2010

31.12.2010	
598.5	יתרת עודפים ליום 31.12.2010 שנכללה בדוחות הכספיים
(12.9)	השפעה מצטברת נטו ממס מיישום לראשונה של ההוראות החדשות ליום 31.12.2010
	מזה:
(9.6)	השינוי בהפרשה להפסדי אשראי
(11.8)	השינוי בהפרשה להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
8.5	השפעת המס המתייחסת
585.6	יתרת העודפים ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(2) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (המשך):

לוח 2 – ההשפעה על האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31.12.2010

31.12.2010	
17,617.0	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) ליום 31.12.2010
	שנכללה בדוחות הכספיים
	<u>השפעת יישום לראשונה ליום 31.12.2010 של ההוראות החדשות</u>
(287.2)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 31.12.2010
* (21.4)	שינויים אחרים ביתרת האשראי לציבור ליום 31.12.2010
17,308.4	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

לוח 3 – ההשפעה על יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010

31.12.2010	
5.2	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010 שנכללה בדוחות הכספיים
* 8.5	השפעת יישום לראשונה ליום 31.12.2010 של ההוראות החדשות
13.7	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

* ר' גם הערת שוליים 5 בביאור 4 בדבר ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בהלוואות לדיור.

(3) מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן

כללי

בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המאמץ את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן 157 בדבר מדידת שווי הוגן (SFAS 157 – Fair Value Measurements) (להלן: תקן 157) ובתקן 159 (SFAS 159 – The Fair Value Option For Financial Assets and Financial Liabilities) (להלן: תקן 159) הדנים בין היתר בנושאים הבאים:

א. הגדרת שווי הוגן, יישום טכניקות הערכת שווי לגבי נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן, קביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות (תקן 157).

ב. יישום חלופת שווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מסוימים (תקן 159).

תקן 157 – מדידת שווי הוגן

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. שווי הוגן אינו כולל עלויות עסקה והוא עשוי להיות שונה ממחיר העסקה אם מתקיים אחד מבין ארבעת התנאים הבאים:

א. העסקה היא בין צדדים קשורים.

ב. העסקה מתבצעת תחת לחץ או שהמוכר מאולץ לקבל את המחיר בעסקה (כמו לדוגמא אם המוכר נמצא בקשיים פיננסיים).

ג. יחידת המדידה המייצגת את מחיר העסקה שונה מיחידת המדידה הנמדדת בשווי הוגן (כמו במקרים בהם הנכס או התחייבות הם רק אחד מהמרכיבים בעסקה)

ד. השוק בו מבוצעת העסקה שונה מהשוק בו הבנק עשוי למכור את הנכס או להעביר את התחייבות.

טכניקות להערכת שווי

יש למדוד נכס או התחייבות בשווי הוגן בהסתמך על אחד מבין שלוש השיטות כמפורט להלן:

א. גישת השוק – גישת השוק משתמשת במחירים ובמידע רלבנטי אחר שמקורו בעסקאות שוק שמעורבים בהן נכסים או התחייבויות זהים או בני השוואה.

ב. גישת ההכנסה – גישת ההכנסה משתמשת בטכניקות הערכת שווי כדי להמיר סכומים עתידיים (לדוגמא תזרימי מזומנים או רווחים) לסכום נוכחי יחיד (מהוון). שיטות הערכה אלו כוללות מדידה בערך נוכחי או מודלים לתמחור אופציות (בינומי, בלק שולס) המבוססים על שיטות אלו.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(3) מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן (המשך):

ג. גישת העלות – גישת העלות מבוססת על הסכום שהיה נדרש כיום על מנת להחליף את קיבולת השירות של הנכס. מנקודת מבט של מוכר, המחיר שהיה מתקבל עבור נכס נקבע בהתבסס על העלות של קונה כדי לרכוש או לבנות נכס חלופי בעל תועלת ברת השוואה לאחר שהותאם בגין התיישנות. טכניקות הערכת שווי המתאימות לאור הנסיבות ושעבורם יש מספיק נתונים זמינים ישמשו למדידת שווי הוגן. אם משתמשים במספר טכניקות להערכת שווי כדי למדוד שווי הוגן, התוצאות יוערכו וישוקללו תוך הבאה בחשבון של מידת הסבירות של הטווח הנגזר מתוצאות אלה, והשווי ההוגן שיימדד יהיה נקודה בתוך הטווח המהווה את האומדן הטוב ביותר לאור הנסיבות.

מדרג שווי הוגן

על מנת להגדיל את העקביות וההשוואתיות במדידת שווי הוגן והגילוי הקשור, מדרג שווי הוגן קובע לפי סדר עדיפות את הנתונים בהם משתמשים טכניקות הערכת שווי המשמשות למדידת שווי הוגן לשלוש רמות כלליות כאשר הוא נותן את העדיפות הגבוהה ביותר למחירים מצוטטים (רמה 1) ואת העדיפות הנמוכה ביותר לנתונים לא נצפים (רמה 3) כמפורט להלן:

נתוני רמה 1 מחירים מצוטטים בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים אשר לתאגיד המדווח יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.

נתוני רמה 2 נתונים הנצפים עבור הנכס או להתחייבות במישרין או בעקיפין אך אינם מהווים מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1, כגון, מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים, נתונים נצפים עבור נכס או התחייבות (כגון שיעורי ריבית ועקומי תשואה).

נתוני רמה 3 נתונים לא נצפים עבור נכס או התחייבות. בתקן מקבעו דרישות גילוי נרחבות לגבי הפריטים והטכניקות ששימשו למדידת השווי ההוגן תוך הפרדה בין הפריטים הנמדדים בכל אחת מהרמות. כמו כן נכללו דרישות גילוי נרחבות לפריטים הנמדדים על בסיס נתוני רמה 3. התקן יישום מכאן ולהבא למעט מספר חריגים המופרטים בהוראות המעבר. הוראות הגילוי מיושמות החל מהדוחות הרבעוניים של 2011. אין להציג את הגילויים החדשים בדוחות שהוצגו לפני יישום ההוראה (מספרי ההשוואה).

חלופת שווי הוגן עבור נכסים ונתחייבויות פיננסיות – תקן 159

תקן זה מתיר לתאגידים לבחור למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים שהוכרו (למעט חריגים כמפורט בחוזר) ופריטים מסוימים אחרים אשר בהתאם לתקני חשבונאות אחרים לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. בתקן נכללו הנחיות לגבי המועדים בהם ניתן לבחור בחלופת שווי הוגן לכל פריט כשיר. כמו כן נקבע כי ההחלטה האם לבחור בחלופת השווי ההוגן:

- א. תיושם לכל מכשיר בנפרד
- ב. אינה ניתנת לביטול
- ג. תיושם לגבי המכשיר בכללותו ולא רק לגבי סיכונים מוגדרים, תזרימי מזומנים מוגדרים או לגבי חלקים של מכשיר זה.

בהוראות הדיווח לציבור הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר למדוד פריט כלשהוא לפי חלופת השווי ההוגן אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכת, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך תאגיד בנקאי לא יבחר למדוד לפי חלופת השווי ההוגן נכס כלשהוא שמתאים לסיווג של רמה 2 או רמה 3 במדרג שווי הוגן, או התחייבות כלשהיא, אלא אם קיבל לכך אישור מראש.

FAS 159 יחול מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מקודם אסורים. הוראות המעבר של המפקח על הבנקים מתייחסות ליישום לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה באופן הבא: יישום כל פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה: תאגיד בנקאי רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. כמו כן, תאגיד בנקאי הבוחר בחלופת השווי ההוגן לפריטים הקיימים במועד התחילה, יכלול גילויים נרחבים כנדרש בחוזר בדוח הכספי השנתי ובדוח הכספי ביניים הראשון שלו לשנת 2011.

הוראות הדיווח לציבור לגבי תקן 157 ותקן 159 אומצו החל מיום 1 בינואר 2011.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשר)

כב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשר):

4) עדכון מספר 2011-02 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי קביעה של מלווה בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי

בחודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא "קביעה על ידי נותן אשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי". בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש, במסגרתו – מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב – הבנק העניק ויתור ללווה.

העדכון מספק הנחיות נוספות המבהירות מתי ייחשב ארגון מחדש של חוב כארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו הוענק על ידי נותן האשראי ויתור. בפרט, נכללו הבהרות בכל הקשור לאופן היישום של מבחן הויתור בריבית אפקטיבית. בנוסף, נכללו הנחיות לקביעה האם הוענק הויתור בארגון מחדש של חוב שבמסגרתו הריבית בחוזית בהתאם לתנאים החדשים גבוהה יותר מהריבית החוזית המקורית, אך עדיין נמוכה בהשוואה לריבית בשוק לגבי הלוואות בעלות מאפייני סיכון דומים ובהתחשב במכלול התנאים שנקבעו במסגרת הארגון מחדש. בנוסף, הובהר כי במצבים בהם לחייב לא קיימת אפשרות לגייס חוב בעל מאפייני סיכון דומים בתנאי שוק, יידרש הבנק לבחון את מכלול התנאים האחרים של הארגון מחדש לקביעה האם הוענק ויתור.

לצורך קביעה האם הלווה הינו בקשיים יידרש הבנק, בין היתר, להעריך האם צפוי שהלווה יקלע לארוע הכשל בעתיד הנראה לעין. במידה וארוע הכשל כאמור הינו צפוי (probable) על הבנק להסיק כי הלווה נמצא בקשיים פיננסיים.

בנוסף, בהתאם לתקינה הקיימת, דחיה לא משמעותית בתשלומים לא מהווה ויתור. ה-ASU מספק רשימה של סממנים שעשויים להצביע על כך שהעיקוב אינו מהותי, כגון: הסכום של התשלומים שאורגנו מחדש אינו מהותי ביחס ליתרת החוב שלא נפרעה או בחס לשווי הביטחון וכן הדחיה אינה מהותית ביחס לתדירות התשלומים (חודשית, רבעונית וכד'), מועד הפירעון החוזי המקורי והמח"מ הצפוי המקורי של החוב. בהתאם ל-ASU, נותן האשראי חייב להביא בחשבון השפעה מצטברת של ארגון חוב מחדש שבוצע בעבר בעת ביצוע הערכה האם הדחיה אינה מהותית.

כמו כן, ה-ASU קובע שורה של דרישות גילוי לגבי פעולות ארגון מחדש של חוב בעייתי. הכללים שנקבעו ב-ASU יכנסו לתוקף לתקופות המתחילות לאחר 15 ביוני 2011 (כלומר, החל מיום 1 ביולי 2011). יישום מוקדם אפשרי.

שינויים באופן המדידה של הפרשה להפסדי אשראי ייושמו באופן של מכאן ולהבא (כלומר, מדידה של יתרות חוב שיוגדרו כחובות פגומים בעקבות היישום לראשונה של ה-ASU). עם זאת, דרישות הסיווג יחולו מיום 1 בינואר 2011.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, עדכון זה ייושם על ידי תאגידים בנקאיים החל ממועד תחולתו על הבנקים בארה"ב, למעט דרישות הגילוי, שלא יחולו בשלב זה. השלכות היישום לראשונה על הבנק אינה מהותית.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשר)

כג. השפעת תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם:

(1) תקן חשבונאות מספר 29

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהם הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם למכתב, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים החל ביום 1 בינואר 2011, זאת למעט מספר תקני IFRS והתייחסויות נוספות בנושאים המפורטים להלן:

א. IAS 12, מסים על ההכנסה

ב. IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים

ג. IAS 23, עלויות אשראי

ד. IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור

כמו כן, טרם פורסמה הוראה סופית של הפיקוח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות עם בעלי שליטה, זאת גם לאור אי אימוץ תקן חשבונאות ישראלי 23 הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה במערכת הבנקאית.

ב-2 באוקטובר 2011 פורסמה טיוטת חוזר של הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. התיקונים המפורטים בטיטה כאמור מטרתם להתאים את הוראות הדיווח לציבור לאימוץ תקני החשבונאות הבינלאומיים בנושאים שפורטו לעיל. צפוי כי ההוראות שנקבעו בהתאם לטיטת החוזר יחולו מיום 1.1.2012 ואילך.

בעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי, תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יפעלו בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקני הדיווח הכספי הבינלאומי הרלוונטיים, לרבות בדרך של תיקון למפרע של מספרי ההשוואה, ככל שהדבר נדרש, כמו גם ימשיכו ויעדכנו את הטיפול החשבונאי בנושאים להלן באופן שוטף ובכפוף למועד התחילה ולהוראות המעבר של תיקונים ושל פרסומים חדשים שיחולו.

(א) תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS12), בדבר מסים על ההכנסה

מטרת התקן היא לקבוע את הטיפול החשבונאי במסים על ההכנסה. ההכרה במיסים נדחים תתבצע בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך הדיווח הכספי לבין ערכם לצרכי מס, למעט חריגים הקיימים בתקן על פיהם לא יוכרו מסים נדחים בגין הפרשים זמניים. המסים הנדחים ימדדו בהתאם לשיעורי המס החזויים לחול בתקופה שבה ימומשו ההפרשים הזמניים, בהתבסס על שיעורי המס וחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לסוף תקופת המאזן. התחייבויות או נכסי מסים שוטפים בגין התקופה השוטפת ובגין תקופות קודמות ימדדו לפי הסכום שחזוי שישולם לרשויות המס/שיושב מרשויות המס, תוך שימוש בשיעורי המס ובחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לסוף תקופת המאזן. נכסי מסים נדחים יוכרו בספרים בגין הפסדים מועברים, זיכוי מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. כאשר בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים הגדרת המונח צפוי (probable) תהיה בעקביות ליישום של המונח "יותר סביר מאשר לא" (more likely than not) במסגרת כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב לטיפול במסים על ההכנסה וזאת חלף תרגום המונח probable בהוראות הדיווח לציבור בהקשר של נכסי מסים נדחים "כקרוב לוודאי" (beyond any reasonable doubt).

כמו כן במצבים שבהם מתקיימים תנאי חוסר ודאות במסים על ההכנסה, תאגידים בנקאיים יידרשו ליישם את הכללים שנקבעו בהבהרה FIN 48 בדבר חוסר ודאות במסים על ההכנסה, כל עוד אלה אינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, זאת בדרך של קביעת מדיניות, נהלים ויישום דרישות תיעוד בכל הקשור לפוזיציות מס בדרגות אי ודאות שונה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשר):

כג. **השפעת תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשר):**

(1) **תקן חשבונאות מספר 29 (המשר):**

(ב) **תקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS 7), בדבר דוח על תזרימי מזומנים**

התקן מספק מידע לגבי השינויים שחלו בתקופת הדיווח במזומנים ובשווי מזומנים באמצעות דוח על תזרימי המזומנים המסווג תזרימי מזומנים במהלך התקופה מפעילויות שוטפות, מפעילויות השקעה ומפעילויות מימון. הדוח על תזרימי המזומנים יעשה תוך שימוש בשיטה העקיפה, ובהתבסס על הרווח לאחר מסים. יחד עם זאת, לא תהיה מניעה מתאגיד בנקאי להציג את תזרימי המזומנים מפעילויות שוטפות לפי השיטה הישירה.

תזרימי המזומנים יסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון. במקביל נקבע אילו פעילויות ייחשבו כעיקריות לייצור הכנסות ובהתאמה אילו נכסים ואילו התחייבויות ייחשבו כשוטפים ואף יוצגו בנטו. תזרימי מזומנים הנובעים מעסקאות במטבע חוץ יירשמו במטבע הפעילות של התאגיד על ידי הכפלת הסכום במטבע חוץ בשער החליפין בין מטבע הפעילות לבין מטבע החוץ בתאריך תזרים המזומנים. ההשפעה של שינויים בשער החליפין על מזומנים ושווי מזומנים המוחזקים במטבע חוץ או העומדים לפירעון במטבע חוץ תוצג בנפרד מיתר השינוי במזומנים ושווי מזומנים. לתזרימי מזומנים מריבית ומדיבידנדים שנתקבלו או ששולמו וכן לתזרימי מזומנים הנובעים ממיסים על ההכנסה יינתן גילוי בנפרד. עוד נקבע כי עסקאות השקעה ומימון שאינן מחייבות את השימוש במזומנים ושווי מזומנים לא יכללו בדוח על תזרימי מזומנים ויינתן גילוי לעסקאות כאלה במקום אחר בדוחות הכספיים.

כמו כן הותאם דוח תזרים לשינויים אחרים שחלו בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לאימוץ של תקני IFRS מסוימים כך שרכישה נוספת של מניות בחברת בת תיחשב כפעילות מימון ולא כפעילות השקעה. גם מתכונת הגילוי הורחבה, כך שבמקרה של רכישה או מימוש של חברת בת התאגיד הבנקאי יידרש לתת גילוי בין היתר, על התמורה ששולמה או שהתקבלה, וכן על הנכסים וההתחייבויות בהתאם לקבוצות עיקריות שנוספו או נגרעו.

(ג) **תקן חשבונאות בינלאומי 23 (IAS 23), בדבר עלויות אשראי**

התקן קובע כי על חברה להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה והקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל נכסים קבועים, נדל"ן להשקעה ומלאי הדורש פרק זמן ממושך כדי להביאו למצב מכירה. יחד עם זאת, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יהוון עלויות אשראי, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כנכסים כשירים ובאשר לעלויות האשראי שיהווון.

(ד) **תקן חשבונאות בינלאומי 24 (IAS 24) בדבר גילויים בהקשר של צד קשור ותקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים).**

התש"ע-2010

התקן דן בדרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עיסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור. כאשר צד קשור יוגדר כאדם או ישות הקשורה לישות המכונה דוחות כספיים (להלן, "הישות המדווחת"). כמו כן נדרש גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים ייחשבו כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליהן במישורין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו. עם זאת, הגדרת תגמול תהיה בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע, 2010.

מתכונת הדיווח של התאגידים הבנקאיים הותאמה על מנת לענות הן על דרישות הגילוי של IAS 24 והן על הגילויים הנדרשים מכוח תקנות ניירות ערך התש"ע, 2010.

לעניין עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי -

לאור העובדה שלא קיימת התייחסות לנושא זה במסגרת התקינה הבינלאומית התאגיד הבנקאי יידרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. במידה וגם שם לא תימצא התייחסות יידרש התאגיד הבנקאי ליישם את הכללים שנקבעו בתקן 23, ובפרט לעסקאות של העמדת הלוואות או גיוס פיקדונות בין חברות בתוך הקבוצה הבנקאית.

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבעל השליטה בה" (להלן, "תקן 23"). תקן 23 קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה יימדדו במועד העיסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקקה יזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהותו דיבידנד ולכן יקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא קרן הון מעיסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה, כדלקמן-

- העברת נכס לישות מבעל שליטה או לחלופין העברת נכס מישות לבעל השליטה.
- נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בגין הוצאה, ויתור בעל השליטה על חוב שמגיע לו מהישות במלואו או בחלקו.
- הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעיסקאות בין הישות לבעל השליטה בה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. **השפעת תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך):**

(1) **תקן חשבונאות מספר 29 (המשך):**

(ד) **תקן חשבונאות בינלאומי 24 (IAS 24) בדבר גילויים בהקשר של צד קשור ותקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים).**

התש"ע-2010 (המשך):

לפיכך, בוטל הטיפול שנקבע בהוראות הדיווח לציבור לעניין עסקאות עם בעל שליטה או עם חברה בשליטת התאגיד הבנקאי. עם זאת הושארה על כנה ההנחיה בדבר התקשרות המשך בתמורה שונה. בנושאים בליבת העסק הבנקאי- יאומצו החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תיקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות (ה-convergence) בין גופי התקינה הבינלאומי והאמריקאי.

(2) **עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04, "מדידת שווי הוגן"**

עדכון תקינה חשבונאית זה מעדכן את ההנחיות לגבי אופן מדידת שווי הוגן שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (10-820 ASU) FAS 157. העדכונים שנכללו ב- ASU כוללים הבהרות של ה-FASB בנוגע לכוונותיו בדבר אופן היישום של כללי מדידת שווי הוגן ובדבר דרישות הגילוי הקיימות כיום, וכן עדכונים אשר קובעים עקרונות או דרישות ספציפיות בדבר מדידת שווי הוגן ובדבר דרישות הגילוי לגבי מדידות השווי ההוגן. בחוזר מיום 11 באוגוסט 2011, הבהיר המפקח על הבנקים כי התאגידים הבנקאיים נדרשים ליישם את ההבהרות שנכללו בעדכון התקינה האמור, מיום 1 בינואר 2012 ואילך, בדרך של "מכאן ולהבא". יישום מוקדם של ההבהרות אינו מותר.

(3) **מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא ומדידת**

הכנסות ריבית:

ביום 21 בספטמבר 2011 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הוראה הכוללת הצעה למתכונת חדשה לדוח רווח והפסד של תאגיד בנקאי והצעה לאימוץ התקינה האמריקאית בנושא מדידת הכנסות ריבית. מטרת ההוראה היא להתאים את כללי המדידה והדיווח של תאגיד בנקאי בישראל לבנקים בעולם.

א) שינויים שנבעו בין היתר כתוצאה מאימוץ המתכונת החדשה לדוח רווח והפסד: הסעיף "רווח מפעילות מימון" יוחלף בשלושה סעיפים: "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" ו"הכנסות מימון שאינן מריבית". הסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" יכלול בין היתר, הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים שלא נכללו בחלק של הכנסות/הוצאות ריבית, תוצאות פעילות השקעה באגרות חוב למעט ריבית, תוצאות פעילות השקעה במניות והפרשי שער נטו. במקביל הגדרת המונח "ריבית" תוקנה כך שהיא תכלול גם הפרשי הצמדה למדד על הקרן. בנוסף בוטל סעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים" וכתוצאה מכך ההכנסות וההוצאות יוכרו בסעיפים אחרים בתוך רווח מפעילויות רגילות.

ההוראות הקשורות לאופן ההצגה בדוח רווח והפסד ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2012 ואילך. לעניין יישום ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" התאגיד הבנקאי נדרש לבטל הפרשי הצמדה למדד שנצברו על הקרן של חוב פגום וטרם שולמו, בגין חובות שסווגו כפגומים מיום 1.1.2012 ואילך בלבד.

ב) שינויים הנובעים כתוצאה מאימוץ ASC 310-20 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות": בעת חישוב שיעור הריבית האפקטיבי על הלוואה התאגיד הבנקאי ייקח בחשבון את הסכום נטו של העמלות או העלויות שהתהוו. כאשר העלויות יכללו עלויות ישירות ליצירת הלוואה שנגרמו מול צד ג' וכן עלויות מסוימות שהוצאו על ידי התאגיד הבנקאי כמלווה עבור אותה הלוואה. כיום, עלויות המתהוות על ידי התאגיד הבנקאי כמלווה מוכרות באופן שוטף ברווח והפסד, בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". ואילו עמלות מיצירת הלוואה - העמלות שבהן מחויב הלווה בהקשר לפעילויות של יצירת הלוואה. כיום, חלק מהעמלות כאמור נכללות בסעיף "עמלות תפעוליות" וחלקן בסעיף "עמלות מעסקי מימון".

התיקונים הקשורים לאימוץ נושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו מיום 1.1.2013 ואילך. לאור ההיערכות המשמעותית הנדרשת מהתאגידים הבנקאיים לצורך קביעה נאותה של העלויות המתהוות על ידי התאגיד הבנקאי, בכוונת הפיקוח על הבנקים ללוות את תהליך האימוץ.

להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההצעות על תוצאות הפעילות, על המצב הכספי ועל ההון, אינה צפויה להיות מהותית.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

בנק		מאוחד	
31 בדצמבר			
2010	2011	2010	2011
3.5	3.2	3.5	3.2
199.5	33.6	214.8	50.1
203.0	36.8	218.3	53.3
182.1	36.8	197.4	53.3

מזומנים ופיקדונות בבנק ישראל

פיקדונות בבנקים מסחריים

סה"כ מזומנים ופיקדונות בבנקים

מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כללי

החל מ-1 בינואר 2011 מיישם הבנק הוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה נכלל גילוי לפי המתכונת החדשה המותאם לדרישות הדיווח בהתאם להוראה כאמור. לאור העובדה שההוראה החדשה יושמה באופן של מכאן ולהבא ללא הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, לצורך השוואתיות הגילוי, יוצגו להלן נתוני התקופה הנוכחית מול יתרות מתאימות ל-31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה), לו ההוראה הייתה מיושמת לראשונה בשנה זו. ההשפעה מיישום לראשונה של ההוראה החדשה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים והתנועה ביתרת הפרשה בתקופה שהסתיימה ביום 31.12.2011 הינה כדלקמן:

הפרשה להפסדי אשראי				
על בסיס קבוצתי *				
סה"כ	אחר	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני	
506.6	⁴ 30.6	³ 201.6	² 274.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ¹ ליום 31.12.2010
				שנה שהסתיימה ביום 31.12.2011
(287.2)	(12.8)	-	(274.4)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011 **
				שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011
21.4	9.6	11.8	-	(נזקפו להון עצמי) **
14.7	14.7	-	-	שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011 ⁵
(13.2)	(0.6)	(12.6)	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(12.2)	(5.1)	(7.1)	-	מחיקות חשבונאיות
14.5	14.5	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
2.3	9.4	(7.1)	-	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	אחר (בגין רכישות / מכירת הלוואות, צירופי עסקים וכו')
244.6	50.9	193.7	-	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2011

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

** כתוצאה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי.

*** בהתאם להוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1.1.2011 תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לשמור הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת להפסדי אשראי.

(1) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".

(2) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת".

(3) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית לפי עומק הפיגור".

(4) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה נוספת".

(5) על פי הוראות המפקח על הבנקים יש להשוות בין ההפרשה הקבוצתית המחושבת לפי ההנחיות החדשות לאחר ניכוי השפעת המס לבין ההפרשה הכללית והנוספת שחושבה לפי ההוראה הישנה.

מאחר וליום 31.3.2011 ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הכללית והנוספת, נערכה התאמה שכללה גידול של 14.7 מיליון ₪ בהפרשה מיישום לראשונה ליום 1.1.2011 ובמקביל גידול במס הנדחה בסכום זהה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. האשראי לציבור

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)					
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח					
22.9	3.9	26.8	15.3	1.8	17.1
17,040.6	241.0	17,281.6	18,201.9	235.4	18,437.3
17,063.5	244.9	17,308.4	18,217.2	237.2	18,454.4

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**

סך הכל אשראי לציבור

מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

* לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני, ר' ביאור 4ב'.

** אשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק הפיגור לפי נספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ר' פירוט נוסף בביאור 4ג'.

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)					
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח					
22.9	3.9	26.8	15.3	1.8	17.1
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
22.9	3.9	26.8	15.3	1.8	17.1

אשראי לציבור פגום*

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של

90 ימים או יותר**

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של

30 ועד 89 ימים**

אשראי לציבור אחר שאינו פגום**

סה"כ אשראי לציבור שאינו פגום**

סה"כ אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

* אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסוים בארגון מחדש כמצוין בסעיף קטן 4 להלן.

** אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2010
(מבוקר)	(נתוני פרופורמה)
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
-	-
17.1	26.8
17.1	26.8
17.1	26.8
-	-
17.1	26.8
17.1	26.8

2. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
סך הכל אשראי לציבור פגום

3. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון
סך הכל אשראי לציבור פגום

4. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2010	
(מבוקר)		(נתוני פרופורמה)	
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
17.1	1.8	26.8	3.9
17.1	1.8	26.8	3.9

שאינו צובר הכנסות ריבית
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
צובר הכנסות ריבית
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)

ליום 31.12.2011 וליום 31.12.2010 לבנק לא קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים, שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני: (המשך)

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

5.

<u>לשנה שהסתיימה ביום</u>	
<u>31 בדצמבר 2011</u>	
<u>(מבוקר)</u>	
<u>במיליוני ₪</u>	
19.6	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
1.1	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
1.1	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
1.1	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

1. הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

עומק הפיגור							סכום הפיגור מזה: יתרת ההפרשה לריבית* יתרת חוב רשומה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי** יתרת חוב נטו			
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו***	בפיגור של יותר מ- 90 ימים				בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים				
		סך הכל	מעל 3 חודשים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים	מעל 6 חודשים		עד 15 חודשים	עד 6 חודשים	חודש עד 3 חודשים
31 בדצמבר 2011										
(מבוקר)										
במיליוני ש"ח										
204.1	5.5	198.6	173.0	12.7	7.8	5.1	-	סכום הפיגור		
91.2	0.1	91.1	88.0	1.9	0.5	0.7	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית*		
660.9	21.3	409.3	153.6	55.3	74.9	125.5	230.3	יתרת חוב רשומה		
193.7	11.0	182.7	141.7	29.5	10.4	1.1	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**		
467.2	10.3	226.6	11.9	25.8	64.5	124.4	230.3	יתרת חוב נטו		
31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)										
(מבוקר)										
במיליוני ש"ח										
187.8	3.7	184.1	148.7	16.5	11.2	7.7	-	סכום הפיגור		
79.7	-	79.7	69.4	4.6	3.5	2.2	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית*		
784.0	18.3	501.2	209.4	59.7	110.7	121.4	264.5	יתרת חוב רשומה		
213.4	8.5	204.9	153.2	33.2	15.8	2.7	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**		
570.6	9.8	296.3	56.2	26.5	94.9	118.7	264.5	יתרת חוב נטו		

* בגין ריבית על סכומים שבפיגור, ליום 31.12.11 כולל סך של 10.1 מיליון ₪ הנובע מהפרשה לריבית בהלוואות שחושבו ספציפי קודם ליישום ההוראה (ליום 31.12.10 - 24.5 מיליון ₪).

** לא כולל יתרת ההפרשה לריבית. לא כולל הפרשה קבוצתית מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור. כולל יתרת הפרשה פרטנית מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור ר' ביאור 4ה'.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעון.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל: (המשך)

2. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)		
			(מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו
במיליוני ש"ח					
34.8	3.5	31.3	46.3	6.5	39.8
-	-	-	-	-	-
5.4	0.4	5.0	5.0	0.4	4.6
616.1	9.8	606.3	685.5	1.4	684.1
656.3	13.7	642.6	736.8	8.3	728.5
17,120.1	28.0	17,092.1	15,760.8	19.3	15,741.5
17,776.4	41.7	17,734.7	16,497.6	27.6	16,470.0

אשראי לציבור פגום

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים

אשראי לציבור אחר שאינו פגום

סך הכל

אשראי לציבור לדיור תקין

סך הכל

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011					
(מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי*					
הלואאות לדיור					
לפי עומק הפיגור	אחרת	קבלנים ואחרים	סך הכל		
(1)	(2)	(1)	(2)		
במיליוני ש"ח					
213.4	-	4.7	-	22.7	240.8
-	-	14.7	-	-	14.7
213.4	-	19.4	-	22.7	255.5
(12.6)	-	8.8	-	(9.4)	(13.2)
(7.1)	-	-	-	(5.1)	(12.2)
-	-	-	-	14.5	14.5
(7.1)	-	-	-	9.4	2.3
-	-	-	-	-	-
193.7	-	28.2	-	22.7	244.6
יתרת הפרשה לתחילת השנה					
שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011 ⁽³⁾					
סה"כ יתרת הפרשה לתחילת השנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
מחיקות, נטו					
אחר					
יתרת הפרשה לסוף השנה					
הרכב יתרת ההפרשה לסוף התקופה:					
193.7	-	28.2	-	15.3	237.1
-	-	-	-	0.1	0.1
-	-	-	-	7.3	7.3

(1) חושבה על בסיס פרטני

(2) חושבה על בסיס קבוצתי

(3) על פי הוראות המפקח על הבנקים יש להשוות בין ההפרשה הקבוצתית המחושבת לפי ההנחיות החדשות לאחר ניכוי השפעת המס לבין ההפרשה הכללית והנוספת שחושבה לפי ההוראה הישנה.

מאחר וליום 31.3.2011 ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הכללית והנוספת, נערכה התאמה שכללה גידול של 14.7 מיליון ₪ בהפרשה מיישום לראשונה ליום 1.1.2011 ובמקביל גידול במס הנדחה בסכום זהה.

* בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
(מבוקר)					
הפרשה ספציפית *					
הלוואות לדיור***					
לפי עומק הפיגור (1)	אחרת	קבלנים ואחרים***	הפרשה נוספת**	סך-הכל	
164.0	38.3	300.3	27.1	529.7	יתרת הפרשה לתחילת השנה
42.4	2.9	8.8	4.7	58.8	הפרשות בשנת החשבון
(43.0)	(1.9)	(9.3)	(1.2)	(55.4)	הקטנת הפרשות
(0.6)	1.0	(0.5)	3.5	3.4	סכום שנזקק לרווח והפסד
(1.1)	-	(25.4)	-	(26.5)	מחיקות
162.3	39.3	274.4	30.6	506.6	יתרת הפרשה לסוף השנה
-	-	-	10.6	10.6	מזה - יתרת ההפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					
(מבוקר)					
הפרשה ספציפית *					
הלוואות לדיור***					
לפי עומק הפיגור (1)	אחרת	קבלנים ואחרים***	הפרשה נוספת**	סך-הכל	
162.3	39.9	308.5	29.5	540.2	יתרת הפרשה לתחילת השנה
48.2	3.1	6.8	-	58.1	הפרשות בשנת החשבון
(45.9)	(4.2)	(13.8)	(2.4)	(66.3)	הקטנת הפרשות
2.3	(1.1)	(7.0)	(2.4)	(8.2)	סכום שנזקק לרווח והפסד
(0.6)	(0.5)	(1.2)	-	(2.3)	מחיקות
164.0	38.3	300.3	27.1	529.7	יתרת הפרשה לסוף השנה
-	-	-	10.6	10.6	מזה - יתרת ההפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

* כולל הלוואות לדיור מעל הסכום הקובע

(1) בהלוואות שלגבין נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור - לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) בהלוואות אחרות- לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

** כולל הפרשה כללית.

*** הלוואות במשכון דירת מגורים- נערך בהתאם לחוזר שפרסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2006 לפיו נקבע כי הלוואה לדיור לצורך הדיווח הכספי תכלול הלוואות שניתנו לכל מטרה במשכון דירת מגורים.

**** כולל הפרשות בגין הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי ביה אשר ההפרשה בגינם נערכה לפי עומק הפיגור.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. פרטים נוספים על ההלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2011						
(מבוקר)						
הלוואות לדיור	הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים ⁽¹⁾					יתרת הפרשה להפסדי אשראי
יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	אחרת		סך הכל
				על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי	
במיליוני ש"ח						
17,781.0	204.1	430.6	193.7	28.0	-	221.7
8.6	-	-	-	0.2	-	0.2
17,789.6	204.1	430.6	193.7	28.2	-	221.9

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור⁽²⁾

הלוואות לדיור אחרות⁽⁵⁾
סך הכל

1. הלוואות לדיור פגומות והלוואות לדיור בפיגור יותר מ-3 חודשים.
2. מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 993.2 מיליוני ש"ח.
3. כולל ריבית על סכום הפיגור.
4. כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 45.8 מיליוני ש"ח (הפרשה לפי עומק הפיגור בסך 193.7 מיליוני ₪, מזה: חושבה על בסיס קבוצתי בסך 147.9 מיליוני ₪ וחושבה על בסיס פרטני בסך 45.8 מיליוני ש"ח).
5. בקבוצה זו נכללו הלוואות לדיור שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים.
6. מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 10,666.0 מיליוני ש"ח.

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)						
(מבוקר)						
הלוואות לדיור			הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים ⁽¹⁾			יתרת הפרשה להפסדי אשראי
יתרת חוב רשומה			סכום בפיגור ⁽³⁾			יתרת חוב רשומה
אחרת			לפי עומק הפיגור			סך הכל
על בסיס פרטני			על בסיס קבוצתי			
במיליוני ש"ח						
232.7	-	19.3	213.4	519.5	187.8	16,544.8
0.1	-	0.1	-	-	-	5.0
232.8	-	19.4	213.4 ⁽⁴⁾	519.5	187.8	16,549.8 ⁽⁶⁾

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור⁽²⁾

הלוואות לדיור אחרות⁽⁵⁾
סך הכל

1. הלוואות לדיור פגומות והלוואות לדיור בפיגור יותר מ-3 חודשים.
2. מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 916.3 מיליוני ש"ח.
3. כולל ריבית על סכום הפיגור.
4. כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 53.6 מיליוני ש"ח (הפרשה לפי עומק הפיגור בסך 213.4 מיליוני ₪, מזה: חושבה על בסיס קבוצתי בסך 159.8 מיליוני ₪ וחושבה על בסיס פרטני בסך 53.6 מיליוני ש"ח).
5. בקבוצה זו נכללו הלוואות לדיור שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים.
6. מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 9,282.0 מיליוני ש"ח.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ו. אשראי לציבור (1) וסיכון אשראי חוץ מאזני (3)(1) לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2011

סיכון אשראי חוץ מאזני (3)(1)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	באלפי שקלים חדשים	
			תקרת האשראי:	
במיליוני ₪			עד	אשראי ללווה
0.1	6.5	1,754	עד 10	אשראי ללווה מעל 10
0.2	16.5	1,134	עד 20	אשראי ללווה מעל 20
1.7	48.1	1,647	עד 40	אשראי ללווה מעל 40
7.4	189.7	3,268	עד 80	אשראי ללווה מעל 80
35.5	527.1	4,650	עד 150	אשראי ללווה מעל 150
236.9	2,038.1	9,194	עד 300	אשראי ללווה מעל 300
428.0	5,718.8	13,129	עד 600	אשראי ללווה מעל 600
181.4	6,637.0	8,434	עד 1,200	אשראי ללווה מעל 1,200
53.2	1,787.9	1,230	עד 2,000	אשראי ללווה מעל 2,000
47.1	1,029.0	412	עד 4,000	אשראי ללווה מעל 4,000
26.2	305.0	64	עד 8,000	אשראי ללווה מעל 8,000
8.8	150.7	15	עד 20,000	אשראי ללווה מעל 20,000
20.2	-	1	עד 20,200	אשראי ללווה מעל 20,000
1,046.7	18,454.4	44,932		סה"כ

31 בדצמבר 2010

סיכון אשראי חוץ מאזני (3)(1)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	באלפי שקלים חדשים	
			תקרת האשראי:	
במיליוני ₪			עד	אשראי ללווה
-	7.4	2,432	עד 10	אשראי ללווה מעל 10
0.1	21.2	1,510	עד 20	אשראי ללווה מעל 20
0.2	52.0	1,879	עד 40	אשראי ללווה מעל 40
0.9	198.0	3,504	עד 80	אשראי ללווה מעל 80
5.1	553.2	5,115	עד 150	אשראי ללווה מעל 150
21.5	2,101.6	9,829	עד 300	אשראי ללווה מעל 300
79.3	5,497.7	13,389	עד 600	אשראי ללווה מעל 600
380.6	5,698.8	8,400	עד 1,200	אשראי ללווה מעל 1,200
142.4	1,568.5	1,323	עד 2,000	אשראי ללווה מעל 2,000
59.6	955.2	387	עד 4,000	אשראי ללווה מעל 4,000
37.9	313.9	69	עד 8,000	אשראי ללווה מעל 8,000
67.3	152.1	22	עד 20,000	אשראי ללווה מעל 20,000
-	-	-	עד 40,000	אשראי ללווה מעל 40,000
72.4	-	1	עד 72,437	אשראי ללווה מעל 40,000
867.3	17,119.6	47,860		סה"כ

(1) ליום 31.12.2011 האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים על פי יתרת חוב רשומה (לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי) וליום 31.12.2010 מוצגים לאחר השפעת ההפרשה להפסדי אשראי (יתרת חוב נטו).

(2) מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4- אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ז. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני*

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)							31 בדצמבר 2011								
סיכון אשראי בעייתי		הפסדי אשראי			סיכון אשראי חוץ מאזני*	יתרת חוב רשומה	סיכון אשראי בעייתי		הפסדי אשראי			סיכון אשראי חוץ מאזני*	יתרת חוב רשומה		
סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי	יתרת הפרשה	הוצאות	סה"כ			יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות	סה"כ					
-	519.5	232.7	0.4	16,771.0	416.3	16,354.7	-	430.6	221.7	(7.1)	(3.8)	17,805.9	260.6	17,545.3	הלוואות לדיור **
-	-	0.1	-	5.0	-	5.0	-	-	0.2	-	-	8.6	-	8.6	הלוואות לדיור אחרות
-	519.5	232.8	0.4	16,776.0	416.3	16,359.7	-	430.6	221.9	(7.1)	(3.8)	17,814.5	260.6	17,553.9	סך כל הלוואות לדיור לאנשים פרטיים ***
191.3	49.0	13.1	(1.6)	859.0	568.7	290.3	97.0	41.8	9.9	-	(5.7)	1,078.2	779.7	298.5	בינוי ונדל"ן ****
-	51.5	9.6	1.1	679.3	20.9	658.4	-	34.8	12.8	9.4	(3.7)	608.4	6.4	602.0	מסחר
191.3	620.0	255.5	(0.1)	18,314.3	1,005.9	17,308.4	97.0	507.2	244.6	2.3	(13.2)	19,501.1	1,046.7	18,454.4	סך-הכל

* סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

** ליום 31 בדצמבר 2011 כולל הלוואות שניתנו לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 993.2 מיליון ₪ (31.12.10 – 916.3 מיליון ₪).

*** סך כל הלוואות לדיור ליום 31.12.11, כוללות הלוואות בריבית משתנה בסך 10,666.0 מיליון ₪ (31.12.10: 9,282.0 מיליון ₪).

**** ליום 31.12.11 כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך 235.7 מיליון ₪ וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 688.2 מיליון ₪ (ליום 31.12.10: 195.1 מיליון ₪, 403.5 מיליון ₪, בהתאמה).

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ח. המפקח על הבנקים, במכתב מיום 26 ביוני 1996, הורה לבנק להקפיא את מתן האשראי לענף הבניה והנדל"ן עד ששיעורו יגיע ל-30% מהיקף תיק האשראי שבאחריות הבנק. זאת, לאור החשיפה הגדולה של הבנק לענף זה. שיעור החשיפה לענף הבניה והנדל"ן עמד בשנת 1996 על רמה של כ-42% מסה"כ תיק האשראי לציבור שבאחריות הבנק (לפי כללי החישוב שנקבעו לצורך חישוב ההפרשה הנוספת, מחודש נובמבר 1996). הבנק יישם את ההוראה. ליום 31 בדצמבר 2011 שיעור החשיפה לענף הבניה והנדל"ן עמד על כ-5.5% (31.12.10): (3.3%).

ביאור 5 - אשראי לממשלה

על-פי המוסכם עם ממשלת ישראל בקשר להלוואות שניתנות משנת 1990 לזכאים מסוימים של משרד השיכון, התחייבה הממשלה להשלים לבנק את פער הריבית שבין שיעור הריבית הבנקאית שהייתה נהוגה בבנקים למשכנתאות במשך שלושת החודשים שקדמו למועד מתן ההלוואות, לבין שיעור הריבית על ההלוואות לזכאים הנ"ל. השלמת הריבית כאמור כשהיא מהווה לפי שיעור ריבית של 2% לשנה, הועמדה כפיקדון לזכות הבנק אצל החשב הכללי. ביום 31.12.06 קיבל הבנק את הצעת החשב הכללי במשרד האוצר, לפרוע את יתרת הפיקדונות הממשלתיים בבנק שהסתכמו לסך של כ-41.8 מיליון ₪. השלמת הריבית מראש שהתקבלה נכללת בדוח הכספי בסעיף "התחייבויות אחרות" על סך 10.5 מיליוני ₪ (ליום 31.12.10: 13.3 מיליון ₪), ר' ביאור מס' 12.

ביאור 6 - השקעות בחברות בנות

א. ההרכב

הבנק	
31 בדצמבר	
2010	2011
* -	* -
16.0	16.0
0.1	1.0
16.1	17.0

השקעה במניות
שטרי הון-התחייבויות צמיתות
רווחים (הפסדים) שנצברו
סך הכל השקעה בחברות מאוחדות

* פחות מ-0.1 מיליון ₪.

ב. חלק הבנק ברווחים של חברות בנות בשנת 2011 הסתכם בסך של 3.9 מיליון ₪, בשנת 2010 בסך של 3.3 מיליון ₪, בשנת 2009 בסך של 1.0 מיליון ₪.

ג. פרטים על החברות בנות :

2010		2011		חלק בזכויות ההצבעה ובזכות לקבלת רווחים %	תחום פעילות
תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות	ערך ההשקעה לפי שווי מאזני	תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות	ערך ההשקעה לפי שווי מאזני		
0.8	14.7	0.8	15.4	100.0	חברה להנפקות
2.5	1.4	3.1	1.6	100.0	דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ
3.3	16.1	3.9	17.0		

(1) ההשקעה כוללת שטרי הון שאינם צמודים ואינם נושאים רבית הניתנים לפירעון רק בעת פירוק החברה.

ד. הקמת חברות בנות ותחומי פעילות:

א. דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ – הוקמה ביום 21 בפברואר 2005 במטרה לשמש כסוכנות ביטוח למכירת ביטוח מבנה וביטוח חיים אגב משכנתא לדיור והחל מיום 1 בדצמבר 2005 ממלאת תפקיד זה. ר' גם ביאור 17טז'.

ב. דיסקונט משכנתאות הנפקות - הוקמה ביום 6 בנובמבר 2005, במטרה לגייס כספים למימון פעילות הבנק באמצעות הנפקת כתבי התחייבות שתמורתם תופקד בבנק. ר' גם באור 17טז'.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 7 - בניינים וציוד**במאוחד ובבנק**

יתרה להפחתה		פחת נצבר				עלות הנכסים				שעור הפחת הממוצע	
לתאריך המאזן	לתחילת השנה	היתרה לתאריך המאזן	שינויים במשך השנה		היתרה לתחילת השנה	היתרה לתאריך המאזן	שינויים במשך השנה		היתרה לתחילת השנה	אחוזים	
			תוספות	גריעות			תוספות	גריעות			
31 בדצמבר 2011											
בניינים ומקרקעין ע"ש הבנק (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)											
38.7	40.0	23.8	-	1.5	22.3	62.5	-	0.2	62.3	8.3%	
4.0	4.4	7.1	2.8	1.5	8.4	11.1	2.8	1.1	12.8	22.6%	
0.2	0.2	11.8	2.8	0.2	14.4	12.0	2.8	0.2	14.6	32.8%	
25.3	24.4	5.6	-	0.6	5.0	30.9	-	1.5	29.4	7.6%	
68.2	69.0	48.3	5.6	3.8	50.1	116.5	5.6	3.0	119.1	13.2%	
ציוד, ריהוט, כלי רכב מחשבים תוכנה*											
סך-הכל											
31 בדצמבר 2010											
בניינים ומקרקעין ע"ש הבנק (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)											
40.0	40.9	22.3	-	1.5	20.8	62.3	-	0.6	61.7	8.3%	
4.4	5.1	8.4	1.2	1.4	8.2	12.8	1.2	0.7	13.3	19.8%	
0.2	0.5	14.4	0.8	0.5	14.7	14.6	0.8	0.2	15.2	32.8%	
24.4	20.5	5.0	-	1.1	3.9	29.4	-	5.0	24.4	8.0%	
69.0	67.0	50.1	2.0	4.5	47.6	119.1	2.0	6.5	114.6	13.4%	
ציוד, ריהוט, כלי רכב מחשבים תוכנה*											
סך-הכל											

* בשנים 2011 ו-2010 לא הונו הוצאות.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011
סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 8 - נכסים אחרים

בנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2011	2010	2011
4.6	23.3	5.2	23.7
17.4	8.7	17.4	8.7
8.0	8.7	8.5	9.1
30.0	40.7	31.1	41.5

מסים נדחים לקבל, (ר' ביאור 22)
עודף מקדמות ששולמו למס
הכנסה על העתודות השוטפות
חייבים ויתרות חובה אחרות
סך כל הנכסים האחרים

ביאור 9 - פיקדונות הציבור

בנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2011	2010	2011
955.1	843.2	607.4	486.6
70.6	56.4	70.6	56.4
1,025.7	899.6	678.0	543.0

פיקדונות לזמן קצוב ואחרים
פיקדונות אחרים
סך כל פיקדונות הציבור

ביאור 10 - פיקדונות מבנקים

בנק ומאוחד	
31 בדצמבר	
2010	2011
14,290.7	15,771.1
178.5	138.7
219.5	165.9
14,688.7	16,075.7

פיקדונות לזמן קצוב:
מחברת אם
פיקדונות מבנקים בקבוצה
פיקדונות מבנקים אחרים
סך כל פיקדונות מבנקים

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011
סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 11 - כתבי התחייבות נדחים

א. ההרכב :

בנק		מאוחד		שיעור תשואה פנימי*	משך חיים ממוצע* שנים	
31 בדצמבר		2010	2011	%		
2010	2011	2010	2011			
300.5	285.4	648.2	642.0	5.17	2.52	כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במטבע ישראלי צמוד למדד
100.4	100.4	100.4	100.4	4.77	4.99	במטבע ישראלי לא צמוד
400.9	385.8	748.6	742.4	5.08	2.85	סה"כ

* שיעור תשואה פנימי הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

משך חיים ממוצע הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

ב. ביום 30 בנובמבר 2005 השלימה חברת הנפקות גיוס של 125 מיליון ₪ ערך נקוב כתבי התחייבויות נדחים סחירים (סדרה א') מתוך סדרה של 300 מיליון ₪ ערך נקוב.

תמורת ההנפקה הופקדה בבנק בפקידון בתנאים הזהים לתנאי כתבי ההתחייבויות.

במהלך שנת 2008 מכר הבנק סך של 116 מיליון ₪ המהווים את יתרת כתבי ההתחייבויות שהוקצו לו, מתוכם 103.1 מיליון ₪ ערך נקוב נמכרו לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (החברה האם). בכך השלים הבנק את מכירת יתרת כתבי ההתחייבויות הרשומים למסחר.

כתבי ההתחייבויות שנמכרו הוכרו על ידי בנק ישראל כהון משני של הבנק.

הנפקת כתבי התחייבות לחברה האם

ביום 21.9.08 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 250 מיליון ₪. כתב ההתחייבות הוכר כהון משני של הבנק בכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

ביום 22.12.09 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 100 מיליון ₪. כתב התחייבות הוכר כהון משני של הבנק בכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

דירוג כתבי התחייבויות נדחים לזמן ארוך

בחודש מאי 2008 דירגה חברת "מידרג" את כתבי ההתחייבויות הנדחים של הבנק בדירוג Aa2. הדירוג נסמך על פרמטרים עסקיים של הבנק וגובה בקשר עם חברת האם.

בחודש אוקטובר 2009 הורידה החברה את דירוג כתבי התחייבויות הנדחים של הבנק ל-Aa3 ובכך השוותה את הדירוג לכתבי התחייבויות של חברת האם.

השינוי מבטא שינוי במתודולוגית הדירוג, לפיה ניתן מלוא המשקל לקשר עם חברת האם על רקע עומק השילוב בין הבנק לחברת האם. כך, על אף שיפור בפרמטרים העסקיים שהיוו בסיס לדירוג בחודש מאי 2008 (יחס חובות בעייתיים, היקף תיק עסקי), הושווה הדירוג לזה של חברת האם והדירוג הורד בהתאם.

בחודש יוני 2011 תוקף דירוג כתבי ההתחייבויות הנדחים של הבנק. דירוג כתבי ההתחייבויות נותר ללא שינוי (אופק יציב).

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011
סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 12 - התחייבויות אחרות

בנק		מאוחד		
2010	2011	2010	2011	
67.3	56.4	67.3	56.4	הכנסות מראש מעמלות פירעון מוקדם
13.3	10.5	13.3	10.5	הכנסות ריבית מראש מהממשלה
				הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים חוץ מאזניים
10.6	7.4	10.6	7.4	הפרשות סוציאליות
10.5	12.3	10.5	12.3	הפרשה לתביעות
2.3	2.5	2.3	2.5	זכאים אחרים ויתרות-זכות
51.9	43.2	52.2	43.5	סך כל ההתחייבויות האחרות
155.9	132.3	156.2	132.6	

ביאור 12א' - הון עצמי

ההון הרשום, המונפק והנפרע הוא כלהלן (בשקל חדש):

מונפק ונפרע		מספר מניות	רשום	
2010	2011			
1,547,428	1,547,428	1,547,428	2,000,000	מניות רגילות, בנות 1 ₪ כ"א

ביום 14.3.07 פנה בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן "המציע") לכל המחזיקים במניות הרגילות בנות 1 ₪ ע.ג. כל אחת של הבנק (להלן: "הניצעים" ו"המניות" בהתאמה) בהצעה לרכוש מהם, בהצעת רכש מלאה, בהתאם לסעיף 336 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999 ולתקנות ניירות ערך (הצעת רכש), התש"ס - 2000, את כל המניות המוחזקות על ידי הניצעים, והכל על פי תנאי מפרט אשר פרסם בנק דיסקונט.

ביום 29.4.07 פרסם המציע תיקון למפרט. ביום 3.5.07 נענתה הצעת הרכש המלאה וביום 7.5.07 הפכה החברה לחברה פרטית כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט - 1999.

ביום 9.5.07 בהתאם להודעת הבורסה לניירות ערך בתל אביב נמחקו ניירות הערך של הבנק מן המסחר בבורסה.

ביום 19.11.2007 הושלם הרישום במרשם רשם החברות של כל מניות הבנק שהיו בידי הציבור על שם בנק דיסקונט לישראל בע"מ. כמו כן, ביום 23.12.2007 התקבל אישורה של הרשות לניירות ערך לפיה הבנק אינו כפוף עוד לחוק לניירות ערך, התשכ"ח - 1968 וכי לא חלות עליו חובות הדיווח הכלולות בפרק ו' לחוק והתקנות שהותקנו על פיו.

ביום 31.12.09 הונפקו לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם) 228,255 ע.ג. מניות רגילות בנות 1 ₪ כל אחת, תמורת סך של 160 מיליון ₪.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ החזיק ליום 31 בדצמבר 2009 ב- 100% מהון המניות המונפק והנפרע.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 12' – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני מאוחד

31 בדצמבר	
2010	2011
1,120.5	862.9
519.0	449.8
1,639.5	1,312.7

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון רובד 1

הון רובד 2

סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר	
2010	2011
1,120.5	862.9
1,120.5	862.9

1. הון רובד 1

הון עצמי

סה"כ הון רובד

2. הון רובד 2

א. הון רובד 2 עליון

הפרשה כללית לחובות מסופקים

ב. הון רובד 2 תחתון

כתבי התחייבויות נדחים

סה"כ הון רובד 2

18.4	18.4
500.6	431.4
519.0	449.8

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011
סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 13 - זכויות עובדים

1. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, מכוסה במלואה (פיצויי הפרישה ע"ש העובד). סכומים שהופקדו כאמור אינם כלולים במאזן מאחר שאינם בשליטתו ובניהולו של הבנק.
2. חלק מעובדי הבנק זכאים למענקי יובלות של מספר חודשי משכורת ומספר ימי חופשה נוספים, בהתאם לוותק, בתום 20, 30 ו-40 שנות עבודה בבנק. נעשתה הפרשה על מלוא ההתחייבות בגין מענקי יובלות, אשר חושבה על בסיס אקטוארי ויתרתה כ-2.7 מיליון ₪ (31.12.10 כ-3.0 מיליון ₪). שיעור ההיוון לפיו חושבה העתודה הינו 4% (2010: 4%).
3. חלק מעובדי הבנק זכאים לביטוח רפואי ועיתון יומי בצאתם לגמלאות. נעשתה הפרשה על מלוא ההתחייבות בגין ביטוח רפואי ועיתון יומי, אשר חושבה על בסיס אקטוארי ויתרתה כ-2.7 מיליון ₪ (31.12.10 כ-2.7 מיליון ₪). שיעור ההיוון לפיו חושבה העתודה הינו 4% (2010: 4%).
4. מענק הסתגלות לעובדי הבנק הזכאים – הפרשה ליום המאזן כ-1.3 מיליון ₪ (31.12.2010: כ-1.1 מיליון ₪).
5. הפרשה לחופשה בגין עובדי הבנק הזכאים כ-4.2 מיליון ₪ ליום המאזן (31.12.2010: כ-3.6 מיליון ₪).

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה* - במאוחד

31 בדצמבר 2010						31 בדצמבר 2011						נכסים
מטבע-חוץ **			מטבע ישראלי			מטבע-חוץ **			מטבע ישראלי			
פריטים שאינם כספיים	צמוד לאירו	צמוד דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	צמוד לאירו	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	סך-הכל	
-	-	-	20.9	197.4	218.3	-	-	-	-	53.3	53.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
69.0	55.0	306.6	10,302.9	6,435.1	17,099.6	-	60.8	285.3	10,944.4	6,926.7	18,217.2	אשראי לציבור, נטו
69.0	-	-	-	-	***69.0	68.2	-	-	-	-	68.2	בניינים וציוד
0.5	-	0.2	-	30.4	***31.1	0.2	-	0.1	-	41.2	41.5	נכסים אחרים
69.5	55.0	306.8	10,323.8	6,662.9	17,418.0	68.4	60.8	285.4	10,944.4	7,021.2	18,380.2	סך-כל הנכסים
-	-	(1.0)	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - עסקאות גידור
התחייבויות:												
-	-	3.6	620.8	53.6	678.0	-	-	1.3	497.3	44.4	543.0	פיקדונות הציבור
-	68.0	288.0	9,122.4	5,210.3	14,688.7	-	51.0	238.6	9,611.9	6,174.2	16,075.7	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	26.0	26.0	-	-	-	-	23.6	23.6	פיקדונות הממשלה
-	-	-	648.2	100.4	748.6	-	-	-	642.0	100.4	742.4	כתבי התחייבות נדחים
80.9	-	0.2	10.6	64.5	156.2	67.9	-	0.2	7.4	57.1	132.6	התחייבויות אחרות
80.9	68.0	291.8	10,402.0	5,454.8	16,297.5	67.9	51.0	240.1	10,758.6	6,399.7	17,517.3	סך-כל ההתחייבויות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - עסקאות גידור
(11.4)	(13.0)	15.0	(78.2)	1,208.1	1,120.5	0.5	9.8	45.3	185.8	621.5	862.9	הפרש
-	19.8	(53.0)	-	33.2	-	-	(9.1)	(37.7)	-	46.8	-	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים :
-	1.5	41.9	-	(43.4)	-	-	(4.0)	(13.6)	-	17.6	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
(11.4)	8.3	3.9	(78.2)	1,197.9	1,120.5	0.5	(3.3)	(6.0)	185.8	685.9	862.9	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	3.7	(122.5)	-	118.8	-	-	(17.8)	(93.6)	-	111.4	-	סך כל כללי
-	3.5	114.0	-	(117.5)	-	-	(10.9)	36.1	-	(25.2)	-	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
												אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* כולל השפעת עסקאות גידור.
 ** כולל צמודי מטבע-חוץ.
 *** סווג מחדש.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 15 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון * במאוחד

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים													
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנתיים עד שלושה שנים	מעל ארבע עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים	מעל חמש עד שנים
נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)	מטבע ישראלי צמוד למדד	נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)	מטבע חוץ – צמוד לדולר***	נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)
31 בדצמבר 2011:	מטבע ישראלי לא צמוד	נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)	מטבע ישראלי צמוד למדד	נכסים	התחייבויות	הפרש	מטבע חוץ – צמוד לדולר***	נכסים	התחייבויות	הפרש
123.0	94.8	454.2	628.9	586.3	530.1	525.5	2,389.1	3,331.1	585.1	9,248.1	43.7	3.63%	7,021.2
(168.1)	(86.7)	(728.2)	(540.7)	(478.1)	(419.6)	(415.2)	(2,012.5)	(2,643.2)	(530.2)	(8,022.5)	-	3.10%	(6,399.7)
(45.1)	8.1	(274.0)	88.2	108.2	110.5	110.3	376.6	687.9	54.9	1,225.6	43.7	0.53%	621.5
(1.8)	(8.2)	(42.8)	6.6	8.6	46.2	61.6	(5.8)	-	-	64.4	-	-	64.4
134.9	193.7	846.1	1,143.4	1,035.4	986.3	937.9	3,911.0	4,265.7	1,006.9	14,461.3	-	3.51%	10,944.4
(486.6)	(219.3)	(881.1)	(1,326.7)	(1,293.3)	(2,025.9)	(964.1)	(2,625.9)	(2,667.4)	(726.8)	(13,217.1)	-	3.17%	(10,758.6)
(351.7)	(25.6)	(35.0)	(183.3)	(257.9)	(1,039.6)	(26.2)	1,285.1	1,598.3	280.1	1,244.2	-	0.34%	185.8
5.9	7.0	29.4	42.9	34.2	32.0	30.5	108.9	48.7	-	339.5	-	3.02%	285.4
(4.3)	(12.5)	(64.7)	(21.0)	(15.4)	(14.5)	(61.3)	(60.4)	(0.8)	(0.8)	(269.3)	-	2.07%	(240.1)
1.6	(5.5)	(35.3)	21.9	18.8	17.5	16.1	47.6	(11.7)	(0.8)	70.2	-	0.95%	45.3
1.9	8.2	42.8	(6.2)	(6.2)	(39.9)	(56.7)	4.8	-	-	(51.3)	-	-	(51.3)
0.8	1.2	5.6	7.6	7.6	7.1	6.5	26.4	13.7	-	76.5	-	3.83%	60.8
(0.2)	(0.9)	(16.1)	(4.3)	(4.2)	(4.1)	(4.1)	(15.4)	(10.3)	-	(59.6)	-	2.99%	(51.0)
0.6	0.3	(10.5)	3.3	3.4	3.0	2.4	11.0	3.4	-	16.9	-	0.84%	9.8
(0.1)	-	-	(0.4)	(2.4)	(6.3)	(4.9)	1.0	-	-	(13.1)	-	-	(13.1)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68.4	-	-	68.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(67.9)	-	-	(67.9)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5	-	-	0.5
264.6	296.7	1,335.3	1,822.8	1,663.5	1,555.5	1,500.4	6,435.4	7,659.2	1,592.0	24,125.4	112.1	-	18,380.2
(659.2)	(319.4)	(1,690.1)	(1,892.7)	(1,791.0)	(2,464.1)	(1,397.8)	(4,715.1)	(5,381.3)	(1,257.8)	(21,568.5)	(67.9)	-	(17,517.3)
(394.6)	(22.7)	(354.8)	(69.9)	(127.5)	(908.6)	102.6	1,720.3	2,277.9	334.2	2,556.9	44.2	-	862.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* ביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי. תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהלוואות שניתנו בריבית משתנה ומפיקדונות שהתקבלו בריבית משתנה במגזר הלא צמוד ובמגזר הצמוד למדד, מוצגים בהתאם לשיעור הריבית של אותן הלוואות ואותן פיקדונות כפי שידוע ליום 31.12.11.

** נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך 43.7 מיליון ₪ שזמן פירעונם עבר.

*** כולל הצמדה למטבע-חוץ

**** כפי שנכללה בביאור מס' 14 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.

***** שיעור תשואה פנימי היוו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורי ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 15 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון * במאוחד

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים													
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנתיים עד שנה	מעל שנתיים עד ארבע שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל עשר עד עשרים שנים	מעל עשרים עד שלושים שנים	מעל מעל שלושים שנים	מעל מעל שלושים שנים	מעל מעל שלושים שנים	מעל מעל שלושים שנים	מעל מעל שלושים שנים
נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)	מטבע ישראלי צמוד למדד	נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)	מטבע חוץ – צמוד לדולר***	נכסים	התחייבויות	הפרש	אופציות (במונחי נכס בסיס)
266.5	88.7	416.4	566.5	546.6	469.8	455.1	2,104.0	2,905.8	572.6	8,392.0	43.2	2.80%	6,662.9
(147.4)	(74.2)	(356.5)	(436.1)	(411.4)	(365.6)	(356.8)	(1,762.1)	(2,265.4)	(501.6)	(6,677.1)	-	2.30%	(5,454.8)
119.1	14.5	59.9	130.4	135.2	104.2	98.3	341.9	640.4	71.0	1,714.9	43.2	0.50%	1,208.1
-	(56.6)	(35.1)	(90.2)	4.9	6.9	6.3	55.3	118.7	(20.4)	(10.2)	-	-	(10.2)
148.7	201.0	866.4	1,073.9	1,016.2	963.5	918.3	3,817.4	3,971.6	849.4	13,826.4	-	3.83%	10,323.8
(325.8)	(193.2)	(1,486.9)	(1,202.8)	(1,166.9)	(1,034.7)	(1,904.1)	(2,799.0)	(2,210.1)	(559.9)	(12,883.4)	-	3.57%	(10,402.0)
(177.1)	7.8	(620.5)	(128.9)	(150.7)	(71.2)	(985.8)	1,018.4	1,761.5	289.5	943.0	-	0.26%	(78.2)
6.5	6.4	31.7	41.1	42.5	34.2	32.7	121.8	54.5	-	371.4	-	2.71%	306.8
(10.1)	(48.2)	(54.6)	(68.1)	(17.6)	(12.9)	(12.7)	(58.5)	(47.3)	(0.7)	(330.7)	-	2.09%	(291.8)
(3.6)	(41.8)	(22.9)	(27.0)	24.9	21.3	20.0	63.3	7.2	(0.7)	40.7	-	0.62%	15.0
-	31.2	19.0	85.6	(10.7)	(49.0)	(105.9)	18.7	-	-	(11.1)	-	-	(11.1)
0.7	1.0	6.7	6.4	6.3	6.4	5.9	22.4	12.8	-	68.6	-	3.14%	55.0
(0.2)	(25.7)	(20.1)	(2.7)	(2.7)	(2.7)	(2.7)	(9.5)	(7.7)	(0.1)	(74.1)	-	2.38%	(68.0)
0.5	(24.7)	(13.4)	3.7	3.6	3.7	3.2	12.9	5.1	(0.1)	(5.5)	-	0.76%	(13.0)
-	25.6	16.1	(0.4)	(2.6)	(6.3)	(12.8)	1.7	-	-	21.3	-	-	21.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
422.4	297.1	1,321.2	1,687.9	1,611.6	1,473.9	1,412.0	6,065.6	6,944.7	1,422.0	22,658.4	112.7	-	17,418.0
(483.5)	(341.3)	(1,918.1)	(1,709.7)	(1,598.6)	(1,415.9)	(2,276.3)	(4,629.1)	(4,530.5)	(1,062.3)	(19,965.3)	(80.9)	-	(16,297.5)
(61.1)	(44.2)	(596.9)	(21.8)	13.0	58.0	(864.3)	1,436.5	2,414.2	359.7	2,693.1	31.8	-	1,120.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנתירות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי. תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהלוואות שניתנו בריבית משתנה ומפיקדונות שהתקבלו בריבית משתנה במגזר הלא צמוד ובמגזר הצמוד למדד, מוצגים בהתאם לשיעור הריבית של אותן הלוואות ואתן פיקדונות כפי שידוע ליום 31.12.10.

** נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך 43.2 מיליון ₪ שזמן פירעונם עבר.

*** כולל הצמדה למטבע-חוץ

**** כפי שנקללה בביאור מס' 14 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.

***** שיעור תשואה פנימי היו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק

א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה:

31 בדצמבר			
2010		2011	
מבוקר			
מיליוני ₪			
הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)
10.0	422.9	7.0	408.4
0.5	20.3	0.3	14.8
0.1	6.7	0.1	4.7
ותן:			
	0.8		-
	823.6		941.8
	2.9		-
	1,577.4		1,050.9
	2,854.6		2,420.6

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי^{*(3)}:

ערבויות לרוכשי דירות

ערבויות בנקאיות לקבלנים

ערבויות ביצוע

התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן:

לקבלנים וחברות משכנות

למשכנים

התחייבות להוצאת ערבויות

התחייבויות עד שנה או הניתנות לביטול ***

סה"כ

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) לעניין העדר השוואתיות בין נתוני התקופה השוטפת לבין נתוני תקופות קודמות, ר' ביאור 1 (כב)(2).

* מוצג ללא שקלול חבויות כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

** ליום 31.12.2011 מוצג לאחר ניכוי סך של 10.4 מיליון ₪ בערבות של החברה-האם (31.12.10: 10.0 מיליון ₪).

ליום 31.12.2011 הבנק מתפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 27.9 מיליון ₪, ערבויות בנקאיות וביצוע לקבלנים בסך של 1.1 מיליון ₪.

ליום 31.12.10 הבנק תפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 242.2 מיליון ₪ וערבויות בנקאיות לקבלנים בסך של 18.4 מיליון ₪.

*** מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדיר".

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה* לסוף השנה

31 בדצמבר	
2010	2011
37.7	38.4
1,399.4	1,203.3
1,437.1	1,241.7

יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה**

מטבע ישראלי לא צמוד

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך הכל

* אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).

** הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 58.4 מיליון ₪ (2010: 76.1 מיליון ₪), לא נכללו בלוח זה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה (המשך)

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת הגביה *

מכל 3 שנה עד 3 שנים	מכל 3 שנה עד 5 שנים	מכל 5 שנה עד 10 שנים	מכל 10 שנה עד 20 שנים	מכל 20 שנה עד 20 שנים	31.12.11	31.12.10	עד שנה
9.1	16.8	15.7	31.8	9.4	0.3	83.1	97.1
9.1	15.0	12.1	19.3	3.9	-	59.4	71.8
9.0	14.6	11.3	17.3	3.2	-	55.4	65.8

תזרימים חוזיים עתידיים

תזרימים עתידיים צפויים לאחר
הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים

תזרימים צפויים מהוונים לאחר
הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים **

* יתרת הפיקדונות לפי מידת הגביה במגזר השקלי הלא צמוד אינה עולה על 10% מסך כל הפיקדונות לפי מידת הגביה.
** ההיוון בוצע לפי שיעור 1.72% (2010 לפי שיעור 1.84%).

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה (המשך)

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה		2011	2010
הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה הלוואות עומדות		1.4	2.7
		1.1	2.6

ג. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות

1. במהלך העסקים הרגיל של הבנק, מוגשות נגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות מסויימות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתייחס לתובענות משפטיות אלו, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, אם נדרשו.
סך החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) מסתכמת בכ- 21.1 מיליון ₪.

להלן פירוט של בקשות לתובענות ייצוגיות ותביעות בסכומים מהותיים:

להלן תביעות שבאפשרות הנהלת הבנק להעריך את סיכוייהן:

(א) תביעה כספית

ביום 13 במאי 2004 נמסרה לבנק תביעה כספית ע"ס 20 מיליון ₪ שהוגשה על ידי לווה וערבים של הבנק לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. על פי הטענה גרם הבנק נזקים לתובעים עקב הפרת הסכם ליווי ואגב הליכי מימוש נכסים שנקטו על ידי הבנק. בית המשפט פטר את התובעים מתשלום אגרה. בקשת הבנק לעיון מחדש בהחלטה זו, נדחתה. ביום 5.1.05 הוגשה תביעה נוספת על ידי הערבים להצהיר כי המשכנתא הרשומה על בית מגוריהם בטלה. במסגרת תביעה זו עתרו התובעים כסעד זמני לעיכוב הליכי פינוי מדירת מגוריהם וביהמ"ש נעתר לבקשתם. ביום 17.11.09 הגיש התובע המרצת פתיחה לקבלת פסק דין הצהרתי לפיו הסכמים שנחתמו עימו בשנת 2002 ושבוטלו על ידי הבנק לא בוטלו כדין. הבנק מצדו נקט בהליכי מימוש בטוחות והגיש ביום 30.11.08 תביעה כנגד יחיד הלווה והערבים ע"ס 2.5 מיליון ₪ (מטעמי אגרה). שתי התביעות הראשונות נדונות במאוחד. הצדדים השלימו הגשת כתבי טענות, והשלימו באופן חלקי הליכים מקדמיים והגישו תצהירי עדות ראשית. ביום 18.4.2010 הוגשה על ידי הבנק בקשה לסילוק על הסף של התביעה האחרונה שהגיש הלווה- ביהמ"ש קיבל את בקשת הבנק והתביעה סולקה. בסוף שנת 2010 הוגשה לבית המשפט הודעה על פטירתו של התובע.

עזבון התובע ממשיך בניהול התביעה. ביום 1.12.10 הוצא על ידי חב' איטונג בע"מ צו לניהול עזבון המנוח בהליכי פשט"ר ונתמנה מנהל מיוחד / נאמן לעניין זה. ביהמ"ש התיר לתובעים להגיש תצהיר עדות ראשית חלף תצהיר המנוח וכן התיר לבנק להגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו בתגובה. התיק קבוע לקדם משפט נוסף ליום 4.12.2011. במסגרת התביעה שהגיש הבנק כנגד יחיד הלווה והערבים, הוגשה בקשה ע"י אלמנת המנוח בקשת רשות להתגונן, וניתנה, בהסכמה, רשות להתגונן. כמו-כן, ניתנה לבקשת הבנק אורכה להגשת בקשה לתיקון התביעה. עוד נקבע בדיון זה, כי לאחר החלטה בבקשה לתיקון כתב התביעה יאוחד תיק זה עם התביעה שהוגשה כנגד הבנק. ביום 15.8.11 הוגשה בקשת רשות לתיקון כתב התביעה. הוגשה תגובה מטעם הנתבעים. ביהמ"ש קבע כי יוגש תצהיר קצר מטעם הבנק לאימות העובדות ולאחריו יאושר תיקון כתב התביעה. הוגש תצהיר כנדרש. על הנתבעת להגיש כתב הגנה מתוקן.

(ב) תביעה כספית

ביום 31.12.2007 הוגשו שתי תביעות כנגד הבנק על ידי משרד עו"ד אשר נתנו שירותים משפטיים לבנק במשך שנים: האחת, תביעה אשר הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה העומדת על סכום של כ-8 מיליון ₪ בגין פיצויי פיטורין ופיצויי הלנת פיצויי פיטורין. בבסיס התביעה הטענה כי הבנק הפסיק את יחסי העבודה בין הצדדים באופן חד צדדי, לאחר 47 שנים, וזאת בלא מתן פיצויי פיטורין. בכתב התביעה טוענים התובעים כי היוו חלק אנטגרלי, חיוני ובלתי נפרד מהמערך הארגוני של הבנק וכי יש להכיר בזכותם לפיצויי פיטורין גם בהעדר יחסי עובד – מעביד קלאסיים.
בד בבד עם הגשת תביעה זו הגישו התובעים תביעה נוספת בסכום של כ-4.5 מיליון ₪ כנגד הבנק לבית המשפט המחוזי בת"א. התביעה מתייחסת לתקופה שלאחר יום 01.01.2001, והתובעים מבקשים כי יפסק להם שכ"ט בגין טיפול משפטי בתיקי הבנק ופיצוי בגין הפרת הסכם. בנוסף, התובעים טוענים לזכאותם לשכר ראוי.
ביום 11.3.08 הוגשו כתבי הגנה מטעם הבנק, בשתי התביעות לעיל. בעיקרו של דבר טוען הבנק בבית הדין לעבודה, כי לא התקיימו נסיבות של החלת סטאטוס "מעין עובד" ובהתאם כי התובעים אינם זכאים לסכום כלשהו.

טענות הבנק בתביעה המתנהלת בבית המשפט המחוזי, הינן בתמצית, כי הבנק הביא את ההתקשרות לסיומה כדין בהתאם להסכם בין הצדדים; משרד עו"ד אינו זכאי לפיצוי בגין סיום התקשרות; הבנק לא הפר כל התחייבות חוזית כלפי התובעים – ולהפך, נהג על פי ההסכם וכי הסכמים שהגיעו לעו"ד בגין הטיפול בתיקים אשר הטיפול בהם טרם נסתיים סוכמו בין הבנק למשרד עו"ד ושולמו. הליך גישור בין הצדדים לא צלח.

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ג. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך)

(ב) תביעה כספית (המשך)

בית המשפט המחוזי אישר ביום 17.03.10 בקשה בהסכמה לעיכוב הליכים בתיק עד לקבלת פסק דין בהליך המתנהל בפני בית הדין לעבודה. ביום 19.12.10 ניתן פסק דין על ידי בית הדין לעבודה הדוחה את התביעה כנגד הבנק תוך חיוב התובעים בהוצאות. ביום 23.01.11 הגישו התובעים ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה. הצדדים הגישו סיכומי טענות והתיק קבוע ליום 31.05.12 להשלמת טיעונים בעל פה. ההליכים בבית המשפט המחוזי ממשיכים להיות מעוכבים עד להכרעה בבית הדין לעבודה וזאת מכוח החלטת בית המשפט המחוזי מיום 14.7.11.

(ג) בקשה לתובענה ייצוגית בנושא ביטוח

ביום 17 ביולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה לאשר הגשת תובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה האחרת") בסכום העולה על מיליארד שקלים חדשים בשל גביית עמלות ביטוח חיים וביטוח מבנים של לווים. התובענה הוגשה נגד חמישה בנקים למשכנתאות אולם בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ אינו נמנה עליהם. ביום 2 בנובמבר 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ ונגד שלושה בנקים אחרים למשכנתאות בקשר עם גביית עמלות בגין ביטוחי חיים וביטוחי דירות של לווים ובטענה להסדר כובל בין הבנקים. הסכם הכלל הנתבע בתובענה הייצוגית הוא 500 מיליון ₪. אין בתביעה ייחוס נפרד לכל בנק. בבקשה האחרת, שהינה כאמור בנושא כמעט זהה, ניתנה כבר החלטה בבית המשפט המחוזי לפיה מחק את מרבית העילות עליהן נסמכו התובעים אך התיר לתובעים להמשיך ולתבוע סעד הצהרתי לפיו קיימו הבנקים למשכנתאות הסדר כובל בעניין הביטוחים. כל הצדדים ערערו על החלטה זו לבית המשפט העליון אשר טרם נתן החלטתו. משכך, החליטה השופטת הדנה בתיק זה, כי התיק ישמע רק לאחר שבית המשפט העליון ייתן החלטה עקרונית בנושאים שבמחלוקת, כפי שהועלו בערעור על ההחלטה בבקשה האחרת. ביום 12.07.11 פורסמה החלטה של בית המשפט המחוזי בת"א בעניין הבקשה האחרת, לפיה הגישו הצדדים לבית המשפט הסכם פשרה לאישורו וזה הורה לצדדים להגיב בטרם יאשר הפשרה. ביום 5.12.11 נתן בית המשפט הדין בבקשה האחרת החלטה הנותנת תוקף של פסק דין להסכם הפשרה.

(ד) בקשה לתובענה ייצוגית בנושא עמלת פירעון מוקדם

ביום 2.06.09 הוגשה תביעה כנגד הבנק בסכום של 25,296 ₪. לתביעה צורפה בקשה להכיר בתביעה כתביעה ייצוגית בסכום שלא יפחת מ- 75,000,000 ₪. התובעת ובעלה המנוח היו לווים של הבנק והמציאו לבנק פוליסת ביטוח חיים להבטחת סילוק ההלוואה במקרה של פטירה של אחד מהלווים. לאחר שהבעל נפטר שילמה חברת הביטוח את יתרת ההלוואה לרבות תשלום עמלת פירעון מוקדם. לטענת התובעת גביית העמלה מנוגדת לדין. לטענתה דין התביעה להתקבל בגין העילות הבאות: עילה חוזית, עשיית עושר ולא במשפט, אי מתן גילוי נאות והטעת לקוח. בבקשה להכיר בתביעה כתביעה ייצוגית מבקשת התובעת כי ביהמ"ש יורה לבנק להשיב עמלות פירעון מוקדם שנגבו בהלוואות בהן נפטר אחד מהלווים בשבע השנים האחרונות. סכום התביעה הכולל נאמד על ידי התובעת בלא פחות מ- 75,000,000 ₪. הבנק הגיש תגובה לבקשה להכיר בתביעה כייצוגית והתובעים השיבו לתגובה. בתיק התקיימו דיונים מוקדמים ביום 3.03.10 וביום 6.04.10 בתומו הורה ביהמ"ש לצדדים לסכם טענותיהם. הצדדים הגישו סיכומיהם וטרם ניתנה החלטה.

(ה) תביעה כספית (שכנגד)

בשנת 2007 הוגשה על ידי הבנק תביעה כנגד לווה וערביה לתשלום ייתרת חובם לבנק. ביום 24.08.09 הוגשה על ידי החברה הנתבעת תביעה שכנגד, כנגד הבנק וכנגד ב"כ הבנק דאז ע"ס כ- 11 מיליון ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. לטענת הלווה נגרמו לה אבדן רווח ונזקים נוספים עקב כך שהבנק מינה לטענתם את בא כוחו לצורך השלמת הפרויקט תוך הפקעת סמכותם לגבי פרויקט זה. לטענת החברה מינוי ב"כ הבנק ומחדלי הבנק גרמו לאבדן הרווחים מהפרויקט ולחובות בהן נתונה החברה כלפי הבנק ואף הוביל להתמוטטותה של החברה. התובעת שכנגד טוענת בתביעתה שכנגד כי הבנק הפר כלפי החברה את הסכם הליווי. ביום 15.12.09 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק. ההליכים המקדמיים בתיק החלו והוגשו על ידי הצדדים בקשות לשאלונים וגילויי מסמכים. הנתבעים והתובעים שכנגד הגישו בקשה למחיקת התביעה עקב התיישנות והעדר עילה, כן בקשו את מחיקת כתב ההגנה שכנגד של הבנק וכן הגישו בקשה לפיצול הדיון. הבנק הגיש את התנגדותו לבקשות. הבנק הגיש בקשה לחיוב התובעים בערובה להוצאות ומחיקת התביעה שכנגד עקב התיישנות. ביום 22.12.10 התקבלה ההחלטה המחייבת את התובעים בהפקדת ערובה בסך של 275,000 ש"ח תוך 45 יום כתנאי להמשך התביעה שאם לא כן הלה תיחדה. ביהמ"ש קבע כי לאחר הפקדת הערובה כאמור ידון בשאר הבקשות שהוגשו. התובעים הפקידו הערובה לאחר קבלת ארכה. נתקבלה החלטה הדוחה את הבקשות ההדדיות לדחיית התביעות על הסף מחמת התיישנות. ביהמ"ש קבע כי נושא ההתיישנות יתברר במהלך שמיעת התיק. טרם התקבלה החלטה בבקשת התובעים שכנגד לפיצול הדיון בתיק. הוגשה בקשה ע"י ב"כ התובעים שכנגד להפסקת הייצוג בתיק. התובעים הודיעו על מינוי ב"כ חדש.

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ג. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך)

(ו) תובענה ייצוגית בנושא ביטול שעבודים

ביום 9.11.10 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים להכיר בתביעה כייצוגית. התובעים מבקשים מבית המשפט לקבוע כי הבנק עבר על סעיף 9א' לחוק הבנקאות שירות ללקוח, ועל נהלי בנק ישראל בנושא ביטול שיעבודים, ומבקשים לחייב את הבנק להסיר את כל השיעבודים הרשומים לטובתו בגין הלוואות שנפרעו, לחייב את הבנק לעגן בנהלים את חובתו להסרת שיעבודים כאמור, לחייב את הבנק שלא לרשום שיעבודים לתקופה העולה על שנתיים ממועד פירעון ההלוואה, ולחייב את הבנק על נזקים שונים שנגרמו לקבוצה התובעת בסך כולל של 9.6 מיליון ₪. לפי הטענה, סילקה התובעת הייצוגית את הלוואתה בבנק בשנת 2004 וגילתה בשנת 2010 (אגב מכירת הנכס) כי המשכון שנרשם להבטחת ההלוואה טרם נמחק. המשכון נמחק על ידי (בסיוע הבנק), רק בשנת 2010. לפי הטענה נגרם לתובעת נזק אישי בסך של 851 ₪, הכולל אגרת עיון, הוצאות שליחות, שכ"ט עו"ד, נזקים לא ממוניים ועוד. ביום 10.03.11 הוגשה תגובת הבנק לביהמ"ש במסגרתה טוען הבנק כי התובעת אינה עומדת בתנאים לאישור תביעה כייצוגית, התובעת טועה בהגדרת הקבוצות ומערבבת נתונים לרבות לגבי לווים שעילת תביעתם התיישנה ומתיימרת לייצג קבוצה אחרת אשר היא אינה נכללת במסגרתה. ביום 28.04.11 הוגשה תשובת התובעת לתגובת הבנק וכפרה בטענות הבנק. בדיון מקדמי שהתקיים ביום 16.06.11 הוחלט לאחד את התובענה עם ארבע תובענות ייצוגיות נוספות דומות המתנהלות מול בנקים אחרים. בא כח התובעת הגיש בקשה לצירוף תצהיר של לקוח נוסף של הבנק כתמיכה לבקשה. בדיון קדם משפט מיום 7.07.11 אפשר בית המשפט העברת ההליך לגישור והורה לבנק להגיב לבקשת צירוף תצהיר עד ליום 1.10.11. בהסכמת התובעים תגובה לבקשה לצירוף תצהיר של לקוח נוסף תוגש ככל שהליכי הגישור לא יצליחו. הליך הגישור החל ונתקיימו ישיבות במעמד הצדדים.

(ז) תובענה ייצוגית עמלת פירעון מוקדם הלוואה מסחרית

ביום 24.02.11 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנושא גביית עמלת פירעון מוקדם בהלוואות מסחריות, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. המדובר בחברה אשר נטלה הלוואה לרכישת נכס מסחרי ובעת פירעון מוקדם של ההלוואה חויבה בעמלת פירעון מוקדם. לטענת התובעת חישב הבנק את עמלת פירעון מוקדם באופן שגוי הסותר את נהלי בנק ישראל ואת הוראות החוק. לטענת התובעת הפר הבנק חובות חקוקות, לא גילה באופן נאות את דרכי החישוב ללקוחותיו כנדרש על פי דין, התעשר על חשבון לקוחותיו שלא כדין, נהג שלא בתום לב ועוד. התובעת טוענת כי בדרך זו גבה הבנק שלא כדין סכומים של עשרות מיליוני ₪ בכל שנה. התובעת מבקשת לייצג את הלקוחות מהם גבה הבנק עמלת פירעון מוקדם בשבע השנים האחרונות, להורות על השבת העמלה שנגבתה מהם שלא כדין בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ועל פיצוי התובע הייצוגי וב"כ הקבוצה בהיקף כולל של 25% מהנזק הנתבע. הבנק הגיש תגובתו במסגרתה הבהיר מדוע שיטת חישוב העמלה תואמת את הוראות החוק ואינה נוטה רק לטובת הבנק. דיון מקדמי בתובענה התקיים ביום 10.07.11 במסגרתו הודיעה התובעת כי מוותרת על הטענה בדבר הטעיה שנקט הבנק כלפי לקוחותיו ועומדת על כל יתר טענותיה. נקבע דיון ליום 9.10.11 בו ישמעו סיכומים בעל פה מטעם הצדדים. ביום 19.12.11 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת לאישור פשרה הכוללת מנגנון מוסכם לחישוב עמלת פירעון מוקדם והשבת עמלה בהתאם לקריטריונים שהוסכמו. בית המשפט התבקש לאשר את מנגנון הפשרה וכן להכריע על היקף ההשבה לאחר שמיעת סיכומי טענות הצדדים. ביום 21.12.11 התקיים דיון במסגרתו נקבע כי הבנק יגיש תצהיר התומך בנתונים שהוצגו במעמד הדיון ונקבע דיון ליום 1.04.12.

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ג. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך)

(ח) תביעה כספית

ביום 28.11.2010 הוגשה לבית משפט המחוזי בתל אביב תביעה (מתוקנת) לצו הצהרתי, צו עשה וכן לסעד כספי כנגד הבנק. התביעה הועמדה לצרכי אגרה ע"ס של 11,000,000 ₪. לטענת התובעים הם זכאים לסעד כספי בגין עבודות שביצעו ושהבנק התחייב לתשלום תמורתן, להירשם כבעלים של דירות המשועבדות לבנק ולכספים שיתקבלו בגין ערבויות חוק מכר שהוציא הבנק בגין דירות אלו. לפיכך, טוענים התובעים כי הם זכאים הן לקבלת מכתבי החרגה מהבנק בגין שעבודים שרושמים לטובתו על דירות, והן (במצטבר) לחילוט ערבויות חוק מכר שהוצאו בגין הדירות נשוא התביעה. ביום 3.5.2011 שולמה האגרה בגין התביעה. ביום 1.6.2011 הוגש כתב הגנה לכתב התביעה המתוקן. ביום 23.6.2011 התקיים דיון בבקשת התובעים לעיכוב ביצוע מימוש דירה יחידה שטרם מומשה. התקבלה החלטה אשר קיבלה את בקשת הנתבעים לעיכוב ביצוע מימוש הדירה היחידה שטרם מומשה.

במסגרת כתב ההגנה טען הבנק להתיישנות התביעה, למניעות ולהשתק, הכחיש את הסכמתו הנטענת למתן ערבות לעסקאות שבין התובעים לבין החברה הקבלנית, וטען כי התובעים טוענים למעשה לעסקאות פיקטיביות שביצעו תוך מתן קנוניה כנגד הבנק. ביהמ"ש דחה את טענת ההתיישנות שהעלה הבנק. נשלחו דרישות הבנק לגילוי מסמכים ומענה על שאלונים.

להלן תביעות שאין באפשרות הנהלת הבנק להעריך את סיכוייהן:

(ט) בקשה לתובענה ייצוגית בנושא ביטוח

ביום 19 ביוני 2000 הגישו שניים מלווי הבנק בקשה לבית המשפט המחוזי לאשר תובענה כתובענה ייצוגית (להלן "בקשת האישור") נגד הבנק ונגד הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הפניקס") החברה בה היו מבוטחים נכסי הלווים. סכום התובענה, כפי שהוערך על ידי התובעים, הינו כ- 105 מיליון ₪. בין היתר טוענים הלווים כי הבנק ביטח את נכסיהם בסכום העולה על סכום הכינון של הנכסים וכי סכום הביטוח הועלה מעבר לעלית המדד. הבנק והפניקס הגישו תגובה לבקשת האישור וטענו כי יש לדחות את בקשת האישור על הסף ולגופה מטעמים שפורטו בתגובה. התובעים מצידם הגישו תגובה לתגובת הבנק וחזרו על טענותיהם בבקשת האישור.

ביום 25 בדצמבר 2000 החליט בית המשפט כי הטענות בתובענה זו דומות לטענות הנדונות במסגרת הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות אחרות (להלן: "הבקשה האחרת") ועל כן החליט בית המשפט לעכב את הדיון בתובענה האמורה כנגד הבנק עד למועד קבלת החלטות בתובענות הנ"ל. בתיק התקיימו מספר קדמי משפטי והתיק הועבר לדיון בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז (בית משפט מחוזי חדש שהוקם ואליו הועברו תביעות מבית המשפט המחוזי בתל אביב), אשר עיכב את הדיון בתיק עד להכרעת בית המשפט העליון בעניין דומה. ביום 12.07.11 פורסמה החלטה של בית המשפט המחוזי בת"א בבקשה האחרת, לפיה הגישו הצדדים לבית המשפט הסכם פשרה לאישורו וזה הורה לצדדים להגיב בטרם יאשר הפשרה. ביום 5.12.11 נתן בית המשפט הדין בבקשה האחרת החלטה הנותנת תוקף של פסק דין להסכם הפשרה.

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ג. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך)

(י) תביעה לסעד הצהרתי וכספית

ביום 18.1.2012 הוגשה כנגד הבנק התביעה שבנדון. התביעה הינה לסעד הצהרתי וכספי ולחלופין לסעד כספי בגובה של כ- 8 מיליון ₪. התובעת טוענת כי ביצעה את עבודות האלו מיניום במסגרת פרויקט שלוה ע"י הבנק. החברה טוענת לזכויות בחלק מקומה במבנה (להלן: "המקרקעין"), מכח עסקת ברטר שבוצעה בינה ובין החברה הלווה של הבנק. כנגד התובעת קיים פס"ד חלוט, במסגרת תביעה שהגיש בעבר כונס נכסים מטעם הבנק לסילוק ידה מהמקרקעין. לאחר שהומצא לידי החברה צו פינוי לסילוק ידה מן המקרקעין הוגשו ע"י החברה התובענות כדלקמן: 1. בקשה לצו מניעה זמני כנגד סילוק ידה של החברה מן המקרקעין. 2. התביעה שבנדון- לסעד הצהרתי, כי החברה הינה הזכאית להחזיק ולהירשם כבעלת הזכויות החוזיות במקרקעין וזאת מכח התחייבות של הבנק משנת 99 וכן מכח השקעות מהותיות שהשקיעה בכנס, שמעניקות לה זכות עיכוב בכנס ומכוחה זכות לרשום הנכס על שמה או לחלופין להחזיק בכנס עד לתשלום התמורה לה הינה זכאית, ובנוסף הינה זכאית לתשלום בסך של 1.2 מיליון ש"ח בגין ייתרת השקעותיה במבנה (העולות על תמורת עסקת הברטר) או לחלופין הינה זכאית לסעד כספי, שמגלם תשלום תמורה ריאלית בגין השקעותיה במקרקעין וכן במבנה כולו, השקעות מהן נהנה הבנק (עשיית עושר ולא במשפט) ו/או מכח התרשלותו של הבנק בניהול פרויקט הליווי ו/או מכח ערבות הבנק לעסקת הברטר ו/או מכח הפרת חוזה, חובת תום הלב והאמון. 3. בקשה לפטור מאגרה לאור מצבה הכלכלי הקשה של התובעת. הוגשה תגובה לבקשה לקבלת צו מניעה זמני (הבקשה לקבלת צו מניעה זמני במעמד צד אחד נדחתה). הבקשה למתן צו מניעה זמני נדחתה ביום 26.1.2012.

2. הסכם מסגרת עם החשב הכללי במשרד האוצר

החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים (שהוארכה לאחר מכן) בין הבנק לבין החשב הכללי במשרד האוצר בעניין מתן הלוואות ושירותים נוספים לזכאים. על פי ההסכם בגין הלוואות חדשות שניתנו החל מיום 1 ביולי 2004 מקבל הבנק עמלת גביה בשיעור של עד 1.08% במקום שיעור של עד 2.47% (שהיה בהסכם הקודם). ירידת שיעור העמלה, כאמור לעיל, גרמה לירידה הדרגתית בהכנסות הבנק מעמלת גביה. ההסכם בין הבנק עם האוצר למתן הלוואות לזכאים מעל 1,700 נקודות שעמד לפוג ביום 30 ביוני 2011, הוארך בשנה נוספת עד ליום 30 ביוני 2012. בחודש פברואר 2008 האוצר הודיע לבנק כי בכוונתו לערוך מכרז חדש בנושא לגבי הלוואות לזכאים עד 1,700 נקודות והלוואות מקום עד 1,000 נקודות שיינתנו מכספי בנק. המכרז היה על שיעור המרווח שיקבל הבנק במסגרת ההסכם לביצוע הלוואות מכספי הבנק. הבנק השתתף במכרז ובהתאם נחתם הסכם עם אגף החשב הכללי במשרד האוצר לביצוע הלוואות לזכאים, כאמור לעיל, מכספי בנק החל מיום 1.5.08. ההסכם עמד לפוג ביום 30 באפריל 2011 והוארך בשנה נוספת עד ליום 30 באפריל 2012. להערכת הנהלת הבנק לא צפויה פגיעה מהותית בהכנסות הבנק בעתיד.

3. מערכת המחשב - פרויקט "שמים"

מיקור חוץ של מערכת המיחשוב של הבנק (לרבות פרויקט שמים)

הבנק התקשר עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובדל שרותי מחשוב ומנהלה בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של בנק דיסקונט, (בסעיף זה להלן ביחד: "בנק דיסקונט") למיקור חוץ של שרותי המחשוב הכולל את כל מערכות המיחשוב, לרבות פרויקט שמים, בחודש דצמבר 2008. על פי ההסכם שנחתם הבנק יקבל מבנק דיסקונט, את מלוא השירותים המאפשרים ביצוע של כל סוגי העסקאות הבנקאיות עצמן וביצוע פעולות נלוות על פי דרישות הגורמים המפקחים והחוקים השונים החלים על הבנק. בשלב הראשון יינתנו השירותים תוך השענות על המערכות הנוכחיות של הבנק (להלן: "המערכות הקיימות"). בשלב השני השירות יינתן על בסיס מערכות המחשוב של בנק דיסקונט. השלמת המעבר לשימוש מלא במערכות דיסקונט תוכננה לחודש מרס 2011. במהלך תיקוף תוכנית העבודה לבחינת תאריך היעד יחד עם חברת האם, נדחה מועד המעבר לשימוש מלא לשנת 2012. החל מיום 1.3.11 הבנק משלם לבנק דיסקונט לישראל בע"מ בגין הוצאות המיחשוב בהתאם להסכם מחודש דצמבר 2008. שלב ראשון של פרויקט שמים – פיתוח מערכת לתהליך העמדת הלוואה הסתיים והושלמה הטמעת המערכת בכל הסניפים ובמחלקות הרלוונטיות במטה הבנק.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ד. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון במאוחד ובבנק

א. היקף הפעילות - חוזי מטבע חוץ

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים

31/12/2010	31/12/2011
6.2	-
6.2	-

חוזי אופציה אחרים:

אופציות שנקנו

סה"כ

ב. נגזרים אחרים

31/12/2010	31/12/2011
325.9	172.6
327.2	258.8
653.1	431.4

חוזי אופציה אחרים:

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

נגזרים אחרים

31/12/2010	31/12/2011
41.0	17.1
33.7	7.1

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31/12/2011		
בנקים	אחרים	סה"כ
-	17.1	17.1
-	25.9	25.9
-	43.0	43.0

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים*

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים**

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31/12/2010		
בנקים	אחרים	סה"כ
-	41.0	41.0
0.6	32.7	33.3
0.6	73.7	74.3

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים*

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים**

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

* מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משוברים בסך 17.1 מיליון ₪ (שנה קודמת - 41.0 מיליון ₪).

** סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף שנה

31/12/2011					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
11.0	48.0	19.3	353.1	431.4	חוזי מטבע חוץ
11.0	48.0	19.3	353.1	431.4	סה"כ
31/12/2010					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
61.0	44.0	121.5	432.8	659.3	חוזי מטבע חוץ
61.0	44.0	121.5	432.8	659.3	סה"כ

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ה. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן שלהלן אינה בהכרח האינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. עוד יודגש כי בשל ההנחות והקירובים שנקטו בעת אומדן השווי ההוגן, אין הערכת השווי ההוגן המצורפת מהווה אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ותחת שיטות הערכה אחרות אפשר והיו מתקבלים ערכי שווי הוגן שונים באופן מהותי. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

2. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מהוונים בשיעור ריבית מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות כלהלן – סוג אשראי, בסיסי ההצמדה תקופות לפירעון ובעייתיים ולא בעייתיים. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו לפי עקומי הריבית המשקפים את רמת הסיכון הממוצעת הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. ביתרות אשראי לתקופה קצרה (תקופה מקורית של עד שלושה חודשים), אומדן השווי ההוגן הינו בקירוב לשווי המאזני.

חישוב השווי ההוגן כולל השפעה של פירעונות מוקדמים על כל תיק האשראי הכולל אופציה לפירעון מוקדם. הנחת שיעור פירעונות המוקדמים שנלקחה בחישוב הינה 8.48%.

בהלוואות בריבית משתנה (פריים, ליבור, צמודי מדד) החישוב כולל את הפער בין המרווח הקיים בתיק האשראי וההתחייבויות לעומת המרווח שנקבע בעסקאות דומות שבוצעו במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם, לפי שיעור הריבית הגבוה המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח, בתוספת מרווח סיכון כמקובל בבנק.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי. בחישוב השווי ההוגן הובאה בחשבון השפעה של פירעונות מוקדמים על תיק האשראי, באשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח. פיקדונות במתווה דיסקונט – נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מהוונים בשיעור הריבית של מתן האשראי, כאמור לעיל, בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש, במסגרת המתווה.

חישוב השווי ההוגן כולל השפעה של פירעונות מוקדמים על כל תיק ההתחייבויות הכולל אופציה לפירעון מוקדם. הנחת שיעור פירעונות המוקדמים שנלקחה בחישוב הינה 8.48%.

בפיקדונות בריבית משתנה (פריים, ליבור, צמודי מדד) החישוב כולל את הפער בין המרווח הקיים בתיק האשראי וההתחייבויות לעומת המרווח שנקבע בעסקאות דומות שבוצעו במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים – השווי ההוגן מבטא את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי הכוללת והנוספת בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזני.

מכשירים פיננסיים נגזרים משבצים בנכסים והתחייבויות – אומדני השווי ההוגן הוערכו לפי מודל מקובל.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011
סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)
ה. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

3. נתונים בדבר היתרות במאזן והשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים כפי שחושבו על בסיס ההנחות דלעיל:

31 בדצמבר 2011			
יתרה במאזן			
מיליוני ₪			
שווי הוגן	סך הכל	(2)	(1)
53.3	53.3	-	53.3
18,386.0	18,217.2	11,251.3	6,965.9
9.2	9.2	-	9.2
18,448.5	18,279.7	11,251.3	7,028.4
590.0	543.0	489.4	53.6
16,113.6	16,075.7	9,791.6	6,284.1
24.2	23.6	23.6	-
781.4	742.4	742.4	-
57.3	57.3	-	57.3
17,566.5	17,442.0	11,047.0	6,395.0
	7.4	7.4	

נכסים פיננסיים

מזומנים ופיקדונות בבנקים
אשראי לציבור, נטו
נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
פיקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות פיננסיות אחרות
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

31 בדצמבר 2010			
יתרה במאזן			
מיליוני ₪			
שווי הוגן	סך הכל	(2)	(1)
219.4	218.3	20.9	197.4
17,546.1	17,099.6	10,622.5	6,477.1
8.5	8.5	-	8.5
17,774.0	17,326.4	10,643.4	6,683.0
741.8	678.0	606.8	71.2
14,974.8	14,688.7	9,406.8	5,281.9
27.9	26.0	23.2	2.8
804.0	748.6	748.6	-
64.7	64.7	-	64.7
16,613.2	16,206.0	10,785.4	5,420.6
	10.6	10.6	

נכסים פיננסיים

מזומנים ופיקדונות בבנקים
אשראי לציבור, נטו
נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
פיקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות פיננסיות אחרות
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ה. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים:

השווי ההוגן של התחייבויות תלויות והתקשרויות המייצגות סיכון אשראי אינו שונה מהותית משוויין של יתרות אלו כפי שהן מוצגות בביאור 16א.

הערות:

1. מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן היא אומדן לשווי הוגן - מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי שוק או מכשירים לתקופה של עד 3 חודשים או על בסיס ריבית שוק משתנה בתדירות של עד 3 חודשים.
 2. מכשירים פיננסיים אחרים.
- בנתונים דלעיל אין התייחסות להערכת שווי הוגן ליתרות פיקדונות מיועדים שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה וזאת מכיוון שיתרות אלו מקוזזות וההכנסות הנובעות לבנק מפעילות זו מוצגות כעמלות בסעיף הכנסות תפעוליות.

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	יתרה
בשוק פעיל	משמעותיים אחרים	משמעותיים	מאזנית
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

חוזי אופציה אחרים שנקנו

- 17.1 -

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

חוזי אופציה אחרים שנכתבו

- 7.1 -

31 בדצמבר 2010 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	יתרה
בשוק פעיל	משמעותיים אחרים	משמעותיים	מאזנית
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

חוזי אופציה אחרים שנקנו

- 41.0 -

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

חוזי אופציה אחרים שנכתבו

- 33.7 -

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות:

31 בדצמבר 2011

(1) בעלי עניין וצדדים קשורים					
מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהלים		אחרים (4)	
בעלי שליטה (2)		כלליים (3)			
(6)	(5)	(6)	(5)	(6)	(5)
36.1	170.7	-	-	14.9	14.9
-	-	0.8	0.7	11.6	11.0
4.3	4.3	-	-	-	-
25.0	25.0	-	-	-	-
10.0	10.0	-	-	-	-
-	-	-	-	1.2	0.2
15,771.1	15,771.1	-	-	179.4	138.7
509.2	509.2	-	-	-	-
3.1	3.1	-	-	-	-

נכסים:

פיקדונות בבנקים
אשראי לציבור
נכסים אחרים
רכוש קבוע
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים
חוץ מאזניים (7)
התחייבויות:
פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות - זכאים אחרים
ויתרות-זכות

31 בדצמבר 2010

(1) בעלי עניין וצדדים קשורים					
מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהלים		אחרים (4)	
בעלי שליטה (2)		כלליים (3)			
(6)	(5)	(6)	(5)	(6)	(5)
205.4	225.0	-	-	-	-
-	-	0.9	0.6	23.4	18.9
25.9	25.9	-	-	-	-
10.0	10.0	-	-	10.4	2.9
-	-	-	-	3.0	1.2
14,290.7	14,290.7	-	-	210.6	178.5
497.1	497.1	-	-	-	-
6.4	7.1	-	-	-	-

נכסים:

פיקדונות בבנקים
אשראי לציבור
נכסים אחרים
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים
חוץ מאזניים (7)
התחייבויות:
פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות - זכאים אחרים
ויתרות-זכות

הערות:

- (1) בעל עניין - כהגדרתו בתקנות ניירות ערך.
צד קשור - כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל, שאינו בעל עניין.
- (2) מחזיק שליטה - כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- (3) לרבות בני זוגם וקטיניהם.
- (4) תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכוח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.
- (5) יתרה לתאריך המאזן.
- (6) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה - וזאת על בסיס יתרות שהיו בכל סופי החודשים, כשהן מתואמות למדד ליום הדיווח.
- (7) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 17- בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים:

2011		
(1) בעלי עניין וצדדים קשורים		
דירקטורים		
מחזיקי מניות בעלי שליטה (2)	ומנהלים כלליים (3)	אחרים (4)
(775.7)	-	(11.0)
(4.9)	(2.5)	(0.1)
(780.7)	(2.5)	(11.1)

תוצאות פעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי *

הוצאות תפעוליות ואחרות **

סך הכל הוצאה

2010		
(1) בעלי עניין וצדדים קשורים		
דירקטורים		
מחזיקי מניות בעלי שליטה (2)	ומנהלים כלליים (3)	אחרים (4)
(630.8)	-	(16.3)
(4.2)	(2.1)	(0.3)
(635.0)	(2.1)	(16.6)

תוצאות פעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי *

הוצאות תפעוליות ואחרות **

סך-הכל הוצאה

הכנסות והוצאות מימון הן בגין עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים שנעשו איתם באותם תנאים אשר היו נעשות עם מי שאינו בעל עניין או צד קשור.

* פרוט בסעיף קטן ד' להלן.

** ר' גם סעיף קטן ג' להלן.

ג. הטבות לבעלי עניין

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011		בעלי עניין המועסקים בבנק (מנהל כללי) דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
מספר מקבלי הטבה	סה"כ הטבות	מספר מקבלי הטבה	סה"כ הטבות	
1	1.5	1	1.7	
4	0.6	4	0.8	
	<u>2.1</u>		<u>2.5</u>	

הערות:

- (1) בעל עניין - כהגדרתו בתקנות ניירות ערך.
צד קשור - כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל, שאינו בעל עניין.
- (2) מחזיק שליטה - כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- (3) לרבות בני זוגם וקטיניהם.
- (4) תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכוח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.
- (5) יתרה לתאריך המאזן.
- (6) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה - וזאת על בסיס יתרות שהיו בכל סופי החודשים, כשהן מתואמות למדד ליום הדיווח.
- (7) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 17- בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ד. תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשות לחובות מסופקים) בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים:

2009	2010	2011	
5.3	3.2	2.7	(א) בגין נכסים
1.4	1.1	0.5	מפיקדונות בבנקים וממזומנים
6.7	4.3	3.2	מאשראי לציבור
(0.4)	(0.2)	(0.4)	(ב) בגין התחייבויות
(736.6)	(631.9)	(775.8)	על פיקדונות הציבור
(31.7)	(31.8)	(34.5)	על פיקדונות מבנקים
(768.7)	(663.9)	(810.7)	על כתבי התחייבות נדחים
41.7	12.5	20.8	(ג) בגין מכשירים נגזרים ופעולות גידור
(720.3)	(647.1)	(786.7)	סך-הכל תוצאות מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי

ה. בנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת אם) החזיק לתאריך המאזן ב-100% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. ביום 23 בנובמבר 2011 אישרו הדירקטוריונים של הבנק ושל חברת האם, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ("בנק דיסקונט"), מיזוג של הבנק עם ולתוך בנק דיסקונט ("המיזוג" או "עסקת המיזוג").

עיקרי התנאים בהסכם המיזוג מפורטים בדוח המיזוג שפרסם בנק דיסקונט ביום 24 בנובמבר 2011. בשלב זה אין כל וודאות כי עסקת המיזוג תצא אל הפועל, שכן היא מותנית בתנאים מתלים ובכללם: קבלת אישור בכתב מאת המפקח על הבנקים לביצוע המיזוג, ככל שנדרש אישור כאמור; קבלת אישור ממס הכנסה להיות המיזוג פטור בהתאם להוראות פרק ה'2 לפקודה; קבלת אישורים מצדדים שלישיים, לפי נסיבות העניין, אם וככל שידרשו על פי כל הסכם שבנק דיסקונט ו/או בדמ"ש הינם צד לו, כמו גם קבלת אישורים נוספים, ככל שדרושים על פי דין; התקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות; וקבלת הודעה מבנק דיסקונט כי הושלמו הליכי המחשוב הנדרשים לתפעול הבנק הממוזג.

ככל שיושלם המיזוג יחדל הבנק מלהתקיים ויראו את בנק דיסקונט, לכל דבר ועניין, כאילו היה בדמ"ש.

ו. ביום 31.12.09 הונפקו לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם) 228,255 ע.ג. מניות בנות 1 ₪ כל אחת, תמורת סך של 160 מיליון ₪.

ז. מאז יולי 2007 פועל הבנק יחד עם חברת האם במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית ללקוחות חברת האם הזכאים. על פי המתווה קובעת חברת האם, בנק דיסקונט, את הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיקה להם אישור זכאות לקבלת תנאי ריבית המתווה.

הבנק מעמיד לבעלי אישור זכאות משכנתא בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים שקבע בנק דיסקונט (נכון ליום 31 בדצמבר 2011 משכורת של 4,000 ₪ ומעלה או פאסיב בסך מינימלי של חצי מיליון ₪). הלקוח מחויב לעמוד בתנאים אלה במשך חמש שנים לפחות. במידה ולא עמד בתנאי הזכאות יעלה שיעור הריבית ללקוח בהתאם להנחיית בנק דיסקונט כמפורט בהסכם ההלוואה (ובמקביל תועלה ריבית הפיקדון באותו שיעור). אישור הזכאות ע"י בנק דיסקונט מאפשר ללקוח לפנות לבנק לקבלת הריבית האטרקטיבית, אך אינו מחייב את הבנק לאשר מתן הלוואת משכנתא במסלול המתווה או בכלל מאחר והבנק הוא הנושא בסיכון האשראי.

חברת האם מעמידה לבנק מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש (להלן: הפיקדון). הוסכם כי במקרים של פירעון מוקדם או מחזור האשראי, יפרע או ימוחרז במקביל הפיקדון שהועמד ע"י חברת האם.

בתחילת שנת 2010, נוכח עודפי המקורות שהחלו להיווצר בבנק, הוסכם כי הבנק יוכל לתת אשראי במסגרת מתווה דיסקונט גם ממקורותיו.

הטיפול החשבונאי אותו נקט הבנק בדוחותיו הכספיים בקשר עם המתווה האמור הינו בהתאם לטיפול החשבונאי אותו נוקט הבנק בעסקאות של מתן הלוואות אחרות לדירור ובעסקאות של קבלת פיקדונות אחרים מבנקים.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 17- בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט ובגינת התקבלו פיקדונות Back to back בשנת 2011 הסתכם בכ- 2,977.2 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
1,686.5	1,242.2	48.5	2,977.2

סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט מכספי הבנק בשנת 2011 הסתכם בכ-121.1 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
121.1	-	-	121.1

סך האשראי לדיר שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה הסתכם בכ-213.9 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
68.9	142.3	2.7	213.9

סך הפיקדונות שהתקבלו מבנק דיסקונט במסגרת המתווה הסתכמו בסך של 2,907.8 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
1,647.3	1,213.7	46.8	2,907.8

סך נוסף של 69.4 מיליון ₪ התקבל בתחילת חודש ינואר 2012, מזה 39.2 מיליון ₪ במגזר צמוד המדד, 28.5 מיליון ₪ במגזר הלא צמוד בריבית משתנה ו-1.7 מיליון ₪ במגזר צמוד מט"ח.

ב. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, בשנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד היה 2.49%. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, בשנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה היה 3.60%.

ג. המקורות שהתקבלו הינם בשיעור הריבית על הלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

ח. בנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת אם) ערב לערבויות שנתן הבנק בסך 10.4 מיליון ₪ (בשנת 2010: 10.0 מיליון ₪).

ט. הבנק ערב להתחייבויות של לקוחות בנק דיסקונט לישראל בע"מ - חברת אם - בסך של 4.9 מיליון ₪ (בשנת 2010: 4.9 מיליון ₪).

י. ביום 28 באוקטובר 2002 נחתם הסכם בין הבנק ובין בנק דיסקונט לישראל בע"מ להפעלת דלפקי משכנתאות בסניפי בנק דיסקונט בשטח שיוקצה לבנק.

ההסכם אינו מוגבל לזמן והוא מוארך באופן אוטומטי כל שנה לתקופה נוספת של שנה אחת. במסגרת ההסכם מקבל הבנק מעמד של בר-רשות בלבד בדלפקי המשכנתאות, בעוד שהחזקה נשארת בכל עת בידי בנק דיסקונט.

דלפקי המשכנתאות מאוישים על ידי עובדי הבנק, אשר מפעילים אותם באופן שוטף ורציף בשעות קבלת הקהל. הקמת הדלפקים נעשית בהסכמה הדדית, אף כי הבנק רשאי לסיים פעילותו בדלפק כלשהו משיקולי הצדקה כלכלית תוך מתן הודעה מראש של 90 יום.

במסגרת ההסכם אף נקבע כי בנק דיסקונט לישראל בע"מ יספק לבנק שירותי שינוע של דואר פנימי וכן שירותי רשת לעמדות המחשב בדלפקים.

בהתאם להסדר הקיים מספר שנים בין הצדדים, הבנק שילם עד ליום 31.12.09 לחברת האם עמלה חד פעמית בגין הפניית לקוחות דיסקונט קיימים. החל מיום 1.1.10 הוסכם לשנות את מנגנון ההתחשבנות עם הצדדים בהקשר זה. טרם הושלם המ"מ על המנגנון החדש, עם זאת, הוסכם בין הצדדים כי החל מיום 1.1.10 לא תשולם עמלה לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם).

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 17- בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

יא. הנפקת כתבי התחייבות

ביום 21.9.08 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 250 מיליון ₪. כתב ההתחייבות הוכר כהון משני של הבנק בכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

ביום 22.12.09 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 100 מיליון ₪. כתב התחייבות הוכר כהון משני של הבנק בכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

יב. הבנק רכש באמצעות חברת האם שלו ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק.

יג. מיקור חוץ של מערכת המיחשוב של הבנק (לרבות פרויקט שמים)

הבנק התקשר עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובדל שרותי מחשוב ומנהלה בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של בנק דיסקונט, (בסעיף זה להלן ביחד: "בנק דיסקונט") למיקור חוץ של שרותי המחשוב הכולל את כל מערכות המיחשוב, לרבות פרויקט שמים, בחודש דצמבר 2008.

על פי ההסכם שנחתם הבנק אמור היה לקבל מבנק דיסקונט, את מלוא השירותים המאפשרים ביצוע של כל סוגי העסקאות הבנקאיות עצמן וביצוע פעולות נלוות על פי דרישות הגורמים המפקחים והחוקים השונים החלים על הבנק. בשלב הראשון אמורים היו השירותים להינתן תוך השענות על המערכות הנוכחיות של הבנק (להלן: "המערכות הקיימות"). בשלב השני אמור היה השירות להינתן על בסיס מערכות המחשוב של בנק דיסקונט. השלמת המעבר לשימוש מלא במערכות דיסקונט תוכננה לחודש מאי 2012.

נוכח ההחלטה בדבר מיזוג הבנק עם ולתוך בנק דיסקונט, שונתה מטרת הפעולות והוגדרה כהפעלת מערך המשכנתאות בבנק דיסקונט. הבנק ימשיך לפעול במערכות הקיימות עד השלמת המיזוג.

יד. ליווי פיננסי לפרויקטי בניה

במגזר הליווי הפיננסי לפרויקטי בניה העמיד הבנק הלוואות ואשראי חוץ מאזני לקבלנים לליווי סגור של פרויקטים בתחום הבניה. דירקטוריון הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים.

בחודש ספטמבר 2009 חתם הבנק עם חברת האם הסכם להעברת מספר פרויקטים בהיקף אשראי כספי של כ- 26.3 מיליון ₪, ערבויות בהיקף של כ- 511.3 מיליון ₪ והתחייבויות למתן אשראי כספי וערבויות בהיקף של כ- 175.6 מיליון ₪, סה"כ במונחי נכסי סיכון כ- 399.6 מיליון ₪.

יתרת האשראי, ערבויות חוק מכר וערבויות בנקאיות שניתנו על ידי הבנק בגין פרויקטים שהסתיימו או הנמצאים בשלבי סיום וכן יתרת החובות הבעייתיים במגזר הכוללים אשראי כספי, ערבויות חוק מכר וערבויות בנקאיות בגין פרויקטים שסווגו כבעייתיים, ימשיכו להיות מנוהלים בבנק, עד לסיומם.

ליום 31.12.2011 הבנק מתפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 27.9 מיליון ₪, ערבויות בנקאיות וביצוע לקבלנים בסך של 1.1 מיליון ₪.

טו. דיבידנד

ביום 29 בדצמבר 2011 החליטה האסיפה הכללית לחלק לבעלי המניות דיבידנד במזומן בסך של 290 מיליון ש"ח.

הדיבידנד חולק ביום 29 בדצמבר 2011.

במידה והדבר יידרש לצורך עמידה בהלימות ההון, דיסקונט יחזיר וישקיע בבנק את הסכום הדרוש.

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 17- בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

טז. הסכמים עם חברות בנות

דיסקונט משכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ

1. בהסכם מיום 31 בדצמבר 2005 בין הבנק לבין החברה, נקבע כי החברה תקבל שרותי כח אדם ושרותי משרד הנהלת חשבונות ומיחשוב הדרושים לה. שירותים אלה יסופקו לחברה בתנאים ו/או בתמורה כפי שיסוכמו מעת לעת בין הבנק לבין החברה. בגין שירותים אלו חויבה החברה בשנת 2011 בדמי ניהול בסך של 916 אלף ₪, בשנת 2010 - 881 אלף ₪.

2. בגין יתרות חובה תשלם החברה לבנק ריבית בשיעור של 6% בתוספת הפרשי הצמדה למדד. בשנת 2011 לא חויבה החברה בריבית, בשנת 2010 - 4 אלף ₪.

דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ

1. בהסכם שנחתם ביום 22 בנובמבר 2005, בין הבנק לבין החברה, נקבע כי תמורת הנפקת כתבי ההתחייבות הנדחים תופקד בבנק, אשר התחייב לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפירעון כתבי התחייבות למחזיקים בהם (למעט אלה המוחזקים על ידי הבנק, כל עוד הם מוחזקים בידיו) ואת הריבית בגינם, בהתאם לתנאיהם. בהתאם להסכם תמורת ההנפקה תופקד בפיקדון נושא ריבית הזהה לריבית שנקבעה לכתבי ההתחייבות הנדחים, ובתוספת מרווח כפי שיקבע מפעם לפעם.

לשנים 2005-2009 סוכם כי לא יתווסף מרווח לריבית הנקובה. לשנת 2010 נקבע כי יתווסף מרווח של 0.3% על הריבית הנקובה ולשנים 2011-2012 נקבע כי יתווסף מרווח של 0.5%. הפיקדון יהיה לשימוש, במהלך העסקים הרגיל של הבנק, ובדרגת פירעון נדחית לאחר התחייבויות הבנק, למעט התחייבויות שתקבע לגביהן דרגת פירעון שווה לזו של כתבי ההתחייבות המוצעים או נחותה ממנה. הבנק נשא בכל הוצאות ההנפקה שהסתכמו לסך של כ-1.5 מיליון ₪.

בשנת 2008 מכר הבנק סך של 116.2 מיליון ₪ המהווים את יתרת כתבי ההתחייבות שהוקצו לבנק, מתוכם 103.1 מיליון ע.ג. נמכרו לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם).

בכך השלים הבנק את מכירת כתבי ההתחייבויות הרשומים למסחר.

יתרת ההחזקה של בנק דיסקונט לישראל בע"מ ליום 31.12.11 עומד על 103.1 מיליון ₪ ע.ג. ששווים ליום 31.12.11 מסתכם לכ-129.4 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 - 103.1 מיליון ₪ ע.ג. כ-122.3 מיליון ₪).

2. בהסכם בין החברה לבנק, מיום 22 בנובמבר 2005, נקבע כי החברה תקבל מהבנק שרותי ניהול, יעוץ ותפעול כולל שירותי משרד וציוד משרדי, תקשורת, שירותי עבודתם של עובדים מעובדי הבנק לשם תפעולה התקין של החברה. שירותים אלה יסופקו לחברה בתנאים ו/או בתמורה כפי שיסוכמו מעת לעת בין הבנק לבין החברה. בגין שירותים אלו חויבה החברה בשנת 2011 בדמי ניהול בסך של 868 אלף ₪, בשנת 2010 - 842 אלף ₪.

3. בגין יתרות חובה שילמה החברה לבנק ריבית בשיעור של 6% בתוספת הפרשי הצמדה למדד עד ליום 22 באוגוסט 2007. מיום 22 באוגוסט 2007 הריבית שנקבעה הינה לפי גובה ריבית הפריים כפי שתהיה בפועל בכל עת. בשנים 2010-2011 לא חויבה החברה בריבית.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 18 - רווח מפעילות מימון (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי)

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011
950.7	807.6	980.3	950.7	807.6	980.3
6.4	4.5	3.6	6.5	4.8	4.0
957.1	812.1	983.9	957.2	812.4	984.3
(79.7)	(52.0)	(45.4)	(79.7)	(52.0)	(45.4)
(1.9)	(1.7)	(1.7)	(1.9)	(1.7)	(1.7)
(758.2)	(637.6)	(795.8)	(758.2)	(637.6)	(795.8)
(53.6)	(49.7)	(52.9)	(53.6)	(48.7)	(51.1)
(893.4)	(741.0)	(895.8)	(893.4)	(740.0)	(894.0)
12.4	2.1	2.8	12.4	2.1	2.8
3.9	0.2	-	3.9	0.2	-
34.3	46.5	45.4	34.3	46.5	45.4
38.2	46.7	45.4	38.2	46.7	45.4
114.3	119.9	136.3	114.4	121.2	138.5
(14.2)	(8.7)	(8.3)	(14.2)	(8.7)	(8.3)
707.5	630.8	775.7	707.5	630.8	775.7
4.1	4.5	-	4.1	4.5	-
9.0	6.8	11.5	9.0	6.8	11.5

א. בגין נכסים*

מאשראי לציבור***
מפיקדונות בבנקים ומזומנים

ב. בגין התחייבויות*

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות הממשלה
על פיקדונות מבנקים
על כתבי התחייבות נדחים

ג. בגין מכשירים נגזרים

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים

ד. אחר

עמלות מעסקי מימון
הכנסות מימון אחרות**

סך-כל הרווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

מזה: הפרשי שער נטו

הוצאות בגין התחייבויות לחברת האם העולות על 5% מסך ההוצאות

* כולל עסקאות גידור.

** כולל גביית ריבית בגין חובות בעייתיים בסך

*** כולל גביית ריבית בהלוואות לדיור שהפרשה בגין

לפי עומק הפיגור שהוצגו עד השנה בהכנסות

מימון אחרות

**** סווג מחדש

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 19 – הכנסות תפעוליות ואחרות

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011
0.8	1.4	1.2	0.8	1.4	1.2
13.8	14.8	11.6	13.8	14.8	11.6
13.2	11.9	10.7	13.2	11.9	10.7
9.9	8.8	7.5	13.0	12.7	12.2
5.0	4.3	3.4	6.3	5.7	5.0
1.7	1.7	1.8	-	-	-
44.4	42.9	36.2	47.1	46.5	40.7

דמי ניהול חשבון (במט"י)
טיפול באשראי ובעריכת חוזים
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי, פעילות
לפי מידת הגביה מכספי האוצר
דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים
דמי ניהול ועמלות מביטוח דירות
דמי ניהול מחברות בנות

סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות

ביאור 20 – משכורות והוצאות נלוות

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011
47.7	50.8	52.6	48.1	51.4	53.0
7.7	8.5	9.9	7.7	8.5	10.0
11.7	12.3	13.3	11.7	12.3	13.4
0.5	0.2	0.4	0.5	0.2	0.4
67.6	71.8	76.2	68.0	72.4	76.8

משכורות
פיצויים, יובלות, חופשות, תגמולים וקרן-
השתלמות
ביטוח לאומי ומס-שכר
הוצאות נלוות אחרות

סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות

ביאור 21 – הוצאות אחרות

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011
5.6	7.1	4.7	5.6	7.1	4.7
2.7	2.5	2.3	2.7	2.5	2.3
1.4	1.9	1.8	1.4	1.9	1.8
1.0	1.0	0.9	1.0	1.0	0.9
7.2	8.8	7.1	7.4	9.0	7.2
1.9	1.0	6.4	1.9	1.0	6.4
0.6	0.7	0.8	0.6	0.7	0.8
8.9	(0.6)	(0.3)	8.9	(0.6)	(0.3)
1.1	(0.6)	0.6	1.1	(0.6)	0.6
2.2	2.2	2.4	2.2	2.2	2.4
4.5	5.1	4.9	4.7	5.1	5.0
37.1	29.1	31.6	37.5	29.3	31.8

שיווק ופרסום
תקשורת
משרדיות
ביטוח
שירותים מקצועיים
מחשב (למעט משכורת ופחת)
שכר חברי דירקטוריון
עמלות שיווק בגין דלפקים
הפרשה לתביעות
נסיעות
אחרות
סך כל ההוצאות האחרות

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 22 - הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות

א. הרכב

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011
14.1	17.6	18.0	14.9	19.0	19.7
2.7	(0.4)	4.5	2.9	(1.0)	4.8
16.8	17.2	22.5	17.8	18.0	24.5

מסים שוטפים - בגין שנת-החשבון

מסים נדחים לשנת הדיווח

הפרשה למסים על ההכנסה (הכנסת מס)

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה המותאמת למסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

בנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011
36.21%	35.34%	34.48%	36.21%	35.34%	34.48%
17.0	15.7	22.1	17.7	17.1	24.1
0.5	0.2	0.2	0.5	0.2	0.2
(0.9)	1.2	-	(0.9)	1.2	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	(0.5)	-
0.2	0.1	0.2	0.5	-	0.2
16.8	17.2	22.5	17.8	18.0	24.5

שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי תוספת (חיסכון) בחבות המס בגין:

שינוי יתרת מסים נדחים בגין שינוי בשיעורי המס

הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים

מס רווח על מס שער

הפרשי תיאום נכסים כספיים

רישום מיסים נדחים בגין שנים קודמות

הפרשים אחרים

הפרשה למיסים על ההכנסה (הכנסת מס)

ג. שומות מס

לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2005.

ד. ביום 6 בדצמבר 2011 התפרסם החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011, אשר עיקרי השינויים

שיחולו החל משנת 2012 במיסוי חברות, כוללים את עצירת מתווה ההפחתה של שיעורי מס חברות אשר נקבע

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-

2009 וגידול ל-25% בשיעור מס חברות, מס רווחי הון ומס שבח. בהתאם לכך, התאים התאגיד הבנקאי את נכסי

והתחייבויות המסים הנדחים שלו לפי שיעור מס של 25%.

השפעת התאמה זו על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011 הינה גידול בנכסי מסים נדחים בסך של כמיליון ₪.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 22 - הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

ה. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים:

בנק			מאוחד					
			31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
36.21%	35.34%	34.48%	שיעור מס ממוצע ב-%			36.21%	35.34%	34.48%
1.2	1.7	19.6	31.37	30.76	35.34	1.2	1.7	19.6
3.0	2.9	3.7	31.37	30.76	35.34	3.0	2.9	3.7
-	-	-	-	23.45	25.00	-	0.6	0.4
4.2	4.6	23.3	31.37	30.03	35.20	4.2	5.2	23.7

שיעורי המס האפקטיביים

מהפרשה ספציפית לחובות מסופקים וריבית פיגורים

מהפרשה לחופשה, מענק יובלות, מענק הסתגלות וביטוח רפואי

מהפסדים וניכויים מועברים

ביאור 23 - פיקדונות מיועדים, אשראים ופיקדונות מפיקדונות מיועדים במאוחד ובבנק

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2010	2011
281.1	236.8
0.6	0.5
215.1	189.6
26.0	23.6
241.7	213.7

אשראים ופיקדונות מפיקדונות מיועדים
אשראי לציבור

פיקדונות מיועדים
פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
פיקדונות הממשלה
סך הכל

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 24 - מגזרי פעילות - במאוחד

- א. 1. בחודש דצמבר 2001 פרסם המפקח על הבנקים הוראות בדבר דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי בהסתמך על תקני חשבונאות מקובלים. על פי ההוראות, תאגיד בנקאי יתן מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת המאפיינים הבאים:
- (1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - (2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - (3) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
2. פילוח המגזרים והמידע הכלול בביאור נקבע על ידי ההנהלה על בסיס המידע הקיים כיום ובהתאם לדיווחים הפנימיים המשמשים את הבנק. עיקר ההנחות והאומדנים אשר שימשו לדיווח על מגזרי פעילות:
- ההכנסות, ההפרשות לחובות מסופקים וההפרשה למסים על הכנסה נקבעו באופן ספציפי בכל מגזר.
 - היתרה הממוצעת של ההתחייבויות והוצאות המימון יוחסו בהתחשב בקיזוז ההון שיוחס לכל מגזר ואשר חושב על בסיס יתרות נכסי סיכון בכל מגזר ביחס ליתרה הכוללת של נכסי הסיכון.
 - הוצאות תפעוליות נקבעו בחלקן באופן ספציפי ובחלקן יוחסו לפי היקפי הפעילות בכל מגזר וחלקן לפי נפח יתרת אשראי בכל מגזר ביחס ליתרה הכוללת של האשראי.
 - התשואה להון חושבה על בסיס הרווח הנקי להון המוקצה למגזר, הקצאת ההון למגזר בוצעה בהתאם ליתרת נכסי הסיכון, בכל מגזר.
3. לבנק אין רווחים או הפסדים מפעילות מימון ואין הכנסות תפעוליות ואחרות הנובעות מעסקאות בינמגזריות.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪
ביאור 24 - מגזרי פעילות - במאוחד (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011

הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי	ליווי פיננסי לפרויקט בניה	הלוואות לרכישת או לבניית דיור	סה"כ
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי- מחיצוניים				
138.5	24.2	12.1	(1.8)	104.0
40.7	2.4	1.5	-	36.8
הכנסות תפעוליות ואחרות – מחיצוניים				
179.2	26.6	13.6	(1.8)	140.8
(13.2)	0.9	(3.7)	(5.6)	(4.8)
סך הכנסות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
108.6	6.3	3.6	1.1	97.6
הוצאות תפעוליות ואחרות, למעט אחזקה ופחת				
14.0	0.9	0.3	0.2	12.6
אחזקה ופחת				
69.8	18.5	13.4	2.5	35.4
רווח מפעולות רגילות לפני מסים				
24.5	6.4	4.7	1.0	12.4
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות				
45.3	12.1	8.7	1.5	23.0
רווח נקי				
4.02%	13.15%	10.43%	5.22%	2.49%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון)				
8,952.2	730.3	660.7	225.4	7,335.8
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון				
18,055.5	955.2	649.2	98.7	16,352.4
יתרה ממוצעת של נכסים				
16,676.7	882.2	599.6	91.1	15,103.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
1,326.3	-	-	-	1,326.3
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (מידת הגבייה)				
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי :				
984.3	63.9	47.4	3.5	869.5
(894.0)	(42.8)	(36.0)	(5.3)	(809.9)
מרווח מפעילות מתן אשראי				
48.2	3.1	0.7	-	44.4
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות				
אחר				
138.5	24.2	12.1	(1.8)	104.0
סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי				

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 24 - מגזרי פעילות - במאוחד (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
הלוואות לכל					
סה"כ	מטרה בשעבוד יחידת מגורים	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי	ליווי פיננסי לפרויקטי בניה	הלוואות לרכישת או לבניית דיור	
					רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי-
121.2	19.5	11.2	6.9	83.6	מחיצוניים
46.5	3.6	1.8	-	41.1	הכנסות תפעוליות ואחרות – מחיצוניים
167.7	23.1	13.0	6.9	124.7	סך הכנסות
3.4	(2.6)	0.4	(0.9)	6.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
101.7	5.6	4.9	2.7	88.5	הוצאות תפעוליות ואחרות, למעט אחזקה ופחת
14.2	0.8	0.5	0.3	12.6	אחזקה ופחת
48.4	19.3	7.2	4.8	17.1	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
18.0	6.6	2.5	1.7	7.2	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
30.4	12.7	4.7	3.1	9.9	רווח נקי
					תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון)
2.80%	14.16%	4.95%	3.20%	1.18%	
					יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
8,515.3	670.0	712.7	751.8	6,380.8	
					יתרה ממוצעת של נכסים
16,817.1	869.2	697.7	743.8	14,506.4	
					יתרה ממוצעת של התחייבויות
15,087.5	808.8	649.2	131.6	13,497.9	
					יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (מידת הגבייה)
1,537.9	-	-	-	1,537.9	
					מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי :
812.4	49.9	38.5	7.8	716.2	מרווח מפעילות מתן אשראי
(740.0)	(34.7)	(30.3)	(5.3)	(669.7)	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
48.8	4.3	3.0	4.4	37.1	אחר
					סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
121.2	19.5	11.2	6.9	83.6	

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 24 - מגזרי פעילות - במאוחד (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

הלוואות לכל					
הלוואות לרכישת או לבניית דיור	ליווי פיננסי לפרויקטי בניה	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי	מטרה בשיעבוד יחידת מגורים	סה"כ	
רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי- מחיצוניים	80.8	11.2	9.6	12.8	114.4
הכנסות תפעוליות ואחרות- מחיצוניים	42.6	0.1	1.6	2.8	47.1
סך הכנסות	123.4	11.3	11.2	15.6	161.5
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	4.0	(10.9)	2.2	(3.5)	(8.2)
הוצאות תפעוליות ואחרות, למעט אחזקה ופחת	91.2	4.4	3.9	6.0	105.5
אחזקה ופחת	13.4	0.5	0.6	0.9	15.4
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	14.8	17.3	4.5	12.2	48.8
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	5.5	6.0	1.7	4.6	17.8
רווח נקי	9.3	11.3	2.8	7.6	31.0
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון)	1.30%	15.82%	3.55%	11.70%	3.4%
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,262.9	629.6	690.4	573.7	8,156.6
יתרה ממוצעת של נכסים	12,988.7	621.6	680.4	738.2	15,028.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות	12,161.4	161.5	641.8	686.4	13,651.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (מידת הגבייה)	1,772.1	-	-	-	1,772.1
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי :					
מרווח מפעילות מתן אשראי	838.3	10.5	53.9	54.5	957.2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	(788.2)	(8.1)	(49.9)	(47.2)	(893.4)
אחר	30.7	8.8	5.6	5.5	50.6
סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי	80.8	11.2	9.6	12.8	114.4

ביאורים לדין וחשבון הכספי ליום 31 בדצמבר 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 25 – חוקים, הצעות חוקים ויזמות חקיקה

חוקים והצעות חוקים- יעודכן בהמשך

יזמות חקיקה

קיימות מספר יזמות חקיקה, בשלבי חקיקה שונים, שלחלקן עלולה להיות השפעה שלילית על פעילות הבנק ועל תוצאות פעולותיו בעתיד. אין באפשרות הבנק להעריך את היקף ההשפעה האמורה.

ביאור 26 - מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס

מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים ליום 31.12.11

בנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2011	
17,411.1	18,373.5	סך הכל נכסים
16,297.2	17,517.0	סך הכל התחייבויות
1,113.9	856.5	הון עצמי
30.6	45.5	רווח נקי